

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

సాధన గ్రంథ మండలి, ౬౫.

శ్రీ భాగవత దర్శనము ACC N° 6859

భా గ వ త క థ

(పఠచమ ఖండము)

5

శ్లో॥ వ్యాసశాస్త్రోప వనతః సుమనాంసి విచిన్వతా ।
కృతావై ప్రభుదత్తేన మాలా భాగవతీ కథా ॥

గ్రంథకర్త :

శ్రీ గంగా ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారిగారు

అనువాదకుడు :

శ్రీరామశరణ్, కుందుర్తి పేంకటనరసయ్య

ప్రకాశకులు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

కాపీరైట్]

★

[జేల రు. 2-0-0

మ ద్ర ణ
హేమలంబి - శ్రీరామనవమి.

★

PRR
ACC No 68529

1957

జానకిరాం ప్రెస్, తెనాలి.

★

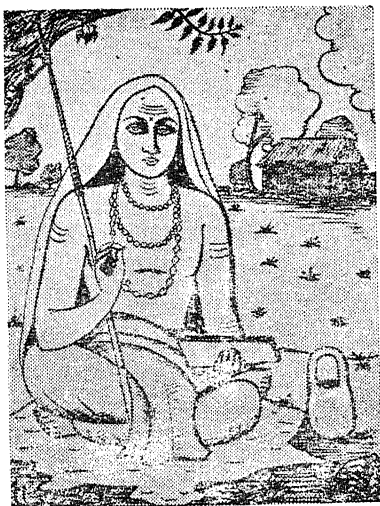
మ హా ద వ కా శ ము

‘భాగవతకథా గ్రంథమాల’ చందాదారులకు శ్రీరామశరణ్,
కుందుర్తి శేంకటనరసయ్యగారి గ్రంథములు రు. 1-0-0 కు 0-4-0 లు
తగ్గించి యియబడును. వ్రాయునపుడు చందాదారు, నెంబరు సుదాహ
రింపవలయును.

శ్రీ కృష్ణాష్టకమ్

శ్రీ శంకరాచార్య
విరచితమ్.

శ్లో॥ భజే వ్రజైకమణ్డనం సమస్తపాప ఖణ్డనం
స్వభక్తచిత్తరజ్జనం సదైవ నన్దనన్దనమ్,
సుపిచ్చగుచ్ఛమస్తకం సునాదవేణుహస్తకం
అనన్దరజ్జసాగరం నమామి కృష్ణసాగరమ్. ౧

శ్లో॥ మనోజగర్వమోచనం విశాలలోలలోచనం
విధూతగోపశోచనం నమామి పద్మలోచనమ్,
కరారవిన్దభూధరం స్మితావలోకసున్దరం
మహేన్ద్రమానదారణం నమామి కృష్ణవారణమ్. ౨

శ్లో॥ కదమ్బసూనుకుణ్డలం సుచారుగణ్డమణ్డలం
వ్రజాజ్ఞనైకవల్లభం నమామి కృష్ణదుర్లభమ్,
యశోదయా సమోదయా సగోపయా సనన్దయా
యుతం సుఖైకదాయకం నమామి గోపనాయకమ్. ౩

శ్లో॥ సద్దైవ పాదపఙ్కజం మదీయమానసే నిజం
దధానము త్తమాలకం నమామి నస్తబాలకమ్,
సమ స్తదోషశోషణం సమ స్తలోకపోషణం
సమ స్తగోపమానసం నమామి నస్తలాలసమ్. ౪

శ్లో॥ భువో భరావతారకం భవాభిక్రణధారకం
యశోమతీకిశోరకం నమామి చిత్తచోరకమ్,
దృగ్ స్తకా స్తభజ్జినం సదాసదాలస్థినం
దినే దినే నవం నవం నమామి నస్తసమ్భవమ్. ౫

శ్లో॥ గుణాకరం సుఖాకరం కృపాకరం కృపాపరం
సురద్విషన్నికన్దనం నమామి గోపనన్దనమ్,
నవీనగోపనాగరం నవీనకేలిలమ్పటం
నమామి మేఘసున్దరం తటిత్ప్రభాలసత్పటమ్. ౬

శ్లో॥ సమ స్తగోపనన్దనం హృదమ్బుజైకమోదనం
నమామి కుఞ్జమధ్యగం ప్రసన్నభానుశోభనమ్,
నికామకామదాయకం దృగ్ స్తచారుసాయకం
రసాలవేణుగాయకం నమామి కుఞ్జనాయకమ్. ౭

శ్లో॥ విదగ్గోపికామనోమనోజ్ఞ తల్పశాయినం
నమామి కుఞ్జకాననే ప్రవృద్ధనహ్నిపాయినమ్,
యదా తదా యథా తథా తథైవ కృష్ణసత్కథా
మయా సద్దైవ గీయతాం తథా కృపా విధీయతామ్,
ప్రమాణికాష్టకద్వయం జపత్యథాత్యయః పుమాన్
భవేత్స నన్దనన్దనే భవే భవే సుభక్తిమాన్.

ఇతి శ్రీమచ్ఛంకరాచార్య కృతం శ్రీకృష్ణాష్టకం సంపూర్ణమ్.

వీ రి క్త

భాగవతాకథా ప్రసంగమునుగూర్చి చదివినకొలది, వినిన కొలది, వ్రాసినకొలది చవులూరుచుండును. ఎంతగా ననుభవించినను దృష్టికాదు. కారణ మా భాగవతకథా విధానమందే అట్టిది కలదని తోచుచున్నది. అందుకనియే పరీక్షి న్నహారాజు మాటిమాటికి భాగవతకథా శ్రవణమున కత్తప్పుండై గద్గదకంఠముతో నిట్లనెను:- ‘కల్యాణాత్మకమైన విష్ణుకథలకర్ణించుచుకొను క్తవై కల్యుంజెవ్వఁడు తృప్తుఁడో? అవి వినఁగాఁ గొత్తలాచుండు’ అని భగవత్కథలలో గల నిత్యనూతనత్వమును జాతినాఁడు. లాకీకవిషయప్రసంగములు, విషయములను అనుభవించినతర్వాత మరల ననుభవింపవలయు నని బుద్ధిమంతులైనవారి కుండదు. ఏలననఁగా నొక్కసారి అనుభవించిన తర్వాత నది పాతపడిపోయినది. నూతనత్వమందు లేదు. కాని భగవత్కథలందుఁ గానిండు, భగవద్దూపమునఁ గానిండు, భగవద్గుణములందుఁ గానిండు నిత్యనూతనత్వము కలదు. అందువలననే భగవత్కథలను నెన్నిసార్లు విన్నను మనకు విసుఁగు దోచుటలేదు. ఇంకను వినవలయునని యుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు మోక్షమక్కఱలేను, ఎల్లప్పు డీ భగవత్కథలను వినుచుండినఁ జాలదా యనియు ననిపించును.

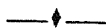
ఈ యుపాధికి అనారోగ్యముండినను, ముఖ్యముగఁ జూపుకు సంబంధించిన రోగముండినను, అదేపనిగఁ జూచుట బాధగానున్నను ఈ భాగవతకథయందు గల రసమే దీని ననువాదము చేయుటయందు ప్రోత్సహించుచున్నది. అన్య

స్వంతగ్రంథము లనేకములు వ్రాయవలయునని ప్రారంభించియు నీ యనువాదముచే గలుగు నానంద రసాస్వాదన మింకొకచోట జిక్కకపోవుట దీనిని వదలఁజాలక చేతనైనట్లు అనువాదము చేయుచున్నాను. నేను సంస్కృతభాగవతమును, బోతన భాగవతమును జూచితిని. కాని యింత విపులముగను, నింత రసవంతముగను గన్నుల గట్టినట్లు తన రచనవలనఁ బాఠకుని మనస్సును లాగుకొనిపోవునట్లు రసవత్తరమైన హిందీ భాషలో రచించిన శ్రీ గంగా ప్రభుదత్తజీ బ్రహ్మచారిగారికి నాధన్యవాదము లెంతగా నర్పించినను దీరదు. అపర వ్యాస మహర్షి యనఁదగు బ్రహ్మచారిగారి యీగ్రంథమును జదివిన నాధ్యాత్మికముగ నింకొకగ్రంథము చదువఁ బనిలేదనవచ్చును. అట్టిదానిని పాఠకమహాశయు లాదరించి భాగవతకథా పఠనమునఁ బవిత్రులగుదురుగాత యనియుఁ బ్రతిపాదును నీ ప్రతినొకదానిని జదివి తగినరీతిని భావి భాగవతకథాగ్రంథములు కూడ వెలువడఁగలుగునట్లు ప్రోత్సాహ మొసంగవలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. ఈ యొదవభాగముతో మూడు స్కంధముల కథ పూర్తియైనది.

ఇట్లు

శ్రీ రామ శర్మ

కుందుర్తి వేంకటనరసయ్యపాకయాజి

వ్యవస్థాపకుల మనవి

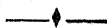
మహాశయులారా !

సాధన గ్రంథ మండలికి తొమ్మిదినంతస్సరములు నిండి, పదియవ సంవత్సరము ప్రారంభమయినది. ఈ సంవత్సర ప్రథమపుష్పముగా 'భాగవతకథ' ఐదవభాగము వెలువరించి మీ కరకమలములం దుంచుచుంటిమి. ఇంతవరకు మండలి చేసిన కృషి పాఠకలోకమునకు విదితము. ఆర్థికముగ మండలి యనేక కష్టనష్టములకు లోనై ఉన్నది. మండలి సభ్యులవలన గూడ 3, 4 సం॥ల నుండి పారితోషికములు రావటంలేదు. ఇట్టి గ్రంథ ప్రచురణలో గల కష్టము తమకు తెలిసినదే. మీ యందరి సంపూర్ణ సహకారము చూపి, మండలి ప్రచురించు గ్రంథములద్వారా లోకమున ఆధ్యాత్మిక సేవయు, ప్రచారముచేసిన భాగ్యమునకు భాగస్వాములై, భగవదనుగ్రహమునకు పాత్రులు కాగలందులకు ప్రార్థన.

భాగవతకథలోని వైశిష్ట్యము పాఠకలోకము గుర్తించినది. ఆ గ్రంథ ప్రచురణకు విశేష ధనసహాయమున్నగాని జరుగదు. ఇట్టి గ్రంథ ప్రచురణగూడ నొక మహత్తరమగు తపస్సు. శాశ్వతధర్మ సంపాదన, లోగడ పారితోషిక మివ్వవలసినసభ్యులు వెంటనే తమ పారితోషికమును పంప ప్రార్థన. మాయీకృషికి తోడ్పడు ఉదారులెల్లరకు మా కృతజ్ఞతాభివందనములు.

హేమలంబి
(శ్రీ)రామనవమి }

వ్యవస్థాపకులు
సాధన గ్రంథ మండలి

విషయ సూచిక

౭౯. పరీక్షిత్తునకు శాపము	1
౮౦. పరీక్షిత్తుని పశ్చాత్తాపము	18
౮౧. గంగాతటమున పరీక్షిస్తృహహారాజు	28
౮౨. పరీక్షిత్తుని పారమార్థికప్రశ్న	39
౮౩. మునిమండలికి శుకాగమనము	52
౮౪. శుకునితోఁ బారమార్థికప్రశ్న	61
౮౫. పరీక్షిస్తృహహారాజుప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరము	70
౮౬. సమయన్యూనతకు ఖట్వాంగిరాజుర్ని దృష్టాంతము	85
౮౭. భాగవతకథనుగూర్చి పునీతప్రశ్న	95
౮౮. కథారంభము	110
౮౯. వరహావతారము	126
౯౦. అవతారకథ	134
౯౧. శ్రీరామ కృష్ణావతారములు	146
౯౨. అన్యూవతారములు	163
౯౩. పరీక్షిత్తుని దృఢత్వము - వివిధప్రశ్నలు	174
౯౪. బ్రహ్మతపస్సు - వైకుంఠదర్శనము	189
౯౫. పంచశ్లోకీ భాగవతము	203
౯౬. దశలక్షణ భాగవతము	228
౯౭. విరాట్ బ్రహ్మాండవర్ణనము	243
౯౮. విరాట్పురుషునకుఁ గర్మేంద్రియోత్పత్తి	258
౯౯. భగవంతుని ద్వితీయ పరంపరోపక్రమము	272

అనువాదములు — వేషములు

అనువాదములు — వేషములు

శ్రీరామ

భాగవత కథ

పరీక్షిత్తునకు శాపము

౭౯

శ్లో॥ తస్యపుత్రోఽతితేజస్వీ విహరన్ బాలకోఽర్భుకైః
 రాజ్ఞాఘం ప్రాపితం తాతం శ్రుత్వా తత్రేద మబ్రవీత్॥
 ఇతి లంఘితమగ్ర్యాదం తక్షకః సప్తమేఽహని ।
 హిదంత్యుతిస్య కలాంగారం చోదితో మే తతద్రూహమ్ ॥

— శ్రీభాగ. ౧ స్కం. ౧౮ అ. ౩౨. ౩౩ శ్లో.

“వ. . . . సమాన వయోరూప మునికుమార లీలా
 సంగి యయిన శృంగి శృంగంబులతోడి మూర్తిధరియించినట్లు
 విజృంభించి రోషసంరంభంబున నుదరిపడి . . . రోషించి కాశికి
 నదికిం జని జలోపస్పర్శంబు చేసి ”

ఉ. ఓడక వింటికోశున మృతోరగముం గొనివచ్చి మాఱు మా
 టాడకయున్న మజ్జనకు నంసతలంబునఁ బెట్టి దుర్మద
 క్రీడఁజరించు రాజు హర కేశపులాఁగినఁ జచ్చు నేటితో
 నేడననాఁడు తక్షక ఘణింద్రవిహనల హేతిసంహతిక.

— శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము

భాగవతము

హోమునికో, ఇక పుత్ర సంయమి పరమ తపస్వీ ।
 ధర్మ కర్మ మహా నిరత తపోనిధి మహాయశస్వీ ॥

పితృ అవజ్ఞా సునీ కోప అతి మన మహాః ఆయో ।

ముని పుత్రుని కేనికట క్రోధ కరి బచన సునాయో ॥

అరే, దుష్టక్షత్రియ అధమ, ఐసో సాహస కరి సకే ।

గరుడ గరే మేః కాటి అహి, కహు కో జీవిత రహి సకే ॥

అర్థము.

శమికమహామునికి సంయమియు, బరమ తపస్వియు, ధర్మ కర్మలయందు నిరతుఁడును, వహోనిధియు, మహాయశ స్వియు నగు నొక కుమారుఁడు కలఁడు. అతఁడు తన తండ్రికి జరిగిన యవమానమును వినఁగానే, మహత్తరమగుఁ గోపము కలవాడయ్యెను. మునికుమారులకడ మండిపడి యిట్ల నెను:—
“అరే! దుష్ట క్షత్రియాధమా! ఇంతటి సాహస కార్యమును జేసితివా? గరుడుని కంఠమును గఱచిన పాము జీవింపఁగలదా?”

మన కోరికకు అంతరాయము కలిగించినప్పుడు క్రోధము కలుగును. మన కిష్టమైన కార్యములలో జోక్యము కలుగఁ జేసికొనినను, మనమాట మన్నింపకున్నను వానియెడలఁ గోపము వచ్చును. త్రిగుణాతీతులగు మహాపురుషులను వదలిన, మిఁలిన వారందఱకును గోపము వచ్చుచుండును. కాని తా నన్నివిధముల బలహీనుఁడనని తలఁచువాని క్రోధము ఉపవసించినవాని అజ్ఞ పదార్థము జీర్ణించినట్లు లోలోపల జీర్ణమై పోవును. దీనికి విపరీతముగ మానవుఁడు బలవంతుఁ డగుచో, వాని క్రోధము ప్రచండమై, వాఁడెవరిపైఁ గోపించునో వానిపై బదులు తీర్చుకొని శాంతించును. ఎవని కెంతటి

గర్వముండునో వాని కంత అధికముగఁ గ్రోధ భీషణము లుండును. గర్వమునకుఁ గారణములు ముఖ్యమైనవి అయిదు కలవు.

౧. సమ్మానితమగు శ్రేష్ఠకులమున జన్మించుట.
౨. మేమెంత విశ్వర్యశాలురమో చూడుమన్నట్లు వివిధైశ్వర్యములు కలిగి యుండుట.
౩. విద్యవలనఁగూడ గొప్ప గర్వము కలుగును.
౪. ధనము, అధికారము వీనివలనఁగలుగు గర్వమునుగూర్చి చెప్పవలసినదియే లేదు. వీటివలన మానవుఁ డంధుఁ డగును.
౫. వీటి అన్నిటికంటె నభిమానము త్యాగ, తపస్సుల వలనఁ గూడ కలుగు చుండును. భక్తిహీనమగు తపోత్యాగముల వలన గర్వమింకను బెరుగును. స్వచ్ఛమగుభక్తి దగ్గఱకు గర్వము రాజాలదు. ఏలననఁగా భక్తికి వాహనము వినయము — దీనత లేక నమ్రత, నమ్రతపై నెక్కివచ్చిన భక్తి వచ్చినప్పుడు పిల్లిముందు ఎలుక నిలువఁజాలనట్లు గర్వాభిమానములు నిలువఁ జాలవు. గరుడుని భయముచే సర్పములన్నియుఁ బరువిడి పోయి నట్లు, హృదయములో భక్తి ఉదయించినప్పుడును, బ్రహ్మసాక్షాత్కారమైనప్పుడును అహంకార ముండఁ జాలదు. క్రోధకారణమునే నశింపఁజేయును.

పరీక్షిస్తూహారాజున కాసమయమునఁ దనరాజ్యైశ్వర్యములను గూర్చిన గర్వమేర్పడెను. నెత్తికెక్కిన కలి యాతని

బుద్ధిని భ్రష్టము కావించెను. శ్రేష్ఠ త్యాగిమానము ఈ రాష్ట్రము త్వరములకుఁ దావొనంగెను. ఆకలి దప్పులగుటచేఁ గ్రోధము తన యథార్థస్వరూపమును బయటపెట్టెను. చచ్చిన పామును మునికంతమున వైచి, రాజు వెళ్లి పోగానే, సంయోగ వశమున మునిబాలకు లచ్చటకు ఆడుకొనవచ్చిరి. మహా తేజస్వియగు శమీకమహాముని కంతములోఁ జచ్చిన సర్పమును గాంచియు, నాశ్రమమునుండి అశ్వము నెక్కి అవసీపతి వెళ్లుటను గాంచియు, బాలురు పరుగెత్తుకొని నదీతటమునకుఁ బోయిరి. తేజస్వియగు శమీక పుత్రుఁడు అన్యముషి కుమారులతో నాడుకొనుచుండెను. బాలు రాతనిని సంబోధించుచు నిట్లనిరి:- “ఒరీ శృంగీ! నీ విచ్చట నాడుచున్నావు. నీ తండ్రి సంగతి నీ వెఱుంగుదువా? ఆతని కెట్టి దుర్బలన తటస్థించినదో? ఈ దేశమును బరిపాలించు రాజు, పరీక్షిత్తు ఆశ్రమమునకు వచ్చి, యాతని మెడలోఁ జచ్చిన పామును వేసి వెళ్లినాఁడు.”

కుమారుఁ డిట్లనెను:- “ఎగతాళి కాదు కదా? నిజమేనా?”

బాలురు వారు చెప్పిన మాటలను మఱల నొక్కి చెప్పుచు నిట్లనిరి:- “ఒరే! నీవే గొప్ప సత్యవంతుఁడవనుకొనుచున్నావు. మేము మాత్రము ఋషికుమారులము కామా? మేమెన్నఁడు నేగతాళికైన నబద్ధమును మాట్లాడము. ఒకవేళ మామాటలు నమ్మకున్న పోయి స్వయముగఁ జూడుము.”

అంత శమీకపుత్రునకు మిక్కిలి గ్రోధము కలిగెను. పిల్లవాడే; కాని తాను తపస్వినను గర్వము కలదు. బ్రహ్మ

తేజముచే గ్రీష్మఋతువులో నెనరికిని దాకుటకు వీలులేని జాజ్వల్యమానమగు నగ్నివలె నాతఁడు మండిపోవుచుండెను. ఒక ఊత్రియుండిట్టి సాహసము చేయఁగలడా? నేను బ్రదికి యుండఁగాఁ ద్రైలోక్యవందితుఁడగు నా తండ్రి నిట్లవమానము చేయఁగలడా? ఈవిషయ మాతని మనస్సులోనికి రాఁగానే వాని పెదవులు వణక మొదలిడెను. యెందు నేత్రము లరుణ వర్ణము కలిగి అగ్నివలె మండిపడిపోవుచుండెను.

బాలకు లందఱు వినునట్లాతఁడు క్రోధముతో నిండి యిట్లనెను:- “ ఈ యధనుఊత్రియున కింతటి సాహసమా? తిన్న ఆకునే చింపితేయుటా? రాజుగా నెవరొనర్చిరో వాగి యెడలనే నిట్టి దుర్మార్గమా? ఒక వైశ్యుని యింటిలో నొక కాకి బాగుగా నెంగిలిపదార్థము లన్నిటిని దిని, బలిసి, యా గర్వమునఁ దాను హంసలకు సమానమని తలచినదట. అంత హంసలతో పందెమువేసి మానససరోవరమును దాట సిద్ధపడెను. అది హంసలకు సమానము కాకపోవుటచే దన ప్రాణమును గోల్పోయినట్లు ఈ రాజుకుండ తన ప్రాణములను గోల్పోవును.”

అన్య ఋషికుమారు లిట్లనిరి:- “ అన్నా! ఆతఁడీ దేశమునకురక్షకుఁడు. అట్టివాని నేదైన ననవచ్చునా? సమస్త ప్రజలను దొంగలు, దోపిడిగాండ్రు, బలవంతులనుండి బాధలు కలుగకుండ రక్షించుచున్నాఁడు. ”

మిక్కిలి క్రోధమున నిండి ఋషిపుత్రుఁ డిట్లనెను:- “ వానిని రక్షకునిగాఁ జేసిన దెవరు? యజ్ఞసమయమున

మన బ్రాహ్మణులు ద్వారరక్షణకై కుక్కను గావలియుం
చెదరు. అది ఆపనినే చేయక, వచ్చి మన హవిస్సుల నెంగిలి
చేసి, మన నేతిలో మూతిఁబెట్టి, స్రుక్కువములను మూ
చూచుచు నిట్టి సాహసము కావించిన దాని నేమి చేయు
దుము? బడితపూజ చేసెదము. నడుము విఱుగఁగొట్టెదము.
కోతిలు పెఱికి వేసెదము.”

బుద్ధిమంతుఁడగు బాలకుఁ డింకొకఁ డిట్ల నెను:- “కుక్క-
విషయము వేఱు. రాజు మనుష్యుడు, వీరుఁడు. అస్త్రశస్త్ర
ధారణ చేసినాఁడు.”

క్రోధముతో శృంగి యిట్ల నెను:- “మనుష్యుడైన
నధర్మము చేయవలెనని కలదా? అస్త్రశస్త్రములు ధరించి
అన్యాయము చేయునా? నేవకుఁడు స్వామికి సమానుఁడగునా?
అస్త్రశస్త్రములు ధరించి ద్వారములోనుండి, అస్త్రశస్త్రము
లను ధరించి కావలి కాయమనఁగా వాఁడు లోపలేకిఁ బ్రవే
శించి యజమాని కర్చీమీదఁ గూర్చుండవచ్చునా? ఆతని
పక్కమీదఁ బరుండవచ్చునా? ఆతని పాత్రలలో భోజనము
చేయవచ్చునా? బ్రాహ్మణులే క్షత్రియులను దమకు రక్షకులు
గాను, కావలివారిఁగాను, ద్వారపాలురుగాను కావించిరి.
ఆతని పని ఆతని విధ్యుక్త ధర్మమును హద్దులు మీరక
పాలించుట. వా రెక్కడ కూర్చుండుమనిరో వా రక్కడ
కూర్చుండ వలయును. ఆతఁడు యజమానికి అపకారము
చేయరాదు. నేఁడాతఁ డీధర్మవిరుద్ధమును, శిష్టతారహితము
నగు కార్యము నిష్టమువచ్చినట్లు చేసినాఁడు.”

ఋషికుమారు లిట్లుడిగిరి:- “ఇంతవఱకు ఇట్లెందులకు జరుగుటలేదు? ఇంతవఱ కేరాజైనను బ్రాహ్మణుల నీ విధమున నవమానము నేల చేయలేదు?”

శృంగి కుపితుడై యిట్లనెను:- “ఇప్పటివరకు వీరందర పైన పరమబ్రహ్మణ్య దేవుడగు వాసుదేవ భగవానుఁడు కలఁడు. ఆతఁ డుండఁగా నిట్టి యధర్మకార్యమును జేయు సాహస మెవనికి కలదు? బ్రాహ్మణుల కిట్టి యవజ్ఞత చేయు మనస్సుతోనైన నెవఁడు తలఁపఁగలిగెను? దుష్టశిక్షుఁడగు శ్యామసుందర భగవానుఁడు స్వధామమును జేరెను. ఇప్పుడిక నీ యధర్మములు తాము స్వతంత్రుల మనుకొనుచుండిరి. ఇప్పుడెవరేమి మనలను జేయఁగలరను ధీమాతో వారుండిరి.”

ఋషికుమారులు వివశ తాస్వరమున నిట్లనిరి:- “అయి తే మన మిప్పు డేమి చేయవలయును? భగవానుఁడు స్వధామమును జేరినాడు కావున మనమింక నన్నియును సహింపవలసినదే. అపకారిమీఁద కసి తీర్చుకొనుటకు మనము క్షత్రియులము కాదుగదా! మన బ్రాహ్మణులకు క్షమయే బలము.”

అత్యంతక్రోధస్వరముతో శమికతనయుఁ డిట్లనెను:- “క్షమయా! ఇటువంటివారియెడలనా క్షమ? భగవానుఁడు స్వధామమునకుఁ బోయిన నేమి? మనకు తపోబలము లేదా? అస్త్రశస్త్రములు దుర్బలులగు క్షత్రియులకుఁ గావలయును. మనకు బలము తపస్సు. వాణియే మన కమోఘమగు నజ్రము. నేఁడు నేనా యమోఘవాగ్జ్వజముచే నధర్మాత్ముడగు రాక్షసు బూర్తిచేసెదను. అన్యాయులు నవనీశ్వరుఁడు శీఘ్రముగఁ

దాను జేసినదానికి ఫల మనుభవింపవలెను. ఆలస్యములేకుండ నాతఁడు యమసదనమును జూడవలయును. నా తండ్రి మెడలో మృతసర్పమును వేసినవాఁడు మృత్యుపాశమునఁ బడవలయును.”

ఇట్లని యా శమీకకుమారుఁడు క్రోధోద్రేకమున కౌశికీనదీజలమున నాచమించి రాజునకు భీషణశాపమొసంగ నుద్యుక్తుడయ్యెను.

ఆ సమయమున ఋషికుమారుని రెండుకన్నులనుండి క్రోధముచే నిప్పులురాలుచుండెనా యనునట్లుండెను. ఆతఁడు తన శరీరమును మఱచెను. కౌశికీనదీజలమును దోసిలిల్పఁ గైకొని ఋషికుమారులందఱు వినునట్టిట్లనెను:— “ఏ దుష్ట కులాంగారుఁడు నా తండ్రిగళమున మృతసర్పమును వైచెనో వాఁ ఁ నేటి కేడవదినమున నాశాసనమున మహావిషధర సర్పమగు తక్షకునిచే గఱువఁబడి మృతి జెందునుగాక!”

ఈ విధముగ శాపమొసంగి తేజస్వియగు నా ఋషి కుమారుఁ డన్యఋషికుమారులతోఁ దన యాశ్రమమునకుఁ బోయెను. కుమారుఁ డింకను జిన్నవాఁడు. ఇంకను ఆటపాట లచేఁ గాలము గడుపవలసిన వయస్సు. ఋషిపుత్రుఁడగుటచే వంశపరంపరాగతమగు తేజస్సు, తపస్సు ఆతని శరీరమున వ్యాపించి యుండెను. అయినప్పటికిని చిన్నతనపుఁ జేష్ట లెక్కడికి పోవును? ఆశ్రమమునకు వచ్చి, తన తండ్రి మెడలో మృతసర్పము మాలవలె నుండుటను గాంచి యాతఁడు సహింపలేకపోయెను. ఆతఁడు దానిని గాంచి వెక్కి వెక్కి యేడ్వఁ బ్రారంభించెను. ఆతని రోదన ధ్వనిచే ముని సమాధి

భంగమయ్యెను. ఆతఁడు నిద్రనుండి లేచిన వానివలె నలు నైపులను గాంచెను.

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “సూతా! రాజు ముని సనేక విధములఁ బిలిచినను సమాధి భంగము కాలేదు. తన కుమారుని రోదన ధ్వనిని వినఁగానే సమాధి భంగమైనది; కారణమేమి? అయితే ముని నిజముగ రాజును గని కన్నులు మూసికొనెనా? అట్లు కాకున్న అంతగొప్పరాజు వాక్యములు వినఁబడనిది చిన్నవాని రోదనమెట్లు సమాధిని భంగము కలిగింపఁగలిగినది? మా యీసంశయమును భోగొట్టుము.”

ముని యడిగిన యిట్టి ప్రశ్ననువిని సూతుఁ డిట్లనియె:- “మహాభాగా! ఫలాని సమయమునకు మాసమాధి పూర్తి కావలెనని మొదటనే సంకల్పము చేయుదురు. ఈ జగత్తంతయు సంకల్పముననే ఆధారపడియున్నది. నిస్సంకల్పుడైన వాఁడు సంసారసాగరమును దాటిపట్లే. సమాధిలో సీదృశ్య ప్రపంచము లేకున్నప్పటికిని, అనుకొన్న కాలము పూర్తి కాఁగానే అప్పుడు శాహ్యావృత్తి కలుగును. ఈదృశ్యమాన జగత్తుతో మరల నింద్రియసంబంధము కలుగును. దీనికి నేను స్థూలోదాహరణము నొసంగెదను. ఏమానవుఁడైనను రాత్రి పరుండఁబోవునపు డిన్నిగంటలకు తప్పక లేవవలెననుకొనిన, సరిగా నాసమయమునకు మెలకువ వచ్చును. దాని కొక్కనిమిషమైనను ముందు వెనుక యుండదు. దైవికముగ సరిగా నాలసి కుమారుఁడేడ్చు నప్పుడే ఆతఁడు సమాధినుండి లేవవలసిన వేళయైనది. శాహ్యావృత్తి కలుగుటచే మునిదృష్టి మునుముందుగాఁ బిల్ల వాని రోదనము మీఁదఁబడెను. అంతఁ

దన గళమునఁగల మృతసర్పమును గాంచెను. వెంటనే యాతఁడు తన చేతితో దానిని పట్టుకొని ఆవల విసరివేసెను.

సర్పము నావలఁ బారవైచి మిక్కిలి స్నేహముచే నాతని పుత్రునితో నిట్లనెను:- “ నాయనా! నీ వెందుల కిట్లేడ్చుచున్నావు? నిన్ను బాధించిన దెవరు? నీ కపకార మొనర్చిన దెవరు? నీ కేకారణమున నిట్టి మానసిక వ్యధ కలిగినది? ఈ మృతసర్పము నామెడలోని కెట్లువచ్చినది? ఈ విషయములన్నిటిని నాకుఁ జెప్పుము. ఏడ్వకుము. ఇట్లధీరుడ వగుట మంచిది కాదు.”

తండ్రియట్లుడుగఁగాఁ గన్నులు నీరు తుడుచుకొనుచు శృంగి మొదటనుండి చివరవఱకు సమస్తవృత్తాంతము నిట్లు చెప్పెను:- “ పరీక్షీన్యహారాజునెడు ఈదేశపురాజు కలఁడు. మీరు సమాధిలో నుండుటనుగాంచి మృతసర్పమును దెచ్చి మీమెడలో వేసివెల్లినాఁడు. నేనీ సమాచారమును విని వెంటనే ‘నేటి కేడవదినమున నీ మృతసర్పమే తక్షకసర్పమై కాటువేయఁగాక!’ అని శపించితిని.”

పుత్రుని నోట శాపవృత్తాంతమును విని, ముని తన యవమానమును మరచి తనకుమారుఁడు శాపమిచ్చినందు లకుఁ జాల దుఃఖించెను. ఆతఁడిట్లనుకొనెను:- “ రామ! రామా! ఈకుట్టువాఁడు చిన్నతనముచే నెట్టియన్యాయమును గావించినాఁడు! ఎక్కడనైన నిట్టి ధర్మాత్ముఁడగు రాజునకిట్టి శాప మొసంగవచ్చునా?” ఆతఁడు పుత్రుని కసరుచు నిట్ల నెను:- “ మూర్ఖా! నీవెట్టి పిల్లతనపుచేష్టలు చేసితివిరా? చిన్నతప్పునకు వాగ్విజ్రమును బ్రయోగించుటయో తపము

చేసినందులకు ఫలము? నిరపరాధులకు శాపప్రహారము కావించుటా? ”

బాలుఁ డేడ్చుచు నిట్లనెను:- “తండ్రీ! ఆతని నిరపరాధుఁడని మీ రెట్లనుచున్నారు? నాకుఁ బూజ్యుడైనవాని నిట్లవమానించిన వానిని దండింపక యెట్లుండఁగలుగుదును?”

కనరుచు ముని యిట్లనెను:- “నోరు మూయుము. దండించువాఁడు దిగివచ్చినాఁడు! ఇట్లెచ్చటనైన దండితురా? ఇది తన తపోబల నాశము చేసికొనుటకే. పోసిండు, అదియైన నెవరిమీఁద? ఇతరుని మీఁదఁ గాదు. కేవలము విష్ణ్వంశ సంభూతుఁడగు రాజు మీఁదనా? ఆతని తేజము చేతనే నేఁడీ ఘోరవనములో నిర్భయముగ తపస్సు చేసికొనుచున్నాము. ఆతని పురుషార్థము చేతనే యజ్ఞయాగాది కార్యములలో దుష్టులు, రాక్షసులు విఘ్నము చేయఁజాలకుండిరి. ”

భయపడుచు బాలుఁ డిట్లనెను:- “అయితే ఆతఁ డిట్టి యధర్మకార్యమేల కావించెను?”

ముషి గంభీరముగ దుఃఖితా పూర్ణస్వరమున నిట్లనెను:- “ఓరీ! నీమింకను బాలుఁడవు. నీబుద్ధి యింకను బరిపక్వము కాలేదు. నీశాపమున నేమి యనర్థములు కల్గునో ఆసంగతి నీకు తెలియదు. ఈరాజు గొప్ప ధర్మాత్ముఁడు. వీనితో సమానమగు సదాచారవంతుఁడు, బలవంతుఁడు, ప్రతాపవంతుఁడు, ప్రభావశాలియగు రాజింకొకఁడు లేడు. నీ శాపముచే నీవిష్ణుస్వరూపుఁడగు రాజు మరణించిన, నీ భూమి మీఁద దస్యులు, చోరులు ప్రబలఁగలరు. అప్పు

డన్ని యెడలను దోపిడులు జరుగఁగలవు. ఒకరిధనము నొకరు లాగుకొందురు. పశువులను దొంగిలించుదురు. కన్యకలను బలాత్కారము కాచింతురు. స్త్రీలను హరించుదురు. ప్రజలలో హాహాకారములు వ్యాపింపఁగలవు. ప్రజలు కాపులేని గొట్టలవలె గుంపులుగుంపులుగాఁ బరుచిడి బావులతో బడిపోవుదురు. సర్వత్ర అనర్థము, అత్యాచారము వ్యాపింపఁగలదు. ఈ దుఃఖము లన్నిటిని మనముకూడ అనుభవింపవలసి యుండును. మన కారణమున నీ అనర్థము లన్నియుఁ గలిగినవి కావున దీనిలోని పాపమును మనముకూడ పంచుకొనవలసి యుండును.

ఇంతేకాదు, ధార్మికుడగు రాజులేకున్న వర్ణాశ్రమ ధర్మములుండవు. వర్ణాశ్రమధర్మములు లేకన్న వేదవిహితాచారములు నశించిపోవును. ఆచార విచారములు, క్షలపరంపరాగతమగు మర్యాదలు నశించుటచే నన్నివర్ణములవారు అంతర్వర్ణ వివాహసంబంధములు చేయుచుందురు. అందఱును వారియిష్టముప్రకారము ఆచారవ్యవహారములు పాటించకయే ఆహార పానీయములను గైకొనుచుందురు. కామవాసన పెరుగఁగలదు. లోకమర్యాద నశింపగలదు. ప్రజలు కుక్కలు, క్రోతులవలె నన్నివర్ణముల స్త్రీలతో సంగమించి సంతానోత్పత్తి కాపింపఁగలరు. ఆవర్ణసంకర సంతానము ధర్మకర్మ విహీనులై - పరలోకకార్యములను వదిలి - పాపకర్మలందు ప్రవృత్తులగుచుందురు.”

కుమారఁడగు శృంగి యిది యంతయును విని మిక్కిలి దుఃఖితుఁడై యేడ్చుచు నిట్లనెను:- “నాకివి యన్నియు నేమి తెలియును? రాజు చూపిన యవిషయమును గాంచఁ

గానే నేను కుపితుండనైతిని. మీయెడలఁజేసిన యాయుభద్ర వ్యవహారమును గాంచి నేను సహింపలేకపోయితిని. ఆతనిని గూర్చి నే నిట్లనుకొంటిని:- ‘ఈరాజు అమితాహంకారి. అశిష్టుఁడు, అధార్మికుఁడు అభక్తుఁడు. కావున ఋష్యాశ్రమము నకు వచ్చి, యిట్టి అనుచిత వ్యవహారమును గావించినాఁడు.’ కావుననే వీనికిట్టి శాప మొసంగితిని.”

శమీకమహాముని మమతనంతను బుంజీభవింపఁజేసి. యేడ్చుచున్న తన పుత్రుని గాంచి యిట్లనెను:- “బిడ్డా! పరిశీల్నవహారాజు గొప్ప ధర్మాత్ముడు. ఆతఁడు సమస్త భూమండలమునకుఁ జక్రవర్తి. ఆతఁడీ కలికాలములోఁగూడ ధర్మము నెంతో రక్షించెను. ఆతని భయముచే నెవఁడు నధర్మకార్యములందు ప్రవృత్తుండగుటలేదు; పరదార, పరధనాపహరణము లొనర్చుటలేదు. ఆతఁడు గొప్పగొప్ప అశ్వ మేధాదియాగములను గావించెను. ఆతని యశస్సు త్రిభువనములలో వ్యాపించినది. ఆతఁడు యశస్వి యగుటయేకాదు, ఆతఁడు వాసుదేవభగవానునకు గొప్పభక్తుఁడు. భగవంతుఁడాతనికి గర్భములోనే దర్శనమొసంగెను. గదతో ద్రోణ తనయుఁడగు అశ్వత్థామ నేసిన బ్రహ్మాస్త్రమునుండి రక్షించెను. ఆతని కిట్టి శాప మొసంగుట, ఏపాటి ఉచితమగు కార్యము?”

కుమారుఁడు చింతా మనస్కుఁడై యిట్లనెను:- “తండ్రీ! రాజంతటి భగవద్భక్తుఁడు, యశస్వి, తేజస్వి, ధర్మాత్ముఁడగుచో, నాతఁడిట్టి అనుచిత కార్యము నేల చేసెను? ఆతఁడు మీవంటితపోనిధుల నేల యవమానించెను?

మీమెడలో మృతసర్పమును వేయుటచే నాతని కేమి ప్రయోజనము ?”

మహాముని మిక్కిలి గంభీర స్వరమున నిట్లనెను:—
 “నాయనా! కాలము బలవత్తరమైనది. అన్నియు నదియే చేయింపఁగలుగును. మానవునకు వివేకము నశించు పరిస్థితి అప్పుడప్పు డేర్పడుచుండును. నీవు భ్యానపూర్వకముగ రాజుగారి పరిస్థితిని గూర్చి విచారించుము. ఆతఁడు చక్రవర్తి. ఎల్లప్పుడూతనిని వేలకొలది దాస దాసీజనములు సేవించుచుందురు. ఆతనిభావముల వలననే అందఱు తక్షణమాజలను బాలించుచుండురు. ఆతఁడు బయటకు బయలుదేఱఁగానే గొప్పగొప్పరాజు లాతనికి స్వాగతసత్కారములు చేయుటకు సిద్ధపడియుండురు. ఎప్పుడు నిట్టి భోగములు జరుగుచుండుట చే నాతనికిదయే అలవాటైపోయినది. ఆతఁడిచ్చటికి ఒంటరిగా వచ్చెను. ఆతఁడెప్పుడును మాచేత సమ్మానింపఁబడుచుండెనువాడు. అట్టిదే యిప్పుడు నాశించెను. ఇక్కడికి రాగానే ఆతనికి సమ్మానము జరుగలేదు. పిలిచిన జవాబురాలేదు. అడిగినను ఆతనికి త్రాగనీరు దొఱకలేదు. ఆకలిదప్పికలబాధ ఆతని వివేకమును నశింపజేయునంత మిక్కిలమయ్యెను. అట్టిస్థితిలో నాతఁడిది అనుచితమనుకొని, తానొక యనుచిత కార్యమొనర్చిన దానికి మనమలిగి శపింప వచ్చునా? ఛీ! ఛీ! నీవు చాల చెడ్డపనిచేసితివి. నీమింకను నిల్లవాడవు. అపక్వ బుద్ధి కలవాడవు. కర్తవ్యాకర్తవ్యతాజ్ఞానములేదు. అవ్యక్త భావముతో మనల నెల్లప్పుడు సేవించువాడు, ఒకవేళ నట్టి నిరపరాధుఁడు మన కపరాధ మొనర్చినను తమింపవలెను.”

ఈవిధముగ బాలుని మందలించి, ముని చాలదుఃఖము చెందెను. ఇప్పుడింకొక ఉపాయమేమియు లేకపోయెను. కావున నాతఁడు కన్నులు మూసికొని సర్వాంతర్యామియగు నాసుదేవభగవానుని బ్రార్థింప మొదలిడెను. “ఓ ప్రభూ! బాల్యచాపల్యముచే నీ యజ్ఞానియగు బాలకుడు రాజున కపరాధము కావించెను. ఘటఘటవాసియగు నోజగదాధార స్వామి! చీనిని త్తమింపుము. ఈ బాలునికి శుభము లొన కుండుము! రాజునకుఁగూడ కల్యాణము కలుగుఁగాక!”

సూతుఁడెట్లనెను:- “ఋషులారా! దీనికే సాధుత్వ మనిపేర్చు. రాజు కలి ప్రభావమున మునికెంతయో అవమాన మును గావించెను; కాని మునికి దానియందు దృష్టియేలేదు. నూటిమాటికి జ్ఞాపకము చేసినప్పటికిని, ఆయపరాధము లెక్కకురాని సాధారణమైన దనియే చెప్పుచుండెను; కాని శృంగియిచ్చిన శాపమున కాతఁడు చాల వ్యధితుఁడయ్యెను. పుత్రుని మందలించెను; భగవానుని త్తమింప వేడుకొనెను. రాజు త్తేమమును గోచెను. ఆత్మజ్ఞానులు, భగవద్భక్తులగు మహాత్ములు ఇతరులుపెట్టిన సుఖదుఃఖములను బాటింపక మిక్కిలి వ్యధితులునుగారు, మిక్కిలి ప్రసన్నులును గారు. సుఖదుఃఖాది ద్వంద్వములు మనోధర్మములనియు, ఆత్మ నిర్ద్వంద్వము, నిర్లేపము, సుఖదుఃఖముల కతీతమైనదనియు, సదా పరమ సుఖస్వరూపమనియు నాతనికిఁ దెలియును. అట్టి నిర్గుణున కెవఁడు సుఖదుఃఖము లొనగూర్చుగలుగును?”

శాపకుఁ డెట్లనెను:- “సూతా! మహాముని కింతటి పశ్చాత్తాపము కలిగియుండినచో, శాపమిచ్చినది పుత్రుడు

కదా, తనపుత్రునికంటె నాతఁడధికశక్తిశాలియగు తేజస్వియు, దపస్వియు, సర్వసమర్థుఁడును గదా! అట్టియెడ నాతఁడా శాపము నేల అన్యథా కావింపరాదు? రాజు చిరంజీవికావలె నని యేల నాశీర్వాదించి వరము లీయరాదు?"

అంత సూతుఁ డిట్లనెను:- "మహాభాగా! ఇది నిజమే. శమికమహాముని పరమ తేజస్వియు, సర్వ సమర్థుఁడును. త్రికాలదర్శియగు నాముని ధ్యానమునఁ జూడఁగా రాజు మృత్యువు తక్షకవిచానలమునఁ జెందవలెననియు, నిది తప్ప దనియుఁ దెలిసెను. అట్టి విధివిధానమును దప్పింప నాతని కిష్టములేదు. జరుగవలసినది జరుగవలయుననియే యాతని మతము. అందువలన నాతఁడు శాపము సన్యథాకావింపలేదు. ఆ సమయమున నాతఁడొక సర్వసమర్థుఁడగు శిష్యుని బిలిచి యిట్లనెను:- 'నీ విష్ణుడే యోగమార్గమున హస్తినాపురము నకుఁ బోము. పోయి రాజుతో నాకుమారుఁడు బాల్య చాపల్యముచే నిట్టి యనుచితశాపము నొసంగెనని చెప్పిరమ్మ. నేటి కేడవదినమునఁ దక్షకుడు కాటువేయఁగలఁడనియు, నీ యేడుదినములలోఁ దనకు శ్రేష్ఠమనితోచిన కార్యములను జేసికొనవచ్చుననియుఁ జెప్పుము. నా హృదయపూర్వకముగ నాతని నాశీర్వాదించుచుంటిని. నీవు పరమ భగవద్భక్తుఁడవు. కావునఁ బాముకాటుచే జచ్చినను నీకు దుర్గతి కలుగదు. నీవు భగవంతునివైకుంఠధామమునుబొందగలుగుచు'ననిచెప్పుము."

ఈ విధముగ శిష్యునకు సందేశ మొసంగి శమికముని వానిని ద్వారగాఁ బంపెను. శిష్యుడుకూడ అత్యంతశ్రీఘ్రముగ నాకాశమార్గమున హస్తినాపురమునకుఁ బోయెను.

శ ప్ప య.

డ్యో పితు ఉర న్యౌఁప శాపు హౌఁ దేవశౌఁ వాకూఁ
డసే సాతవేఁ దివస మహాఁ అహి తక్షక తాకూ॥

యోఁ దేకేఁ సుతశాప పూజ్యపితు కేధిగ్ ఆయో ।

మర్యో న్యౌఁపు ఉర నిరఖి, బహుత యోఁ చిల్లాయో॥

జగే మహాముని సునీ సబ, బాతబహుత దుఖ మన కీయో
ధిక్కార్యో సుత వివిధ విధి, నృపసన వృత్త పత్తెదియో॥

అ ర్థ ము.

తండ్రి మెడలోని సర్పమును గాంచి భయపడి యిట్లు
శపించెను. 'ఎవడు నా తండ్రి మెడలో నీపామును వైచెనో
ఆతఁ డేడవదినమునఁ దక్షికునిచేఁ గాటువడి కాలగతిఁ జెందఁ
గలఁ'డని శపించి తండ్రికడకు వచ్చి, చచ్చిన పామాతని
మెడలో నుండుటను గాంచి, మిక్కిలిగ విలపించి, కేకలు
వేసెను. అంతట ముని యా శబ్దమును విని లేచి సమస్త
వృత్తాంతమును గ్రహించి, దుఃఖించి, నందనుని మందలించి,
యీ వృత్తాంతమును నృపునకుఁ దెలియఁ బంచెను.

పరీక్షితుని పశ్చాత్తాపము

౮౦

శ్లో॥ స చింతయన్నితమథా శృణో ద్యథా,
మునేః సుతోక్తో నిర్మతి స్తక్షకాఖ్యః ।

స సాధు మేనే న చిరేణ తక్షకా

నలం ప్రసక్తస్య విరక్తి కారణమ్॥

— శ్రీభాగ. ౧ స్కం. ౧౯ అ. ౪ శ్లో.

“వ. .... ఆ యభిమన్యు పుత్రుండు శమీకముని శిష్యునివలన శాపవృత్తాంతంబువిని కామక్రోధాది విషయా సక్తుండగు తనకుం దక్షకవిషాన్ని విరక్తి బీజం బగుననుచు గరినగరంబునకుం జని యేకాంతంబున బశ్చత్తాపంబు జెందెను.”

— శ్రీ మదాంధ్రభాగవతము

భ ప్ప య.

ఇత నృప పురమహా పహుచి కనక జబ ముకుటఉతార్జ్యో ।

ఆశ్రమ కణ్ఠో కుకృత్వ చిత్తమహా ఖేరి విచార్యో॥

అరే, బుద్ధి మమ భ్రష్ట భఈ, అనుచిత యహ కీన్దో ।

యోగనిష్ఠ తే మహా తపస్వీ ముని అబ చీన్దో॥

సోచే - అబ ముని కోప తే, మమ సరబసు నసి జాయగో ।

తాహీ చిన సందేశ లే, శిష్య నృపతి ఛేగ ఆగ్నిమ్॥

అర్థము.

ఇచ్చట నృపతి స్వపురమునకుఁ జేరి, స్వర్ణముకుటమును దీయఁగానే, ఆశ్రమములోఁ దానుజేసిన దుష్టార్థమునుగూర్చి

విచారింపఁదొడఁగెను. ఆతఁ డిట్లునుకో నెను:- ‘అయ్యయ్యా! నాబుద్ధి భ్రష్టమైనది. అనుచితకార్య మొనర్చితిని. యోగ నిష్ఠుఁడగు మహాతపస్విని నే నవమానించితిని. ఇప్పుడిక ముని కోపముచే నా సర్వస్వము నశింపఁగల’దని చింతించుచున్న సమయమున మునిదగ్గఱనుండిశిష్యులుసం దేశమునుగొనివచ్చిరి.

లోకములో పొరపాటుననైన నపరాధము చేయనివాఁ డెవఁడున్నాఁడు? మంచివారు, చెడ్డవారు; సజ్జనులు, దుర్జనులు; మూఁథులు, పండితులు అందఱును గొంచెముగనో గొప్పగనో ప్రకృతి వశమున నపరాధమును జేయుచునే యుందురు. దుష్టులద్వారా జరిగిన అపరాధమునకు, సజ్జనులద్వారాజరిగిన అపరాధమునకు భేదముకలదు. దుష్టుఁడెవనికైన నపరాధము కావించి సంఘోషించి గర్వపూర్వకముగ “వానికి బాగుగా శాస్తి చేసినాను అదియు బ్రతికినంతవఱకు మఱవకుండునట్లు చేసినా”నని ప్రలాపించుచుండును. పూర్తిగ దీనికి వ్యతిరేకముగ సజ్జనుఁడు బుద్ధిపూర్వకముగ నే యపచారమును జేయఁడు. ఒకవేళఁ బ్రకృతి వశమున నేదైన జిన్న అపచారమును గావించెనా, ప్రకృతిస్ఫుఁడైయుండ నాతనిహృదయము మాటిమాటికి నానిని ధిక్కరించుచుండును. ఆతఁడు పశ్చాత్తాపాగ్నిలోఁబడి తపించుచు, మాటిమాటికి ఇట్లునుకొను చుండును:- “అయ్యో! ఆసమయమున నాదగు నిట్టి బుద్ధి యేల భ్రష్టమైనది? నేనిట్టి మహదనర్థము నేల చేసితిని? నేను ఇంద్రియ వశుఁడనైతివా?” ఇట్టి పశ్చాత్తాపాగ్నిలో నాతఁడు తన పాపమును గాల్చివేయును. ఆ పాపమునకు

యథాశక్తిగఁ బ్రాయశ్చిత్తము చేసికొనును. దాని ప్రతీకారము కొఱకు జప, తపానుష్ఠానాది ప్రాయశ్చిత్తములలో దేనినైనఁ జేసికొను చుండును. పశ్చాత్తాపము వలనను, ప్రాయశ్చిత్తము వలనను అనేకములగు పాపములు నశించియే పోవును. చాల తగ్గిపోవును.

పరీక్షిన్మహారాజు మిక్కిలి శీఘ్రముగఁ దన నగరము లోనికి పోయెను. పురమును జేరి, తన సువర్ణ రత్నమండిత కిరీటమును దీసెను. కిరీటమును దీయఁగానే ఆతనికి తెలియ వచ్చెను. ఆశ్రమములోఁ దానుచేసిన పనిని దలఁచుకొనఁగానే ఆతనికి హృదయము బ్రద్దలగుచుండెను. ఆతఁడు పశ్చాత్తాపాగ్నిలోఁ దపించుచుండెను. ఆతనికి జగత్తంతయు శూన్యముగఁ దోచుచుండెను. ఇంకఁ దనకు షేమము లేదని ఆతఁడు మనస్సుతో నిశ్చయించుకొనెను. ముని శాపముచే తన సర్వస్వము నాశమై పోగలదనుకొనుచుండెను. ఆతఁడేకాంతమునఁ గూర్చుండి మెదలకుండ కన్నీరు కాప్పుచుండెను. ఉండి ఉండి ఆతని నింద్య కుకృత్సముమీఁద నాంతరిక పశ్చాత్తాపము కలుగుచుండెను. ఆతఁడదే విషయము ననేక తర్కవిత్తర్కములచే జింతించుచుండెను:- “అయ్యో! నాబుద్ధి యిట్లు బుగ్గయినదేమి? ఆసమయమున నేను నిరపరాధియు, గూఢుఁడును, తేజోమయుఁడు నగు మునీశ్వరునితో నెట్టి యనార్య పురుషునివలె వ్యవహరించితిని? ఆతఁడు నాకేమి చెరుపుఁజేసినాఁడు? నగరమునకు దూరముగనుండి, ఘోరారణ్యములలో కలుతిక్త తీక్షణ కందమాలాది ఫలములను దిని యాతఁడు కాలయాపనఁ జేసికొనుచుండెను. ఆతఁడు

నన్నెప్పుడు నేమియు నడిగెనునాడేకాదు. నావలన నాతనికిఁ గావలసిన దేమియునులేదు. భగవద్ధ్యానము చేసికొనుచుండును. తన తపోధనమును వృద్ధిచేసికొనుచుండెను. నేనకారణముగ నాతని మెడలో మృతసర్పమును వేసితిని. నేనాతని మెడలో మృతసర్పమును వేయలేదు సరిగదా విషధర భుజంగ ఫణమునఁ గాలిడితిని. పగపట్టిన పాము ఒక్కని ప్రాణముమాత్రమే తీసిపోవును. దాని విషాన్నిచే నపకారియే దగ్ధము కాఁగలడు; కాని మునికోపాన్నిచే పాపినగు నేను, నారాజ్యము, సమస్త సేన, బంధువులు, వేయేల నా సర్వస్వమును దగ్ధమై భస్మమై పోఁగలదు. ఒక్క నా వలనఁ గోట్లకొలది నిరపరాధుల జీవములు పోఁగలవు. అయ్యో! నే నెట్టి పాడుపని చేసితిని? నా కెంతటి కఠిన శిక్ష వేసినను అది మిక్కిలి యల్పముగఁ దోఁపచేయు నిందనీయ కార్యమును నేను చేసితిని. కావున మునియిచ్చిన దారుణశాపము నా పాపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తము కాఁగలదు. అదియును గాక నాకును, ఇతర రాజులకును ఇట్టి యపరాధము నొక నెన్నడును జేయరాదను శిక్షణ ఈ మూలమున లభించుఁ గాక! తపస్సుల కపరాధ మొనర్చువారి కిట్టి దుర్దశ కలుగునని తెలియునుగాక! ఇక నేనుగాని, నా సంశజులుగాని, ఇతర రాజులుగాని బ్రాహ్మణులకును, దేవతలకును, గోవులకును ఇట్టి యనాదరము, నిట్టి అవమానమును జేయకుండురుగాక!”

రాగానే మహారాజున కీ చింత కలిగెను. అతఁ డాశ్రమమునుండి వచ్చిన తర్వాత నాచమింపలేదు. చేతులను గాళ్లను గడుగుకొనలేదు. దాసీలు స్వర్ణపాత్రలతో జలము

లను దెచ్చి చాలసేపటినుండి ప్రతీక్షించుచుండిరి కాని రాజున
కాధ్యక్షమేలేదు. ఆతఁడు కుపితుడైన మునిని భావజగ
త్తుతో గాంచి భయభీతుడై గడగడ వణకుచుండెను.
ఇంతలోనే ద్వారపాలుకుడు నచ్చి, మహారాజునకు జయజయ
శబ్దములు కావించి, చేతులు జోడించుకొని విసితభావముతో
నిట్లనెను:— “ప్రభూ! శమీకమహాముని ఆశ్రమమునుండి
వచ్చిన పరమతేజస్వియగు నొక శిష్యుడు వచ్చి వాకిట
నిలిచియున్నాడు. ఆతఁడు మహారాజుగారిని శీఘ్రముగ
దర్శింపవలయు ననుచున్నాడు. మీ మాజ్ఞయగుచో వాని
నిటఁ గొనివచ్చి, అగ్నిశాలలోఁ గూర్చుండజేతును. ”

“శమీకమహాముని ఆశ్రమమునుండి ఆతని శిష్యుడు
వచ్చినాడు. ” అనువాక్యమును వినగానే మహారాజు అదరి
పడెను. అత్యంతోత్సృకతతో ద్వారపాలునితో బాలునివలె
నిట్లడిగెను:— “ఓరీ! మునిశిష్యుఁ డేమనినాడు? ఆతఁడు
కొవముగ నున్నాడా? ఆతని చేష్ట లెట్లు కనబడుచున్నవి?
ఆతఁడేమి చెప్పదలచినాడు? ”

ద్వారపాలుఁ డత్యంత వినయముతో నిట్లనెను:—
“ప్రభూ! ముని అతిశాంతుడు. ఆతఁడు మహారాజునకు
జయజయశబ్దములు పలుకుచున్నాడు. ఆతఁడు పలుకుటకు
వ్యగ్రుడై నట్లున్నాడు. ఆతఁడాశీర్వాదపూర్వకముగ నన్ను
మీ దగ్గఱకు వెల్లిరమ్మని పంపినాడు నే నిట్లు నివేదించితిని
కూడా:— “విప్రోత్తమా! మా ప్రభువిప్పుడే వనమునుండి
అలసి వచ్చినారు. మీ రొక ముహూర్తముసేపు విశ్రమిం
చినఁ గొంచెముసేపైన తర్వాత మీరాకఁ దెల్పుదును ”

అంత నాతఁ డత్యంతగంభీరుఁడై శాంతభావముతో నిట్లనెను:-
 “ఓయీ! నాకు చాల ముఖ్యమగు కార్యము కలదు. నేను
 మరల మా యాశ్రమమునకు తిరిగి వెళ్లి మా గురువుగారికి
 సంగతి సందర్భములు తెలుపవలెను. నీవు సావధానముగ
 నప్రమతతో మహారాజునకు నా సందేశమును జెప్పము.
 దానిని వినియుఁ గూర్చుండుమనిన నేను కూర్చుండెదను.”

‘మునిశిష్యుఁడు కుపితుఁడుగా లేఁడు, శాంతుఁడుగా
 నున్నాఁడు. తన్నాశీర్వాదముతోఁ బిలుచుచున్నాఁడను సంగ
 తిని వినఁగానే కూర్చుండినవాఁ డట్లే కిరీటధారి కాకయే
 ద్వారముకడకు పరువిడి నచ్చెను. దాస దాసీజనములును,
 నౌకరులును, ద్వారపాలురును, ఇతరులును మహారాజిట్లు
 అభూతపూర్వవ్యగ్రతతోఁ బోవుచుండుటనుగాంచి యాశ్చర్య
 చకితులైరి. ద్వారముకడకు వచ్చి, మహారాజు అశ్రుపూర్ణ
 ములగు నేత్రములతో, మిక్కిలి అధీరతతో నేలమీఁదఁబడి
 మునిపుత్రునకు సాష్టాంగనమస్కారము కావించెను.

కృష్ణమృగ చర్మమును గప్పకొని, చేతిలో కుశ
 ముష్టిని, దండకమండులుపులను ధరించి మునిశిష్యుఁడు సాక్షా
 చ్ఛరీరమును ధరించిన తపమన్నట్లు కనఁబడుచుండెను. రాజీ
 విధముగ భూమిపైఁబడుటనుగాంచి మునిశిష్యుఁ డాతనిని
 కఠినతతో లేవనెత్తి, వాని నాలింగనము కావించుకొని
 మిక్కిలి గంభీరముగ నిట్లనెను:- “రాజా! మాగురువగు
 శమీకమహాముని మీ కుశల మడిగినాఁడు. నీ కాశీర్వాదము
 బంపినాఁడు.”

‘అహ! ముని నాకుశలత నడిగినాడు. వెంటనే నా కాశీర్వాదములనుగూడ పంపినాడు’ అను సంగతిని వినిగానే మహారాజత్యంత అధీరతను జెంది యిట్లనెను:- “బ్రాహ్మణోత్తమా! నేనా మహామునికి చాల అపకారమును జేసినాను. నే నా తపోధనున కెంతటి యపకారమును జేసిననగా నాతడు నాకేమి శిక్ష విధించినప్పటికిని అది అల్పమే కాగలదు. ఇట్టిదుష్టత నన్న దుష్టునకే అనుకూలము కావించినది. దీనికాతడు కుపితుఁడు కాకపోగా, నాకుశలమునడిగి, నాకాశీర్వాదములను బంపినాడు. ఈ కార్య మా తపోనిధియు, క్షమాసాగరుఁడగు మహాముని కనురూపమైనదియే. మహాభాగా! నేనా సమాధినిష్ఠుఁడగు ముని భ్యానసమాధికి విఘ్నము కలిగించి, ఆతనిమెడలో నెప్పుడు చచ్చినపామును వైచిత్రినో ఆక్షణముననే నా కుశలము నాశమైపోయినది. ఇంక నాకు కుశలమెక్కడిది? సర్వత్ర అకుశలము అకుశలమే. అయితే యిందొక క్షణ కుశలకేళి కలదు. అది మహాముని నా కాశీర్వాదములను బంపుటయే. నేనుచేసిన మహాపరాధమునకుఁ గూడ ఆతఁడు నా సర్వస్వమును నాశముచేయలేదు.”

అంత శిష్యుఁ డిట్లనెను:- “ఒక విషయము చాల చింతింపఁదగినది కలదు. దానికి మహాముని చాల దుఃఖించుచున్నాడు. ఆవిషయమును జెప్పటకే నన్ను ముఖ్యముగఁ బంపియున్నాడు. అదేమనఁగా:- మాగురుదేవున కొక కుమారుఁడు పరమతేజస్వి శృంగియను పేరఁ గలఁడు. ఋషికుమారుల వలన నీవృత్తాంతమును వినఁగానే ఋషి పరోక్షమున మిమ్ముల నత్యంత దాదుణముగ శపించినాడు.”

రాజత్యంతోత్సాహముతో నిట్లడిగెను:- “బ్రాహ్మణ శ్రేష్ఠా! మునిపుత్రుఁడు నన్నేమని శపించెను? దానిని నేను వినఁదలంచుచున్నాను.”

మునిశిష్యుఁ డిట్లనెను:- “ప్రభూ! మాగురుకుమారుఁడు కౌశికీనదీ జలముల స్పర్శించి నేటి కేడవదినమున నీవు తక్షక సర్పదష్టుఁడవు కాఁగలవని భీషణ శాపము నొసంగెను. ఇదివిని ముని తన తనయునిపైఁ గనలి యాతనిని చాల మందలించెను.”

మహారాజత్యంతానందమును బ్రకటించుచు శీఘ్రముగ నిట్లనెను:- “మంచిది. ఇదియూ శాపము? తక్షకుఁడు నన్నొక్కనినే కాటువేయఁగలడు. అదియు నీనాఁడు కాదు, ఏడవ దినమున. బ్రాహ్మణోత్తమా! ఇది శాపముకాదు, ముని తనయుని వరప్రదానము. నేనీ రాజకార్యములం దధికముగ నాసక్తుఁడై నెఱిసి. జీవితమునకు ముఖ్యధ్యేయమగు శ్రీకృష్ణ చింతనమును మఱచితిని. ఋషికుమారుఁ డేడుదినములు గడువు నొసంగి నన్ను దానికి సన్నద్ధమగునట్లు చేసినాడు. ఇక నేనీ వ్యాపారము నంతను ద్యజించి శ్రీకృష్ణ చరణాంభోజముల నాశ్రయించెదను.”

శమీకముని శిష్యుఁ డిట్లనెను:- “రాజా! నా గురు విల్లు శేలవిచ్చినారు. ‘మీరు ధర్మాత్ములరు. నా పుత్రుని దోషముగూడ ఏమియునులేదు. భవితవ్య మిట్లున్నదికదాయని నేను సమాధిద్వారా తెలిసికొంటిని. అదృష్టమును, దైవమును అనఁగాఁ బ్రార్థనము నన్యథా చేయుట కెవరికిని శక్తి లేదు. అయినను మిమ్ములను సర్పము కాటువేసినను దుర్గతి

కలుగఁజాలదు. మీరు భగవానుని పరమధామమును బొందఁగలరు. మహారాజా! నీకు కల్యాణము కలుగుఁగాక!' నన్ను గురుదేవులవారు త్వరగా తిరిగిరమ్మనిరి. నేనిక వెళ్లుచున్నాను."

మహారాజు తత్వంత విసేతభావముతో మునిశిష్యుని పాదములను బట్టుకొని, యాతనిని బూజించెను. మహామునియగు శమీకునియొక్కయు, తేజస్వియగు నాతని కుమారుడగు శృంగియొక్కయు కుశలసమాచారమును దెలుపవలసినదని ప్రార్థించెను. ఈవిధముగ రాజసత్కృతుడై శమీకమహాముని శిష్యుడు తన యాశ్రమునకు వెడలి, సమస్తసమాచారమును గురుదేవునకు నివేదించెను.

ఇచ్చట పరీక్షిత్తమహారాజు తిరిగివచ్చి యంతఃపురమునకు బోలేడు. ద్వారమున నిలిచియే తన పుత్రుండగు జనమేజయుని బిలిచి, నాని శిరస్సునఁ గిరీటమునుంచి, నృద్ధబ్రాహ్మణుల కాతని నొప్పఁజెప్పి, కాలినడకతో నాతఁడు గంగాతీరమునకుఁ బోయెను. మంత్రి పురోహితామాత్యులు చాల బలవంతము చేసిరి. అనేకవిధములగు గజ, తురగ, రథ, పాలంక్యాది వాహనము లన్ని పుట్టికిని, ఆ వాహనములను వినర్జించియే భగవతీ భాగీరథీతీరమునకుఁ బోవుటను గాంచి నగరములోని స్త్రీ పురుషులును, రాజ్యములోనివారందఱును, సమస్త వర్ణములవారును, ఆశ్రమములవారును రోదనముచేయుచు మహారాజు వెంట బయలుదేరిరి. ఆతఁ డెవరినై పును జూడకయు, నెవరినాకృములను వినకయు, సమస్తవిషయములందు విరక్తి జెంది, నందనందనుండగు శ్యామసుందర పదారవిందములందే తన మనస్సును జోడించి సాంసారికసంబంధములన్ని టిని వీడెను.

ఈ విధముగ నాతఁ డేమియును దినకయుఁ, ద్రాగకయు
మహారాజు హస్తినాపుర సమీపమున నున్న గంగాతీరమున
నొక వృక్షముక్రిందకు వెడలి కూర్చుండెను.

అప్పు య

సున్యో శిష్య ఆగమన నృపతి తహః తురతహిః ఆయే ।
భూపనిరఖి భయభీత శిష్యనే వచన సునాయే॥

రాజా ఋషి సుత శాప దయో సో సబ సునలీజే ।
సాత్ దినా మహా హోహి ముక్తివో కారజ కీజే॥

నునీ శాపకీ బాత్ నృప, సాపి సుతహిః సబ రాజ ధన ।
కృష్ణచరణ మహా చిత్తదే చలే గంగ తటముదిత మన॥

అర్థము.

మునిశిష్యులు వచ్చిన వర్తమానమును విని యవనీపతి
వెంటనే వచ్చెను. భూపతి భయభీతుడై యుండుటను గాంచి
శిష్యులిట్లునిరి:- “రాజా! ఋషికుమారుఁడు శాప మొసంగెను.
దానినంతయు వినుఁడు. నీవేడుకోజులలో మరణింతువు కావున
ముక్తిమార్గమును జూచుకొనుము.” ఈ శాపవృత్తాంతమంత
యును విని యవనీపతి తన రాజ్య, ధనాదుల నన్నిటిని తన
సుతున కొప్పగించి, చిత్తములను శ్రీకృష్ణారం దాయత్తము
కావించి మోదంబున గంగాతటంబున కరిగెను.

గంగా తటమున పరీక్షిన్మహారాజు

౮౧

శ్లో॥ ఆఖో విహాయే మమ ముంచ లోకమ్,

విమర్శితో హేయతయా పురస్తాత్ ।

కృష్ణాంఘ్రి సేవాపథిమన్యమాన,

ఉపావిశత్ ప్రాయమమర్త్య నద్యామ్॥

— శ్రీభాగ. ౧ స్కం. ౧౯ అ. ౧ శ్లో.

వ.....తక్షకవ్యాళ విషానల జ్వాలాజాలంబునం
దనకు సప్తమదినంబున మరణంబని యెఱింగినవాడు గావున
భూపాలుండు భూలోక స్వర్గలోక భోగంబులు హేయంబులని
తలంచి రాజ్యంబు విసర్జించి నిరశనత్వ దీక్షాచరణంబు సంక
ల్పించుకొని.

మ॥ తులసీ సంయుత దైత్య జిత్తుద రజస్తామంబుకంఠై మహా
జ్వలమై దిక్పతి సంఘసంయుత జగత్సభాగ్య సంపాదియై
కలిదోషావలి నెల్ల బాపెడి వియద్గంగా ప్రవాహంబులో
పలికింబోయి మరిష్యమాణుడగుచుం బ్రాయోపవేశంబునన్

క॥ చిత్తము గోవింద పదా

యత్తముఁ గావించి మానియై తనలో నే

తత్తరము లేక భూవర

సత్తముఁడు వసించె ముక్తసంగత్వమునన్.

— శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

భాష్యము.

కమల బద్దై జల మాహిఁ కింతు నిర లేప ర హే నిత ।
 త్యోహీ నృప నబ కరత ర హే కారజ రఖ హరి చిత॥
 శాపిత సురసరి తీర చలే సుని నబ ఈ ధాయే ।
 ఋషి ముని త్యాగీ సంత విరాగీ తపసీ ఆయే॥

ముని న మాహి సురపతి లద్దై, శ్రీపృథు సౌహే సత్రమహా ।
 త్యోఁ సంతని తేఁ ఘీరే నృప, అతిశయ శోభిత హోయఁ తహా॥

అర్థము.

తామరాకున నీరంటనట్లు నృపతి నిర్దేవుడై మనస్సం
 తయు మాధవునిపై నిలిపి సమస్తకార్యము లొనర్చుచుండెను.
 రాజు శపితుడై గంగాతీరమునకు వచ్చినాడను సంగతిని
 దెలిసికొని సమస్తఋషులు, మునులు, త్యాగులు, యోగులు,
 విరాగులు, సాధువులు, తపస్వులు వచ్చిరి. ఆతండప్పుడు
 మునుల మధ్యనున్న సురపతివలెను, సత్రయాగమున బృథు
 చక్రవర్తివలెను నతిశయముగ శోభించెను.

ప్రజ్వలితాగ్ని బాగుగా మండిమండి, మంట తగ్గఁగానే
 దానిమీఁద నుసి పేరుకొనును. అప్పుడు లోపల అగ్ని వెలుఁగు
 చునే యుండును గాని, పైకి అది ఆరిపోయినట్లు తోచును.
 దానిని మరల సూదఁగానే ఆ యగ్నిపై నున్ననుసి లేచిపోయి,
 రాజవేయుటచే మరల నగ్ని ప్రజ్వలించును. అట్లే పరీక్షీ
 న్యహారాజు విషయమునఁ గూడ వర్తించుచున్నది. పరీక్షీత్తు
 మొదటినుండియు పై రాగ్యవంతుఁడు. అతని కీ సాంసారిక

భోగములు సుఖకరములుగఁ దోచుటలేదు, కాని కర్త
బుద్ధిచే నాతఁడు రాజకార్యము లొనర్చుచుండుటచే న
నరపతులవలె సంసారసక్తుఁడుగఁ గనఁబడుచుండెను. ఆ
డేదవదినమున తక్షకవ్యాళవిషానలమున మరణశించునను స
తిని వినఁగానే, ప్రాత పాత్రకు చిలుముపట్టఁగా దానిని పులు
వేసి తోమిన నెట్లు మరల మెఱయునో అట్లే ఆతని వైరా
మును బ్రకాశించుచుండెను. ఆతని కిప్పుడు సంసారమంతఁ
నసారముగఁ దోచుచుండెను. బాగుగా నమలనిది మా
ర్యము రానేరాదు. వీణ చెవులను మెలిపెట్టె బిగించినఁగా
విశుద్ధరాగ ముత్పన్నముకాదు. పేరుకొనిన నేతికి నెగచూపి
గాని అది కరగదు. చందనమును బాగుగ నఱుగదీసినఁగా
పూర్ణముగ సుగంధము నీయదు. సువర్ణమును అగ్నిలో
గాల్చునంతవఱకు అది ప్రకాశింపదు. రత్నమును సానపెట్టి
గాని అది ఉజ్జ్వలముగఁ బ్రకాశింపదు. మృదంగమును గొ
కొట్టి శ్రుతిచేసినఁగాని అది విశుద్ధ తాళ శబ్దము నొసంగదు
అదేవిధముగ నెవఁడైనఁ బెద్ద దెబ్బ తినినఁగాని అనిత్యము
క్షణభంగురములగు విషయములందు సర్వదా దృఢముగ
వైరాగ్యము కలుగదు.

ఇప్పుడిక మృత్యువాసన్నమైనదని తెలిసికొని పరీక్షి
న్మహారాజా సమయమున సర్వస్వమును ద్యాగముకావించి
వియదాపగయగు గంగాశరణమును బొంది, దానితటమునకు
బోయి కూర్చుండెను. ఆహా! ఈ జగజ్జనని అందఱకు శర
ణ్యమే. అందఱ కాశ్రయమొసంగునదియే. త్రివిక్రముఁడగు
శ్రీహరి భక్తశ్రేష్ఠుఁడగు బలిని మోసముచేసినప్పుడు, ఒక్క

పాదమున సప్తలోకములను గొల్వగల నాతని చరణారవిం
ములు బ్రహ్మలోకమును జేరెను. బ్రహ్మదేవుఁ డా విశ్వః
దిత పాదపద్మములను భక్తితోఁ బూజించెను. అర్చ
పాద్యాచమనాదులను సమర్పించి, దానియందు లేతగానున
పచ్చని పూపవెన్నుల తులసీదళములను వేసెను. ఏ బృం
దేని దర్శనముచే సమస్త పాపములు నాశనమగునో, దే
దివ్యగంధము సమస్త అశుభములను బోగొట్ట సమర్థమైనదో
ఏది వాసుదేవ భగవానునకుఁ బ్రియమైనదో, ఏది యాతః
అభిన్న హృదయమో, తనసౌభాగ్యమదమున నెవతె యాత
నెత్తిపెక్కెనో, అట్టి తులసీదళములచే లోకపితామహుడఁ
బ్రహ్మ యాతని యరుణచరణములను గప్పివేయునట్ల
పూజించి, తన కమండులోదకముచే నాతని పాదములను గ
గెను. ఆదివ్య పాదోదకమే పతితపాననియు, దైవోక్యవం
తయు నగు గంగాన్రవంతి రూపమునఁ బ్రకటమై త్రిలోకవ
లందు వ్యాపించెను. అట్టి శ్రీకృష్ణచరణచ్యుత సలిలమహిః
నెవరు వర్ణింపఁగలుగుదురు? మొదట నాజలము బ్రహ్మం
కటాహమును భేదించుకొని వచ్చినది. ఆపైన దానిని బ్రహ
తన కమండులుపునందు ధరించెను. ఆమీఁదట దానిచే
దైవోక్యపూజితములగు ప్రభుపాదపద్మములు కడుగఁబడినవి
అంత హరిప్రియమగు తులసీయొక్క పవిత్ర రేణువులందులొ
గలిసినవి. అదియునుగాక ప్రభు పాదపద్మ పరమ పరాగము
నాజలము సంసర్గము చెందినది. ఆ కారణమున సమస్త లో
పాలురు తాము పావనులగుట కా జలములందు మునిగి
క్షీరసముద్ర మధనమున హాలాహల ముత్పన్నముకాగా

దానిని శివుడు త్రాగుటచే నామునకు వేడియెక్కువయ్యెను. ఆవేడిని బోగొట్టుకొనుట కాశివుని కింతకంటె వేటుపాయము తోచలేదు. ఆతఁడు ప్రబలవేగముగల త్రిపథగామినియగు గంగను తనజటాజూటమందు ధరించెను. అందువలన నాతఁడు గంగాధరుడను బ్రసిద్ధినివడసెను. ఏ గంగ మూడునదులై మూడులోకములను బావనముగావించెనో అట్టి పరిమ పవిత్రము, జగజ్జననియునగు గంగను, తాను పవిత్రము కావలె ననుకొను నేముమూర్ఖువు నేసింపడు? మునులారా! మీరు గంగాజలమును సాధారణ జలమునుకొనకుండు, గంగను భగవద్విగ్రహమునకు వేటుగఁదలఁపకుడు. శ్రీకృష్ణుడు, గంగ వీరిద్దఁ జిత్తవశమున విగ్రహములు. ఇది నాస్తికులకును, అశ్రద్ధాళువులకును జలరూపమునఁ గనఁబడును. వాస్తవముగ నిది బ్రహ్మద్రవము. అధికోష్ఠముచే బంగారుకఱగి ద్రవమైనట్లును, వేడిమిచే వెన్నకఱగి నీరైనట్లును, పరాత్పరుడగు పరబ్రహ్మయొకానొక కారణమున జలమయ్యెను.

సూతుని యీవాక్యములను విని శౌనకుఁ డిట్లుడిగెను:- “మహాభాగుడవగు నోసూతా! నీవు చాల యద్భుత విషయమును జెప్పితివి. ఇప్పటివఱకు మేము గంగను విష్ణుపాదాబ్జ సంభూతయనియే తలఁచుచుంటిమి. ఇది కఱగిన బ్రహ్మవిగ్రహమని చెప్పుచున్నావు. ఇది యెట్లు? బ్రహ్మజలరూపమున నేల ప్రవహించెను? మాయాసందేహమునకు సమాధానమొసంగి తర్వాత విషయమునకుఁ బోవలయును.”

సూతుడు శౌనకుని యీప్రశ్నను విని గద్గదిక్కుఁజై, కన్నుల నశ్రువులను గార్చుచుండెను. ఆతని హృదయము

నుండి గంగా యమునలు రెండును కన్నులద్వారా ప్రవహించుచున్నట్లుండెను. ఆతని శరీరమంతయు రోమాంచమయ్యెను. నయనాశ్రువులను దుడిచికొని, ఆచమించి సూతుఁ డిట్ల నెను:- “మహాభాగా! నీవు చాల మంచిప్రశ్న వేసితివి. ఈకథ మిక్కిలి రసమయమైనది. భగవద్గుణములం దెంతటి సౌందర్యము కలదో మీరీ కథాశ్రవణముచేఁ దెలిసికొనఁ గలుగుదురు. నేను చెప్పకథలో భగవంతుని లోత్రైక్య విమోహన కథారసమహత్వ మెంతగలదో తెలియఁగలదు. మంచిది, ఇఁక మీరందఱు వినుఁడు.

ఒకానొక దినమున వైకుంఠధామములో భగవానుఁడు విరాజిల్లుచుండెను. గొప్పగొప్ప విష్ణుభక్తులును, పార్షదులును ఆతనికి పరిచర్యనుచేచుండిరి. చాలమంది ఋషులు, మునులు, సిద్ధులు, గంధర్వులు, దేవగణము భగవానుని సభలో నుండిరి. శంకరుఁడు, బ్రహ్మ, ఇతర ప్రధాన దేవతలు, లోకపాలురును అచ్చటఉండిరి. ఇంతలో వీణనువాయిం చుచు, హరిగుణగానము చేయుచు, ప్రాణిమాత్రులను తన వీణా రుంకారముచేఁ దన్మయులఁజేయుచు దేవర్షి యగు నారదుఁ డచ్చటకు వచ్చెను. నారదుని గాంచి సభాసదులందఱును బ్రహ్మానందమును జెందిరి. అందఱు నాతని సభినందించిరి. ఆతఁడును బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరులు ముగ్ధురకుఁ బ్రణామము కావించి, అందఱకును యథోచిత సత్కారములను గావించి భగవానుఁడు నియమించిన యాసనమునఁ గూర్చుండెను. ఇంతటి గొప్పసభను గాంచి నారదుఁ డానందము చెందెను. అంతవఱకు గానము చేయుచుండిన గంధర్వులు తమ

గానము నాపి నారదుని పాడుమని బలవంతము చేసిరి. నారదుడు కొంచెముగ సంకోచించుటను గాంచి భగవానుడు నవ్వుచు నిట్లునెను:- “నారదా! కొంచెముగ పాడుము. నీవే తన్మయమగునట్లు నాగుణగానమును జేయఁగలవాఁడవు.” భగవానుని ప్రశంసావాక్యములు వినునప్పటికి నారదుని యానందమునకు మేఱలేకపోయెను. హఠముచే నారదుని హృదయము పొంగిపోయెను. హృదయ తంత్రులు తమకుఁ దామే ఝంకారముచేయ మొదలిడెను. సర్వబ్రహ్మవిభూషితయగు తనవీణను మీటి అత్యంతాహ్లాదముగ తన్మయుఁడై యాతఁడు పాడ మొదలిడెను. ఆ దినమున సభయంతయుఁ జిత్రలిఖిత ప్రతిమలవలె స్థబులగునట్లు సర్వము, రాగము బయలు వెడలెను. భగవానుడుకూడ స్థబుడయ్యెను. ఆతఁడు ప్రత్యేంగమునఁ జేష్టులు తప్పియుండెను. అతని శ్రీవిగ్రహము కఱగిపోవునంతగ భగవంతుఁడు తన గుణశ్రవణమునకు హఠముచే తల్లీనుడయ్యెను. ప్రక్కన గూర్చుండిన బ్రహ్మకు కొంచెము తెలివి కలదు ఆ కారణమున నాకఱిగిన బ్రహ్మ ద్రవమును దన కమండులుపులోనికిఁ గొంచెముగఁ బట్టుకొనెను. ఈ విధముగ హరి తన గుణ, యశఃకీర్తనమును వినుటచే ద్రవీభూతుడయ్యెను. తర్వాత కాలాంతరమున భగవత్పాదపద్మములు బ్రహ్మలోకమునకు రాగా ప్రేమ వ్యగ్రతలో బ్రహ్మ సమస్తమును మఱచెను. అ కమండులుపు జలముచే శ్రీఘ్రముగ భగవచ్ఛరణారవిందములను బ్రత్యక్ష నము కావించెను. అక్కడనుండి యాసురాపగ మూఁడు నమలై ప్రవహించెను. ఒకటి పాతాళమున భోగవతీ యను

పేరఁ బ్రసిద్ధిఁజెందెను. స్వర్గమున దేవసరితయనియు, భూమి
యందు అలకనందయనియుఁ బ్రసిద్ధిఁజెందెను. దానిలోని ఒక
ప్రవాహమును భగీరథుఁడు తెచ్చుటచే దానికి భాగీరథియను
పేరు కలిగెను. జహ్నుమహర్షి దీనిని పుత్రికగా స్వీకరించెను
గావున దీనికి జాహ్నువి యనియుఁ బేరు కలిగెను. కావున
సీ గంగ జగద్వంద్యగను, పరమపావనిగను ప్రసిద్ధి వడసెను.
సమస్త ఋషులును, మునులును, పరమార్థ పథ పథికులును
దీని నాశ్రయింతురు. అందఱు దీని శరణమునకుఁ బోవుదురు.
చివరకు దీనినే పొంది ముక్తులగుదురు. పరీక్షీన్యహారాజుకూడ
దీని తటముననే కూర్చుండి తన జీవితములోని చివర ఏడు
రోజులు ఆహారపానీయములనువీడి గడుపనిశ్చయించుకొనెను.

పరీక్షీన్యహారాజు చక్రవర్తిగానున్నంతవరకు ఋషులు,
మునులు కలిదోష కారణమున నీ ధర్మాధామమును వదలి
పోలేదు. ఇచ్చట శరీరములతోడనే యుండెను. మహారాజు
రాజ్యమును ద్యజించినాడనియు, విప్రశాపముచే నేడు దిన
ములలో మరణింపఁగలఁడనియు, విషధర నాగ రాజగు తక్షకఁ
డాతనికి గాటువేయఁగలఁడనియు, సమస్త రాజ్యమున వ్యాపిం
చెను. ధర్మాత్ముండగు పరీక్షీన్యహారాజు ఈప్రపంచమును
వదలిపోగానే సర్వత్ర లి సామ్రాజ్యము వ్యాపింపఁగలదు.
అప్పు డాతఁడు తన యిష్టము వచ్చినట్లు అన్యాయము,
పత్యాచార మొనరింపఁ గలఁడు ఈ సమయమున
నేసాధనచే సాధుపురుషులు తమ కాలమును గడుపఁగలరు?
అందఱు బాపులగుటచేఁ బృథ్వి ఒక దినమైనను నిలువఁ
జాలదు. కలి కుకృత్యములచే ధర్మాత్ములు ఆశ్రయ మేమి

యును లేక భూమిమీద నుండజాలరు కావున నీయేడు
 దినములలో సమస్త ఋషులును, మహర్షులును గలిసి యేదైన
 సరళ, సుగమ, సర్వోపరి, సర్వోత్కృష్ట సాధనమును స్థిరము
 కావించి, దానిని సర్వసాధారణులకు నెఱుకపరుపవలయును -
 అని యిట్లు త్రికాలజ్ఞునగు మునులలోచించుకొని, సమాధి
 ద్వారా సమస్తసమాచారమును దెలిసికొని, సమస్తదిక్కుల
 నుండి గుంపులు గుంపులుగ ఋషులు, మహర్షులు, హస్తినా
 పురసమీపమున ఆనందతటమును స్థానమునఁ బరీక్షిస్తూ
 రాజు పయోపవాసవ్రతమును బట్టి కూర్చుండిన చోటకు
 వచ్చిరి. సాధువులు సదా సంసారసంతాప సంతప్త జీవులకు
 మేలుచేయవలయుననియే యీ లోకమున భ్రమణము చేయు
 చుందురు, అయితే మేము జగదుద్ధారము కొఱకును, విశ్వ
 కల్యాణము కొఱకును దిరుగుచున్నామని చెప్పరు. అడిగినచో
 మేము తీర్థయాత్రలు చేగుఁబోవుచున్నామని చెప్పుచుందురు.
 శౌనకా! సమస్త తీర్థస్వామియగు శ్రీహరిని దమ హృదయ
 ములలో నిల్పుకొనినవానిని తీర్థము లేమంత పవిత్రము చేయఁ
 గలవో నీవే యాలోచించుము. తీర్థయాత్రాది పుణ్యకార్యము
 లతో వారికేమిపని? కాని వారిమిషతో తీర్థములను బవిత్రము
 చేయుచు దిరుగుచుందురు. వారు స్నానముచేసి తీర్థములలోని
 పాపములను పోగొట్టుచుందురు. ఈవిధముగ మునిగణము
 కొందఱు గంగాస్నానమును మిషచేతను, కొందఱు హరిద్వారము,
 బదరీనారాయణాది తీర్థములకుఁ బోవలెనను మిషచేతను
 గంగాతటమునకు వచ్చిరి. చాలమంది ఒంటరిగానే వచ్చిరి.
 కొందఱు శిష్యప్రశిష్యులతోడను, పుత్రపౌత్రులతోడనువచ్చిరి.

కొందఱు కాపీనధారులు. కొందఱు వల్కలధారులు. చాల
మంది బోడులు. కొందఱు జడలు ధరించిరి. కొందఱు
మానులు. కొందఱు దిగంబరులు. కొందఱే భక్తులు. కొం
దఱు ఫలాహారులు. కొందఱు క్షీరాహారులు. కొందఱు జలా
హారులు. కొందఱు నిరాహారులు. కొందఱు వాయుభక్షణ
చేసి జీవించుదురు. కొందఱు జ్ఞాననిష్ఠులు. కొందఱు భక్తినిష్ఠ
గల భాగవతులు. కొందరు తమ అగ్ని హోత్రమును దమ
వెంటఁ గైకొని వచ్చిన కర్మనిష్ఠులు. ఈవిధముగ నానాదేశ
ములనుండి వివిధాచార విచారములు, వివిధ వేషభూషలు,
వివిధ రకములగు ఋషులు, మునులు, సాధువులు, సజ్జనులు
అందఱు నా స్థానమునకు వచ్చిచేరుకొనిరి. వారిలోఁ బ్రధాను
లగువారి పేరు లివి:- అత్రి, వశిష్ఠుడు, చ్యవనుడు, శరద్వం
తుడు, అరిష్ఠనేమి, భృగువు, అంగిరుడు, పరాశరుడు,
విశ్వమిత్రుడు, పరశురాముడు, ఉతధ్యుడు, ఇంద్రప్రమ
దుడు, ఇద్ధవాహనుడు, మేధాతిథి, దేవలుడు, ఆరిష్టేనుడు,
భరద్వాజుడు, గౌతముడు, పిష్పలాదుడు, మైత్రేయుడు,
బౌవుడు, కవషుడు, అగస్త్యుడు, వ్యాసభగవానుడు,
నారదుడు, అరుణుడు ఇంక ననేకులగు దేవర్షులు, రాజర్షులు,
మహర్షులు, బ్రహ్మర్షులు, త్యాగులు, తపస్వులు, విరాగులగు
మహాత్ములెందఱో అచ్చటికి చేరుకొనిరి.

మహాత్ములందఱు తన స్థానమునకు వచ్చుటను గాంచ
గానే మహారాజులవారి యానందమునకు మేఱ లేకుండెను.
వీరందఱు జగద్వంద్యులు, మహాపురుషులు. అంత్యకాలమున

నాకు దర్శనమిచ్చుటకు వారు స్వయముగ విచ్చేసిరి. ఇది నాకెంతటి సౌభాగ్యకరమగు విషయము!

ఇట్లాలోచించుకొనఁగానే మహారాజు హృదయము గద్గదికమాయెను. ఆతని శరీరమంతయు రోమాంచమయ్యెను. చేతులు జోడించుకొని మహారాజులేచి ఋషులకును, మునులకును సత్కారమును గావించి, అర్ఘ్యపాద్యదులతో వారి కందఱకును యథోచిత పూజలు కావించెను.”

చ పు య

మాఘ మకర కే మధ్య మనుజ మాధవ జ్యోః ధావేః ।
త్యోః సబ దిశి తేః సభీసంత గంగాతట ఆవే॥

ఉతే అర్ఘ్య దేః నృపతి యోగ్య ఆసనబై తావేః ।
చరణ ధూరి ధరి శీశ వినయ తేః వచన సునావే॥

పాపకర్మ కరి క్రూర అతి, విప్ర శాప శాపిత భయో ।
కింతు సంత దరసనని తేః, ధన్య ఆజ వశాః హ్వైగమో॥

ఆ ర్థ ము

మాఘ మకరమాసముల మధ్య మానవులు వేణీ మాధవునికడ కెట్లు పరువిడి నచ్చుచుందురో అట్లే సమస్త దిక్కులనుండియు సాధువులందఱును గంగాతటమునకుఁ బరువిడి వచ్చిరి. వారురాగానే వసుధాధిపతి యర్ఘ్యచ్చి యోగ్యా సనములమీఁదఁ గూర్చుండఁజేసి, చరణరజమును శిరమున ధరించి వినయవాక్కులతో నిట్లనెను:- “మునులారా! నేనతి పాపకర్మను గ్రూరుడనై యొనర్చి విప్రశాపమును బొందితిని; కాని నేడు సాధుదర్శనముచే ధన్యుడనైతిని.”

పరీక్షితుని పారమార్థిక ప్రశ్న

౮ ౨

శ్లో॥ తతశ్చ వః పృచ్ఛ్య మిమం విప్యచ్ఛే.

విశ్రభ్య విప్రా ఇతికృత్యతాయామ్.

సర్వాత్మనా మ్రియమాణైశ్చ కృత్యమ్,

శుద్ధం చ తత్రామ్య శతాభియుక్తాః॥

— శ్రీభాగ. ౧౨౫. ౧౮ అ. ౨౪ శ్లో.

క॥ ఏడు దినంబుల ముక్తిం

గూడఁగ నేరీతి వచ్చు గురుసంసార

క్రీడన మేక్రియ నెడతెగుఁ

జూపఁడు మాతండ్రులార శ్రుతివచనములక॥

శా॥ ప్రాప్తానందులు బ్రహ్మబోధనకళా పారీణు లాత్మప్రభా
లుప్తాజ్ఞాన మహాంధకారులు దయాశుద్వాభిరాముల్ మనో
గుప్తంబుల్ సకలార్థజాలములు మీకుం గానవచ్చుంగదా
సప్తాహంబుల ముక్తి కేగెడు గతిం జర్పించి భాషింపరే.

— శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

చ ప్ప య.

బారబార సిర నాని నృపతి బోలేయోఁ సబతేఁ ।

కర్యో అకారజ కాజ చిత్త చంచల మమ తబతే॥

మూర్తిమాన హైఁ వేద ఆప ఋష-ముని తనుధారీ ।

దర్శన దేకేఁ సపది విపతి చింతా మమ టారీ॥

ముని ప్రేరిత అహి డసైభల, శుభ కర్తవ్య బతాని దేఁ ।

భ్రమ భయ భేద మిటాని దేఁ కృష్ణకథా సునవాయి దే॥

అర్థము

పరిక్షిన్నహారాజు వారందఱకును మాటిమాటికి నమస్కారములు చేయుచు నిట్లనెను:- 'నే నప్పుడు చంచల చిత్తఁడ నగుటచే నకార్యము నొనర్చితిని. మీరు మూర్తిమంతములగు వేదములు, ఋషి - ముని తనువుల ధరించితిరి. మీరు నా కిప్పుడు దర్శన మొసంగి యాసన్న విపచ్చింతను బోగొట్టితిరి.

మునిప్రేరితమున సర్పము కాటువేయఁగాక! నాకిప్పుడు శుభకర్తవ్యమును బోధింపుడు. నాయొక్క భ్రమ భయ భేదములను బోగొట్టుడు, శ్రీకృష్ణకథను వినిపింపుడు. '

మనయెడల హృదయపూర్వకమగు ప్రేమ యెవరి కున్నదో, కపటప్రేమ యెవరి కున్నదో ఆపత్సమయమున బయటపడును. సుఖసంపత్తులున్న సమయమున సహానుభూతిని జూపువాడును, ప్రేమను బ్రదర్శించువాడును జాలమంది యుండుడు. దుఃఖసమయమున వదలక, సుఖసమయమునకంటె దుఃఖసమయముననే మిక్కిలి ప్రేమను ప్రదర్శించువాడే నిజమగు ప్రియులు. దుఃఖమున మానవుఁడు దీనుఁడగును. నల్లిశలను సహాయ సానుభూతుల కొఱకు చూచుచుండును. ఆసమయమున నాతనికి ధైర్యమును జెప్పి, రెండుతీసిమాటలు చెప్పి యాశ్వాసించువా రమూల్యప్రియులు. దుఃఖతుఁ డిట్లే సమయమున సహాయకునియెడల నత్యంత కృతజ్ఞతను బ్రకటించును.

పరీక్షిత్తుని హాసాన్ని యోజించుకొనెను:- “నావలన ననుచితకార్యము జరిగినది. అకారణముగ నేను బ్రాహ్మణు నవమానించితిని. ఆకారణమున నమస్త బ్రాహ్మణులను, ఋషిమహర్షులును నన్ను నీచునిగ, ననాద్యునిగ, బ్రాహ్మణ ద్వేషిగ భావించి త్యజింతురు. వారు నేజేసినపనికి నిందిం తురు. నన్ను మాటిమాటికి ఛీ! ఛీ! యని నిందింపగలరు.” అని తలచి యాతఁడేకాంతమున గంగాతటమునకుఁబోయి కూర్చుండెను; కాని చివరకు దీనికి విపరీతముగ జరిగెను. నల్లిశల నుండి గొప్పగొప్ప ఋషులు, మహర్షులు, తపస్వులు వచ్చి యాతనియెడల సానుభూతిని జూపించిరి. అప్పుడు మహారాజు హృదయము కరిగిపోయెను. దుఃఖముబిడెను. ఆతఁడు కృత జ్ఞతాభారమున నణగిపోయెను. అందఱకును యథోచిత సత్కారములు కావించి చేతులుజోడించుకొని గద్గదకంఠ ముతోఁ బరీక్షిత్తుని హాసాన్ని నెను:- “మహర్షులారా! నన్నుఁ బ్రజలు రాజరాజేశ్వరుఁడు, చక్రవర్తి, మహారాజాధిరాజు, ఇంక నెన్ని యోవిధములఁ బిలుచుఁగాక! ఆ శిష్టాచారసంబంధ సంబోధనలచే నాకిసుమంతైన నానందము గలుగుటలేదు. ఏల ననఁగా నాశ్రితులు, స్వాధిభులు, సర్వదా అతిశయముగఁ బొగడుచుందురు; కాని నేఁడు నేను యథార్థముగ రాజులంద రలో శ్రేష్ఠుఁడను. నిందితకార్యము నొనర్చిన యధముఁడనగు నామీఁదఁగూడ యింతటి కృపయంచుటను స్మరించిన నాశరీ రము పులకరించుచున్నది. మరణసమయమున నందఱు నొక్కసారిగా నాకు దేవదుర్లభమగు దర్శన మొసంగితిరి. నేను ధన్యుఁడనైతిని. కృతకృత్యుఁడనైతిని. నేఁడు నానమస్త శోక,

మోహ, దుఃఖ, నిర్వేద, సంతాపములు నశించినవి. మును
లారా! రాజులు చాలగర్వముగనుందురు. వారెవరిని లెక్క
చేయరు. ఇవియునుగాక రాజై యవివేకియై సదసద్విచార
శూన్యుడైన నింకఁజెప్పవలసిన దేమున్నది? “చిరుచేదుగల
తిప్పతీగె వేపచెట్టెక్కిన నెట్లుండును?” అవివేకియగు రాజెల్ల
ప్పుడు నధర్మప్రవృత్తుండగును. ఇప్పుడు చూడుఁడు. అవివేకము
మూలముననే కదా నాద్వారా యిట్టి పాపకర్మజరిగి ముని
తనయునిచే శాపగ్రస్తుండను గావలసివచ్చినది.”

ఒకవృద్ధమహారి యిట్లనెను:- “రాజా! మేమును
ఎవరో చెప్పకొనుచుండఁగా గాలికబురు వింటిమి; కాని రాజా!
మీరు యథార్థమును జెప్పుఁడు, శమికకుమారుఁ డేల మీకు
శాప మొసంగెను?”

మహారాజు మిగుల లజ్జితుడై యశ్రువులనురాలుచు
నిట్లనెను:- “మహద్వలారా! మీరు సర్వజ్ఞులు. అన్నియుఁ
డెలిసియే మీరు నామీఁద గృహయించి యిచ్చటికివచ్చితిరి.
అయినను మీరు నామేలుకొఱకు నాపాపమును నాచేతనే
చెప్పింపవలయునని చూచుచున్నాడు. ఇది మీసాధుత్వమును
దెలుపును. ఏలననఁగా పాపముగాని పుణ్యముగాని స్వయ
ముగఁ జెప్పకొనుటచే ఊణించును. నేను వేటకై వనమునకు
వెడలితిని. అచ్చటనొక మృగము వెంటఁబడి ఆకలిదప్పులచే
వ్యాకులమునుజెంది శమికమహాముని యాశ్రమమునకు వెడ
లితిని. నేను చాలసారులు మునిని బిలిచితిని. ఆతఁడు సమాధి
మగ్నుడైయుండెను. ఆసమయమున నాబుద్ధి భ్రష్టమయ్యెను.
ఒక చచ్చినసర్పమును బరీక్షకొఱకు మెడలో వేసి విచారింప

కయే రాజధానికి తిరిగివచ్చితిని. తర్వాత దేజస్వియగు నాతని కుమారుడు నన్ను శపించెను:- “ఈ చచ్చినపామే తక్షకుడై నేటి కేడవదినమున నీపామును వేసినవానిని గఱచుగాక!” అని యిట్లు శపించిన వృత్తాంతమును వినగానే నేను సర్వస్వమును ద్యజించి యీ గంగాతటమునకు వచ్చితిని. ఇప్పుడు అధర్మకడనగు నాకాశ్రయము లేదు. భూదేవోత్తములారా! ఈ గంగమ్మ తల్లియు, మీరును నాకు రక్షకులు. మీయందఱు పాదములను నేను శరణు వేడుచున్నాను. మీరు నాపై గృహనుజూపి నన్నుద్ధరింపుఁ.”

అంత నామునులందఱు సహానుభూతిని జూపించుచు నిట్లనిరి:- “శాపము నొసంగి మునితనయుఁడు చాల చెడ్డపని చేసినాఁడు. ఇంతటి యల్పపరాధమున కింతటి యనల్ప దండమును ధర్మాశ్మకడగు రాజున కొసంగినాఁడు. ఇది యుచితముకాదు.”

ఇది విని చాల శీఘ్రముగ పరీక్షిత్తహారా జిట్లనెను:- “లేదు, మహాత్ములారా! ఋషిపుత్రుఁడు నాకు చాల యుపకార మొనర్చినాఁడు. ఆతఁడిచ్చినది నాకు శాపము కాదు; వరదానము. ఎంతవఱకు నేను దేహగేహములం దాసక్తి చెందియుండెనువాడనో, ఎంతవఱ కీ రాజ్యరూపమగు పాపపంకమునఁ బడియుండెనువాడనో, భగవంతుని మఱచి యెంతవఱకు భోగములతోఁ బడియుండెనువాడనో, సాక్షాత్తుగ భగవానుడే ఆరూపమున నాకు శాప మొసంగి, నాకు వైరాగ్యోపదేశ మొసంగుటకు వచ్చినట్లున్నది. తామప్పుడే నశించితిమని సాంసారికులు మృత్యువునకు భయపడుదురు.

నేనిప్పుడు మిమ్ములను శరణువేడితిని. ఇప్పుడింక నాకు భయమేమున్నది? మీరందరును గలిసి నాసంగతిని విచారించెదరు. నన్నుభోగతికి పోకుండ రక్షింపగలరు. సంసార సాగరమున మునిగిన నన్ను జేయిపట్టుకొని పైకిలాగి యుద్ధరింపగలరు.”

మహారాజు పలికిన దీనతాపూర్ణమగు గంభీరవచనములను విని యావృద్ధమహర్షి యందఱతో నాలోచించెను. అతఁడందఱ నిట్లడిగెను:- “రాజును దక్షకుండు కాటువేయకుండు నట్లు మీవద్ద నేమైన యంత్ర, మంత్రోపధ ప్రయోగములున్నయెడలఁ జెప్పఁడు.”

అంత మహారాజు జిట్లనెను:- “మునులారా! నేను బ్రదుకఁ గోరుటలేదు. చాలకాలము బ్రదుకటచే నీయధర్మ పూర్ణమగుఁ గలికాలమున లాభమేమి కలదు? నేనిప్పుడు నాచిత్తవృత్తిని సమస్త విషయములనుండి ఉపసంహరించి వాసుదేవ భగవానుని చరణ కమలములందు లగ్నము చేసితిని. ఇప్పుడు నాకు శాపభయమును లేదు, కపట వేషధారియగుఁ దక్షకుని భయమును లేదు. మీరందరు నాకు నందనందనుని దివ్యసుందర సుమధుర కథలను వినిపింపుఁడు. మీరందఱును గలిసి ప్రభుప్రేమ రూపమగు పీయూషమును గ్రోలఁ జేయుఁడు, అనేకజన్మల వఱకు నాయనాది అనంత, అచ్యుతుని చరణ కమలములందు దృఢానురాగము కలుగునట్లు మీరంద రాశీర్వాదింపవలయును. ఇంకను నే నేయోనిలో జన్మించినను ఇట్టి పాపము చేయకుండునట్లును, సర్వత్ర నా వాసుదేవుఁడే నిండి యున్నట్లు భావించి, అందఱతోడను, సమస్త జగత్తుతోడను నాకు మైత్రీభావ ముండునట్లును, నెవనిని నాశత్రువుగ నెంచ

కుండునట్లును, గ్రోధము వహించి యెవరికి నపకార మొనర్ప కుండునట్లును ఆశీర్వాదంపవలెను.”

పరీక్షిత్తుని యీ దృఢతను గాంచి ఋషులును, మునులును జకితులైరి. ఆతఁడు సర్వస్వమును ద్యజించి, పృథ్వీ శాసనభారమును దన పుత్రుఁడగు జనమేజయున కొప్పగించెను. ఆతఁడు త్తరాభిముఖముగఁ గూర్చుండెను. ఆతని కుశాసనముయొక్క కుశాముఖములు దక్షిణముఖముగానుండక తూర్పుముఖములుగ నుండెను. పితృకార్యములలోఁ దప్ప శుభకార్యములం దెన్నడును కుశాముఖములు దక్షిణములుగ నుండరాదు. “ఈ విధముగఁ బ్రాయోపవేశప్రథములో దృఢముగఁ గూర్చుండిన నృపతిని గాంచి యాకాశమున నిమానములమీఁదఁ గూర్చుండిన దేవగణము ఆతనిని బ్రశంసించుచుండెను. వాకు ధర్మాత్ముఁడును, ద్యౌగియునగు రాజమీఁద దేవదుందుభులను మ్రోగించుచు పారిజాత పుష్పవృష్టిని గుఱియించిరి. సమస్త ఋషులు, మునులు, త్యాగులు, తపస్వులు సాధువాదము లొనర్చి చక్రవర్తిని బ్రశంసించిరి. అందఱేక కంఠమున నిట్లనిరి;— “రాజా! నీవు ధన్యుడవు. ఇట్టి వచనము నీ కనుకూలమైనదియే.”

ఈవిధముగ నందఱిద్వారా అనుమోదితుడై, సత్తత్తుడైన తర్వాత నా వృద్ధముని అందఱితరపున నిట్లనెను:— “రాజర్షి శ్రేష్ఠా! ధర్మరాజా! ఈ వచనములు నీ కనురూపములుగ నే యున్నవి. ఏలననగా నీ జన్మము పాండవుల వంశములో జరిగినది. ఆ పాండవుల చిత్తవృత్తి పొరపాటునైన నధర్మమువైపునకు బోదు. వారెల్లప్పుడును శ్యామసుందర

చరణారవిందముల ననుసరింతురు. ఆతని పదచిహ్నములనే పరమలక్ష్మ్యముగ గ్రహించి ముందుకు పోవుచుందురు. భగవంతుఁ డెచ్చట కూర్చుండఁబెట్టిన నచ్చట కూర్చుండును. ఎక్కడికి వెళ్లుమనిన నక్కడకు వెళ్లుదురు. ఏ పనిని జేయవలదనునో ఆపనిని మఱచియైనఁ జేసెడువారుకారు. అందుకనియే వారు ప్రాతఃస్మరణీయులు, పుణ్యశ్లోకులైరి. భగవంతుఁడు స్వభామమునకుఁ జేరినాఁడను సంగతిని వారు వినఁగానే రాజ్యసింహాసనమును ద్యజించి ఉత్తరఖండమునకుఁ బోయిరి. వారికి ఉత్తరాధికారిని నీవు. నీవును నీ సర్వస్వమును ద్యజించి శ్రీకృష్ణచరణారవిందములం దేల మనస్సును లగ్నము చేయకుండువు?"

మునులయొక్క యీ సారగర్భిత సచనములను విని పరీక్షిన్మహారాజత్యంత నమ్ముడయ్యెను. అతఁడు మునులందఱకును శిరస్సాష్టాంగ నమస్కారము కావించెను. ఇప్పుడా మునులందఱు తమలోఁ దా మిట్లనుకొనిరి:- “చూడుఁ డీ మహారా జెంతటి ధర్మాత్ముఁడో, ఎంతటి నమ్ముఁడో? పొరపాటున జరిగిన యొకానొక యపరాధమున కెంతటి దుఃఖితుఁడగుచున్నాఁడో చూడుడు. ఆ మునిపుత్రుఁడు తన బాలత్వమునే బయటపెట్టెను. ఆతనితండ్రి అతఁడుచేసిన కార్యమును సమర్థింపలేదు సరికదా యింకను మిక్కిలిగఁ జీవాట్లుకూడ పెట్టెను. ఇప్పటికి అయినదేమో అయినది. రాజు మరణమోములమున జరుగవలెనను విషయమును మేము యోగదృష్టిచేఁ జూచి కనుగొంటిమి. ఈతఁడు పుట్టినప్పుడే యీ విషయమును జ్యోతిష్కాలు చెప్పియుండిరి. ఇప్పుడు మనము

చేయవలసినపని యొకటి యున్నది. ఈ రాజర్షి తన శరీరమును వదలువలకు మన మిచ్చటనే కూర్చుండవలయును. ఈ ధర్మాత్ముడగు రాజునకు దుర్గతి కలుగనీయరాదు. ఇట్టి ధర్మాత్ముడగు రాజునకు శాప మొసంగి, అపమృత్యువుపాలుచేసి నరకము నకుఁ బంపినారను నపకీర్తిని బ్రాహ్మణులకు రానీయఁగూడదు. ఇప్పుడు మనమందఱమును గలిసి యీతనికి ఉద్ధారముకలుగు నుపాయము నాలోచింతము.”

వృద్ధముని వాక్యములను విని సమస్త ఋషులు మునులు హర్షముతో నిట్లనిరి:- “సత్యము, సత్యము. మే మందఱ మేడుదినములవఱ కెచ్చుకొని బోము. ఈ రాజర్షి తో సానుభూతిని బ్రకటించుచు నిక్కడనే యుండెదము.”

మాయామోహమునకు దూరముగనుండు ఋషు లిట్లు సహానుభూతినిజూపించు వచనములు పలుకఁగా విని మహారాజు అధీరుడై కన్నుల బాష్పములను గార్చెను. త్యాగులు, విరాగులగు ఋషులయొక్క అమృతోపమానములును, పక్ష పాతశూన్యములును, గంభీరములును, ఛలకపటరహిత వచనములను విని కృతజ్ఞతాభారముచే సతమస్తకుడై పరీక్షిత్తుహారా జిట్లనెను:- “మునులారా! నే నే శబ్దములతోఁ గృతజ్ఞతను బ్రకటింపఁగలను? నా మనోగతభావముల నేమి పలికి వ్యక్తీకరింపఁగలను? నేను మీవిషయమున నేమి చెప్పినను అది న్యూనముగానే యుండును. అది మీకు సమ్మానము కాక యవమానముగానే యుండును. ఈ ప్రాకృతమానవుని వాక్కు- ప్రాకృతవిషయములను మాత్రమే వ్యక్తము చేయఁగలదు. ఈ లోకములోని పదార్థములనే వ్యక్తపరుపఁగలదు.

మీరిలోకములోని జీవులు కారు. మీరందఱు సత్యలోకము నుండి దిగివచ్చినవారు. మీరు భోగములకొఱకు భూమిపై నవతరింపలేదు. లోకానుగ్రహము నిమిత్తమై, కేవలము దయావశముననే మీరు మీయి, మానుషదేహమును ధరించితిరి. పరోపకారము చేయుటే మీకు స్వభావము. దయచూపింపక మీరుండఁజాలరు. ఆ దయకు వశీభూతులై మీరు యధముండను, నీచుండను నైన సామీంద నహైతుక కృప చూపినారు. మీ కందఱకును గల జ్ఞానవిజ్ఞానములకు అంతలేదు. మీ యందఱ జ్ఞానము లగాధము. సాక్షాత్తుగ వేదము లనేకరూపములను ధరియించి యిక్కడికి వచ్చినట్లున్నది. మీకందఱకు నామీంద నింత కృప యున్నప్పుడు నేను మిమ్ముల నొక ప్రశ్న నడుగఁదలఁచినాను. మీయందఱ ఆజ్ఞ యగునెడల నేను మిమ్ములను బ్రశ్నించెదను.”

ఇది విని యావృద్ధముని యిట్లనెను:- “రాజా! నీవు నిర్ణయముగ, నిస్సంకోచముగఁ బ్రశ్నింపవచ్చును. మేమందఱము మాకు తోచిన సమాధాన మొసంగెదము.”

మహారాజులనెను:- “మునులారా! నేనడుగఁదలఁచు కొనినది ఒకటి సామాన్యప్రశ్న, రెండవది విశేషప్రశ్న. మీరు సర్వశాస్త్ర విశారదులు. మీరందఱును గలిసి చేసిన నిర్ణయము నాకేకాదు సమస్త ప్రాణికోటికి ఉపకరించునని నాపూర్ణ విశ్వాసము. నా సామాన్యప్రశ్న యేమనఁగా మీరందఱును గలిసి సర్వశ్రేష్ఠమును, సుందరమును, సుగమమునగు సాధనమును సర్వజీవులకును, సర్వావస్థలందును సర్వదా చేయుటకు వీలైనదానిని జెప్పవలయును. దేని నొనర్చుటచే

ఆత్మసంకీర్ణ కల్యాణము ప్రాప్తింపగలదు? ఇంక నా రెండవ విశేషప్రశ్న యేమనగా మృత్యు వాసన్నమైనవాఁడే కర్మమును జేయవలయును?”

అంత నామును లిట్లనిరి:- “రాజా! సర్వదా శుభకర్మలే చేయవలయు ననియు, నశుభకర్మలు చేయరాదను సంగతి అందఱకును దెలిసినదే.”

మహారాజు తన మాటమీఁదనే నిలిచి యిట్లనెను:- “సర్వశ్రేష్ఠముగు శుభకర్మ యేదియో నేను దెలియఁగోరుచున్నాను. శుభకర్మలకు నిశ్చిత సంఖ్యలేదు. ఒకానొక సమయములో శుభకర్మగా నున్నదియే దేశకాల పాత్రావస్థ భేదములను బట్టి అశుభకర్మగ నగును. ఒక్కొక్కకర్మ ఒకచోట విహితమైనది మఱియొక స్థానమున నవిహిత మగును. సర్వదా సర్వకాల సర్వావస్థలందు శుభముగ నుండు కర్మమును దెలిసికొనఁ గోరుచున్నాను. దాని నొసర్చుటచే నందఱకును సర్వదా సుఖము ప్రాప్తింపవలయును. యజ్ఞ, యాగ, జప, తప, తీర్థ, వ్రత, దాన, పూజార్చా, జ్ఞాన, ధ్యానము లన్నిటి కంటె శ్రేష్ఠముగ నుండవలయును. చాల వ్యవధి యుండుచో వీని నన్నిటిని చేయుచుఁ గాలయాపన చేయవలయును. కాని మృత్యు వాసన్నమైనప్పుడు సమస్తమును వీడి దేనిని జేసినఁ బరమపదము ప్రాప్తించును? ఈ విషయమును మీరందఱును గలిసి విచారించి యాదేశింపవలయును. ఈ ఋషిమండలములో నేనిర్ణయము జరుగునో అది అందఱకును మాన్యమగును.”

మహారాజడిగిన గూఢప్రశ్నను విని ఋషులందఱును జకితులైరి. ఇప్పుడు వారు పరస్పరము ముఖ్య కర్తవ్యము విషయమున వాదవివాదములు చేసికొనుచుండిరి. కొందఱు 'జ్ఞానాదేవత కైవల్య'మనుచుండిరి, కొందఱు 'కర్మణ్యైవహి సంసిద్ధిః' అని కర్మయే ప్రధానమనుచుండిరి. కొందఱు 'భక్తి వశః పురుషః' అనుచు నుపాసనమే ప్రధానమనుచుండిరి. కొందఱు దాన, ధర్మ, జప, యోగ, సమాధి, మంత్రానుష్ఠానాదులు మంచివనుచుండిరి. అందఱును గలిసి యొక నిర్ణయమును జేయఁజాలరైరి. ఋషులలోను, మునులలోను ఇట్టి పరస్పర వాదవివాదము కలుగుటను గాంచి పరీక్షిస్తూహరాజు చేతులు జోడించి నిలుచుండి యిట్లనెను:- "మహాదులారా! దీనివలనఁ బ్రయోజనము లేదు. నేను సర్వోత్కృష్టమగు సన్నతాసనము నొకదాని నేర్పఱతును. 'నేను నా సాధనముద్వారా రాజున కేడుదినములలో నవశ్యము ముక్తి కలుగునట్లునర్చెదను' అని నిర్భీకుడై ప్రతిజ్ఞను జేయఁగలవాఁడీ సింహాసనమునఁ గూర్చుండవచ్చును. నేను సర్వవిధముల మీకు సేవకుఁడను. నేను నాచిత్తమును సాంసారిక విషయముల నుండి మఱలించితిని. మీరందఱు తేకగ్రీవముగ నన్నేది చేయుమనిన దానిని నేను విచారింపకయే చేసెదను. ఇప్పుడాలశ్యము చేయరాదు. ఇది వాదవివాదమునకుఁ గాని శాస్త్రార్థమునకుఁగాని సమయము కాదు. నాకిప్పుడు క్షణ మొక యుగముగ నున్నది. కావున మీరందఱును గలిసి నాకు సారతత్త్వమును జెప్పుఁడు. సర్వశ్రేష్ఠమగు సుగమ సాధనమును జెప్పుఁడు."

ఇట్లని మహారాజు గొప్ప దివ్యసింహాసనమునలంకరించి వ్యాసపీఠముగ నొనర్చెను. ఆ దివ్య సింహాసనమును గాంచి ఋషులు, మునులు ఒకరిముఖములు నొకరు చూచుకొనిరి. ఆమునులందఱు త్రికాలజ్ఞులు. ఆయాసనమున కధికారి యెవఁగో వారికి తెలియును. అందువలన నెవరు నాయుత్తమో త్తమాసనమునఁ గూర్చుండుటకు సాహసింపలేదు. ఇదిచూచి రాజు చాల చింతించెను. అతఁ డిట్లనుకొనెను:- “నా కుద్ధారము కలుగదాయేమి? ఋషులు మునులు నన్ను విప్రద్రోహి యని తిరస్కరించుటలేదు కదా?”

చ పృ య.

మునియో! మొకూఁ మహా మంత్రదే పారలగావేఁ ।

కృష్ణ చరణ మహాఁ చిత్త లగే సో గైల బతావేఁ ॥

విద్యా, సాధన శాస్త్ర సభీషైఁ న్యారే న్యారే ।

జో జనకూఁ అనుకూల పరైఁ, తే తినకూఁ ప్యారే ॥

సరల సుగమ సుందర సరస, సబ మిలి సుతి సాధన కహైఁ ।

కలియుగ కే నరజాహి గహి, భక్తి ముక్తి దోనోఁ లహైఁ ॥

అ ర్థ ము.

పరీక్షిత్తు ఇట్లనెను:- “మునులారా! నాకు తరించు మంత్రమేదైనఁ జెప్పఁడు. శ్రీకృష్ణచరణారవిందములందు మనస్సు లగ్నమగు నుపాయ మేదైననుండినఁ జెప్పఁడు. విద్యా, సాధన, శాస్త్రాదులన్నియు వేఱువేఱుగఁ జెప్పుచున్నవి. ఎవరికేది అనుకూలమైన వారి కది యిష్టముగ నుండును.

మీరందఱును గలిసి విచారించి నాకు సరళ, సుగమ, సుందర, సరస, సాధననుగూర్చి చెప్పుడు. కలియుగములో మానవుడు దేనిని గ్రహించి భక్తిముక్తుల రెంటిని బొందఁ గలుగును? ”

మునిమండలికి శుకాగమనము

౮౩

శ్లో॥ తత్రాభవ ద్భగవాన్ వ్యాసపుత్రో

యదృచ్ఛయా గామటమానోఽన పేక్షః,

అలక్ష్యలింగో నిజాభక్తుష్టో

వృత్తస్త్రిబాలై రవధూత వేషః॥

— శ్రీభాగ. ౧ స్కం. ౧౯ అ. ౨౫ శ్లో.

సీ. ప్రతి నిమేషముఁ బరబ్రహ్మంబు నీక్షించి

మదిఁ జొక్కి వెలుపల మఱచువాఁడు

కమలంబు మీది భృంగముల కైవడి మోము

పై నెఱసిన కేశపటలివాఁడు

గెఱవాసి యీయ నంగీకరించిన భంగి

వసనంబుఁ గట్టక వచ్చువాఁడు

సంగి గాడని వెంటఁజూటు భూతములు నా

బాలుర హాస శబ్దములవాఁడు

గీ. మహిత పదజాను జంఘోరు మధ్యహస్త
బాహు వక్షోగళానన ఫాల కర్ణ
నాసికా గండ మస్తక నయన యుగళుఁ
డైన యవధూతమూర్తి వాడరుగుదెంచె.

— శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

శ ప్ప య

మధుర వచన నృప కపే, మునినకే మన మహాబాయే।
తాహి ఛిన నిరపేక్ష వ్యాస సుత శుక తహా ఆయే॥
తరుణ అరుణ కరచరణ కమల సమ సయన రంగీలే ।
మనహర లోల కపోల అంగ సుకుమార గఠీలే॥

కంధ సింహ సమ విపుల ఉర, కారే కుంచిత కేశ అతి
మృదు ముసకావన శ్యామ తను, మత్తగయంద సమానగతి॥

ఆ ర్థ ము.

పరీక్షిత్తు పలికిన మధురవచనములను వినునప్పటికి
మునులందఱు మనస్సు సంతోషమును జెందెను. ఆక్షణము
లోనే నిరపేక్షుఁడును వ్యాససుతుఁడునగు శుకమహర్షి
వచ్చెను. తరుణారుణముగఁ గరచరణము లుండెను. నయన
ములు నళినదళములవలె నుండెను. ఆతని కపోలము మనో
హరముగను, అంగము లతిసుకుమారములుగ నుండెను.
మృదుమందహాసము, శ్యామసుందర శరీరము, మత్తగజము
నడిచునటువంటి నడక కలిగియుండెను.

—
ఈ లోకములోని మానవులపై నాశపెట్టుకొనక
భగవంతునిపై భారమువైచి, తన తను మన ప్రాణములను

ప్రభుపాదపద్మములం దర్పణచేయువారి మనోరథ మెన్నటికిఁ
విఫలము కాదు. వాని మనస్సులో నేవాంఁ యజనించిన, శ్యావ
సుందరుఁడు వాని కల్యాణము కొఱకు దానిని సఫలము
చేయును. మానవుఁడు విశ్వాసమును బోగొట్టుకొని యధీదు
డగునో అప్పుడు దుఃఖమును బొందును. చివరవఱకు విశ్వాస
మును వీడక, సర్వాంతర్యామియగు ప్రభువు తప్పక యేదో
రూపమున వచ్చి తన మనోరథమును దీర్చునని దృఢముగ
నమ్మినచో వాని కార్యము లేదోవిధమున నెఱవేరితీరును.
ఇట్టివాని విషయములో లక్షానుభవములు కలవు. మానవు
లసంభవము లనుకొనినవి సంభవములైనవి. దుష్కరములు
సుకరములైనవి. ఇట్లే కాకున్నచో భగవంతునిపై విశ్వాస
మనునదియే యుండదు.

పరీక్షీన్మహారాజు వేసిన పారమార్థికప్రశ్నకు ముని
మండలినుండి నిశ్చితసమాధానము రాకపోవునప్పటికి, ఆతఁడు
కొంచెముగఁ జింతించెను. తన కెట్లు ఉద్ధారము కలుగునా
యనియే యాతనికి పట్టుకొనెను, ఇట్లనుకొనుచుండఁగనే
ఉత్తరదిశగా కొంచెముగ గోల వినఁబడెను. అందఱదృష్టి
ఆదిక్కున కాకర్షింపఁబడెను. చాలమంది బాలకులు, స్త్రీలు
చుట్టుకొనియుండఁగాఁ బరమహంసశిరోమణియగు శుకమహర్షి
తన యానందములోఁ దాను మునిగి వచ్చుచుండెను.

సూతుఁ డిట్లనెను:- “మునులారా! పరీక్షీన్మహారాజు
ప్రాయోపవేశప్రతమను బూనినపుడు ఆ సంగతి సర్వత్ర
వ్యాపించుటచే దైవయోగమున నేను నచ్చటకుఁ దిరుగుచు
వచ్చితిని. సమస్త ఋషులు, మునులు గంగాతటమునకుఁ

బోవుటను గాంచి, కుతూహలవశమున నేనుగూడ వారి వెంట వెళ్లితిని. ఈ దృశ్యమునంతను నేను స్వయముగ నాకన్నులారఁ గాంచితిని. నా గురుదేవుఁడగు శుకమహర్షి దర్శనము మొట్టమొదటిసారిగ నేనక్కడనే చేసితిని. నేనా సౌందర్య సాకారవిగ్రహమును గాంచి నా నేత్రములను సఫలమొనర్చు కుంటిని. ఆహా! ఆతని యనుపమసౌందర్యము సాకారవిగ్రహమును ధరించి వచ్చుటను గాంచి నా నేత్రములు సఫలములైనవి. ఆహా! ఆతని యనుపమకాంతి యెట్టిది? ఆతని యనింద్య నిరవద్య సౌందర్య మెట్టిది? మత్తగజేంద్ర గమనమున నడుచు యాతని మందగమన మెట్టిది? ఆతఁ డీ సంసారము విషయమున నెంతయో నిరపేక్షుఁడుగఁ గనఁబడెను. లోకములో, గురూపులయ్యును నానావిధ పరిమళ తైలముల నలఁది, బహుమూల్యములగు వస్త్రాభరణములను ధరించిన నా యలంకారములవలనఁ గొంచెముగ నాకర్షకముగఁ గనఁబడువారు కలరు; కాని స్వాభావికముగ సుందరముగ నుండువాఁ డేసితిని నున్నప్పటికిని వానిలో సౌందర్యము కనఁబడును. వాని సౌందర్యము వస్త్రాభరణములచే నృద్ధికాదు; కాని వాని శరీరముపై నుండుటచే నా వస్త్రాభరణములకు సౌందర్యము లభించును. వాని శరీరముపై బూడిద నలఁదినను ఆ కారణమున వానికి అనుపమ శోభ కలుగును. స్వాభావికమనోహరతకు శృంగారాలంకారములవసరములేదు.

పంచపాండవులలో సహదేవుఁ డందఱకంటె నందఱాఁడు. ఆతఁ డందఱాఁ డగుటకు దేవతలలో దివ్యసుందరులని పొగడ్తును గనిన అశ్వినీకుమారుల యంశమునఁ బుట్టుట

యొకటియు, నాతని తల్లి మద్రదేశ స్త్రీయగుటచే, సాధారణముగ నచ్చటి స్త్రీలు గౌరవర్ణముగ నుందురు; అట్టియామెకు పుట్టుటచే నీయన అద్వితీయ సుందరుడుగ నెన్నఁబడినాఁడు. ఆతఁడొక గ్రామమునుండి మఱియొక గ్రామమునకు వెళ్లుచుండినప్పుడు యుక్తవయస్సు వచ్చిన బాలికలు, స్త్రీలు ఆతని సౌందర్యమును గాంచుచుఁ గ్రోసులకొలఁది దూరము వెళ్లుచుండెడి వారట. అందువలన వనవాససమయమునఁ దన్నెవరును గుర్తింపకుండుటకు తనస్వాభావిక సౌందర్యమును జూడకుండునట్లు దేహమునిండ దుమ్మును బూసికొనెడు వాఁడట. మునులారా! నేను పాండునందనుఁడగు సహదేవుని గాంచితిని. ఆతఁ డతిసుందరుఁడు. కాని నా గురుదేవుఁడగు వ్యాసనందనునిముందు లోకములోని సౌందర్యమునంతను దుచ్చముగ నెంచుచున్నాను. అనుపమ లావణ్య మాధుర్యములు శ్యామసుందర శ్రీవిగ్రహమందే కలవు. తర్వాత పరమహంస పరివ్రాడ్చక్రవర్తియు, వ్యాసనందనుఁడగు శ్రీశుకమహర్షి శ్రీవిగ్రహమందే కలవు. వీరిద్దరి సౌందర్య మాధుర్యములందు సాకు భేద మేమాత్రమునులేదు. ఒక్కటే రకమగు కాంతి, ఒక్కటే తేజస్సు, అదే శరీరము, అదే వయస్సు, అదే వైఖరి, అదే నడక, అదే వయ్యారము, అదియే మందహాసము. అన్నిటిలో సామ్యమే. భేదమేమనఁగా నాతఁ డెల్లప్పుడు నలంకారము చేసుకొనియుండును. ఇతఁ నీతఁడో యవధూతయై, మొండిమొలతో, తల విఱియఁబోసి కొని బాలోన్మత్త పిశాచమువలె నిటునటు నకారణముగఁ దిరుగుచుండును. ఈ స్వాభావిక తాకారణమున నీతనిసౌందర్య

మింకను నిర్మలముగను, స్వచ్ఛముగను, మనోహరముగను నుండెను.

తల వెండ్రుకలు నల్లగ నుంగరములు తిరిగి, అంత పెద్దవి కాకుండ, అంత చిన్నవికాకుండ నుండిన మిక్కిలి శ్రేష్ఠములుగ నెన్నుచుందురు. వాటిని నానావిధములగు సుందర సుగంధిత గుణకర పదార్థములచే గడిగి, వివిధములగు గాఢ సువాసన గల తైలముచే నలది, జాగ్రత్తగ దువ్వెనతో జిక్కుచీసి, వివిధ విధముల నలంకరించి, దానిమీఁద జిత్రవిచిత్రములగు బుష్పములచే నలంకరించినచో నవి చిత్రాకర్షకముగను, నయనానందదాయకముగను గనబడును; కాని మా గురు దేవుని వెండ్రుకల కివి యేమియును లేవు. ఎప్పుడును గడుగక పోవుటచే నవి చిన్నచిన్న జడలయ్యెను. దువ్వెబడక విఱియఁ బడి యుండెను. దుమ్ము మిక్కిలిగ నుండెను; ఆతఁడు తల నాడించిన చందనశాఖకు వ్రేలాడిన నాగుబాములట్లు జడలు వ్రేలాడుచుండును. తమాల వృక్ష శాఖాద్వయమువలె నాతని యందమైన నెగుభుజములుండెను. ఆతని వక్షస్థలము విశాలము. స్తనములు నలుపు. ధూళిధూసరితమగుటచే విశాల కృష్ణవర్ణ శిలాఫలకముపై శ్వేత చిత్రాసనమును గప్పినట్లుండెను. ఉదరమునఁ ద్రివళి శోభించుచుండెను. గంభీరమనాభి శ్రావణ భాద్రపదములలో గంగాప్రవాహములోని సుడి వలె గుండ్రముగ నుండెను. దశదిశ లే ఆతనికి బహుమూల్యములగు వస్త్రములు. ధూళితప్ప శరీరముమీఁద నొక వస్త్రమైన లేదు. కదళీస్తంభములవలె నాతనికి లావువాటి జంఘలు, మెలితిరిగిన కండరములు, సుందర సుకోమల అరుణచరణము

లుండెను. ఆతని ఒక్కొక్క అంగము సుందరాతిసుందరముగ నుండెను. ఆతని సౌందర్యమున కీ ప్రాపంచిక సౌందర్యమునకుఁ బోల్కీయే లేదు. ఆతని రూపమునుజూచి సౌందర్యముకూడ సిగ్గుపడుచుండును. ఆతఁ డున్నతస్థితిలో నూగుచు, నాత్మా నందమున నిమగ్నుఁడై వచ్చుచుండెను. ఆతని యద్భుత సౌందర్య మాధుర్యముల కాకర్షింపఁబడి చాలమంది గ్రామీణు లగు స్త్రీలు, పిల్లలు వెనువెంట వచ్చుచుండిరి. బాలు రాతనిని బిచ్చివాఁడనుకొనుచుండిరి. కొందఱాతనిపై దుమ్మును జల్లు చుండిరి. రాళ్ళు విసరుచుండిరి. అందులోఁ గొంచెము పెద్ద బాలురు అట్లు చేయవలదని చిన్నపిల్లలను గనరుచుండిరి. పిల్లలందఱు 'యయ్ పిచ్చివాఁడురోయ్, గిఁగిఁ' యని యడుచుచు నందఱు నవ్వుచుండిరి. శుకమహర్షి కూడ వారినవ్వులో నవ్వు కలిపి నవ్వుచుండెను. ఒక్కొక్కప్పుడు వెళ్ళుచు వెళ్ళుచు నిలువఁబడుచుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు బాలకులవైపు చూచి మరల బయలుదేరుచుండును. ఈ విధముగ నద్భుతక్రీడలునర్చుచు, గురువునకు గురువగు నా యారాధ్య దేవుఁడగు 'కృష్ణద్వైపాయన తనయుఁడగు శుకుఁ డా మునిమండలి రూపమునకు వచ్చెను. అందఱదృష్టి అతే మరలెను. ముట్టమొదట నాతని నెవరును గుర్తింపజాలకపోయిరి. ఆతఁడు దగ్గఱకురాగానే, ఆతని నెఱిగినవారు లక్షణములను గనిపెట్టి గుర్తించిరి. యావనముచే నుప్పొంగియున్న కారణమున శ్యామవర్ణముగల నాతని శరీరము సానపెట్టని నీలమణివలె ధూళిధూసరితమై అత్యంత తేజస్సుతోఁ గనఁబడెను. ఆతనిని జూడఁగానే సమస్త ఋషులు మునులు తమతమ

యాసనములనుండి యాతని నాదరించుటకై లేచి నిలుచుండిరి. ఆతఁడు సభలో నెవరివై పును జూడలేదు. ఆతని తండ్రియగు వ్యాసభగవానుఁడును, తాతయగు బరాశరుఁడు నచ్చటనే యుండిరి. తాతకు తాతయగు వశిష్ఠుఁడు సభ నలంకరించి సభకు శోభ నొనగూర్చుచుండెను. ఎవరిని జూడక ఆతఁడు సరిగా నా యున్నతసింహాసనము మీఁదకు బోయి కూర్చుండెను. ఒక దిగంబర యువక మునికుమారుఁడు, గొప్పగొప్ప వయోవృద్ధులగు మునులమధ్య నేయనుమానమును లేకయే ఉన్న తాసనమున గూర్చుండిన నందఱకు నది విరుద్ధముగఁ దోచియుండవలసినది, కాని యచ్చట నెవరికి నాతని యీ వ్యవహారము విపరీతముగఁ దోచలేదు. ఒకానొక నిష్కపట, అమాయకపు శిశువు తనంతటఁ దాను చక్రవర్తివడిలోనికి బోయి కూర్చుండిన, నందఱును శౌతుకవశమున నవ్వి, వానిని బ్రేమించినట్లు, ఋషులందఱు నాతనిని సమ్మానించిరి. ఆతని తేజము ముందు వారి తేజము హీనమయ్యెను. ఋషుల యొక్కయు, మునులయొక్కయు శిష్యులూ, పుత్రులు వారిలో వారు గుసగుసలాడుకొనిరి.

ఒకానొకఁడిట్లు నెను:- “ఈతడెవరు? ఈతఁడు మిక్కిలి మనోహరుఁడు. ఈతనికి ప్రప్రంచభావమే లేదు. ఆహా! ఎట్టి దర్శనీయమూర్తి?”

ఇంకొకఁడిట్లు నెను:- “నీకు తెలియదా యేమి? వ్యాసభగవానుని తనయుఁడగు శ్రీ శుకుఁడు. తోడనే త్యాగియు, విరాగియు. ఈతని?”

రముకూడ లేదు. తల్లి కడుపునఁ బుట్టినపుడే ఈతఁడరణ్యము లకుఁ బోయెను.”

అంత నింకొకఁ డాశ్చర్యముతో నిట్లనెను:- “ఈతఁ డేనా పరమహంస చూడామణియగు శుకదేవుఁడు? ఈతని త్యాగవైరాగ్యములను గూర్చి మేము చాల దినములనుండి కథాప్రసంగములలో వినుచుంటిమి. ధన్యుడను! నేఁడీతని దర్శనమైనది.” ఈవిధముగ శ్రీశుకుడురాగానే సభలో నొక విధమగు నానందాశ్చర్యములు ఆటుపోటు సమయములందు సముద్రమునఁ దరంగము లుబికినట్లుబుకుచుండెను.

ఇ ప్ప య.

ధూరి భయో తను దృష్టి ఇష్ట చరనని మహా లాగ్రి ।

రతి పతి సమ అతి సుఖుర దేహ కీ సుధి బుధి త్యాగ్రి॥

వేష దిగంబర కేశ ఖలే సంగ బాలక భాగే ।

నిరఖ నారి సౌందర్య చలీ సబ కారజ త్యాగే॥

బుషి-ముని నిరభే వ్యాససుత, జాని సబని ఆదర దయో ।

బైతే పూజిత పీఠిపై, నృప మన అతి ఆనంద భయో॥

అ ర్థ ము.

శరీర మంతటను ధూళి నిండియుండెను. దృష్టి తన పాదములందే యుండెను. అపర మన్మథునివలె సుందర దేహము కలిగియుండియు శరీరస్పృహ లేకుండెను. దిగంబర కేశముతోఁ గేశములను విఠియవేసుకొని యుండెను. బాలకు లంటఁబడుచుండిరి. ఆతని సౌందర్యమును అతివలు కార్యములను వదలి బయలుదేరిరి.

వ్యాససుతుని ఋషులు, మునులు చూచి గుర్తించి
అందఱు నాదరించిరి. ఆతఁడు పూజాపీఠమునఁ బోయి
కూర్చుండునప్పటికి మహారాజుకు మిక్కిలి ఆనందముకలిగెను.

శు కు ని తోఁ బా ర మార్ థి క ప్ర శ్న

౮౪

శ్లో॥ స విష్ణురాతోఽతిథయ ఆగతాథ

తస్మై సపర్యాం శిరసా జహార ।

తతో నివృత్తా హ్యబుధాః స్త్రియోఽర్భకా

మహాసనే సోప వివేశ పూజితః॥

—శ్రీభాగ. ౧ స్కం. ౧౯ అ. ౨౯ శ్లో.

ఆ. వెఱ్ఱితనము మాని విజ్ఞాన మూర్తియై

బ్రహ్మభావమునను బర్యటింప

వెఱ్ఱియంచు శుకుని వెంట నేతెంతురు

వెలఁడు లర్భకులును వెఱ్ఱులగుచు.

— శ్రీ మదాంధ్రభాగవతము

చ ప్ప య.

విధివల్ల పూజా కరీ నృపతి యోఁ బచన ఉచారే!

దీయే దర్శన దేవ! దురిత సబ హారే హమారే॥

జినకో సుమిరన కరత రాగయుత హోహిఁ విరాగీ!

తినకో దరసన పాహిఁ భాగ్యశాలీ బడ భాగీ॥

అహో, ఆజద్విజద్రోహకరి కేఁ హూఁ హూఁ పాననభయో!
అతిథి ఆతి శ్రీశకు భయే, నింద్య కృతారథహ్వై గయో॥

అర్థము.

పరీక్షీన్మహారాజు విధ్యుక్తముగ శుకుని బూజించి
యిట్లు పలికెను:- “దేవా! మీరు దర్శనమొసంగితిరి. నా
పాపము లన్నిటినిఁ బరిహారమొనర్చితిరి. ఎవరిని స్మరించుటచే
నాబోటి రాగయుక్తులకు విరాగము కలుగునో అట్టి మీ
దర్శనము లభించినది. నేనెంతయో భాగ్యశాలిని, అదృష్ట
వంతుడను. నేను ద్విజద్రోహముచేసి మీదర్శనమున పాప
నుండ నైతిని. శ్రీ శకుఁ డతిథియగుటచే నింద్యుడనగు నేను
కృతార్థుడనైతిని.”

గురువునకును భగవంతునకును భేదమేమియును లేదు.
భగవంతుఁ డెట్లు సర్వవ్యాపకుఁడో గురుతత్త్వముకూడ అట్లే
సర్వవ్యాపకము, ఆకలి లేక యితుఁడుల బలవంతులనుఁ దినిన
యన్నమున యథార్థమగు రుచియు లభింపదు సరిగదా, యది
శుద్ధ రసమై శరీరపోషకమేకాదు. ఇంతే కాదు, ఆకలి లేక
అనిచ్ఛాపూర్వకముగఁ దినిన యన్నము దూషిత ఆమముగ నై
విషమువలె హానికరమగును. కఱకుటాఁకలి వేసినప్పుడు
లభించిన స్వాదిష్టమగు భోజనమును గాంచిన నానందముగ
నుండును. తినునప్పుడు హృదయము ప్రసన్నమగును. లోపల
శుద్ధరసముగఁ దయారు కాఁగలదు. తుష్టి, పుష్టి, తుఘా
నివృత్తి ప్రతిగ్రాసమునకు లభించుచుండును. ఇట్లే హృదయ

మునఁ బరమార్థ జిజ్ఞాస ప్రబలముగ నున్నప్పుడు సర్వాంత ర్యామియగు గురువు స్వయముగ నధికారియని గ్రహించి యాతని ముందు ప్రత్యక్షమై సమస్త సంశయములను సంభిన్నముగావించును. యోగ్యుడగు గురువు అపాత్రున కుపదేశ మొసంగఁడు; ఏలననగా రాగిపాత్రలోఁబోసిన పెరుగువలెను, బూడిదలోఁ జేసిన హోమము వలెను, చేదుసారకాయ కూరలో వేసిన నేయి, రుచిగలపదార్థములు వ్యర్థములై పోవునట్లు అపాత్రున కొసంగిన యుపదేశము వ్యర్థమగును.

పరీక్షిన్మహారాజు తనకేడు దినములలో మృత్యువు కలదని విని విషయ విరక్తుడయెను ఆతఁడు రాజ్య, పరివార, ధన ధాన్య దారా పుత్రాదులను ద్యజించెను. శ్రీకృష్ణుని యందే తన చిత్తమును జేర్చెను. సర్వశ్రేష్ఠమగు సాధన యేది యను జిజ్ఞాసకై మునులందఱుఁజుట్టుకొనఁగా గంగాతట మునఁగూర్చుండెను. ఆతనికంటె నుత్తమ అధికారి యింకెవఁ డుండఁగలఁడు? అందుకనియే సర్వసంగ వినిర్ముక్తుఁడును, నిరపేక్షుఁడును, పరమత్యాగియు, విరాగియునగు శుకమహారి కూడ ఆతని ప్రబల జిజ్ఞాస కాకర్షింపఁబడి పిలువఁబడకయే ఆతని దగ్గఱకు వచ్చెను. ఇంతకు పూర్వమే పరమసాధ్య తత్త్వమును గూర్చి మునులకు వాదవివాదములు జరిగెను. అదివిని పరీక్షిత్తు కొంచెముగ నిరాశచెందెను. అది యిప్పుడు శుకాగమసమున ఆశాయాపమునఁ బరిణమించెను. వ్యాస తనయుడగు శుకుఁడు తనంతట తాను వచ్చి యున్న తాసన మునఁ గూర్చుండగాఁ మహారాజు ఆనందమునకు మేఱ లేకుం డెను. పరుగెత్తుకొనిపోయి యాతఁడు పరమహంస శిరోమణి

యగు శుకమహర్షి చరణకమలములమీదఁబడి సాష్టాంగనమస్కారము కావించెను. అతని చరణరజమును శిరస్సున ధరించెను. శుద్ధోదకముచే ధూళిధూసరితములగు నాతని యరుచి చరణకమలములను బాగుగా తోమి కడిగెను. అర్ఘ్య, ఆచమనీయ, ధూప, దీప, నైవేద్య, పుష్ప ఫలముల సమర్పించి నాతనిని విధ్యుక్తముగఁ బూజించెను. సుందర సుగంధి సుదుచిర కమలహారమును అతనిమెడలో వేసెను. శుకమహర్షి రాజుచేసిన పూజను శాస్త్రనిధిచే స్వీకరించెను. రాజుచే బూజింపఁబడి, యన్న తాసనమున కమలమాలను ధరించి బలి యజ్ఞమున ఋషుల మధ్యనున్న వామనునివలెను, ముసిమండలి మధ్య బ్రహ్మపుత్రుఁడగు సనత్కుమారుఁడు కథాకథనమునకుఁ గూర్చుండినట్లును, తారలమధ్య శరశ్చంద్రునివలెను బరీక్షిత్పరిషత్తులో మునులమధ్య పరమహంస శిరమణి యగు శ్రీ శుకుఁడు శోభించుచుండెను.

శుకదేవుని వెంటఁబడి వచ్చుచున్న గ్రామ్యస్త్రీలును, బాలకులును ఈపిచ్చివానిని జక్రవర్తియగు పరీక్షిత్తు విధ్యుక్తముగఁ బూజించుటను, అతనికి సాష్టాంగనమస్కారము చేయుటను గాంచి భయపడి యచ్చటనుండి పారిపోయిరి. సమస్త ఋషులు, మునులు తమతమ యాసనములందుఁ గూర్చుండిరి. సభయంతటను శాంతముగ నుండెను. అందఱు మౌనముగ నుండిరి. వాయువుకూడ మందగతిని వీచుచుండెను. ప్రకృతి స్తబ్ధులను భంగముచేయుచుఁ బరీక్షిత్తుహారాజు శ్రీ శుకుని సమీపమునకు వచ్చి పునఃప్రణామము కావించి చేతులు రెండును జోడించి, గద్గదకంఠముతో నిట్లు నెను.

మహారాజు తన కడకు వచ్చిన యద్వితీయ యతిధికి స్వాగతముచెప్పి యిట్లనెను:- “బ్రాహ్మణోత్తమా! మీ యహైతుకకృపను గూర్చి వర్ణించుటకు నాకు శక్తి చాలదు. మీరు కృపాసముద్రులు. జీవులను గరుణించుటయు, వారినిఁ గుపథమునుండి తొలఁగించి సత్పథమునఁ బెట్టుట మీకు స్వభావ ధర్మము. మీరు చేయు ప్రతికార్యమును లోకకల్యాణము కొఱకే యగుచుండును. కావున మీ విషయమునఁ జేయు సదియుఁ బ్రశంసించునదియు సంతయు వ్యర్థమే కాఁగలదు. నేఁడు నేను నా యదృష్టమునకు విఱివగుచున్నాను. నేఁడు మీ దర్శనమైనది, యెంత సౌభాగ్యశాలినోకదా! స్వామీ! నే నిప్పుడు నామమాత్రమునకు క్షత్రియుఁడను. ఎవరిని దుఃఖమునుండి రక్షింపఁజాలను. పైగా సాధుబ్రాహ్మణులను దుఃఖపెట్టుచున్నాను. ఇట్లు చేయుచున్నప్పటికిని మీరు నా యవగుణములపై ధ్యానమే యుంచలేదు. అతిధిరూపమున వచ్చి నన్నుఁ బరమపావనునిఁ గావించితిరి.

యోగశాస్త్రాచార్యుల మతము ననుసరించి యోగేశ్వరులను స్మరించినచో యోగవిఘ్నములన్నియు నాశనమగును. మిమ్ములను స్మరించిన నే సమస్తదురితములు దూరమగుచుండ, మిమ్ములను దర్శించుటచేతను, పాదస్పర్శ చేయుటచేతను, మీ సాంగత్యమున సంభాషించుటచేతను, మీ పాదసేవ చేయుటచేతను, మీ పాదములు కడుగుట చేతను, మీకు ఆసన భోజనాదుల నొసంగి సేవించుటచేతను గలుగు భాగ్యము విషయమునఁ జెప్పవలసిన దేమున్నది? దేవతలకుఁగూడ దుర్లభమగు సౌభాగ్యము నేఁడు నాకు లభిం

చినది. నా పాప మెట్లు నశించునా యను చింతలో నేనుంటిని. కాని మీరు వచ్చుటచే నేను నిశ్చింతుడనైతిని. దైత్యుల భయమున దేవతలందఱును బారిపోవునప్పుడు విష్ణువు గదను ధరించి రణక్షేత్రమునకు రాగానే దేవతలు నిర్భయులైనట్లును, దైత్యులందఱును భగవానుని జూచి భయపడి పాటి పోయినట్లును నా పాప తాప సంతాపములు మీ సన్నిధి మాత్రముననే నాశనమైనవి. వివశములై పోయినవి.”

మహారాజు పలికిన విసితవచనములను విని శ్రీశుక్రుడాతని నభినందించి యిట్లనెను:— “రాజా! నీవు గొప్ప ధర్మాత్ముడవు. సాధుసేవకుడవు. నీ పుణ్యప్రభావముననే యిందఱు ఋషులు, మునులు మాటలో నిచ్చుట సమావేశమైరి.”

అత్యంత దీనతాభావముతో మహారాజు జిట్లనెను:— “ప్రభూ! ధర్మాత్ముడనే యైయుండిన నాకు విప్రశాప మేల రావలెను? నా బుద్ధి అధర్మకార్యములో ప్రవృత్తమైన దే! మీవంటి సాధుపురుషుల సత్సంగము లభింపగల పుణ్య మేమియు నేను జేసియుండలేదు. ఇది నా పుణ్యముగఁ దోచుటలేదు. నా పూర్వజుల పుణ్యమువలననే నాకీ యద్భుష్టము లభించిన దనుకొనుచున్నాను. నా పితామహులపై శ్యామసుందరునకు మిక్కిలి యనుగ్రహము కలదు. అతఁడు వారికి తన మేనత్తకుమారులని సమస్తకార్యములను జేయుచుండెడువాఁడు. సర్వదా వారి హితముకొఱకే పాటుపడుచుండెడువాఁడు. ఆ సంబంధమువలననే పాండవుల సౌహార్దమును స్మరించియే వారి యానందముకొఱకు నన్నునుగ్రహిం

చెను. నామిందఁగల కృపవలననే మిమ్ములను సాక్షాత్కరింపఁజేసెను. ఎల్లప్పుడు వనములలోనుండు మీయొక్క దర్శనము నాకు మరణకాలమున నెట్లు లభింపఁగలదు? మీగతి యవ్యక్తము. మీరు సిద్ధులు. ఇచ్చాను సారముగ రూపమును ధరింపఁగలరు. ఎక్కడికి వెళ్లవలెననిన నచ్చటకు తుణములో వెళ్లఁగలరు. తమ స్వప్రయోజకత్వమున మిమ్ము లభింపఁజేసికొనవలయుననిన మీరు వారికి దొరకరు. ఇట్టి సిద్ధమహాపురుషుల దర్శనము సంసారపంకమునఁ బడిన మాబోటి విషయాసక్తులగు ప్రాకృత ప్రాణుల కసంభవము. నాదొక ప్రశ్న కలదు. నేనా ప్రశ్ననే యీ మహద్గులందఱ నడుగుచుంటిని. ఇంతలోనే దైవికముగ మీరుకూడ వేంచేసితిరి. అజ్ఞ యగు నెడల నడిగెదను.”

శుకుఁడిట్ల నెను:- “రాజా! నేను నీ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకే వచ్చితిని. నీ వడుగఁదలఁచిన దేదియో నిస్సంకోచముగ నడుగుము.”

చేతులు జోడించి వినీతభావముతో పరీక్షిస్తూహరా జిట్ల నెను:- “ప్రభూ! నే నడుగఁదలఁచిన దిది. మానవుఁడు సమస్తమును వీడి చేయవలసిన దేమున్నది? ముఖ్యముగ మరణాసన్నమైనవాఁ డేమి చేయవలసియుండును? ఇప్పుడే చావబోవుచున్నానని తెలిసికొనినవాఁడు ముఖ్యముగ నేమి చేయవలసియున్నది? ఈ సంగతి నాకు ముందుగాఁ జెప్పవలసియుండును. అట్టివాఁడు దేనిని వినవలయును? ఏ మంత్రమును జపింపవలయును? ఎవని భజనము చేయవలసియుండును? మరణాసన్నునకు మరల జనన మరణములు కలుగకుండునట్లు

మీరమోక్షు రామబాణమువంటి ఔషధమును జెప్పవలయును. దానిమూలమున నెనుబడినాలుగులక్షల యోనులలో బడకుండ భగవద్ధామమును బొందగలిగి యుండవలయును. ఔషధముతోఁగూడ దాని పథ్యమునుగూడ చెప్పవలయును. ఏలననఁగాఁ బథ్యములేనిది ఔషధము చేయవలసిన రీతిగా పని చేయఁజాలదు. కావునఁ గర్తవ్యముతోఁబాటుగా నేయే కార్యములను వదలవలయునో కూడ చెప్పవలయును.”

‘సీప్రశ్న చాల గూడమైనది. దానికి జవాబిచ్చుటకు చాలకాలము పట్టగలదు. నేనంతవఱకిచ్చట నుండవీలులేదని మీరనవచ్చును. దీనబంధూ ! మీరు గృహస్థుల యిండ్లలో నధికకాలము నిలువరనియు, గోదోహన కాలము మాత్రమే అదృష్టశాలియగు గృహస్థుని యింటిలో భిక్షా మిషతో నిలుచుండువని నాకు తెలియును. అదియు భిక్షా లోభమునఁగాదు. ప్రపంచములోని సమస్తైశ్వర్యము మీచరణ కమలములందు దొరుకుచుండును. మీకు భిక్ష యెందులకు? మీరు సంసార పంక మగ్నులగు దీన హీన సాధన విహీనులగు గృహస్థుల యిండ్లలోఁ గృపతో మీ దర్శనముచే వారినిఁ గృతాఙ్గులఁ గావించుటకు వారి యిండ్ల కప్పుడప్పుడు వచ్చుచుండురు. ఇట్లయ్యెను మీరు కృపాసముద్రులు. దయానిధానులు. మీరు నా సంశయముల నవశ్యము ఛేదించఁగలుగుదురు. మీ రేమదినము లిచ్చటనుండి నన్నవశ్య ముద్ధరింపఁగలుగుదురు. స్వామీ ! ఇప్పుడు నేను మిమ్ములను శరణు వేడుచున్నాను. నా సంశయములన్నిటికిని సమాధానము చెప్పటకు మీరు సమర్థులరు. మీరు సర్వజ్ఞులు. త్రికాల దర్శులు. మీకు

తెలియనివిషయమే లేదు'' అని రాజు శ్రద్ధాభక్తిపూర్వకముగ మరల శుకమహర్షికి సాష్టాంగనమస్కారము కావించెను.

నూతుఁ డిప్పుడు శౌనకాది మునులతో నిట్లనెను:-
ఋషులారా! రాజు పలికిన మధుమయ భాషణములను వినియు, నాతని పరమ మధుర, స్నిగ్ధ వినమ్ర వాక్కులను వినియు వ్యాసనందనుఁడగు శ్రీ శుకమహర్షి మిక్కిలిప్రసన్నుఁ డయ్యెను. సర్వవిషయ జ్ఞాతయు, సర్వధర్మజ్ఞాతయు నగు శుకుఁడు మహారాజుడిగిన ప్రశ్నలకుఁ బ్రత్యుత్తర మీయ నుద్యుక్తుఁ డయ్యెను.

మునులారా! నేను మీకు పరీక్షీన్మహారాజయొక్క పరమపావనభక్తి నభివృద్ధి జెందించు నుత్తరచరిత్రను జెప్పితిని. ఇప్పుడు భాగవతకథకు వక్త శ్రోత లిద్ద రొకచోఁ జేరిరి. నా యీ 'భాగవతకథకు' భూమిక సమాప్తమైనది. దీని తర్వాత పరీక్షీచ్ఛుక సంవాదము ప్రారంభము కాఁ గలదు. పరమహంస శిరోమణియు, నాగురుదేవుఁడు నగు శ్రీశుకుఁడు పరమభాగవతుఁడగు పరీక్షీన్మహారాజు ప్రశ్నల కెట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినదియు మీసమ్ముఖమున వర్ణిం చెదను. మీరందఱును దత్తచిత్తులరై తత్పరతతో శ్రవణము చేయవలయును.

ఛప్పఱు.

ప్రభో! పరమ పుగుమార్థ కృపాకరి మోహి బతా ఓ॥
మరణ శీల కస తరహిఁ తురత తాకూఁ సమర్థూ ఓ॥

సునే సుధాసమ బైఁన నీర నైఁనని మహాఁ ఆయో॥
బోలే శుక - నృప ధన్య జగత లేఁ చిత్త హటాయో॥

నృపవర! సబచింతా తజహు, మనమోహనమహామనధరహు|
కహూః భాగవత తత్వ అబ, ద త చిత్త హ్వైకే సునహు||

అర్థము.

“స్వామి! నాకు సరమ పురుషార్థ మేమియో
కృపతో జెప్పఁడు. మరణానన్దుడగు వాఁడు తక్షణము
తరింపవలెననిన సేమార్థమునఁ దరింప వలయును?” అని
సుధాసమవాక్కులను బాష్పనేత్రములతో బరీక్షిత్తు పలుకఁగా
శుకుఁడిట్లనెను:- “రాజా! నీవు ప్రాపంచికవిషయములనుండి
చిత్తమును దొలఁగించితివి. కావున నీవు ధన్యుఁడవు. రాజా!
నీవు చింతనంతను వీడుము. మనస్సును జగన్మోహనునిపై
నిలుపుము. నేను నీకు భాగవతతత్వమును జెప్పెదను. నీవు
దత్తచిత్తుడవై హృదయపూర్వకముగ వినుము.”

భూమికా భాగము సమాప్తము.

పరీక్షిన్మహారాజు పశ్చకు ప్రత్యుత్తరము

౮౫

శ్లో॥ వరీయానేష తే ప్రశ్నః కృతే లోకహితో నృప,
ఆత్మవిత్సమ్మతః పుంసాం శ్రోతవ్యాదిభిః పురః॥
తస్మాద్భారత సర్వాత్మా భగవాన్ హరిశ్చరః,
శ్రోతవ్యః క్షీర్తితవ్యశ్చ స్మృతవ్యశ్చేచ్ఛతా భయమ్॥

— క్రీ.భాగ. ౨ స్కం. ౧౮. ౧, ౧ శ్లో.

సీ. క్షీతిప నీప్రశ్నంబు శ్రేష్ఠతమంబగు
 నాశ్మనిదుల్ మెత్తు రఖిల శుభద
 మాకర్ణ నీయంబు లయుత సంఖ్యలు గల
 వందు ముఖ్యంబిది యధికతరము
 గృహముల లోపల గృహమేధులగు నరు
 లాత్మత త్వము లేశమైన నెఱుంగ
 రంగనా రతుల నిద్రాసక్తిఁ జను రాత్రి
 పోవుఁ గుటుంబార్థ బుద్ధి నహము

గీ. పశు కళత్ర పుత్ర బాంధవ దేహాది
 సంఘమెల్లఁ దమకు సత్యమనుచుఁ
 గాఁపురములు సేసి కడపటఁ జతురు
 కనియుఁ గాన రంతకాల సరణి.

క. కావున సర్వాత్ముండు మ
 హావిభవుండు విష్ణుఁ డీశుఁ డాకర్ణింపన్
 సేవింపను వర్ణింపను
 భావింపను భావ్యుఁ డభవ భాజకి నధిపా.

—శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

చ ప్ప య.

భరతవంశ అవతంస! ప్రశ్న అతి ఉత్తమ కీర్త్యోః ।
 మునిమండల కే మధ్య మోహి ఆదర బహు దీర్త్యోః॥
 భూప! మూఢజన విషయ భోగ మహా సమయ బితావేఁ ।
 ప్రభుపద ప్రేమ న కరహిఁ అంత మహా పుని పఞితావేఁ॥

నృపవర! నరతను నావ దృఢ, కృష్ణకథా పతవాం హై ।
కేశవకూఁ కేశవట కరహి, సో భగసాగర పార హై॥

అర్థము.

భరతవంశావతంసా! నీవు వేసిన ప్రశ్న అత్యుత్తమమైనది. నీవు మునిసమూహము మధ్యమున నన్ను మిక్కిలి ఆదరించితివి. రాజా! మూఢులు వారి కాలమునంతను విషయభోగములందే గడిపెదరు. వారు భగవత్పాద పద్మములను సేవింపక చివరకు జాల పశ్చాత్తాపము చెందెదరు.

రాజోత్తమా! నరతనువే దృఢమగు నావ. కృష్ణకథచుక్కాని. నారాయణుని నావికుని గావించి సంసార సాగరమును దరింపవచ్చును.

ప్రపంచమందంతటను విషమ సామ్రాజ్యమే. 'ముండే ముండే మతిర్భిన్నా' అను న్యాయానుసారముగా సాధారణముగ రెండు మనస్సులు కలువనే కలువవు. సంబంధులలోగాని, ప్రియులలోగాని కొంచెమో గొప్పయో మతభేదముండితీరును, భార్యాభర్తలకును, తండ్రికొడుకులకును, అన్నదమ్మలకును బుద్ధివైషమ్యముచే గలహద్వేషములు, తగవులాటలు కలుగుచుండుట చూచుచునేయున్నాము. కాని తన మనస్సున కనురూపమగు మనస్సు లభించినా ఆ మనస్సు యితరమనస్సుతో నీరక్షితన్యాయముగ గలియును. అట్టివారిద్దరు మిక్కిలి అదృష్టవంతులు. ఒకఁడు తన్ను దాను సమర్పించుకొనుట యనఁగా దన సత్తాను బోగొట్టుకొనుటయే.

ద్వైతమున్నంతవఱకు ప్రేమ లేదు. భిన్నత్వమును బోగొట్టుకొని, తన వృత్తుల నన్నిటిని బ్రేమాస్పదనియందు గలిపినరెండు మనస్సులును గలిసి రెట్టింపగుటయేకాదు, వాని శక్తియత్యధిక మగును. ఒకటి ఒకటి కలిసి పదునొకండగును. తన చేష్టల నన్నిటిని తన యన్న చేష్టలలో గలిపినవాడే ధన్యుడు. పాండవులలో భీమాదులగు నల్వరకంటె దీనికి ఉదాహరణ మెవరుండగలరు? లక్ష్మణుడుకూడ యీ విషయములో ననుపమోదాహరణము. వనవాస సమయమున శ్రీరామచంద్రుడు పంచవటికి బోయినప్పుడు లక్ష్మణునితో నిట్లనెను:- “సౌమిత్రి! నీవు నీ కిష్టమున్నచోటు నొకదానిని వెదకి ఒక కుటీరమును నిర్మించుము.” ఇదివినగానే లక్ష్మణుడత్యంత భయపడెను. అతడు గడగడ వణకెను. ముఖము మ్లానమయ్యెను. అతడు దుఃఖముతో నిట్లనెను:- “రఘునందనా! నా కిష్టమనున దెక్కడిది? నేను నా సర్వస్వమును నీచరణకమలములందు సమర్పించితిని. మీ ట్టి కఠోరవచనమును బలుకుటకు నే నేమి యపరాధమును గావించితిని? “రాఘవా! నేను పరాధీనుడను. అనంత కాలమువఱకు నేను మీకధీనుడ నైతిని. నాకు స్వేచ్ఛలనునది లేనేలేదు. మీరాజ్ఞాపించిన చోట గుటీరమును నిర్మించెదను.”

శ్లో॥ పరవానస్మి కాకుత్స్థస్త్వయి వర్షశతం స్థితే,
స్వయం తు దుచిరే దేశే క్రియతా మితి మా వద॥

— వాల్మీకి. ఆరణ్య. ౧౫ సర్గ. ౭ శ్లో.

(అర్థము పైన గలదు.)

రాముడు సాధారణస్వభావముచే జెప్పెను. లక్ష్మణుఁ డిట్లు పలుకఁగానే రాముడు నిరుత్తరుఁ డయ్యెను. ఆతనికిఁ బ్రత్యుత్తర మీయలేదు. అసలు దీనికి ప్రత్యుత్తరము లేనే లేదు. రాముఁ డా సమయమున వెల్లి యిట్లనెను:- “ఇది చక్కని స్థానము. ఇచ్చట కఠీరమును నిర్మించుము.” ఇట్టి స్థితిలో మతభేద మేలకలుగునో యోచింపుఁడు? ఇదేవిధముగఁ బట్టి పతిచరణములందు తన సర్వస్వమును సమర్పించుచోఁ గలవా మెన్నటికినిరాదు. ద్రాపది, సీత, సావిత్రి, దమయంతి మొదలగువారు దీని కుదాహరణములు. శిష్యుఁడు తన గురువున కాత్మసమర్పణము చేయునెడల నాతఁడు జనన మరణరూపముగు సంసారబంధమునుండి విడివడి సర్వోత్కృష్ట పదవి కధికారియగును. పరీక్షీకృహారాజు దీనినే చేసెను. ఆతఁడు తన సర్వస్వమును శ్రీశుకుని పాదపద్మములకు సమర్పించెను. కావుననే ఆతఁడు పుణ్యశ్లోకుఁడుగను, బరమ భాగవతుఁడుగను, ప్రాతఃస్మరణీయఁడుగను, మునులకుఁగూడ వందనీయుఁడయ్యెను. బీజము తన స్వరూపమును బోఁగొట్టు కొని మట్టిలోఁ గలిసినగాని యంకురించి, పుష్పించి ఫలించదు.

పరీక్షీకృహారాజు యథార్థమగు జిజ్ఞాసువు. యథార్థ మగు జిజ్ఞాసువునకే నిజమగు గురువు లభించును. ఏదియో విష్యుక్తధర్మమును బూర్తిచేయుటకని గురువై చెవిలో నేదియో ఊదవలెనని కోరిన వానికట్టి గురువే వ్యావహారిక వృత్తికలవాఁడే దొఱకుచుండును. అన్నిటికి భావసముఖ్యము. భగవానుఁడైనను నెవఁ డే భావముతో భజించిన వానికట్టి దర్శనమే యొసంగుచుండును. శుకుఁడు సర్వజ్ఞుఁడు. ఆతఁడు

రాజు భావమును గ్రహించి, యున్మత్తావస్థలో నుండియు నుప
దేశింప వచ్చెను. అతఁడు కనబడఁగానే పరీక్షాన్యహారాజు
కూడ ఆరెండు ప్రశ్నల నడిగెను. ఆ ప్రశ్నలివి:— ౧. సమస్త
ప్రాణికోటికి సర్వోత్కృష్టమగు కర్తవ్యమేమి? ౨. మృత్యు
వాసన్నమైనవాఁ డేమి చేయవలెను? శుకుఁడు రాజును,
రాజుడిని ప్రశ్నను అభినందించెను. అతఁ డిట్ల నెను:—

“రాజా! ఈ ప్రశ్నను నీవు లోకహితముకొఱకు అడిగితివి.
అనఁగా నీవెప్పుడు నీసర్వస్వమును శ్రీవాసుదేవుని చరణము
లందును, గురుదేవుని చరణములందును సమర్పించితివో
అప్పుడే నీవు కృతార్థుఁడ వైతివి. నీకు కర్తవ్యకర్మయును
లేదు, అడుగవలసిన ప్రశ్నయును లేదు. ఇట్లు కృతకృత్యుఁ
డైనవాఁడు కూడ జప, తప, మంత్రానుష్ఠాన, ప్రశ్న
సంభాషణాది శుభకర్మల నొనర్చునెడల నది తనకొఱకు గాక
లోకకల్యాణము కొఱకగును. ఇప్పుడు నీవడిగిన ప్రశ్న అడుగ
వలసిన, వినవలసిన, విచారణ చేయవలసిన ప్రశ్నలన్నిటిలో
సర్వశ్రేష్ఠమైనది. ఆత్మజ్ఞానులుకూడ దీనిని బ్రశంసించెదరు”

ఇట్లని శ్రీశుకమహర్షి మొట్టమొదటి ప్రశ్నయగు
“ప్రాణులకు సర్వకాలముల యందు సర్వోత్కృష్ట కర్తవ్య
మేమి?” యను ప్రశ్నకు సమాధాన మొసంగెను.

శ్రీశుకుఁ డిట్లనియె:— “రాజా! విషయ వాసనలను
నీడి పరతత్త్వ జిజ్ఞాసువులైనవారు వినవలసినవిషయ మొక్క
టియే కలదు. విషయాసక్తులై మాయాజాలములోఁ జిక్కు
కొనిన గృహస్థులు వినుటకుఁ జాల విషయములు గలవు.
నాటికి లెక్కయే లేదు. పుట్టినది మొదలు వారు శరీర సుఖ

మునే కోరుచుందురు. తల్లిదండ్రులు వారిని గొట్టుచుందురు. వారు హితవచనములు పలుకుచుండిన, వారు వాటిని వినక ఆటపాటల విషయము వినఁగోరుచుందురు. వారి చేష్ట లిట్లుండును: 'నేనివేళ వానితో బోరాడెదను; ఆటలో జయింతును; తోడివారినిగూడి దూరముగాఁ దోటలలోనికి ఆడఁబోవుదును; తోటలోని పండిన పండ్లను బాగుగాఁ దిందుము; చింతకాయలు కొని తెచ్చి పచ్చడిచేయించవలెను; గోధుమ, సెనగపిండి కలిపిన రొట్టెలపై మిఠాయివేసికొని లోటలు వేసికొని తినవలెను; అమ్మ మాడుకయే పెరుగుమీఁద మీఁగడతీసి పూసి, పైనఁ గొంచెముప్పుపొడివేసికొని రుచులూరఁదిందుము; కాని బడికిమాత్రము పోఁగూడదు; ఒకవేళ మానాయన బడి కేలపోలేదని యడిగినఁ దలనొప్పియని చెప్పుదును; పంతులెప్పుడు గొట్టుచుండును, మీఁడు చచ్చిన బాగుండు ననుకొనును; ఇంక నచ్చు నుపాధ్యాయుండు గొట్టనివాఁడుగ వచ్చిన బాగుండును.' అని యీ విధముగ ఆటపాటలం దాసక్తిగల పలుకులు బాల్యకాలమున వినఁగోరుచుందురు.

కొంచెము పెద్దవారు కాఁగానే యింతలోఁ దల్లిదండ్రులు పెండ్లిముచ్చట్లు చెప్పుకొనుచుందురు. ఆ మాటలు చెవిని సోఁకఁగానే హృదయ ముప్పొంగుచుండును. మాటిమాటికి కావార్తలేవిన బుద్ధిపుట్టుచుండును. పెండ్లికూతురు నల్లనిదా, ఎఱ్ఱనిదా? యని విచారించుచుండును. ఇంక వానితో జగడ మాడునది వచ్చెనా యింక సంతయుఁ బేడయు బెల్లమే. వచ్చిన పిల్ల మంచి చక్కనిది, లజ్జావతి, మనోనుకూలయై సమస్తకార్యములను జక్కపెట్టునదైన జీవితము సుఖమయ

మగును. ఆ యకావనకాలమున సర్వదా ఆపిల్లను గూర్చిన వివిధవిషయములను వినఁ గోరిక కలుగుచుండును.

పెండ్లాము కాపురమునకు రాఁగానే ఇక గృహచింత, ధన మెట్లు లభించును? అందఱకంటె నెట్లు భాగ్యవంతుఁడ నగుదును? అను చింత పట్టుకొనును. తనకు ధనము వచ్చిన సంగతియు, దనకు వృత్తి లభించినసంగతియు, దనకు భూమి లభించిన విషయము, వ్యాపారములో లాభమువచ్చిన వృత్తాంతమున్న, నౌకరి ఖాయమైనదనియు — ఇట్టి విషయములు వినటకు చెవులు కొఱుకుకొనుచుండును. ఇంతలో భార్యాభర్తలకుఁ బుత్రుఁడే కలుగును. పుత్రుఁడు కలుగుటకై జ్యోతిష్కానకు జన్మపత్రికను జూపించును. మంత్రజ్ఞులచే భూతప్రేత పిశాచములను బూజింపఁజేయును. రక్షరేకులు వేయించుకొనును. సంతానమునకై మందులు సేవించును. ఎట్లో పుత్రుడు పుట్టును. పుత్రజననవార్త వినుట, ధనైశ్వర్యప్రాప్తి విషయములనే విన బుద్ధి కలుగును.

మగపిల్లలు పుట్టినఁ జదివింపవలెనను జింతయు, ఆడ పిల్లలు కలిగినఁ బెండ్లి పేరంటముల చింత కలుగుచుండును. పిల్లకు పెండ్లి యీడురాఁగానే యెక్కడ మంచిపిల్లవాఁడున్నాఁడని తెలిసిన నక్కడకు పరుగెత్తుకొని పోవలసినదే. ఒక సంబంధము బాగుండ లేదనిన, నింకొకటి మంచిదనును. ఆ సమయమున వధూవరుల యీడుజోడులు మొదలగునవి యెన్నుటలోనే కాలము గడిచిపోవుచుండును. ఆ వార్తలలోనే ఆనందము కలుగుచుండును. మగపిల్లలయొక్కయు, నాడపిల్లలయొక్కయు పెండ్లిండ్లు కాఁగానే వారి భరణపోషణ చింత

కలుగును. 'ఇవ్వేళ యింటిలో నా వస్తువులేదు ఈ వస్తువు లేదనియు; బియ్యము దొరకుటలేదు, బండి విడిగిపోయినది, ఎద్దు ముసలిదై నది; గుఱ్ఱము వీపుమీద గాయము పడినది; పెద్దదూడ పాటిపోయినది; పొలములో మిడుతలదండు పడినది; బావిలో నీరులేదు; అంటుతోముటకు పనిచేయు దాసి రాలేదు; జీతగాను నౌకరి వదలిపెట్టి పోయినాడు; మంచి నౌకరు దొరకనే లేదు. లోకమంతయు స్వార్థపరమైనది. ధర్మకర్మములు లుప్తమైనవి. ఫలానివాడు నాకీయవలసిన బాకీ ఈయనే యియ్యాడు. ఈ పెద్దమనుష్యుడు యమదూత వంశములోని వానివలె నున్నాడు. ఎప్పుడు చూచినను జిజిచిరలాడు చుండును. వెళ్లు, నావద్ద రూపాయలు లేవని చెప్పము. అవసరమైన దావా చేసుకొను మనును. ఆ మిత్రుఁ డెట్టి వాడో చూడుడు? సమయమునకు మోసము చేసినాడు. మూడు రోజులనుండి చిన్న పిల్ల తిండి తిననే లేదు. ఈముసలి ముండాకొడు కెప్పుడును ఖిస్ ఖిస్ మని దగ్గుచుండును. చావనై నఁ జావఁడు. రోజున కిన్నిమందు లెక్కడనుండి తెచ్చి చచ్చేది? ఇంతటి గొప్ప యింటివాడు, సలుకరింప నై నఁ బలుకరింపఁడు. ఎవరై న దగ్గుటకుఁ బోయెనా ముఖము త్రిప్పకొనును. సహానుభూతి యను మాటయే వానికి లేదు.' అని ఇట్లనుకొను చుండును.

భార్య యిట్లనును:- 'పిల్లకు సారె పెట్టవలెను అది ఒక యింటిదైనది. ప్రతిదినము సారెలు, చీరెలు, అన్నములు కూరలు పెట్టవలసి యున్నది. డబ్బు ఎక్కడ పుట్టుచున్నదో తెలియకున్నది. ఇవ్వేళ వారికి చాపులు

పెట్టవలెను. అచ్చటికి చీరలు పంపవలెను. నామాట విననే వినదు. “దానము విత్తము ననుసరించి చేయవలెను.” ఇంటిలో నెలుకలు కుండి తినిన నిష్టమేకాని దానధర్మములు తోచనే తోచవు. ఈపండితులు పురోహితులుకూడ మాయాజాలురు. నేడు వ్యతీపాతము; ఇవ్వేళ్ల సంక్రాంతి; నేడు సోపవతి. అని యిట్లు మూడువందల అఱువది దినములు ఏదో పర్వడులు వ్రతములే. ఎంతవఱకని దానధర్మములు చేయుట? ఎవడైన జచ్చుగాక బ్రదుకుగాక ఇవన్నియుఁ గావలసినవే. పిల్లలకు పాలులేవు. వారికి క్షీరాన్నములు చేయవలెను. అనిన నాస్తికులందురు గాని ఈ కథకులు, పౌరాణికులు తలతోక లేకుండ మాట్లాడుచుందురు. ఇట్టి కథలు నాకిష్టముండవు. అక్కడ నృత్యగానము లెట్లుజరిగినవి! ఉపన్యాసకుఁ డెట్టి ఉపన్యాసము నిచ్చినాడు! నవ్వి నవ్వి పొట్ట పగిలిపోయినది.

కాబట్టి రాజా! ఈ సంసారు లీ చక్రములో నెల్లప్పుడును బడిపోవుచుందురు. నాకొక్కవిషయమును జెప్పఁడు, వీరందఱు రోజుకు లక్షలు, కోట్లకొలది మాటలు మాట్లాడుచుందురు, వినుచుందురు. ఆలోచించుచుందురు. వీరికి రాత్రి సమయము విషయోపభోగము లందును; నిద్రయందును గడుచుచుండును. పగలంతయు నది తెమ్ము, ఇది తెమ్ము. దానినిమ్ము, దీనిని దీసికొనుము. ఇవ్వేళ్ల ఇన్నిరూపాయలు వచ్చినవి, ఇన్నిఖర్చైనవి. నేడు పిల్లవాని వివాహము, రేపు పిల్ల పెండ్లి. ఎల్లుండి మనుచుని జాతకర్మ, ఎల్లుండి నామకరణము. ఇంకెవరిదో చూడాకర్మ, అని యిట్టి విషయవ్యాసార

ములలోనే వీరికి కాలము గడుచుచుండును. కాని ఈ మూర్ఖులకు ప్రతిరోజును జనులు చచ్చుచుందురనియు, దమయింటిలో నిల్లెందతో పుట్టి చచ్చిరనియు నొకానొక దినమునఁ దాము కూడ చావఁగలరనియు వారికి తెలియదు. ఏ దారాపుత్రాదులందు తమకింతటి మమకారము కలదో అట్టివారిని ఒకానొక దినమున వదలివేసి తాము వెళ్లవలసియుండుననియు, లేక తమముందే వీరు వెల్లిపోవలసియుండుననియు వారికిఁ దెలియదు. నానాడిపాయములచే సంపాదించిన ధన మొక గవ్వైన వెంటరాదు. ఈ ధన మెవరి దగ్గఱనుండి వచ్చినదో వారిదగ్గఱ నుండకపోగా నిక మనదగ్గఱేల యుండును? ఏ దేహము నింత మమకారముతోఁ బెంచితిమో, దేనిని బలియఁజేయుట కెన్నియో సాపము లొనర్చితిమో చివరకది యిచ్చటనే పడిపోవును; లేదా బూడిదై పోవును; లేక పురుగులు పడును; లేదా పశు పక్ష్యాదులు తినఁగాఁ జివరకు మలముగా మారిపోవును. కావున రాజా! అభయపదమును గోరువాఁడును, సాంసారిక భయము లన్నిటినుండి నిర్భయఁడు కాఁగోరిన వాఁడును అన్నిటిని వదలి సర్వదా, సర్వత్ర సర్వేశ్వరుఁడగు శ్యామసుందర దివ్యనామగుణములను శ్రవణ కీర్తన స్మరణములు కావింపవలయును.

విశ్వమందు సమస్తమసీఘలును, జ్ఞానులును, ధ్యానులును, విరక్తులును, శాస్త్రకారులును మనుష్యజీవనమున కంత్యకాలమున భగవత్స్మరణయే పరమపురుషార్థమని నొక్కి వక్కాణించియున్నారు. స్వధర్మాచరణము కావించినను జివరకు భగవత్స్మృతి లేకపోయెనా అదియంతయు

దంభమే కాఁగలదు. యోగసాధనముచే నంత్యకాలమున యోగేశ్వరుని స్మరింపజాలక పోయెనా, ఆయోగము కపట యోగమే కాఁగలదు. సాంఖ్యశాస్త్రమును నిరంతరము విచారించి నప్పటికిని చివరకు బ్రహ్మ సాక్షాత్కారము కాక పోయెనా, అదియొక వ్యసనము కాఁగలదు. కావున గోవింద గుణగానమున రమించుటయే మానవమాత్రుని ముఖ్య కర్తవ్యము.”

అంత రాజిట్లుప్రశ్నించెను:-“ప్రభూ! త్రిగుణాతీతులై, విధినిపేధాదిమర్యాదలు లేని జ్ఞానులుకూడ శ్రవణము, భగవన్నామ కీర్తనాదులు చేయవలసిన ఆవశ్యకతకలదా?”

అంత శుకదేవుఁ డిట్లనెను:- “త్రిగుణాతీతులగు వారును, గర్తవ్యాకర్తవ్య విధినిపేధాదులు లేనివారును ఇట్టివి చేయవలయునని యెట్లు చెప్పఁగలము? కాని, సాధారణముగ నిట్టి జ్ఞానులు, విరక్తులు, స్థితప్రజ్ఞులు నగువారు హరి గుణ గానమును, కృష్ణకథా కీర్తనమును నిరంతరము చేయుచుందురు. కర్తవ్యబుద్ధిచే గాదు. వారు త్రిగుణాతీతులైనను స్వభావవశమున వానిలో నిమగ్నులగునంతటి మాధుర్యము గల్గునట్టివి భగవంతుని గుణములు. వాటిని వదలిన నీకఁ జేయఁగలిగిన దేమున్నది?

కం. ధీరులు నిరపేక్షులు నా

త్మారాములు నైన మునులు హరిభజనము ని

ష్కారణమ సేయుచుందురు

నారాయణుఁ డట్టివాఁడు నవ్యచరిత్రా.

— శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

ఏదియును జేయక శరీర మొక్క నిమిషమైన నిలువఁ జాలదు. కావున నేనిప్పుడు నీకు శ్రీమద్భాగవత కథను వినిపించెదను.”

అంతఁ బరీక్షిస్తృహరా జిట్ల నెను:- “స్వామీ! మీరు వినిపింతుననిన శ్రీమద్భాగవత సంహిత, అష్టాదశపురాణముల వంటి యొక పురాణమూ లేక వీటికంటె విశేషత యేమైనఁ గలదా? మీ రీ సాత్త్వత సంహిత నెప్పుడు వింటిరి? ఏక్కడ వింటిరి? ఎవనివలన వింటిరి?”

పరీక్షిస్తృహరాజు ప్రశ్నను విని శ్రీశుక్ల డిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగెను:- “రాజా! ఈ భాగవతశాస్త్రము కేవలము పురాణమే కాదు, వేదములవలె నిది మానసియమైనదియు, నాదరణీయమైనదియునై యున్నది. ద్వాపరాంతమున గంధ మాదన పర్వతముమీఁద నేను నాతండ్రియగు వేదవ్యాసుని ఆశ్రమమున వారిద్వారానే సర్వశ్రేష్ఠులుగు నీసంహితను చాల పరిశ్రమచేసి చదివితిని.”

ఇది విని పరీక్షిస్తృహరాజు చేతులు జోడించుకొని వినయభావముతో నిట్లడిగెను:- “ప్రభూ! మీరు పుట్టుక తోడనే త్యాగులు, విరాగులనియు, నుపనయన సంస్కారము జరుపఁబడకమునుపే, పుట్టఁగానే అరణ్యములకుఁబోయి యుంటి రనియు, మీరెల్లప్పుడు నిర్గుణపరబ్రహ్మానిష్ఠయందే యుండు రనియు వినియుంటిమి. అట్టిమీరింత గొప్ప భక్తిశాస్త్ర గ్రంథమును జదువవలసిన యవసర మేలకలిగెను? మీ రే విధివాక్య ప్రేరితులై దీనిని జదువుటయందు ప్రవృత్తులైతిరి? దయ యుంచి నా యీ శంకకు సమాధాన మీయవలయును.”

ఇది విని శుకమహర్షి నవ్వి యిట్లనెను:- “రాజా! నేను విధిని షేధముల కతీతుఁడను. నే నే విధివాక్యమునకు నధీనుఁడనై నీనిని జదువలేదు. నేను నిర్గుణబ్రహ్మలో విలీనుఁడనై యుందుననుటయును సత్యమే. నేనును వివశుఁడనై భగవత్ప్రీత్యయం దాకర్షింపఁబడుటకు వానిలో నంతటి మాధుర్యము కలదు. మా తండ్రియగు వ్యాసమహర్షి యొక్క శిష్యుల ముఖతః భగవంతుని యనుపమ సౌందర్య, మాధుర్యమును విని, యాతని యుపైతుక మహిమను శ్రవణము కావించి, నామనస్సు స్వతః ఈ లీలలు వినుటకును, బఠించుటకు నాకర్షింపఁబడి, చనువకుండలేకపోయితిని. చదివి నే నానందసాగరమున మగ్నుఁడనై అటునిటు దిరుగుచుందును. నేఁ డవసరమును గ్రహించి స్వతః నీ సమీపమునకు వచ్చియుంటిని. ఆ భగవత శాస్త్రమునే నేఁడు నీకు వినిపించెదను. ఏలననఁగా నీవే నాకు ఉత్తమాధికారివిగాఁ గనఁబడితివి. నీవు పరమ పురుషార్థ దీక్షును గైకొనఁగోరుచుంటివి. నీలో సామర్థ్యమున్నది. శ్రవణముచేయుటకు ఉత్కటాభిలాషకూడ కలదు. ఎవరికథను శ్రద్ధతో వినెదనో, విని భక్తిపూర్వకముగ దీనిని మననము చేయుదునో, వాని కతి శీఘ్రకాలముననే వాసుదేవ భగవానుని చరణారవిందములందు అపైతుక, అనన్యప్రేమ భక్తి కలుగుననియు, వాని మతి మదనమోహానుని మాధురిలో మునుగఁగలదనియు నేను దృఢముగాఁ బ్రతిజ్ఞాపూర్వకముగఁ జెప్పఁగలను.

ఎవరి యిహలోక పరలోకభోగములందు వైరాగ్యము చెందియుండినో, అభయపదమును గోరు యోగులుకూడ

భగవన్నామ సంకీర్తనము చేయవలయునని నేను అనుభవ పూర్వకముగ దృఢముగఁ జెప్పఁగలను. నిరంతరము భగవత్కథాశ్రవణము సేయుటయు, సదా మనో వాక్కులతో భగవన్నామ సంకీర్తనము గావించుటయు, ఈ రెంటికిని మించిన శ్రేష్ఠకార్యము, ఉత్తమోత్తమ సాధనములేదు. రాజా! ఇదియే పరమ పురుషార్థము. ఇదియే అంతిమ సాధ్యము. ఇదియే చరమ స్థితి. తనమనస్సును గణాంకీర్తనములందు లగ్నము కావించినవాఁడు ధన్యుడైనట్లే; కృతార్థుడైనట్లే; వానికిఁ గర్తవ్య శేషమింక లేదు. ఇదియే సర్వమానవులకు సర్వదా సర్వోత్కృష్ట కర్తవ్యము.”

సూతుఁడు శౌనకాదిమునులతో నిట్లనెను:- ఋషులారా! ఈవిధముగ నాగురుదేవుఁడు పరీక్షిత్తహారాజుతో దృఢముగాఁ జెప్పి యూరకుండెను. రాజత్యంత విస్మయముతో నాతని శ్రీముఖమును జూచుచుండెను. ఇప్పుడాతని ప్రశ్నలొ రెండవభాగమగు ‘మృత్యువత్యంత సన్నికటమైనప్పుడు అట్టి వానికిఁ గర్తవ్యమేమి’ యనుప్రశ్నకు సమాధానమును వినవలెనను గుతూహలము కలిగెను.

ఇ ష య.

హై ప్రపంచ బహు విషయ భోగ మహాఁ ఘన సేనరానకూఁ
హరి లీలా తేఁ సుఖద ఔర అవలంబ నమన కూఁ ॥

ఆక్ష రిత అతి భయో రూప హరి లీలా సుని కేఁ ।

భూలోన్య నిర్ధన బ్రహ్మ సగున కే గునకూఁ గునికే॥

భవ్య భాగవత భూపవర! తుమహిఁ సునావహుఁ సరస అతి।
సునత శ్యామ పదకమల మహాఁ, హోహి తురంత అనన్యమతి॥

సమయన్యూనతకు ఖట్వాంగరాజర్షి దృష్టాంతము 85

అ ర ము.

ప్రపంచము బహువిధములగు విషయభోగములతోఁ గూడినది. అవి నరుని మోహపెట్టి ముంచివేయును. హరి లీలలు సుఖకరములు. మనస్సునకు వేతాక యవలంబనము లేదు. హరిలీలలను వినఁగానే నామనస్సు మిక్కిలి ఆకర్షింపఁ బడినది. సగుణబ్రహ్మ గుణగణములను వినఁగానే నిర్గుణ మును మఱచితిని.

ఓరాజా! నీకు మిక్కిలి సరసముగ భవ్యభాగవత మును వినిపించెదను. శ్యామసుందర చరణారవింద మహిమను విని నీవనన్యమనస్కుఁడవు వెంటనేకాఁగలవు.

సమయన్యూనతకు ఖట్వాంగరాజర్షి దృష్టాంతము

౮౬

శ్లో॥ ఖట్వాంగో నామ రాజర్షి రాత్వేయతా మిహాయుషః ।

ముహూర్తా త్సర్వ సుతస్సృజ్య గతవానభయం హరిమ్ ॥

తవాప్యేతర్హి కారవ్య సప్తాహం జీవితావధిః ।

ఉపకల్పయ తత్సర్వం తావద్యత్సామృతాయాకమ్ ॥

— శ్రీభాగ. ౨ స్కం. ౧౨. ౧౩, ౧౪ శ్లో.

“కం. గోవింద నామకీర్తనఁ

గావించి భయంబు దక్కి ఖట్వాంగ ధరి

త్రీవిభుఁడు సూర గొనియెను

గైవల్యముఁ దొల్లి రెండు గడియలలోనక.

వ. వినుము, నీకు నేడుదినంబులకుంగాని జీవితాంతంబు గాదు, తావత్కాలంబునకుం బారలొకిక సాధనభూతంబగు పరమ కల్యాణంబు సంపాదించవచ్చు. — శ్రీమదాంధ్రభాగవతము

చ ప్ప య.

అల్పకాల కీ కఘా ఆప చింతా నహిఁ కరిహైఁ ।
సాత దివస తో బహుత కథా సుని చిన మహాఁ తరిహైఁ॥
ఏక ముహూర్తహి మాఁహి తరే ఖట్వాంగ విరాగీ ।
శేష ఆయు సప్తాహ ఆప తో సరబసు త్యాగీ॥

అంతకాల కూఁ నికట లఖ, గేహ దేహ మమతా తజహిఁ ।
తే ధ్రువ పావహిఁ పరమ పద, జే సబ తజి ప్రభుపద భజహిఁ॥

అర్థము.

పరీక్షిన్న రేంద్రా! అల్పకాలమే వ్యవధి కలదని నీవు చింతింపవలసిన పనిలేదు. ఈ యేడుదినములలో ననేకములగు కథలను విని భవసాగరమును దాటఁగలవు. ఒక్క ముహూర్తములో నైరాగ్యముచే భగవంతుని భజించి ఖట్వాంగుఁడు తరించెను. నీ కేడుదినము లాయువు కలదుగదా! నీవు సర్వస్వమును ద్యజించి, అంత్యకాలము సమీపించినదని తెలిసికొని దేహ గేహములందు మమత్వమును వీడి, ప్రభువును భజించి ధ్రువమగు పరమపదమును బొందఁగలవు.

చెప్పిన విషయములను అందఱు వినుచునేయుందురు; కాని వాటిపై విశ్వాసము కలుగుటచేతనే అవి సిద్ధింపఁగలవు.

నుంత్రిమందును, అనుష్ఠానమందును, ఔషధమందును, శుభ
కర్మలందును భావనయే ప్రధానముగ నెన్నబడుచున్నది.
తన సాధనయందు పూర్ణవిశ్వాసము కలవాడే యితరులకుఁ
గల్గ్యాణము కావింపఁగలఁడు. తాను తన సాధనయందు
విశ్వాసముంచక, దాని నాచరింపక, యితరులకు దానిని జేయ
వలసినదని చెప్పవాని యుపదేశములవలన నేమియుఁ బ్రయో
జన ముండఁజాలదు. అది అరణ్యరోదనమువలె, యంత్రిములోఁ
బాడిన పాటవలె ప్రభావహీనమై పోవును. శుకున కాతని
సాధనముపై విశ్వాసము కలదు. ఈ భాగవత శాస్త్రమును
వినువానికిఁ దప్పక ముక్తి కలుగునని ఆతనికి దృఢవిశ్వాసము
కలదు. కావున నాతఁడు పరీక్షీన్మహారాజు తగిన యధికారి
యని తెలిసికొని స్వయముగనే తాను వినిపించుటకుఁ
బూనుకొని ప్రస్తావించెను. పరీక్షీన్మహారా జిట్లనుకొనెను:-
“ఈతఁడేదో కథను జెప్పుచుండ నేనా కథలో మునిగి
యుంటినా, ఇంకేవిధమగు నుచ్చ పరమార్థసాధనమును జేయ
లేక పోవుదును. అట్టియెడ నాకు ముక్తికలుగుట సందేహమే
కాఁగలదు. వ్యవధియా చాల తక్కువగా నున్నది. ఈతఁడు
నన్ను భాగవతము వినుమనుచున్నాఁడు” అని యిట్లుయోచించు
కొని యిట్లనెను:- “ప్రభూ! కాలవ్యవధి చాల తక్కువగా
నున్న సంగతిని గాంచి నాకు సర్వోత్తమమగు నుపదేశము
నొసంగుఁడు. ఇంతకు ఉన్నగడువు ఏడుదినములు. ఏడు
దినములలో నేజీవియైన మృత్యువును బొందవచ్చును. కాని
నాకు యథార్థముగ సరిగా నేడు దినములు మాత్రమే
ఆయుస్సు కలదు.”

ఈ వాక్యములను విని శుకుఁడు నవ్వి యిట్లనెను:-
 “రాజా! ప్రపంచములో విషయాసక్తులగువారు చిరకాలము
 జీవించుచుందురు. వారు బ్రదికినఁ బ్రయోజన మేమి కలదు ?
 రోజులు ఏడ్పులు పెడబాబ్బలతో గడచిపోయెను. ఎంతయో
 శుద్ధాన్నజలములను మలమూత్రములుగ నొసర్చినాఁడు.
 కుక్క, పందివలె సంతానము నెంతయోకని, వారినిఁ బోషిం
 పను లేకున్నాఁడు. దినమంతయు సత్యాసత్యములను బలుకుచు
 లోకులను మోసగించి, పొట్టపోసికొనుచుండును. రాత్రులందు
 దుప్పటి ముసుగు పెట్టుకొని పరుండును. పడుచువాడయ్యెను,
 ముసలితనము వచ్చెను, చచ్చిపోయెను. చెట్టయినను చిర
 కాలము బ్రదుకును. కాకిని ఎవఁడైనఁ జంపువఱకు చావనే
 చావదని విందుము. లేచినది మొదలుకొని దానికి క్రుళ్లు
 మీదనే దృష్టి. ఒంటి కంటితో సంతయుఁ జూడఁగలదు.
 ఎవని జీవితమునకు సాధన భజనము లేదో, కథాకీర్తనాదులు
 లేవో, రాత్రిం బవల్లెవఁడు ఉదరసేవ, విషయభజనము చేయు
 చుండునో, అట్టివాఁడు పదిసంవత్సరములు బ్రదికినను, నూత్న
 సంవత్సరములు బ్రదికినను ఆహార నిద్రా భయ మైథునాదు
 లందే వారికి కాలము గడిచిపోవును. కాని మానుషదేహ
 మును ధరించిన వానికి యథార్థమగు కర్తవ్యమేమో తెలిసి
 కొని, విషయభోగములు అనిత్యములు, నాశవంతములు, క్షణ
 భంగురములనియు, సంసారమున ముంచునవి యనియుఁ తెలిసి
 కొని, వాటిని బరిత్యజించి శ్రీహరి చరణారవిందములందు
 చిత్తమును లగ్నముకావించినవాని జీవిత మొక్కముహూర్త
 మైనను జాలును. ఆ కొలఁది కాలములోనే వారు తమ

12) సమయన్యూనతకు ఖట్వాంగరాజర్షి దృష్టాంతము 89

కల్యాణమును గావించుకొనఁగల్గుదురు. ఈవిషయమునుగూర్చి మీకు నేనత్యంత సుందరమగు నుపాఖ్యానమును వినిపించెదను. మీరు దీనిని సావధానులరై వినుఁడు.

సూర్యవంశమున ఖట్వాంగుఁడను ప్రతాపవంతుఁడగు రాజర్షి యుండెను. ఆతఁడు గొప్ప శూరుఁడును, వీరుఁడును, దాతయు, యశస్వియు, ధర్మపరాయణుఁ డగు నవనీపతి. ఆ సమయమున నాతనితో సమానుఁడగు ధనుర్ధరుఁడును, బలియు నా సమయమున నెవ్వఁడును లేకుండెను. ఒక సమయమున దైత్యదానవులు దేవతలపై దండెత్తిరి. దేవతలపక్షము నిర్బలమయ్యెను. దైత్యపక్షము ప్రబలమయ్యెను. అప్పుడు దేవతలు చాల చింతఁజెంది మర్త్యలోకమునకు వచ్చి, తమ పక్షమున దైత్యులతో యుద్ధము చేయవలసినదని ఖట్వాంగ మహారాజును బ్రార్థించిరి. రాజెల్లప్పుడు యుద్ధమునం దుత్సాహము చెందియుండెను. ఆతఁడు వెంటనే ధనుర్బాణములను ధరించి, దివ్యరథారూఢుఁడై దేవతలతోఁగూడి సమరస్థలము నకుఁ బోయెను. అచ్చటికిపోయి దైత్యుల గుండె లదరునట్లు ఘనఘోరయుద్ధమును గావించెను. ఖట్వాంగుని బాణప్రహారములచే దైత్యదానవులెల్లరు వ్యధితులై రణరంగమును వీడి దశదిశలకుఁ బారిపోయిరి. యుద్ధమునుమాని పారిపోవు శత్రువులను వెంటాడుట ధర్మవిరుద్ధమని గ్రహించి రాజు వారి నుపేక్షించెను. దేవతలకు విజయము లభించెను. అంత దేవతలందఱును, దేవేంద్రుఁడును ఖట్వాంగమహర్షిపైఁ బ్రసన్నులై ఆతనిని బ్రశంసించుచు నిట్లనిరి:- “రాజా! నీకు సాటియగు శూరవరుఁ డీ లోకమున లేడు. నీవు మమ్ముల నీ ఘోరసంక

టమునుండి రక్షించితిని. మేము నీయెడల నత్యంత ప్రసన్నుల మైతిమి. కావున నీవు మమ్ములను నీ యిష్టమువచ్చిన వరమును గోరుము.”

ఖట్వాంగమహారాజు డిట్లనెను:- “దేవతలారా! మీ రందఱు దేవలోకములో నివసించుచు దివ్యభోగము లనుభవించు పరమ పుణ్యాత్ములగు. యజ్ఞయాగాది సమస్త శుభ కర్మలు మీ ప్రసన్నతకొఱకే చేయబడుచుండును. అట్టి మీరు నాయెడల బ్రసన్నులరైతిరి. ఇంతకంటె నాకుఁ గావలసిన వరమేమున్నది? మీయందఱు ప్రసన్నులైన నా కదియే చాలును.”

అంత దేవతలు బలవంతము చేయుచు నిట్లనిరి:- “కాదు మహారాజా! ఏదైనఁ గోరితీరవలయును. మేమునీకుఁ బ్రత్యుపకారము అవశ్యము చేయదలచినాము.”

దేవతలింతగా బలవంతపెట్టుటను గాంచి మహారాజు చాలసేపు ఆలోచించి వారితో నిట్లనెను:- “దేవతలారా! దేవేంద్రా! నా యాయువింకెంతకాలము కలదో ముందుగాఁ దెలిసికొనఁగోరుచున్నాను. నాయాయశ్శేషమును దెలిసికొనియే నేను మిమ్ముల నేదైన నడుగఁబూనుకొన్నాను.”

ఇది విని పురందరుఁ డిట్లనియె:- “రాజా! నీయాయువు సమాప్తమైనది. ఇంకొక ముహూర్తకాలమే నీకింక ఆయువు కలదు.”

ఇది వినఁగానే రాజు రియగు ఖట్వాంగుఁడు సావధానుఁడయ్యెను. అతఁ డిట్లనెను:- “దేవతలారా! నేసిప్పు డడుగ

వలసిన దేదియును లేదు. నేను ఇహపరలోకములలోని భోగముల నన్నిటిని దుచ్చుముగఁ దలపోయుచున్నాను. నే నిప్పుడు విషయములలో దిగఁబడను. ఇంద్రియ సుఖములను యాచింపను. మరల తిరిగి రానట్టిదియు, దుఃఖాభావము కలిగినట్టియు నగు భగవంతుని పరమధామమును బొందఁ గోరుచున్నాను.” ఇట్లని మహారాజు భగవద్ధ్యానమందు నిమగ్నుడై, ఒక్క ముహూర్తములోనే సమస్త విషయ భోగాభిలాషను మానసికముగాఁ ద్యజించి శ్రీహరియొక్క నిర్భయపదమును బొందెను. కావున రాజా! నీకింక నేఁడు దినము లవధి కలదు. ఈ యేఁడు దినములలో నీవు ఉద్ధరింపఁ బడు నుపాయమును జూచుకొనుము. ఈలోగానే పరమపద ప్రాప్తికి అధికారిని కమ్ము.”

శుకుఁడు పలికిన ఇట్టి సాంత్వనాపూర్ణమగు వాక్కులను విని పరీక్షిన్మహారా జిట్లజిగెను:- “బ్రాహ్మణోత్తమా! మీరు సంక్షేపముగ సర్వసాధారణులకు సర్వకాల సర్వా వస్థలయందును భగవన్నామ గుణకీర్తనము చేయవలసినదని యుపదేశించితిరి. అత్యంత సమీపములో మృత్యువాసన్న మైనపు ఁ, అట్టివాఁడేమి చేయవలయునో వినఁగోరుచున్నాను. వాఁడు చేయవలసిన దానిని విస్తారపూర్వకముగ వర్ణింపుఁడు.”

పరీక్షిన్మహారాజు అడిగిన ప్రశ్నను విని శ్రీశుకమహర్షి యిట్లు పలికెను:- “రాజా! తనకు మృత్యు వాసన్నమైనదని తెలిసికొనినవాఁడు, మునుముందుగా వాఁడు వాని శరీర మోహమును, శరీరమునకు సంబంధించిన దారాధన కనక వస్తువాహన క్షేత్రాదులన్నిటియందు మోహమును ద్యజింప

వలయును. వైరాగ్యమును ఖడ్గముతో దృఢముగా మోహమును ముక్కలు ముక్కలుగా గోయవలయును. అన్నిటి మోహమును వీడి, సంబంధుల మమకారమును బోనడచి యింటినుండి బయలుదేరివచ్చి, ఏదైనఁ బుణ్యతీర్థమందుగాని, గంగాది పుణ్యనదీ తీరములందుగాని ఆసనము వేసికొని కూర్చుండ వలయును.”

ఇది విని పరీక్షిస్తూహారా జిట్లనెను:- “బ్రాహ్మణోత్తమా! ఇంటిలోనే ఉండి భగవంతునియందు చిత్తమును లగ్నము చేసిన నేమి హాని?”

శుకుఁ జిట్లనెను:- “హాని యేమియును లేదు. భగవద్భావ మెక్కడచేసినను శ్రేయస్కురమే. కాని యెల్లప్పుడును గన్నులయెదుట సంబంధులును, బరివారమును ఉండుటచే స్వభావానుసారముగ మోహము కలుగుచునే యుండును. ఒకవేళ మరణనయమునఁ బొరపాటునచేసినఁ బరివారము నందు చిత్తము లగ్నమయ్యెనా, మరల వారిలోనికి వచ్చి పుట్టవలసినదే. “అంతే యా మతిః సా గతిః” అంత్య కాలమున మతియెంతయో గతియు నంతే. ఈ పరివారమును వివశతాపూర్వకముగా నెప్పటికైన వదలవలసియుండ, స్వేచ్ఛతో మొట్టమొదటనే, మృత్యువాసన్నము కాక పూర్వమే, వీరి నేల పరిత్యజింపఁ గూడదు? అట్లు పరిత్యజించుటయే యుత్తమమగు కార్యము. పుణ్యక్షేత్రములలో స్వభావముచేతనే శుభసంస్కారములుండును. అనంత కాలము నుండియు నసంఖ్యాకులగువారు వాటియెడల విశుద్ధభావనకలిగి యుండుటచేతను, అచ్చటి వాయుమండలము సత్సంస్కారము

లచే విశుద్ధమగును. గొప్పగొప్ప వారందఱు అంత్యకాలమునఁ బ్రయాగాది పుణ్యక్షేత్రములను, గంగా మొదలగు పుణ్య పావన స్రవంతుల నాశ్రయించిరి. చూడుము, నీవుకూడ నీ సమస్త రాజ్యవైభవమును బరిత్యజించి అంత్యకాలమునకు గంగాతీరమునఁ గూర్చుంటివి. నీకెవరు నిట్లు చేయుమని చెప్ప లేదుగదా! నీపూర్వు లెట్లు చేసిరో నీవును నారి ననుసరించితివి.

మంచిది, గృహమునువీడి పుణ్యతీరమునకు రాఁగానే అచ్చట విద్యుక్తముగ స్నానము కావించి, శాస్త్రములలోఁ జెప్పఁబడినట్లు కుశాసనమునుబఱచి, దానిపై కృష్ణమృగచర్మమును, దానిపై వస్త్రమునుబఱచవలయును. మృగచర్మముపై వస్త్రమును పఱచనంతవఱ కది కూర్చుండ యోగ్యమైనది కాదు. ఈవిధముగ నాసనమునుబఱచి, దానిపై సిద్ధాసనము, పద్మాసనము, స్వస్తికాసనము వీనిలో నేయాసనముపై నై నఁ గూర్చుండవలెను. తర్వాతఁ బ్రణామము లేక యింకొక భగవత్సామమును గాని జపము చేయవలయును. ప్రాణవాయువును స్వాధీనముగఁ బెట్టుకొన వలెను; కాని యా అక్షరబ్రహ్మను విస్మరింపఁగూడదు.” ఇట్లు చెప్పి, రాజడడుగఁగా శ్రీశుకుండు ధ్యానవిధిని జెప్పెను.

సూతుఁడీట్లు నెను:- “మునులారా! ఇక నేను కథాభాగమును వర్ణింపఁబోవుచున్నాను. శ్రీశుకుండు పరీక్షిన్నహారాజ సమ్ముఖమునఁ జేసిన ప్రభావోత్పాదకమగు సజీవ ధ్యాన వర్ణనమును నేను ప్రసంగానుసారముగ మీ సమ్ముఖమున వినిపించెదను. ఈ సమయమున మీ రీ కథాప్రవాహమును బోధిండు.”

శౌనకుఁ డిట్ల నెను:- “సూతా! మీయిష్టమువచ్చినట్లు చేయుఁడు. మేమందఱమును వినుటకు మీముందు కూర్చుండి యున్నాము. మీకెట్లు ఉచితముగఁ దోచిన నట్లు వినిపింపుడు.”

సూతుఁ డిట్ల నెను:- “మునులారా! ముందుగా కథా భాగమును జెప్పి, తర్వాత ధ్యాన, భక్తి విషయములను జెప్పుట సమంజసమని తోచుటచే అట్లు చేసెదను.”

ఇట్లు చెప్పి, సూతుఁడు తర్వాతప్రసంగము చెప్పుట కుద్యుక్తుఁడుకాఁగానే శౌనకుఁ డేదియో చెప్పబోఁగా సూతుఁ డాగెను.

ఛ ప్త య.

జీవన ధన విరు జీవన జీవన నహీఁ కహావే ।

భక్తి హీన నర మృతక సరిస హ్యై కాల వితావే॥

భావే సోవే లడే వృద్ధ బని యమపుర జావే ।

బార బార తే జనమి జగత మే జావే ఆవే॥

నోటి కల్పకో కాళహూ, భక్తి వినా బేకార హై ।

ఛిన భరి హతి హియ మే బసై సోహి సమయ సుఖసార హై॥

అ ర్థ ము.

జీవనధనము లేక జీవనము జీవనమని చెప్పదగదు. భక్తిహీనుఁడగు నరుఁడు మృతునివలె గాలమును గడుపుచుండును. వానికి తినుట, నిద్రించుట, పోరాడుట చివరకు ముసలియై యమసదనమునకుఁ బోవుట పనులు. అతఁడు నూటిమాటికిఁ బుట్టుచు జచ్చుచుండును.

కోటికల్పములు జీవించినను భక్తి వినా వాని జన్మ
వృధాకాఁగలదు. ఒక్క-క్షణకాలము హరి హృదయమున
నుండినను ఆ సమయము సుఖసారమైనది.

భాగవత కథనుగూర్చి పునీత ప్రశ్న

౮౭

శ్లో॥ అథాభిధేహ్యంగ మనోఽనుకూలమ్

ప్రభాష సే భాగవత ప్రధానః ।

యదాహ వైయాస కిరాత్మ విద్యా

విశారదో నృపతిం సాధుప్రవక్షః॥

—శ్రీభాగ. ౨ స్కం. ౩ అ. ౨౫ శ్లో.

క. వరతాత్పర్యముతో నిటు

భరతాన్వయ విభుఁడు శుకుని పలుకులు విని స

త్వరతాయుతుఁడై శ్రేయ

స్కరతామతి నేమి యడిగె గణుతింపఁగదే.

క. ఒప్పెడె హరికథ లెయ్యవి

సెప్పెడినో యనుచు మాకుఁ జిత్తోత్కంఠల్

గుప్పలు గొనుచున్నవి రుచు

లుప్పతిలక్ నీమనోహరోక్తులు వినఁగన్.

—శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

చప్పయ.

సూత! సునా ఓ సుఖద పరీక్షిత్ శుక ప్రశోన్నతర! జహాః సంత జన మిలహిః తహాః సంబాద హోయ వర॥ గంగా యమున మిలి హారేః మహాపాతక హూ భారీ! తైసే హీ శుక విష్ణురాత వార్తా అఘోహారీ॥

కేవల కృష్ణకథా సదా, శ్రవనని కూఁ శ్రవనీయహైఁ, కరేఁ కృష్ణ కైంకర్య కూఁ, తే హి కర కమనీయ హైఁ॥

అర్థము.

శౌనకుఁడట్లు నెను:- సూతా! పరీక్షిచ్ఛుక ప్రశోన్నతర సంవాదమును వినిపింపుము. సాధువు లెచ్చట సమావేశ మగుదురో అచ్చట యుత్తమ సంవాదము జరుగుచుండును. గంగాయమునలు కలిసి ఘోరాతిఘోర పాతకములను హరించి నట్లు, శుక పరీక్షిద్రాజ సంవాదము మహాపాతక నాశనకరము కాఁగలదు.

కేవలము కృష్ణకథలే శ్రవణములకు శ్రవణీయమైనవి. శ్రీకృష్ణకైంకర్య మొనర్చిన కరములే నిజమగు కరములగును.

ఎవని కేవలస్తువునం దత్యంత ప్రీతియుండునో వానికి దాని నెంత యనుభవించినను దృష్టికలుగదు. అట్లుకాకున్నచో మాదకవస్తు సేవనము చేయు వ్యసనముకలవాఁ డదేవస్తువు నింత వ్యగ్రతతో నేలసేవించును? ఎవని కేశాకము, ఏభక్ష్యము, ఏచేదుపదార్థమో - ఏపదార్థమం దత్యంత ప్రీతియుండునో, వాఁడది నిత్యము తినుచుండును. అట్లు తినుచున్నను వానికి

దానియందు కోరిక యుండనే యుండును. అట్లు కాకున్న వృద్ధాప్యమున సమస్తేంద్రియములు శిథిలము లగుటచే నందఱు విరాగులు కావలసియుండును. కాని అట్లు జరుగుట లేదు. పదార్థములను భోగించు సామర్థ్యము లేకున్నను జీవరవఱకు దానియందు తృప్తి యుండనే యుండును. ఒక్కసారి ఒక్కవస్తువుయొక్క రుచిని జూచిన మీఁదట, దాని రుచిలో మునిగినవాఁడు, మరల దాని ప్రసంగము వచ్చినప్పుడు శరీరమున నొకవిధమగు బులకరింపుకలిగి మరల దాని ననుభవింప నిచ్చువోడమును. అనిత్యము, అసుఖము, క్షణభంగురములగు పదార్థములందే యిట్టి ఆసక్తి కలుగుచుండఁగా నిత్య, శాశ్వతములగు శ్రీహరి లీలా, కర్మ, గుణములతోఁగల అత్యంత మాధుర్యమును, అపూర్వరసమును ఒక్కసారి చవిచూచినవాఁడు మరల వాని నెట్లు వదలఁగలఁడు? అచ్యుతుని యమల, విమల, నిర్మల కథలను వినుట కభ్యాసపడినవాఁడు సాంసారిక నూదక ద్రవ్యసేవకులవలె సదా శ్రీకృష్ణకథా సుధారసమునుగ్రోల వ్యగ్రుడై యుండును. శ్రీకృష్ణకథాశ్రవణము చేయని దినము వానికి వ్యర్థదివసముగఁ దోచును. పదార్థమదియే యైనప్పటికిని నిత్యతృప్తా వాసనా కారణమున దానియందు నిత్యనూతనస్వాదు కలిగినట్లు శ్రీకృష్ణకథలు నవియే యైనప్పటికిని వినినకొలఁది నిత్యనూతనములై భక్తుల కత్పప్తిగనే యుండును. అవే అవతారములు. ఆచరిత్రలే, ఆలీలలే అన్నియు వేదపురాణేతిహాస ధర్మశాస్త్రాదులతో మరల మరల వచ్చుచునే యున్నను ఎందులకోగాని భగవద్భక్తులు వాని నెంత వినినను దృప్తి

చెందరు. ఇందువలననే శ్రీ శుకమహారి మునుముందుగాఁ బరీక్షిస్తూహారాజుకు సర్వకాలములందును, సమస్తమానవులకును గర్తవ్యకార్య మేమియో వచించెను. తర్వాతఁ జావఁబోవువాఁడు వైరాగ్యమును ధరించి యేవిధముగ గృహత్యాగమును గావించి తీర్థక్షేత్రమునకు వెళ్లి, అచ్చట యెట్లుండవలసినదియు నిరూపించెను. తర్వాత భగవద్ధ్యాన విధానమును, విరాడ్రూపవర్ణనమును గావించెను. ఆపిమ్మట సద్యోముక్తి క్రమముక్తినిగూర్చి చెప్పెను. ఆమీదట భిన్న భిన్నములగు కోరికలచే భిన్న భిన్న దేవతల నెట్లుపాసింపవలసినదియు వర్ణించుచు, భగవద్భక్తి ప్రాధాన్యతనుజెప్పి చిట్టచివర కీట్లుచెప్పెను:- “ ఏ కృష్ణకథా శ్రవణముచే సత్త్వ, రజ, స్తమోగుణములచే నుత్పన్నమైన అనంతతరంగములు స్వతః శాంతించిపోవునో, వాటిని శ్రవణము చేయుటచే నధ్యాత్మప్రసాదోపలబ్ధి కలిగి మానవుఁడు గుణాతీతుఁడగును; మఱియుఁ గైవల్య మోక్షమును భగవద్భక్తియు సిద్ధించును. కమనీయములగు నాకృష్ణకథలు శ్రద్ధాభక్తులతోవిని క్రూరుఁడెవఁడుండును? ”

ఇదివిని శౌనకుఁడెట్లుడిగెను:- “మహాభాగా! సూతా! శుకుఁడెట్లు చెప్పుగాఁ బరీక్షిస్తూహారా జేమని ప్రశ్నించెనో త్వరగాచెప్పుము. దానికి శుకుఁడెట్టి ప్రత్యుత్తర మొసంగెను! వారిద్దరకును జరిగిన సంభాషణమును నీవు మాకు ఆనుపూర్వీకముగఁ జెప్పవలయును. వారిద్దరి సంవాదమును వినవలెనని మాకిద్దరికిని మిక్కిలి కుతూహలముగ నున్నది. నీ వాలస్యము చేయరాదు. మాయత్సుకత నింకను బెంపవలదు.”

సూతుఁ డిట్లు నెను:- “మునిశ్రేష్ఠులారా! మీ యుత్తుని కతకు ఆనందమును ఆశ్చర్యమును గలుగుచున్నది. నేను చెప్పినది మీకు ప్రియముగా నుండుటచే నానందమును, మీకు నేను చెప్పినది వినకయే వారిద్దరకును జరిగిన సంవాదము పరమోత్తమ మైనదని పలుకుటచే నాశ్చర్యమును గలుగుచున్నది.”

ఇది విని శౌనకుఁడు నవ్వి యిట్లు నెను:- “సూతా! నీ వింకేమైనఁ జెప్పినఁ జెప్పవచ్చునుగాని యీ పౌరపాటు వాక్యములు నోటఁబలుకరాదు. కస్తూరి కలదని చెప్పనక్కఱలేదు. గుణవంతులు దాని వాసననుబట్టియే తెలిసికొనఁ గలుగుదురు. కర్పూర సుగంధమే దాని యస్తిత్వమును గూర్చి చెప్పును. చెఱకు రసమును దీయుటను గాంచి, దానిని రుచిచూడకయే దాని రసము తీసిదని గ్రహింపఁ గలుగుదురు. అట్లే సజ్జనులు సమావేశమైనపుడు నిశ్చయముగ భాగవతీయ కథలే జరుగుచుండును. సజ్జనుల నోట ఇంకొక విషయము రానేరాదు. ద్రాక్షతీగెకు ద్రాక్షపండ్లే ఫలించునట్లును, గోస్తనములందు పాలే పిండఁబడినట్లును, గంగలో మునిగిన నెట్టిపాపికైనను బాపములు నశించినట్లును, భగవన్నామము నెప్పుడైనను, నెట్టిసితిలోనైన, నెట్లు పలికినను గల్యాణమే లభించునుగాని అకల్యాణ మెన్నటికిని గలుగదు. వీని యన్నిటికినిది నై సర్గిక స్వభావ మెట్లో అట్లే భక్తులకు, భగవంతునకుఁ గల సంబంధమునుగూర్చి చర్చించుటయే సజ్జనులకు నై సర్గిక స్వభావము. మేము పరీక్షిస్తామరాజును గూడ చూచితమి. శుక దేవుని గూర్చి మీతండ్రివలనను, ఇతరఋషులవలనను వినియుంటిమి.

మేమెప్పుడు హస్తినాపురము వెళ్లినను యధిష్ఠిర మహారాజు వెంటనే పరీక్షిత్తును బిలిపించి మాకు బ్రణా మము చేయించుచుండెడువాడు. అప్పుడాతడు చాల చిన్న పిల్లవాడు. ఆతడు చిన్నవాడై యుండ నాటలలోగూడ శ్రీకృష్ణలీలల ననుసరించుటను గాంచితిమి. జిహ్వాతో భగవన్నామ కీర్తనమును జేయుచుండెడువాడు. చాలమంది బాలురను బ్రోవుచేసి, కొందఱను గోపకులగాను, గొందఱను గోవులగాను, తాను గృష్ణుడుగనై గోవుల గాఁబోవును. ఒక్కొక్కప్పుడు గోవర్ధనధారణలీల ననుకరించును. మఱొకప్పుడు వనభోజనపు టాలలాడుచుండును. ఈవిధముగ నాటలలోనే యాతడు శ్రీకృష్ణలీలల ననుకరించుచు, తన తోడి బాలకులచే ననుకరింపఁ జేయుచుండును. ఇక శుకుని గూర్చి చెప్పవలసినదియే లేదు. ఆతడు పుట్టఁగానే వనములకుఁ బోయెను. ఆతని త్యాగవైరాగ్యములను గూర్చి వినినచో మాకు సిగ్గుచుండును. మే మిట్లనుకొనుచుందుము:— మేము మునులమని చెప్పుకొనుచు బ్రపంచమునకు బంధింపఁబడితిమి. ఆతడుకూడ వంశావతంసుఁడును పరమహంస శిరోమణియు నగు ముని తనయుడే. ఆతనికి గోచియైనలేదు. పండినచెట్టు క్రింద మఱునాడు మరల పరుండఁడు. ఇట్టి పరమభాగవతు లిరువురు సమాపేశమైనచోట అవశ్యము హరికథారూపమగు పాపహారియగు గంగానీరవంతి ప్రవహించితీరవలయును. మేమా కథను వినుట కమితోత్సాహముతో నున్నాము.”

సూతుఁడు వినమ్రతతో నిట్లనెను:— “మునులారా! మీరు మాటిమాటికి శ్రీకృష్ణకథను గూర్చియే ప్రశ్నించు

చున్నారేల? దీనికొఱకై యింత పట్టుదల యేల? ఏదైన సామాజికప్రశ్న నడుగరాదా? రాజనైతికచర్చ చేయుడు. లేదా సరస సాహిత్య లక్షణ యుక్తమగు విషయములను, నింక నచ్చటచ్చటి విషయముల నడుగుడు. మాటిమాటి కిది యేనా? మీకు ఒకేవిషయమును వినుటచే వినుగు జనించుట లేదా?”

అంత నాశ్చర్యచకితుడై శౌనకుఁజిట్ల నెను:-“సూతా! నీవు మమ్ములను బరీక్షించుచుంటివా యేమి? మేమా పనియే చేయఁదలఁచిన నిల్లు వాఁకిలి వదలి యీ నైమిశారణ్యమునకు రానేల? జీవనసార్థక్యము ఆయీ వ్యర్థవిషయిక చర్చలలోనే కలుగుచో రాజరులు, సుహర్షు లందఱు విషయవిముఖులై యేకాంతములో దపస్సేల చేయుదుగు? జీవనసార్థకత శ్రీకృష్ణ కథాశ్రవణములోనే కలదు. ఎవఁడు ఉత్తమశ్లోకుని గుణవర్ణన ములోఁ దనకాలమును గడుపునో వాని యాయువే సార్థక మైనది. మిగిలినవా రూరక దినములను గడుపుచున్నారు.

సీ॥ వాసుదేవశ్లోక వార్త లాలించుచుఁ

గా॥ మే పుణ్యండు గడుపుచుండు

నతని యాయువుదక్క నన్యుల యాయువు

నుదయాస్తమయముల నుగ్రకరుండు

వంచించి కొనిపోవు వాడది యెఱుంగక

జీవితం బెక్కేండ్లు సిద్ధమనుచు

సంగనాపుత్ర గేహారామ విత్తాది

సంసార హేతుక సంగసుఖముఁ

గీ. దగిలి వర్తింపఁ గాలంబు తఱియెఱింగి
దండధర కింకరులు వచ్చి తాడనములు
సేసి కొనిపోవఁ బుణ్యంబు సేయనైతిఁ
బాపరత్తి నైతి నని బిట్టు పలవరించు.

— శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

కావున కాలమును సార్థకము కావించుకొనుటకై
మానవుఁడు సర్వదా శ్రీకృష్ణచరిత్రకు సంబంధించిన ప్రశ్న
లనే వేయును.”

సూతుఁడు వినముఁడై నిట్లనెను:- “బ్రాహ్మణో
త్తములారా! నేను మిమ్ముల నేమి పరీక్షింపఁగలుగుదును ?
ఈ నెపమున మీనోటఁ గొంచెముగఁ గథామాహాత్యమును
వినఁగలుగుచున్న నెపమున నిట్లు ప్రశ్నించుచున్నాను. మీరు
నా యశిష్టతకు తమింపుఁడు. మానవజీవితము తన ఆయుష్షాల
మును భగవత్కథా కీర్తనాదులందు గడపిననే సార్థకమగు
ననియు, నెనిమిదిజాములు ఆహార నిద్రాదులందే గడపువారు
చివరకుఁ జింతింపవలసియుండుననియు. వారికి అంతరికశాంతి
కలుగదనియుఁ దెలిసికొంటిని.”

శౌనకుఁడు శీఘ్రముగ నిట్లనెను:- “లేదు సూతా!
అశిష్టతావ్యవహార మేమియును లేదు. జీవితమని దేని ననఁ
గలవో నీవే యోచింపుము. పుట్టుట, పెరుగుట, తనవంటి
సంతానమును గనుట, సుఖదుఃఖము లనుభవించుట, షీఁణిం
చుట, చివరకు చచ్చుట యిదియేనా జీవితము ? ఇదియే
జీవితమగునెడల నివియన్నియు వృక్షములకుఁ గూడ కలవు
కదా! వృక్షములు పుట్టును, పెరుగును, తనవంటి వృక్షము

లనేకములగువాటినిఁ దన బీజములచే నుత్పన్నముకావించును. సుఖదుఃఖములను బొందును, ముసలివగుచుండును, జీవరకు చచ్చుచుండును. మానవజీవితమునుబొందియు నిట్టివాటియందే మునిగి తేలుచుండి భగవచ్చింతనయందు చిత్తమర్పింపకున్నచో వానికి, వృక్షమునకు భేదమేమి?"

కొంచెముసేపాలోచించి సూతుఁడిట్లనెను:- "స్వామీ! భేదమేమియును గోచరించుటలేదు. నాకు స్వార్థపరులకంటె నీ వృక్షములే శ్రేష్ఠములుగఁ గనఁబడుచున్నవి. వీటి ఆకులు, పూలు, కాయలు ప్రయోజనపడుచున్నవి. ఎంజిపోయిన తర్వాత కట్ట అనేక వస్తువులుగఁ జేయఁబడుచున్నది. పట్ట, చేప, బొగ్గు వీనిలో వ్యర్థముగఁ బోవునదొకటియును లేదు. ఇవన్నియు జీవుల కుపకారకములే. మానవుఁడుచచ్చిన, వాని చర్మము దేనికిని బనికిరాదు. అది బూజిదైన నగును, క్రుల్లియైన పోవును. మానవుఁడు శ్వాసించుచున్నట్లు కనఁబడుచున్నాఁడు. చెట్లట్లు కనఁబడుట లేదు. ఇదియే భేదము."

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను:- "లేదు, లేదు సూతా! వృక్షములుకూడ శ్వాసించును. మనకు పూర్వము నుండియు నుద్భిజ, అండజ, స్వేదజ, జరాయుజములను నాలుగురకముల జీవులనుగూర్చి చెప్పఁబడి యున్నది. ఉద్భిజములును జీవములే. ఇవి భూమినుండి పొడుచుకొని బయటకు వచ్చుచుండును. ఇవి వృక్షములు. వీటి శ్వాస అవ్యక్తముగ నుండును. ఇవి శ్వాసించిన మానవులకు వినఁబడదు. శ్వాసించుటే జీవనము కాదు. అట్లయిన కమ్మరివాని తిత్తి శ్వాసించుచునే యుండును."

ఇది విని సూతుడు నవ్వి యిట్లనెను:- “స్వామి! కొలిమితిత్తి యితరుని సాహాయ్యమున శ్వాసించును. అది తిండి తినదు, నీరు త్రాగదు, ఎక్కడికిని కదలఁ జాలదు. అది నిర్జీవవస్తువు.”

శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “ఇదియే నేను చెప్పఁబోవు చున్నాను. సశీవమేది? భగవత్కథా విహీనమైన దతయు నిర్జీవమే. ఇంక నితరునివలన శ్వాసించు విషయమున్నది. మనకుమాత్ర మేమి స్వాతంత్ర్యము కలదు? నేఁడీ ప్రాణ వాయువు లేచిపోయెనా శరీర మట్లు పడియుండవలసినదే. ఇంక శ్వాసించు టెక్కడ? మనమును బరాధీనులమే. ఇంకఁ దిండి విషయము కలదు. పంది, కుక్క తినుటలేదా యేమి? మల మాత్ర త్యాగము చేయుటలేదాయేమి? వీటికి పిల్లలు పుట్టుట లేదా? తినుట, త్రాగుట జీవనమగుచో వీనికి మానవులకు భేదమెక్కడ?”

సూతుఁ డిట్లనెను:- “అయితే, కాని పశువులు గడ్డి, గాదము వంటి తుచ్ఛపదార్థములను దినును. మానవుఁడు మంచి మంచి వస్తువులను దినును.”

శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “మంచి యని నీవు దేనినందువు? ఎవని కేది యిష్టమో అది మంచిది. చాలమందికి మాంస మును జూడఁగానే డోకు వచ్చును. చాలమంది మాంసము నకు మించిన స్వాదిష్టమగు పదార్థము లేదందురు. ఒకని కింపుగ నున్నది, యింకొకనికి కంపు. ఎవని కేవలస్తువునందు మిక్కిలి యిష్టమో వానికది రుచిగఁ దోచును. కుక్క, పంది, కాకి మొదలగు వాటికి మలము స్వాదిష్టముగఁ దోచ

వచ్చును. అందుకనియే ప్రాతఃకాలమున నవి మిక్కిలి ప్రీతితోఁ దినుచుండును. దానికొఱకు పండులు పోట్లాడుకొను చుండును. వానిలోఁ దల్లి ముందుగపోయి తిని పిల్లల కంద నీయదు. నిజముగ రుచి యీపదార్థములలో లేదు. నిజమగు స్వాదము రసభరితమును, సుఖకరమును, మాధుర్యపూర్ణములు నగు మనోహర శ్రీకృష్ణ కథలలోఁ గలదు. దాని రుచిని జూచినవాని కీ సాంసారిక పదార్థముల స్వాదమంతయుఁ దుచ్చుముగఁ దోచును. కథాకీర్తనలకు విముఖుడై గృహ ప్రపంచములందు ఎనిమిది జాములు నిమగ్నుడై యుండు వాఁడు కడుపునిండ తెగ దిని, మట్టిని, పంచదారను, మలమును, మలయజమునుగూడ వీఁపుమీఁద వేసికొనిపోవు గాడిద వంటివాఁడు. లేదా మంచి తియ్యని వనస్పతి ఫలమూల పత్రములను వదలి కంటకయు కమగు వృక్షములను దిను నొంటిపంటి వాడైనఁ గావలెను.

సూతుఁ డిట్ల నెను:- “స్వామి! కృష్ణకథను వినునది చెప్పులేకదా! ఇతరములగు నిండియము లెట్లు స్థానకములు కాఁగలవు?”

ACCN: 6859

అంత శౌనకుఁ డిట్ల నెను:- “సూతా! వినుము.

సీ. విష్ణుకీర్తనముల వినని కర్ణంబులు

గొండల బిలములు కువలయేశ!

చక్రీ పద్యంబులఁ జదువని జిహ్వలు

గప్పల జిహ్వలు కౌరవేంద్ర!

శ్రీమనోనాథు వీక్షింపని కన్నులు
కేకి పింఛాడులు కీర్తిదయిత !

కమలాక్షుపూజకుఁ గాని హస్తంబులు
శవము హస్తంబు సత్యవచన !

ఆ. హరిపద తులసీ దళామోదరతిలేని
ముక్కు పందిముక్కు మునిచరిత్ర !
గరుడగమను భజన గతి లేని పదములు
పాదపముల పాదపటల మనఘ !

సీ. నారాయణుని దివ్య నామాక్షరములపై
గరఁగని మనములు కఠినశిలలు
మురవైరి కథలకు ముదితాశ్రుతోమాంచ
మిళితమైయుండని మేను మొద్దు
చక్రికి మ్రొక్కుని జడుని యశాదల నున్న
కనక కిరీటంబు గట్టెమోపు
మాధవార్పితముగా మనని మానవు సిరి
వనదుర్గ చంద్రికా వైభవంబు

ఆ. కైటభారి భజన గలిగి యుండనివాఁడు
గాలిలోన నుండి కదలు శవము
కమలనాభుపదముఁ గననివాని బ్రదుకు
పసిఁడికాయలోని ప్రాణిబ్రదుకు. ”

— శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

కృష్ణకథలువినని కర్ణములు వ్యర్థఛిద్రములు. పాములు
ఎఱుకలు, ముంగిసలు నివసించు బిలములవంటివి. శ్రీకృష్ణ

కథాశ్రవణము చేసిన చెవులే చెవులు. జిహ్వయొక్క సార్థకత వ్యర్థబకనాదములో లేదు. భగవన్నామ సంకీర్తనమే దానికి ముఖ్యమును బ్రధానమునగు కర్తవ్యము, శ్రీకృష్ణ నామ గుణకీర్తనము చేయని జిహ్వ బెకబెక, టక్ టక్ అని పలుకు కప్పనాలుక వంటిది.

పెద్దతలయుండి, దానిపై గుంచిత కేశములుండి, సువర్ణ కిరీటముండిన లాభములేదు. ఇంతమాత్రముచేతనే అది శోభాయమానమగు సుందరశిరస్సుగ నెన్నబడును. సాధువులను, వైష్ణవులను జూచుటతోడనే స్వాభావికముగ వంగుచు, భగవన్మందిర సాంశువులలోఁ బొరలాడి, భగవన్నూర్తినిఁ జూడఁగానే నమ్రమగు శిరస్సే శిరస్సు.

ఇట్లే చేతులు సుందరములుగాను, బలముగాను సుందర శంఖ చక్ర చిహ్నితములై, అత్తరువులు మొదలగు వాటిని రాచుకొని అందముగ మృదువుగఁ చేసికొని, కంకణాంగదాది సువర్ణాభరణములచే మండితమై యుండియు నవి భగవత్పూజాదికార్యము లొనర్పకుండెనా, భగవంతునకు పుష్పములు కోయకుండెనా, భగవన్మందిర మార్జనము చేయకుండెనా వాటిని మృతశరీరహస్తములని గ్రహింపవలయును. ఇంకను శవము హస్తములైనను తాఁబేళ్లు నీటిలోఁ దిను నప్పుడైనను గదలుచుండును. సూతా! అట్టి హస్తములు వ్యర్థములు. శ్యామసుందరునకు సేవాసామాగ్రిని బ్రోవు చేయుటలోనే హస్తములకు సార్థకత కలదు.

ఏ నేత్రములు నిత్యము నవసీతచోరుడగు నందనందనుని శ్రీవిగ్రహదర్శనము చేయవో, ఏ నేత్రములు భగవానుని

దివ్య వయ్యారవిగ్రహమును గాంచి ప్రేమాశ్రువులనుగార్పివో, ఏవి భగవంతుని సుందర శృంగారమును గాంచి సంతృప్తిని జెందవో అవి బొమ్మలో వ్రాయఁబడిన కన్నులే; లేదా గవ్వ కన్నులైనఁ గావలెను, నెమిలికన్నులైన గావలయును.

ఏపాదములు భగవన్మందిరములకు దర్శనము చేయఁ బోవో, తీర్థయాత్రలకు వెడలవో, మహాపురుషులను, సాధు మహాత్ములను జూడనేగవో, అని చెట్టుబోదెలవంటివి. ఏ యంగములు భగవత్పూజలోఁ బాల్గొనినవో అవి జీవించిన యంగములు, లేకున్న మృతకశరీరముయొక్క అంగముల వంటివేయని తెలిసికొనవలయును. శిరస్సున భగవంతుని చరణరజము, నిర్మాల్యహారము, పాదతులసి, భగవదర్చితమగు చందనము మొదలగువాటిని ధరించిన నా శిరస్సునకు సార్థకత కలదు. ఇట్లే నాసిక భగవత్పాదతులసి నాఘ్రాణించి యానందించిన నది యథార్థమగు ఘ్రాణము; లేకున్న దానిని కమ్మరి వాని కొలిమి గొట్టచుని భావింపవలయును.

సూతా! చంద్రకాంతమణి శిలవలె స్వచ్ఛమై, నిర్మలమై, దోషరహితమైనదియే పొగడఁదగిన హృదయము. ఆశిలకు చంద్రకిరణ సంసర్గము కలిగెనా అది చెమ్మగిలి ద్రవించును. అట్లే శ్రీకృష్ణచంద్రుని చాకుచఃత్రలను వినఁగానే గద్గదికమై, కరిగి కన్నుల నీరుగాంచెనా ఆ హృదయమే యెన్నఁదగినది. అట్లు కాకున్నచో శుష్కము, నీరసము, విసుగుచే శూన్యమైనదనవలెను. లేదా లోహసారమగు నుక్కుగుండనవలెను. ఎవరి హృదయము కోమలమును, సరసమును, ద్రవించునదియును, విలవిలలాడునదియు, లజ్జావంతి

వలె ముడుచుకొనునదియు, నవనీతమువలె స్నిగ్ధమైనదియు, మైనమునలె మెత్తనిదియు, గంగవలె స్వచ్ఛమైనదియు నగునో అట్టి సహృదయ సరళహృదయముగల భక్తుల పాదార విందములకు నా పునఃపునః ప్రణామములు. సూతా! ఇంక నిప్పుడు మాకు శుక పరీక్షిన్నరేంద్రుల సంవాదమును విని పింపుము.”

ఇట్లని శౌనకుఁడూరకుండెను. శౌనకుఁడూరకొనఁగానే సూతుఁడెట్లనెను:- “మహాభాగా! శౌనకా! మిఁనోట యిట్టి భగవద్భక్తివరకములగు మాటలను వినఁగానే నాచిత్తమత్యంతము ప్రసన్నమయ్యెను. యథార్థమునకు మానవాంగము లున్నందుకు సార్థకత భగవత్సేవా సంబధము వలననే కలదు. మీరు త్రికాలజ్ఞులు. యోగప్రభావముచే సమస్తము నెఱిగియు, లోకకల్యాణార్థము నన్నడుగుచున్నారు. కావున నేను మీకు వినిపించు నభిప్రాయముతోఁగాక, నావాక్కును సార్థకమొనర్చుటకై భగవచ్ఛరిత్రలను వర్ణించెదను. పరీక్షిత్తు ఏమి అడిగినదియు, శ్రీశుకుఁ డేమని ప్రత్యుత్తరమిచ్చినదియు నీభాగవత కథకు సంబంధించినంతవఱకు మీకు చెప్పెదను. మీరందఱు సానధానపూర్వకముగ వినుఁడు.”

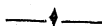
శ ప్తమః.

పాయో పుణ్య శరీర మనుష చ్యోః పాప బహోరే |
అరే, అమృత మహా అధమ వ్యర్థ చ్యోః విషకూః ఘోరే ||
పత్నీ, పశు, పరివార పుత్ర ధన సంగ న జావే |
మలి మలి ధోవే దేహ అంత మహా గీదడ ఖావే ||

కాహే భూలోయే బావరే, మేలా జగ కో ద్వై దివస ।
కృష్ణ కృష్ణ రటి కృష్ణ జపి, కృష్ణ కథా సుని అహరనిస॥

అర్థము.

పూర్వజన్మ పుణ్యముచే మానవ శరీరమును బొంది పాపములుచేయుట — అమృతముండఁగా వ్యర్థమగు ఫలార్విషమును గ్రహించినట్లుండును. దారా, పుత్ర, ధన, పశు, పరివార సంగమునకుఁ బోవలదు. ఆదరముతో నలిచి తోముకొనుచున్న దేహమును జీవరకు నక్కలు పీకకొని తినును. ఏల నీ విషయమును మఱచెదరు? ఈ లోకానందము రెండునాళ్ళముచ్చట. కృష్ణకృష్ణముని పలుకుచుండుము. కృష్ణమంత్రమును జపించును. అహర్నిశలు కృష్ణకథాశ్రవణము చేయును.

కథారంభము

౮౮

శ్లో॥ యత్ర తీర్థనం యత్స్మరణం యదీక్షణమ్,

యద్వందనం యచ్ఛ్రవణం యద్భజనమ్ ।

లోకస్య సర్వో విధునోతి కల్మషమ్,

తస్మై సుభద్రశ్రవణే నమోనమః॥

— శ్రీభాగ. ౨ స్కం. ౪ ఆ. ౧౫ శ్లో.

ఉ. ఏ విభు వందనార్చనము లే విభు చింతయు నామకీర్తనం
బే విభు లీల లమ్మతము లెప్పుడు సంశ్రవణంబునేయ దో
పావలిఁబాసి లోకము శుభాయతవృత్తి జెలంగునండు నే
నా విభు నాశ్రయించెద నఘాఘ నివర్తను భద్రకీర్తనుక.

— శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

చ పు య.

జినకో వందన, శ్రవన, కీరతన, సుమిరన దరశన ।

పూజన అరచన నామగాన కరి నరవశాఁ పావన॥

సంజీవని రుజ హారే మృతనికూఁ సుధా జియావే ।

హారే దీప జ్యోతి మిర, తూల తృన అగ్ని జరావే॥

శ్లోఁ హీ అఘ కీ రాశి కూఁ, జినకో నాసే నామ హై ।

తిన ప్రభుకే పద పద్మ మహాఁ, పుని పుని పుణ్యప్రనామహై॥

అ ర ము.

ఎవ్వనికి వందన మొనర్చియు, తత్కథాశ్రవణము
కావించియు, కీర్తనముకావించియు, స్మరించియు, దర్శించియు,
బూజించియు, నర్చించియు, నామగాన మొనర్చియు మాన
వుడు పావనుడగుచున్నాఁడో - సంజీవని రుజను హరించి
నట్లును, మృతని అమృతము బ్రదికించినట్లును, దీపము తిమిర
మును హరించినట్లును, చూచిని, తృణము నగ్ని కాల్చిన
ట్లేవని నామము పాపరాశిని నశింపజేయుచున్నదో అట్టి
ప్రభుపాదపద్మములకు మాటిమాటికి ప్రణామము లొనర్చు
చున్నాను.

పరమార్థ చింతనము చేయ మొదలిడఁగానే నామ రూపాత్మకమగు జగత్తు మన సమ్ముఖమునకు వచ్చినిలుచును. నానారూపములలో భాసించు నీ మెఱుఁగు, ప్రకాశము, మోహక సంసారమేది? దీని నెవఁడు నిర్మించెను? ఏల నిర్మించెను? ఈ ప్రశ్నలు నేర్చుకొనఁదగినవి కాదు, స్వతః ఉత్పన్నమగునవి సాధారణముగా మునులందఱును విశ్వోత్పత్తి స్థితి ప్రళయముల సంబంధమున విచారించిరి. ఈ విచారణ ఆవశ్యకము కూడాను. మనకు ప్రతియణువునందును నీ సంసారము చొరఁబడి యున్నది. దీని యథార్థస్వరూపము తెలియనంతవఱకు ఇది మనస్సులోనుండి యెట్లు పోఁగలదు? హృదయములో సంసార మున్నంతవఱకు శ్యామసుందరుఁ డచ్చట యెట్లుండఁ గలఁడు? ఈ సంగతిని దెలిసికొనియే పరీక్షింపఁ ద్రోవఁడు మునుముందుగా నీప్రశ్నను శుకమహర్షి నడిగెను. శౌనకాది మహర్షులుకూడ సూతుని ముందుగా నిదే విధమునఁ బ్రశ్నించిరి. ఇది విని సూతుఁడు కథారంభము చేయఁబోవుచున్నాఁడు.

సూతుఁ డిట్లనెను:- “మునులారా! వ్యాసనందనుఁ డగు శుకమహర్షి పరీక్షిన్మహారాజు నాశ్వాసించి మాటి మాటికి శ్రీకృష్ణుఁడే పరాత్పర తత్త్వమని చెప్పఁగా విని పరీక్షిత్తు తన చిత్తమును సర్వాంతర్యామియగు వాసుదేవ భగవానుని పాదారవిందములందు లగ్నము కావించెను. ఆతఁడు దారా పుత్ర గృహారామ తేత్ర విత్త పశు బంధు బాంధవాదులను, సప్తద్వీపవతియగు ఏకఛత్ర పృథ్వీరాజ్య మును మునుముందుగానే పరిత్యజించెను. కాని పీనీయందు

గల మమతయు, నేను క్షత్రియుడను, నేను రాజును అను శరీరావంకారాదులనుగూడ ఆతఁడు పరిత్యజించెను. ఇప్పు డాతఁ డహంకార మమకార శూన్యుడై ధర్మార్థకామములను ద్రివర్గములను, దత్సాధకములగు వైదిక తాకిక కర్మలనుగూడ పరిత్యజించి కేవలము శ్రీకృష్ణకథాశ్రవణమునందే దత్తచిత్తుడై యీవిషయమునే శ్రీశుకమహా రిసడుగుచుండెను.

పరీక్షిన్న రేంద్రుఁ డిట్ల నెను:- “ప్రభూ! మీరు కృపాసాగరులు, అనుగ్రహ భాండారులు, దయానిధులు. మీ రేదిచెప్పినను అది నాకు సుఖకరముగ నే యుండును. మిక్కిలి ఆఁకలిచెందిన వానికి శీతకాలములో వేడివేడిహల్వా ప్రియముగ నెట్లుండునో, (అనఁగా నా హల్వాలోనుండి నేయి క్రక్కుచుండవలయును, వివిధములగు జీడిపప్పు, కిస్ మిస్, బాదాముపప్పు దానిలో వేసియుండవలయును; ఉష్ణముగుటచే పొగరేగుచుండవలెను; ఇట్టి హల్వా గ్రాసము ఆకలిగొన్న వానికి సుఖకరముగ నుండును.) అట్లే సర్వజ్ఞా! మీరు పలుకు ఒక్కొక్క వాక్కు నా యజ్ఞానమును బోగొట్టుచున్నది. సూర్యుఁ డుదయింపకముందే ఆతని ప్రకాశముచే సమస్తాంధకారము పటాపంచ లగునట్లు కథాకథనమునకుఁ బూర్వమే, మీయాశ్వాసమువలన నా శోకసంతాపము లన్నియు దూరమైనవి. నీట మునిగిన వాని సమీపమునకు నొక తనకుఁ దాఁ రాఁగా, ఇంకను దానిపైకి యెక్కుకున్నను దానికి ప్రేలాడు త్రాడు పట్టుకొనిన నెట్లు వాని జీవిత మాశాన్విత మగునో అట్లే తమ దర్శనమాత్రముచేతనే నాకు దుర్గతిభయము దూరమైపోయినది.

దొంగలపాల పడినవారికి వినబడునట్లు దూరము నుండి యెవరో “ఇదిగో, మేము వచ్చుచున్నాము, భయపడవల”దని కేకవేయఁగా నాకేకలు విని చోరులు పారిపోయినట్లును, ఆభయపడిన వ్యక్తి నిర్భయుఁడైనట్లును నేనును ఖిట్వాంగుని విషయమును విని నిర్భయుఁడనగుచున్నాను. కావున నోప్రభూ! మీరు నాశంకకు సమాధానమియవలెను. నాప్రశ్నలకు యథార్థమగు బ్రత్యుత్తరమియవలెను.

స్వామీ! ఇప్పుడు నా కీవిషయము చెప్పవలయును. ఈ జగత్తు ఏమి? గొప్పగొప్ప బ్రహ్మాదిదేవతలును, లోకపాలురును, మనువు, ప్రజాపతులును ఏసంసారమునుగూర్చి యథార్థముగఁ దెలిసికొనలేక పోయిరో అట్టి దానియొక్క రచన భగవానుఁడు తనమాయచే నెట్లు విలాసముగ రచించెను? ఉత్పత్తి కావించి దీనినెట్లు పాలించుచున్నాఁడు? ఎట్లు సురల నాశము జేయుచున్నాఁడు? ఏయే శక్తి నాశ్రయముగ గ్రహించి లీలగ, ప్రయాసలేకయే, నవ్వుచు నవ్వుచు నీ సానాకూపమగు చిత్రవిచిత్రమగు ప్రపంచమును రచించెనో దానినిగూడ తెలుపవలయును. అవతారము లెట్లెత్తుచుండునో, అవతారములు ధరించి యేయేక్రీడ లొనర్చుచుండునో, ఆ సంగతికూడ చెప్పవలయును. బ్రహ్మాది దేవతలుకూడ యథార్థముగఁ దెలిసికొనఁ జాలకున్నారని నీవు చెప్పుచుంటివే అట్టి దానిని నేనెట్లు తెలిసికొనఁ గలుగుదును? అని మీరనరాదు. మీరు సర్వజ్ఞులు, శబ్దబ్రహ్మ, పరబ్రహ్మ - వేదవిద్య, అధ్యాత్మవిద్య ఈరెంటిలో నిష్ణాతులు. కావున

మీరు నాగూఢప్రశ్నలకు యథార్థమగు ప్రత్యుత్తరము నీయఁగలుగుదురు.”

సూతుఁ డిట్లు నెను:- “మునులారా! పరీక్షిన్న రేంద్రుఁ డిట్లు జ్ఞానసంబంధమగు గూఢవచనములు పలుకఁగా విని, నాగురుదేవుఁడు శుకమహర్షి కథారంభముచేయుట కుద్యుక్తుఁడయ్యెను. అతఁడు కొంచెము సవరించుకొని; వెనుక బాలీసు సహాయమున సావధానముగఁ గూర్చుండెను. అతఁడు తన నేత్రద్వయమును మూసికొనెను. రేండు చేతులతోఁ బట్టిన అంజలి ముద్ర నీలకమలముల జంటమధ్య యెఱ్ఱిని కమలము లున్నట్లుండెను. ధ్యానస్థుఁడే నేత్రములను మూసి కొని, చేతులు జోడించుకొని యాతఁడు కథారంభమును జేయుటకుఁ బూర్వము మంగళాచరణము కావించెను. అతఁడు గద్గదకంఠముతోఁ గంభీరవాక్కులతో బిగ్గరగా భగవానుని దయాళుత్వమును, మహిమమును వర్ణించుచు స్తవము నొనర్చెను.

మునులారా! శాస్త్రకారులు మూఁడురకముల మంగళాచరణములను గూర్చి వచించిరి:- వస్తునిర్దేశాత్మకము, నమస్కారాత్మకము, ఆశీర్వాదాత్మకము.

మా గురుదేవుఁడు తాను జేసిన మంగళాచరణములొ సీమాంటిని నిర్దేశించెను. గొప్పగొప్ప జ్ఞానులుకూడ యాతని బుద్ధికౌశలమునుగాంచి మోహితులగునట్లు నమస్త భాగవత సారతత్త్వమును చక్కగ నిమిషమట్లు అతఁడు తన మంగళాచరణమును గావించెను. చెప్పవలసినదంతయును పదునొకండు శ్లోకములలో నాతఁడు చెప్పివేసెను. తత్త్వమొక్కటియేనని

యాతః డా పదునొకండు శ్లోకములలోఁ జెప్పెను. అది తన
 యాకారప్రకారమును రెండురూపములు (రాధికాకృష్ణులు) గఁ
 జేసికొనెను. వారిద్దరికిని భేదము లేదు. అంతరమును లేదు.
 ఒకటికి మించిన దొకటి. ౧౧ శ్లోకములు చెప్పటకుఁ గారణ
 మేమనఁగా మాయకజగత్తులో ౧౧ వస్తువులే ప్రధానములు.
 పంచభూతములు, పంచేంద్రియములు, ఒక్కమనస్సు. ౧౧
 అని చెప్పటకు తాత్పర్యము భగవంతుఁడు పది అవతారము
 లెత్తినాఁడనియు, శ్రీకృష్ణుఁ డీ పదియవతారములకుఁ గారణ
 మగు పదునొకండవ యవతారమనియే. ఏకాదశరుద్రులే
 యీ జగత్ప్రళయమునకు హేతువు. ఈ విధముగఁ జెప్పవల
 సిన దంతయును మంగళాచరణమను మిషచే గురుదేవుఁ డీ
 ౧౧ శ్లోకములలోనే చెప్పివేసెను. తర్వాత చెప్పిన స్కంధము
 లన్నిటిలో వీని విస్తారము, భాష్యమున్నది. మునులారా !
 నిత్యపారాయణము చేయఁదగినవియు, హృదయహారముగ
 నుంచుకొనఁదగినవియు నగు నీ ౧౧ శ్లోకముల భావమును
 తర్వాత చెప్పెదను. ఈ కథాప్రసంగములో వాటిని గూర్చి
 ద్విగర్హనముగఁ జెప్పెదను. ఉత్పత్తి, స్థితి, లయము లొనర్చు
 టకై రజ, స్సత్వ తమోగుణముల నాశ్రయించి బ్రహ్మ
 విష్ణు మహేశ్వరులకును, సర్వాంతర్యామి రూపమున సమస్త
 మున వ్యాపించిన భూమాపురుషునకును బ్రప్రథమమున శ్రీశుక
 మహర్షి నమస్కరించెను. తర్వాత గురురూపమున, ఇష్ట
 దేవతారూపమున, ఆధారరూపమున, అర్చావిగ్రహరూప
 మున, బ్రహ్మరూపమున, పతితపావనరూపమున, సద్గుణాలయ
 రూపమున, పతిరూపమున, జ్ఞానరూపమున, కర్తారూపమున,

పురుషరూపమున భగవంతునకు వందనము కావించెను. అనంతరమున నెవని ముఖకమలముననుండి వెలువడిన జ్ఞానామృతమును సాధుపురుషులును, దానును యథేష్టముగఁ బానము కావించెనో అట్టి పరమతేజస్వియుఁ, దనకఁ దండ్రీయు నగు వ్యాసభగవానునకు వందనము కావించెను.

ఈవిధముగ బిగ్గలుగ లయతో పరమహంస చూడామణియగు నాగురుదేవుఁడు స్తుతిగానమును కావించెను. మునులారా! నేనచ్చటనే ఆతని యెదుట కూర్చుండి వినుచుంటిని. ఓజోపూర్ణ మగు యాతని మధురగానమును వినఁగానే సభయంతయు స్తంభితమయ్యెను. సర్వత్ర నిశ్శబ్దముగ నుండెను. వాయువుకూడ మందమందముగ వీచుచుండెను. పురుగులు కలరవ మాపివేసెను. ఎటుచూచినను శాంతి సామ్రాజ్యమే. ఇంతటి గొప్ప పరిషత్తుగో నెవరైన గట్టిగా శ్వాసించిన నదియు స్పష్టముగ వినఁబడుచుండెను. సమస్త ఋషులు, మునులు, దేవర్షులు, బ్రహ్మలు చిత్రప్రతిమలవలెనైరి. నేను గూడ మంత్రముగూనివలెఁ గనుఁజెప్పవేయక మాగురుదేవుని ముఖకమలమును నిరంతరము చూచుచుంటిని. మంగళాచరణము కావించిన తర్వాత నాతఁడు కొంచెమాగెను. తర్వాత మెల్లమెల్లగా నాతని విశాలనేత్రములు సూర్యోదయ కాలమున ముకుళ కమలము వికసించినట్లు తేజవఁబడెను. ఒక్కసారి యాస్తంభిత సభనైపు విహంగమదృష్టిని బఱపి, రాజును లక్షించి, యాతనిని సంబోధించుచు నా యాచార్యుడేవుఁ డిట్లనెను:- “రాజా! లోకపితామహుఁడగు బ్రహ్మయొక్క అంతఃకరణములో నీవిశ్వబ్రహ్మాండోత్పత్తికిపూర్వమే

తమకుఁ దాము వేదము లుత్పత్తియయ్యెను, నేర్చుకొనకయే భగత్ప్రేరణచే నాతని హృదయములో వేదప్రకాశము కలిగెను. ఆ సమయమునఁ గమలమున నాసీనుడైన కమలగర్భునకు సాక్షాత్తుగ శ్రీమన్నారాయణుఁడు శ్రీమద్భాగవతము నుపదేశించెను. ఆ పరమజ్ఞానమును బొంది బ్రహ్మకృతకృత్యుఁడయ్యెను. తర్వాత తనపుత్రుఁడగు నారదుఁడడుగఁగా బ్రహ్మయాభాగవతతత్త్వము నాతని కుపదేశించెను. మఱల నదే భాగవత తత్త్వమును ఖిన్నుడై కూర్చుండిన నా తండ్రియగు వ్యాసమహర్షి కుపదేశించెను. నాతండ్రివలన నే నీ పరమపావన జ్ఞానమును జదివితిని. శ్రీమద్భాగవతరూపమగు నా మహాజ్ఞానమును నేను నీ కుపదేశించుచున్నాను.

ఒకానొకప్పుడు దేవర్షియగు నారదుఁడు వీణమీటుచు హరిగుణ గానముచేయుచు దండ్రియగు బ్రహ్మయొక్క లోకమునకుఁబోయెను. చిరకాలమునకుఁ దనపుత్రుడు వచ్చుటనుగాంచి బ్రహ్మ ఆతనియెడలఁ బ్రేమను బ్రదర్శించెను. నారదుఁడుకూడ పితృపాదపద్మములకుఁ బ్రేమపూర్వకముగఁ బ్రణామముకావించి, యాతడు నిద్రేశించిన యాసనమునఁ గూర్చుండిన తర్వాత నాతఁడు బ్రహ్మను బ్రశ్నించుట కుద్యుక్తుఁడయ్యెను. ప్రశ్నించుటకు నియమ మేమనఁగా నమ్రతతోఁ జేతులను జోడించి, మరలఁ బ్రణామముకావించి మిక్కిలి సావధానముతో సారగర్భిత శబ్దములతోఁ దన శంకను బ్రకటింపవలెను. అడుగుటలో అశిష్టత పనికిరాదు. ప్రశ్నాభిప్రాయము స్పష్టముగఁ దెలియకుండు నట్లు మిక్కిలి సంక్షేపముగ నడుగరాదు. ముఖ్యప్రశ్న

యేమియో తెలియకుండునట్లు మిక్కిలి విస్తారముగను బ్రశ్నింపరాదు. వ్యర్థ శబ్ద మొక్కటైన నుండరాదు. ఈ నియమముల ప్రకారము నారదుడు ప్రశ్నించెను.

నారదుడు సమ్రతతో నిట్లు నివేదించెను:- “దేవాధి దేవా! సమస్త ప్రాణులకు ముందుగానే పుట్టినవాడా! సృష్టి కర్తా! భగవంతుడా! భవదీయ అరుణ చరణ సరోజములకు పునఃపునః ప్రణామములు కావించి నేనొకటి అడుగదలచి నాను. కృపతో నాత్మతత్త్వ సాక్షాత్కారము కలుగునట్లు నాకు జ్ఞానోపదేశము నొనర్పుడు. స్వామి! ఈ దృశ్య మానప్రపంచ మెవని స్వరూపము? ఎనివ యాశ్రయముచే నిది కనబడుచున్నది? చివర కెవరిలో నిది విలీనముకాగలదు? దీనికి నియామకుడెవఁడో, ఎవని యధీనమున నుండుటచే నిది యారీతిగ నే సర్వదా జరుగుచుండునో ఆపరతత్త్వమును గూర్చి మీరు నాకుపదేశింపుడు.”

బ్రహ్మ నవ్వి యిట్లనెను:- “నాయనా! ఇదంతయు నాకేమి తెలియును? ఇంకెవరినైన నడుగుము.”

అంత నారదుఁ డిట్లనెను:- “కాదు ప్రభూ! మీకిది యంతయుఁ దెలియును. మీ రెఱుంగనివిషయము లేవికలవు? మీరు త్రికాల నియామకులు. భూత భవిష్యద్వర్తమానకాల ములకు స్వామివి. ఒకానొకని చేతిలో నొక పండుండెననుకొనుడు. అది అటచేతిచే నణచఁబడెననుకొనుడు. దాని మీఁద నొక చీమ తిరుగుచున్నదనుకొనుడు. ఆ అణచుకొని పోయిన భాగమును చీమ యెఱుగదు. దానివెనుక నున్న వస్తువునుగూడ చూడఁజాలదు. కాని యెవనిచేతిలో నీ ఫల

మున్నదో వానికి ఫలములోఁ దెలియని భాగమే లేదు. ఇదే విధముగ నన్యజీవులును భూతభవిష్యత్తులను దెలిసికొనఁ జాలరు; కాని మీకు భేదభావమేమియును లేదు. మీరే యీ విభాగమంతయుఁ జేయుచుందురు. ”

బ్రహ్మ యిట్లనెను:— “నాయనా! నే నేమి చేయుచున్నాను? అంతయు చేసెడివాఁడింకొకఁడున్నాఁడు. నే నాతని యాధారముతో నంతయుఁ జేయుచున్నాను. ”

అంత నారదుఁ డిట్లనెను:— “స్వామీ! మీ కీ విచిత్ర విజ్ఞాన శక్తి యెచ్చటనుండి ప్రాప్తించినదో అదియే నేను తెలిసికొనఁగోరుచున్నాను. మీ కాధారమేది? మీరుకూడ ఇంకెవరి యధీనములోనైన నుంటిరా? స్వామీ! మేము మిమ్ములనే చూచుచున్నాము. కుమ్మరివాఁడు సారెను ద్రిప్పి దానిమీఁద మంటిముద్దనుబెట్టి కుండ, చట్టి, మూఁకుడు, బుంగ మొదలగు పాత్రల నేదికోరిన దానినిజేసినట్లు మీరు చరాచర విశ్వమునంతను జేయుచుందురు. దానికి మీరు ప్రయాసచేంద వలసినపనియు లేదు, ఆహోచింపవలసినదియునులేదు. ఇదేవిధమున మీరు చరాచర విశ్వమును రచింతురు. కుమ్మరివాఁడు మట్టిని దెచ్చుకొనవలసియుండును. సారె, కట్ట, దారము, నీరు మొదలగువాటిని సమకూర్చుకొనవలయును. మీ కివియేమియు నవసరములేదు. సాలెపురుగు తన నోటినుండి దారమును తీసి వలగూడు నల్లినట్లు, మీ రట్లు కూర్చుండియే కేవలము సంకల్పమాత్రముచేతనే దీనినంతయు రచించుచుండురు. సాలెపురుగు నిరంతరమట్లే వలను రచితమన్న దానికి దారము రాకపోవచ్చును, అది అలసిపోవచ్చును. కాని

మీలో నేవికారమును, న్యూనాధిక్యతలను గనబడవు. ఏకరసముచే మీరు దీనిని నిర్మించుచుందురు. జగత్తులో నేనెక్కడ చూచినను మీరు నిర్మించిన సామగ్రియే కనబడుచుండును. మిక్కిలి ఎత్తయినవియు, మిక్కిలి తగ్గయినవియు, మిక్కిలి గొప్పవియు, మిక్కిలి చిన్నవియు, మిక్కిలి సన్ననివియు, మిక్కిలి లావైనవియు, గనబడునవియు, గనబడనవియు సదసత్తులు ఇవన్నియు మీవల్ల నే యుత్పత్తి యగుచున్నవి. మీరు తప్ప యింకొకరచయిత కనబడుటలేదు.

ఇట్లైనను, సర్వస్వామివయ్యుఁ గర్తవు, ఈశ్వరుఁడవు, విధాతవయ్యును నీ వొక్కొక్కప్పుడు ఘోరతపస్సును జేయుచుందువు, ఒక్కొక్కప్పుడు భక్తిచే నేడ్చుచుందువు, ఒక్కొక్కప్పుడు చేతులు జోడించుకొని స్తుతిచేయుచుందువు. దీనివలన నాకు చాల సందేహము కలుగుచున్నది. నీవందఱకును వందసీయుఁడవు. అట్టివాఁడవు నీ వెవరికి వందనము చేయుదువు? నీవందఱకును ధ్యేయుఁడవు. అట్టివాఁడవు నీ వెవరిని గూర్చి ధ్యానింతువు? నీవే అందఱకును బూజనీయుఁడవు. నీకు మించిన వాఁడెవఁడున్నాడు, నీవు పూజించుటకు? నాయీ శంకలకు సమాధానమిండు.”

ఈ వాక్యములను విని లోకపితామహుఁడగు బ్రహ్మనవ్వి యిట్లనెను:- “వత్సా! నారదా! నీకు కలిగిన శంక నీదికాదు. లోకానుగ్రహము కొఱకు, జగత్కల్యాణము నిమిత్తము నీవు సాంసారికులకు ప్రతినిధిత్వము వహించి యీ ప్రశ్న వేసితివి. ఈ ప్రశ్నను వేసి నీవు సాంసారికుల యెడలఁగృహజూపితివి. నా యెడలఁగూడ కృపజూపితివి. ఈ మూల

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “సూతా! బాగున్నది. ఇట్టి గంభీర ప్రసంగములను బ్రాతఃకాలమందు వినవలయును, జడువలయును. దీనిలో బుద్ధి మిక్కిలి ఏకాగ్రముగ నుండ వలయును. బహిరంగవృత్తి కలవారు ఇట్టి ప్రసంగమును వినిన విసుగుఁగొందురు. కొందఱు ఆవలించుదు, కొందఱు నిద్ర తూగుదురు. కొందఱు లేచి వెళ్లిపోవుదురు. కావున నిప్పుడు నీవు కథా ప్రసంగమునే చెప్పుము. కథా ప్రసంగమును సాధారణ అసాధారణులందఱు మిక్కిలి ప్రేమతో విను చుందురు. విరాట్స్వరూపవర్ణనము చేసిన తర్వాత బ్రహ్మ నారదునితో దేనిని వర్ణించెను ? ”

ఇది విని సూతుఁడెట్లనెను:- “శౌనకా! ఈ విరాట్స్వరూపాని సమస్త అంగప్రత్యంగములలో నీ విశ్వములోని వస్తువు లను గల్పించి యీ సమస్తజగత్తు విష్ణుమయమును సిద్ధాంతము నుపదేశించెను. అంత బ్రహ్మ స్వయముగ నారదునితో నిట్లనెను:- మునివరా! ఈ యజ్ఞ, రాక్షస, దేవ, పితర, సిద్ధ, చారణాదులు కాక, భూమాపురుషునియొక్క పరమ పావనములగు ప్రధానావతారములనుగూర్చి నీకు క్రమముగ నభివర్ణించెదను. ఆ యవతార చరిత్రలను వినుట చేతనే సమస్త పాపతాపములు దూరములు కాఁగలవు. ఇట్లు చెప్పి బ్రహ్మ ప్రధానములగు నవతారములను వర్ణించెను.”

సూతుఁ డిట్లనెను:- “మునులారా! బ్రహ్మ నారదున కెట్లు అవతారములను గూర్చి అభివర్ణించి చెప్పెనో అట్లే నేను మీ సమ్ముఖమున నభివర్ణించెదను. మీరందఱు సమా హిత చిత్తులరై శ్రవణము చేయుఁడు.”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ముదురుపాకములో పంచదార కలిపి ఉండలుచేసిన పేడా మిఠాయి గుగును. పలచని పాకముచేసి, బిగిసినతర్వాత బిళ్లలుగఁ గోసిన బరఫీ యగును. బిళ్లలుగఁ గోయక ఉండలు చేసిన కోవాలడ్డు కాఁగలదు. పదార్థ మదియే. కేవలము రూపాకృతిలోనే భేదము. ఇదేవిధముగ నేను ఇంకొకవిధమున బాగుగాఁ జెప్పెదను. మీరు వినఁగా వినఁగా నానందించెదరు. మీకు నూతనత్వము గోచరింపఁగలదు.”

ఇట్లని బ్రహ్మ నారదునకు వర్ణించిన విధమున సూతుఁడు భగవచ్చరిత్రములను వర్ణింప మొదలిడెను.

చ ప్త య.

బోలే రాజా ప్రభో! సృష్టి ఉత్పత్తి బతావేఁ ।

నిర్గుణ తే యహ సగుణ భయో కై సే సమర్థూవే॥

శుక బోలే—విధి నికట యహీ పూఛీ నారద ముని ।

కహూఁ భాగవత భూష! సమాహిత మన కారకేఁ సుని॥

బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ బని, రచి పాలహిఁ మారహి సబహిఁ ।
తిన హరికేతవతార కీ, కథా కహహూఁ నృప, సును అబహిఁ॥

ఆ ర్థ ము.

రాజిట్ల నెను:- “ప్రభూ! సృష్ట్యుత్పత్తి నిగూర్చి చెప్పఁడు. నిర్గుణపరమాత్మ సగుణుఁ డెట్లెనాఁడో తెలుపుఁడు.”

శుకుఁ డిట్ల నెను:- “బ్రహ్మను నారదముని యిట్లే ప్రశ్నించెను. రాజా! నేను భాగవతమును జెప్పెదను. సమాహితచిత్తముతో వినుము. పరమాత్మ బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అ ర ము

శ్రీహరి మేఘశ్యామలుడై పెద్ద సూకరరూపమును ధరించి ఘుఱుఱుఱుమని శబ్దముచేయుచు నీటిలోఁ బ్రవేశించెను. అప్పుడు హిరణ్యాక్షుఁడు భీషణముగఁ దలపడెను. అప్పుడు గోశ్లతోడను, గోరలతోడను బోరాడిరి. ఒకరి నొకరు కవ్వించుకొనుచు నాతఁడు బలవంతుడని తెలిసికొని కోటచూపులతో నేలకుఁగొట్టి, తాను దప్పించుకొని, వెంటనే వానిని ద్రిప్పిద్రిప్పి కొట్టి వానిని జివరకుఁ జంపెను. అంతఁ దన శరణుఁజొచ్చిన ధరణిని గాంచెను.

~~~~~

సూతుఁ డిట్లనెను:- శూకరాయ నమోనమః, చక్రతుండానమః, బృహద్వారాహాయనమః, వజ్రదంష్ట్రాయ నమః. మునులారా! మీకు రాముఁడు మేలు చేయునుగాక! వృద్ధపితామహుఁడగు బ్రహ్మ కూర్చుండియుండఁగానే ఒక దినమున నొకతమ్ము వచ్చెను. కమలము చల్లగ నుండును. కమలాసనుఁడగుటచే గాఁబోలు బ్రహ్మకు జలుబు చేసి యుండవచ్చును. తమ్ముఁగానే అంగుష్ఠాగ్రమంత సూకరము ముక్కునుండి బయటపడెను. పితామహుఁ డదరిపడి, భయపడెను. ఇదేమిటి? కొందఱ కడుపులోఁ బురుగులు పడిన క్రిందనుండి బయలుదేరును. నాకడుపులోఁ బంది పుట్టినదే. రామ రామ రామ! ఏమి చేయుదును? పొట్టలోనికి పంది దూటి పిల్లలను బెట్టినదా యేమి? ఇంకను బయలు వెడలు నేమో? ఏదైనఁ జూరమును దిందునా? ఏపచ్చడిచే నీ కడుపులోని పందులు చచ్చును? నులిపురుగులు పడిన వేప

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

సర్వత్రాత, నాకు రక్షకుడు, పృథ్వీప్రతిపాలకుడు, దుష్ట సంహారకుడు, అనాది అనంత అచ్యుతుడు, ఈశ్వరేశ్వరుడు, ఉత్తమోత్తముడు, ఋషిపూజితుడు, మాననీయుడు, వందనీయుడు, ఆరాధనీయుడు, సేవనీయుడు, స్తవనీయుడు” అని యిట్లు తలచి బ్రహ్మ గబగబ దూరముగఁ బోయి, అధీరుడై మాటిమాటికి సాష్టాంగప్రణామము కావించెను. తన చక్రమువలె గుండ్రముగనుండిన యాతని తుండమును గదలించి యాతఁడు బ్రహ్మ నాశీర్వదించి యచ్చటనుండి శరవేగమునఁ గ్రిందికి దిగి, నిమిషములోఁ దపోలోకము, జనలోకము, మహర్లోకము, స్వర్గలోకము, భువర్లోకము ఈ లోకముల నన్నిటిని దాటి భూలోకమున సముద్రతీరమునకు వచ్చి నిలుచుండెను. అచ్చట సప్తసముద్రములు పెద్ద సరోవరమువలెఁ గనఁబడుచుండెను. శూకరావతారము ఆలోచింపకుండ నీటిలోనికి వేగమున దుమికి, అచ్చట పెండ్లికూతురువలె సిగ్గుచే ముడుచుకొనియుండిన భూదేవి నెత్తి, తన కోరలపై నుంచుకొని వెడలెను. ఇంతలోనే ఆతని వెనుకనే యిట్టి మాటలు వినఁబడెను. “అరే సూకరాధమా! పారిపోయెద వెక్కడికి? నిలునిలు. జాగ్రత్త, ముందుకు అడుగువైచితివా ఎముకలు నులినులి చేసెదను.” వరాహము తన రెండు కాళ్ళనుఁడు - చేతులనుఁడు - ముందుకువేయ నెత్తెను. భూదేవి ఇదేమితిప్పలురా యని చాలభయపడెను. ఇంతలోనే భూతమువలె నాకాశమునుండి దీర్ఘమణిజటిత ముకుటమును ధరించి హిరణ్యాక్షుడను దైత్యుఁడు వరాహము నెదుట ఊమ్మునిటిచి తొడచఱచి నిలుచుండెను.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ఆతఁడీతని చీలమండలపైఁ బ్రహార మొనర్పఁగా నీతఁ డాతని పిక్కలను మర్దించుచుండెను. ఆతఁడీతని మోఁకాళ్లపైఁ గొట్టెనా, ఈతఁడాతని కటిప్రదేశమునఁ గొట్టుచుండెను. ఈ సూకరము సామాన్య సూకరముకాదని తెలిసికొనిన తర్వాత భీకరమగు తనగదను దీసికొని ఈతని వక్షస్థలమున మోదెను. ఈతఁడు మాత్రము తీసిపోవువాఁడా? ఈతఁడును ఘనమగు గదను గైకొని, వాఁడు తొమ్మునఁగొట్టఁగా నీతఁడు హృదయ మున బాదెను. ఆతఁడు కుడిస్థనమునఁ గొట్టఁగా నీతఁడెడమ స్థనమునఁ గొట్టెను. ఆతఁడెడమ మణిబంధమునఁ గొట్టఁగా నీతఁడు కుడి మణిబంధమును గొట్టెను. ఆతఁ డెడమ భుజమును గొట్టఁగా నీతఁడు కుడిభుజమును గొట్టెను. ఆతఁ డీతని గళమునఁగొట్టఁగా నీతఁడు మెడ కంటెయెముకను గొట్టెను. ఆతఁడీతని తొండమును గొట్టఁగా నీతఁడాతని హను పును మెలిబెట్టెను. ఆతఁడడుగు పెదవిపైఁగొట్టఁగా నీతఁడెగిరి పైపెదవిపైఁగొట్టెను. ఆతఁడు కుడికణతపైఁగొట్టఁగా నీతఁడు ఎడమ కణతపైఁగొట్టెను. ఆతఁడు ఎడమచేవిపై గదను విన రఁగా నీతఁడు వాని కుడిచేవినిఁ బట్టుకొని మెలిపెట్టెను. ఆతఁ డీతని యెడమ కంటికి గుఱిపెట్టఁగా నీతఁడు పండ్లూడఁగొట్టి, యాతని కుడికంటికి గాయమొనర్చెను. ఆతఁడీతని ముట్టపై గదఁద్రిప్పి కొట్టఁగా నీతఁడాతని దవడ పగులఁగొట్టెను. ఆతఁ డీతని వామభృకుటివైపునకు దుముకఁగా నీతఁడాతని కుడి భృకుటియందలి దంతముల వఱకు పొడిచెను. ఆతఁ డీతని మస్తకమునఁ గొట్టఁగా నీతఁడాతని ఫాలమునఁ బ్రహరించెను. ఆతఁ డీతని వెండ్రుకలపై గొట్టఁగా నీతఁ డెగిరి వాని పుట్ట

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

దను. నేడు వీని యెముకలేరి పాటవైచెదను. నేడు వీని శిరమును వీరపువైపుగామడచి కాళ్లకతిగించెదను. టేకిబోదెల వంటి వీని గిర్లుకరములను ద్రెంపి పాటవైచెదను. వీడు దేవ తలకుచేసిన యపరాధమునకు ఫలము ననుభవింపఁ జేదసెను.” అని యిట్లాలోచించి సూకరమూర్తి గోళాకారమగు నతని తొండమునుండి విసరున నొక కోటను పెఱికి వాని తొమ్మున బొడిచి, కాళ్లతో వానిని నేలపై నదిమిపట్టి వానిని మధ్యకు రెండుగా జీల్చివేసెను. “వరాహమూర్తికి జయ్!, సూకర స్వామికి జయ్!”

శ్లోకము.

హే సూకర భగవాన్! చరణ తబ శీశ నవావే |
యజ్ఞరూప హైః ఆప శాస్త్ర అరు వేద బతావే ||
స్వామి! సూకర రూప ధ్యోయో చ్యో భేద బతాట |
ఊచ నీచ నహి జీవ యహీకా మర్మ జతాట ||

జన పృథ్వీ ఉద్ధార కరి, ముదిత కరే నబ దేవగన |
తిన వరాహ భగవాన్ కీ, జయ బోలో అబ సంతజన ||

అర్థము.

వరాహమూర్తి! నీ చరణకమలములకు శిరస్సాష్టాంగ సమస్కారము కావెను. నీవు యజ్ఞస్వరూపుడ వని శాస్త్రములును, వేదములును జెప్పుచున్నవి. స్వామి! నీవు సూకరరూపమును ధరించుటలో రహస్యమేమో తెలుపుము. ఉచ్చ నీచ భేదములు నీకు లేవని తెలుపుటకా? “ఎవఁడు పృథ్వీ నుద్ధరించి సమస్త దేవగణములను సంతోషపెట్టెనో,

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరు వరకు నలు దిశల గల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

శ్రీబలదాడి, వ్యాసజీ, బుద్ధ, కల్కి, ఆనందమయ ।
సబ అవతారని కే పరమ, అవతారీ యశుమతి తనయ॥

అ ర్థ ము.

వరాహ, నృసింహ, కపిల, దత్తాత్రేయ, సనక, సనంద, సనత్కుమార, సనత్కుజాతాది మునులు, నరనారాయణులు, ఋషభ, విష్ణు, ధ్రువ, హయగ్రీవ, పృథు, కచ్ఛప, మత్స్య, వామన, ధన్వంతరి, పరశురామ, శ్రీరామ, హంస, మను, బలరామ, వ్యాస, బుద్ధ, కల్కి మొదలగు నవతారములను శ్రీహరి ధరించెను. ఈ యవతారము లన్నిటికంటె సానంద మయమును బరమోత్కృష్టము నగు నవతారము శ్రీకృష్ణావతారము.

సూతుఁడెట్ల నెను:- “మునులారా! మగయేనుఁగును ఆడయేనుఁగులు ప్రేమించినట్లు, మఱియొక జంతువు లేవియును ప్రేమింపవు. గృహములో నుండువారందఱును ప్రేమించి నప్పుడే గృహస్థునకు సర్వశ్రేష్ఠమగు సుఖము. సుఖకాలమున సుఖానుతాపమును, దుఃఖసమయమున దుఃఖానుతాపమును జెంది, బయటకు వచ్చినప్పుడు రెండు మధురవాక్కులను బలికి, దుఃఖమున ధైర్యమును జెప్పి, ఉత్సవమున నుత్సాహమును జూపి, రాగానురాగములను జూపవలయును. కరి కరిణీయూధముల విషయమున నిట్లే. గజేంద్రుఁడు పర్వతమంత యెత్తుగలిగిన బలముగల జంతువు. వందలకొలది ఆడు ఏనుఁగులు, వేలకొలది వాటి పుత్రపౌత్రసంతానము దానిచుట్టు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

చున్నారు. నేనెంతయో ఉత్సాహముతోఁ గథను జెప్పుచుండ మీరు దానికి ప్రశ్నలచే నడ్డుకలిగించి నాయుత్సాహమునకు భంగ మొనర్చుచున్నారు. నేను కథావాచకుఁడను. శ్రోతల కెట్టి రుచి కనబడునో అట్టికథలే చెప్పుచుండవలెను. కాని మీరందఱు గంభీరులు. మీకు నవ్వులు, హాస్యములనరుచింపదు. సరే, నేను గేవలము నామమాత్రముగనే చెప్పెదను. సంక్షేపముగనే చెప్పుదును. శీఘ్రముగనే వినిపించి పూర్తిచేసెదను.”

అంత శీఘ్రముగ శౌనకుఁ డిట్లనెను:- లేదు, లేదు సూతా! నీవు కథను సంక్షేపముగఁ జెప్పుమని మాయభిప్రాయము కాదు. చాల విస్తారముగనే చెప్పవలయును. నీయిష్టమువచినట్లు చెప్పుము. ఉత్సాహభంగ మొనర్పరాదు. కాని వాఁ డాతని గడ్డముమీఁద మోదెను, వీఁడు హనువు మీఁద బాదెను. వాఁడీతనిని గొట్టెను. ఈతఁడు వానిని గొట్టెను, ఈతఁడు నెట్టెను. వాఁడు లాగెను, వీఁడు సాగెను అని యిట్లు లక్షణయుక్తముగు వాక్యములను తగ్గించుమ తర్వాత నీయిష్టము. అవతారకథను కొంచెము గంభీరముగ జెప్పవలయుననే మాయభిప్రాయముగాని వేఱుకాదు.”

సూతుఁ డిట్లనెను:- “ఇక్కడ నేను విస్తారముగఁ జెప్పను. ఈ స్థలమున బ్రహ్మ నారదునితోఁ గేవల మవతార సంఖ్యను మాత్రమే చెప్పెను. ఆసంఖ్యకు విస్తారముగ ద్వాదశ స్కంధమున, సమస్త భాగవతమునఁ గలదు. కావున నిచ్చటి నేను సూచనగఁ జెప్పి, తర్వాత విస్తారముగఁ జెప్పఁగలను.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

మూర్తిదేవియందు నర, నారాయణ రూపమున నవతరించిరి. ప్రభువు బదరీవనములో నివసించుచు, గ్రోధమును జయించుచు, దవస్సుచేయు యుగ్మమునులైరి. వారిండునిచే బంపఁబడిన అప్పరసల మీఁదఁగూడ కోపఁబడలేదు; కాని తనయూరువు నుండి త్రైలోక్యసుందరియగు నూర్వసిని సృజించి సత్కార స్వరూపమున నిండుని స్వర్గసౌందర్యమును వృద్ధికావించుట కతని కిచ్చివేసెను. బాలకుఁడగు ధ్రువుని తపస్సునకుమెచ్చి ధ్రువవిష్ణువు అతనికి దర్శనమిచ్చి, యాతనిని ధ్రువలోకాధిపతిగ నొనర్చెను. ఉత్పథగామియగు వేనుని మునులందఱును గలిసి శపించి చంపఁగా, నాతని శరీరమంధనమున పృథ్వీశ్వరుని రూపమున పృథుచక్రవర్తి యుత్పన్నమయ్యెను. ఈతఁడు నరకమునఁ బడిన తండ్రి నుద్ధరించుటయే కాదు సమస్తార్విని సముద్ధరించెను. సమస్తలోకమును మార్చివేసెను. భూమియందు గ్రామ, పుర, నగరాదులను నిర్మించెను. ఆ గ్రామ, పుర, నగరాదులలో నెన్నికలగోల లేకయే సమితులు తమ కార్యములను సక్రమముగ నిర్వహించుచుండెను.

నాభికి సుదేవియను భార్యయందు పరమహంస రూపమునఁ ద్యాగమహిమను బ్రకటించుచు ఋషభదేవుఁడుదయించెను. తర్వాత బ్రహ్మయజ్ఞమందు యజ్ఞరూపమున నవతరించెను. అతని గ్రీవోపరిభాగమున గుఱ్ఱమాకారముండుటచే 'హయగ్రీవుఁడని పిలువఁబడెను. అతఁడు శ్వాసించుచుండిన నాసికాపుటములద్వారా వేదవాక్యములు ప్రకటమగుచుండెను. తర్వాత గొప్ప మత్స్యవతారము నెత్తెను. వేదముల నపహరించి ప్రళయసాగరమున దాగిన యసురుని

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

గలడు? విశ్వేశ్వరుడు నీచకర్మయగు యాచన సంగీకరించి, భిక్షకుడై చేయిజాపగానే ఆనందమున నాతడు కట్టుపడెను. ధర్మాత్ములుగూడ భిక్షకులకు సంబంధము తగ్గించుకొన్నను భయపడుచుందురు. ఈ విధముగ బలిచక్రవర్తి తనరాజ్యము నొసంగుటయే కాదు, తన శరీరమును, వేయేల సర్వస్వమును సమర్పించి, శాశ్వతముగ సంసార సాగర సంబంధమునుండి విడివడెను. ఆ భగవానుని ను స్తరమాయనూడి నిమిషములో విడివడెను.

ఒకానొకప్పుడు నారదుని భక్తిభావమునకు మెచ్చి హరి హంసరూపమున నవతరించి, భక్తులు భవసాగరమును నిర్మల వాసుదేవ భక్తిద్వారా సులభముగఁ దరించు భాగవత తత్త్వోపదేశము నొనరించెను. ప్రతి మన్వంతరమున మనురూపమున నవతరించి, మన్వంతరాంతము వఱకు తీక్షణ ధారగల సుదర్శనచక్రమును ధరించి నిష్కంటక శాసనమును జేయుచుండును. తన బలపరాక్రమములచే బాపులను, అనాచారులను, అధర్మపరాయణులగు దైత్యులనణచి, తన కమనీయకీర్తిచే సప్తలోకములను శుభ్రము కావించును. సర్వత్ర తన స్వచ్ఛయశమును వ్యాపింపజేయగలడు. మునులారా! నేను సముద్ర మంధన సమయమున గూర్మావతారమును గూర్చి చెప్పితి నే, అదేసమయమున నమృతభాండమును ధరించి భగవానుడు ధన్వంతరిగ నవతరించెను. ఆతని వలన లోగచికిత్సలను నేర్చుకొని చాలమంది మానవులు చికిత్సకు లైరి. వారే వైద్యులనియు, భిషగ్వరులనియు, చికిత్సకు లనియు లోకమునఁ బ్రసిద్ధులైరి. పూర్వము వైద్యులకు యజ్ఞ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

జేయవలయును. ఈ సాధువు లెప్పుడు దేనిని వినఁగోరుచున్నాఁగో తెలియుట లేదు.”

ఇది విని శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “సూతా! నీ వన్యథా తలంచితవా యేమి?”

సూతుఁడు నవ్వుచు నిట్లనెను:- “లేదు స్వామీ! అన్యథా తలంపవలసిన పనియేమున్నది? నేను చెప్పుటలోనే యేదో దోషము కలదు.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “లేదు, సూతా! నీవు చక్కఁగఁ గథ చెప్పుచున్నావు. నీ స్వరము, నీ శైలి, నీ బోధనాశక్తి ఇవన్నియుఁ జాలచక్కఁగ నున్నవి. కొంచెము విస్తారముగఁ జెప్పవలయు ననియే నాయభిప్రాయము.”

సూతుఁ డిట్లనెను:- “సరియే, స్వామీ! బ్రహ్మ నారదున కేపద్ధతిలో నీప్రసంగమును జేసెనో ఆపద్ధతిలోనే చెప్పెదను. నారద బ్రహ్మ సంవాదము జరిగినప్పుడు కృతయుగము. ఇప్పుడు నేనీచెప్పిన యవతారములన్నియు నప్పటి కయిపోయినవి. అప్పుడు పరశురామావతారము జరుగుచుండెను. అతఁడు త్రిత్రియలందఱను సంహరించుచుండెను. కావున బ్రహ్మ దానికై వర్తమానక్రియను బ్రయోగించెను. శ్రీరామకృష్ణాద్యవతారము లెత్తవలసి యుండెను. ఆయీ యవతారములెత్తి, ఆయా లీల లొనర్పవలసి యుండునను భవిష్యత్పథకమును వేయుచుండెను. కావున నేనిప్పు డాతఁడు చెప్పినట్లు మిగిలిన భవిష్యదవతారములను వర్ణించెదను.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లడిగెను:- “సూతా! భవిష్య దవతారము లెత్తక నేపోగా వానినిగూర్చి వర్ణించుటెట్లు?”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ముల సంక్షీప్తచరిత్రమును జెప్పఁడు. విస్తారముగ శుక్రుఁడు పరీక్షిన్న రేంద్రునకుఁ జెప్పినవిధమునఁ జెప్పవచ్చును.” శౌనకఁ డిట్లనఁగా సూతుఁడు మిగిలిన సంక్షీప్తచరిత్రములను జెప్పట కుపక్రమించెను.

ఛ ప్ప య.

హైఁ అపార పురుష పార నర కై సే పావే ।

కాల్తై పూజా కరేఁ కౌనసీ వస్తు చధావే॥

శ్రీపతి సబకే ఈశ కోటి బ్రహ్మాండని నాయక ।

మనవాణీ తేఁ పరేఁ చరిత కస గావైఁ గాయక॥

సహస బదన శ్రీశేషజీ, సృష్టి ఆది తేఁ అంత తక ।

కరేఁ గాన గుణగణని కో, పార న పాయో అబ తక॥

అ ర ము.

అపారుని పారము నరుఁడెట్లు తెలిసికొనఁగలఁడు? ఏ వస్తువును గ్రహించి పూజసేయఁగలఁడు? శ్రీపతి సమస్తమున కీశ్వరుఁడు. కోటిబ్రహ్మాండనాయకుఁడు, మనోవాక్కుల కతీతుఁ డగు పాని చరిత్రము గానముచేయు టెట్లు?

సహస్రవదనుఁడగు శేషాహి సృష్టి ప్రారంభమునుండి అంతమువఱకు పరమేశ్వరుని గుణగానము చేయుచున్నప్పటికిని, ఇంతవఱకు పారము చిక్కలేదు.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

మృదుపాదములతో పాదరక్షలు లేకయే కంటకావృతమగు కఠిన నేలలుగల వనారణ్యములందు దిరిగిరి. కరుణామయులు మానవులవలె వర్తించిరి. వారి చరిత్రను గానముచేయుట వలన నరనారీసమూహమునకుఁ గల్యాణము కలుగఁగలదు.

సూతుఁడెట్లనెను:- “మునులారా! కూర్మ, మత్స్య, వరాహ, హంస, నృసింహ, హయగ్రీవాదులు అఖలేశ్వరుఁడగు నాప్రభుని యవతారములే. అవతారము లన్నియును బూజనీయములు, వందనీయములు, స్తుతనీయములు. అయినను శ్రీరామలీలలోఁ గల మాధుర్యము, చిత్తాకర్షణము ఇతరావతారములలోఁ గలుగదు. నేనా సర్వాంతర్యామి యగు పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మయొక్క యవతారములందు భేద బుద్ధిచేసి - హెచ్చుతగ్గుల విభాగ మొనర్చి పాపభాగి నేల కావలయును? కాని మునులారా! కాసలేయుఁడగు రామునిలోఁ గల కమనీయత, సౌందర్య మాధుర్యములు నాకెచ్చటను గనఁబడుట లేదు. ఆతఁడు ప్రేమకు ఘనీభూతమగు విగ్రహము. ఆనందరాశి. శోభాధామము. సౌందర్యార్ణవము. గుణసాగరము. మాధుర్యనిచయము. ఆహా! ఆతని యమాయకత్వ మెంతటిది? నేత్రము లెంత లజ్జాలలితములు? తలయెత్తి పైకి చూడఁడు. ఎట్టి శీలము? ఎంతటి సదాచారము? ఎంతటి సరళత? అబ్బో! ఎంతటి భక్తవత్సలత యా విదేహరాజకుమారి హృదయ సర్వస్వములో? ఇట్టి సౌమ్యత, ఇట్టి సౌందర్యము, ఇట్టి మర్యాద ఇంతవఱ కేయవతారములోను లేకుండెను. లేదు, ఉండఁబోదు, మునులారా! నారద సమ్ము

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

వాడును, దేవేంద్రుని యర్థసింహాసనమున గూర్చుండినవాడును, ఋషుల చేతను మహర్షుల చేతనుగూడ సత్త్వానమును బొందిన వాడును, తన తండ్రియు, మహారాజాధిరాజగు దశరథమహారాజును శ్రద్ధాభక్తులతోడను, నమ్రతతోడను సేవించును. అదే భావముతో — కాదు — అంతకుమించిన ప్రేమను బ్రదర్శించుచు, మాంసభోజియు, లోకనిందితములగు సమస్త పక్షులలో నధమమును, సాధారణమగు నధమమే కాదు — ఆపక్షి యెవని గృహముపై నైనను వ్రాలెనా, దానికి మరల శుద్ధి సంస్కారము కావింపవలసినదే. అట్టి గృధ్రజాతి పక్షిని వడిలో బెట్టుకొని, తన తల జడలతో దానిపై బడిన ధూళిని దులిపి, తనయొడు తండ్రికి తర్పణాదు లొనర్చునట్లు, నీచ జాతి పక్షియగు జటాయువునకుఁ గ్రియాకర్మ లొనర్చెను. సౌందర్యనిధియు, సుకీలతావతారమును, కోమలతగూడ యెవని కోమలత్వమునుగాంచి లజ్జించునో, అట్టి ప్రేమావతారుడగు భరతుడు అన్నయగు దనపాదములపై బడఁగా నెట్టిప్రేమతో, నెట్టిమమకారముతో లేవఁదీసి కౌగిలించుకొనెనో, అంతకంటె నెక్కువ ప్రేమతో నాటవికులును, జంచలులును, దీర్ఘరస్ములును, నెఱ్ఱమూతులు కలవారును, పెద్దగడ్డములు కలవారును, శరీర నుంతట రూక్షములగు వెండ్రుకలు కలవారు నగు హనుమదాది వానరులనుగూడ కౌగిలించుకొని స్నేహదాన మొసంగును. వారితో నిట్లనుచుండును:— “మీరు నా తమ్ముడగు భరతునికంటె నధిక ప్రీతిపాత్రులు.” నత్నా! నారదా! శ్రీరామున కెనయగు ధయాళు వీ జగత్తునందు నెదకిన నెచ్చట దొఱకఁగలఁడు?

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

నణచుట కాతని వెండుక ఒక్కటి చాలును. కావున నాతని కళాద్వారా దుష్టకర్ములగు దైత్యులను జంపి భూభారమును దీర్పగలడు. మానవబుద్ధి కతీతమగు కర్మల నొనర్పగలడు. నారదా! ఈ యవతారము విషయమున నేమైనఁ జెప్పటకు గాని, యోచించుటకుగాని వీలులేనట్టిదిగ నుండును.

నారదుఁ డిట్ల నెను:- “తండ్రీ! ఇంతకు ముందుగా నీవు రామావతారము అభూతపూర్వమగు నవతారమంటివి. ఇట్టి సౌమ్య, సరళ, సుందర, సదాచారపూర్ణ, సత్యస్థిత, శరణాగతవత్సల, సర్వసమర్థ, సర్వగుణసంపన్న మగు నవతారము ‘న భూతో న భవిష్యతి’ అంటివి. ఇప్పుడు నీవు శ్రీకృష్ణావతార విషయమునను అట్లే అనుచుంటివి.”

నారదుని వాక్యములు వినఁగానే బ్రహ్మ కన్నుల నీరు గిట్టున నిండఁగా నిట్ల నెను:- “నారదా! భగవదవతారము లన్నియు నొకదానికంటె నొకటి శ్రేష్ఠములు. అన్నియుఁ బరిపూర్ణములే. అన్నియు సుందరములే. అన్నియు నవాఙ్మానస గోచరములే. అయినను అన్నిటిలో శ్రీరామ, శ్రీకృష్ణావతారములు రెండే ప్రాణుల కానంద మొసఁగునవియైయున్నవి. ఈ రెండు నొకే పరాత్పరుని పూర్ణావతారము లై నప్పటికిని, వీనికి ఆకాశపాతాళములకును, దివారాత్రములకును, హేమంత గ్రీష్మఋతువులకును, స్త్రీపురుషులకును ఉన్నంత భేదమున్నది. శ్రీరామునిలీలలు చెప్పవలసినదేమున్నది? ఒకదానికి మించి ఒకటి సుందరములై యున్నవి; కాని కృష్ణుని విషయములో నడుగవలసినదే లేదు. కోసలేంద్రుని లీలలకుఁ బూర్తివిరుద్ధము

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

“శ్రీరామచంద్రుఁ డెంతటి సౌమ్యుఁడు? ఆకుపచ్చని మఖములు దుస్తులు ధరించి, చేత ధనుర్బాణములు ధరించి, పచ్చని పట్టుపీతాంబరమును ధరించి, స్వర్ణమండిత కిరీటముకుటమును ధరించి, చిరుసిగ్గుతో నేలను జూచుచు నడచుచుండ హృదయము ద్రవించును. చూడుము, ఎంతటి మర్యాదయో! తలయెత్తి పైకి చూచుటయే యెఱుంగఁడు. ఇఁక నీగోపకునిఁ జూడుము. మహాపోకిరి, తూర్పునకుఁ బోవుచుండిన పడమర చూచుచుండును. కన్నులు కన్నులు కలిపి మాట్లాడుచుఁ బోవుచుండును. కసుబామ్మలతోడను, తెప్పలతోడను సైగలుచేసి చెప్పచుండును. సిగ్గులేదు శరములేదు. గ్రామీణస్త్రీయనియు లేదు, తనకు సంబంధించినవారనియును లేదు. వరుస లేదు వాయిలేదు. బయలుదేఱనా యేదియో గోలచేయుచు బయలుదేరును. ఎక్కడికి వెళ్లి నను గోలతప్పదు. సముద్రమునకు ఆటుపోట్లున్నట్లు, ఈతనిరాకచే స్త్రీపురుషులలోను, బాలకులలోను ఒకరకమగుతుపాను చెలరేగుచుండును.

శ్రీరామచంద్రుఁ డెంతటి సరళమూర్తి! ఈతని కెవరైన దేనినైన నర్పించెనా, భక్తితో నీతనిని బూజించినై వేద్య మర్పించెనా, ఈతఁడు అల్లుడత్తవారింట వదినె, మరదండ్ర దగ్గఱను, అత్తదగ్గఱను బిడియముతో పదార్థములను గొంచెము కొంచముగ నంజుచుఁ దినునట్లు కొంచెము కొంచెముగఁ దినును. ఇఁక నీ కృష్ణుని సంగతి చెప్పవలదు. ఈ గొల్లవాని కిచ్చునదెవరు? బలవంతముగఁ దీసికొని తినును. త్వరత్వరగాఁ గొంత తినును. కొంత నోటిలోఁ గుక్కుకొనును. కొంత పాటవేయును, కొంత పంచిపెట్టును.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

త్తరమిచ్చుట తరువాత, పలుక నే పలుకఁడు. అప్పుడు విదేహ రాజాధీశ్వరియు, రామున కత్తయు నిట్లు వారినందఱను గనుచుండును. “పిల్లలారా! ఎందుకు మానాయనకు బాధ కలిగించుచున్నాడు? మీరు ఎగతాళి పరిహాసములు చేయఁదలఁచిన లక్ష్మణుని దగ్గఱకు పొండు. మారామన్నకు మాట్లాడుటే చేతగాదు.” ఇది ఆతని అత్తవారింటి సదాచారము. ఇంకఁ గృష్ణుని విషయమును జాతమా? ఆతని నెప్పుడు చూచినను పల్లెపడుచులతో నవ్వులాటలు, పరిహాసములు. వారొకటి అనెనా యీతఁడు పది అనును. ఈతని నెవరైన నొక్కటియు తిట్టెనా వారికి వేయి తిట్లర్పించును. ఎవరైన నీతనిని వేళాకోళ మొనర్చిరా, ఈతఁడు వారి నెత్తికెక్కి కూర్చుండును. ఎక్కువగా ననుగవలదు. ఇదికూడ నవతార మేనా? అవతార మనిన నాపద్విగ్రహమా?

ఇంక సత్యము విషయమున వినుము. ఆహా! రాముఁడెంతటి సత్యపరాయణుఁడు! వనములకు వెళ్లుమని దశరథుఁడు తన నోటఁ జెప్పలేదు. కైకేయి నోటవినఁగానే వెళ్లిపోయెను. లక్ష్మణుఁడు కొంచెముగ హెచ్చుతగ్గుల మాటలు పలికి అన్నను అడవికి వెళ్లవల దనఁగా నాతఁడు మేఘగంభీర స్వరమున నిట్లనెను:- ‘రామో ద్వీర్నాభిభాషతే’ ‘రాముఁడెన్నఁటికి నబద్ధము పలుకఁడు, నోట యేమాట వచ్చినదో అది జరిగితిరవలసినదే. రాముని వాణి, బాణము ఒక్క నారియే’. ఇంక నీజార-చోరశిఖామణి సంగతి వినుము. ఒంట రిగాఁగాదు. అందఱ సమక్షమున మన్నుచి నెను. తల్లి కొఱుడా తీసికొని ‘ఏమిరా! నీవు మన్నుచి దింటివా?’ అని

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

సారి నన్ను శరణువేడెనా, ఒక్కసారి నేను నీవాడననెనా
వానికి నేను ప్రాణిమాత్రులనుండి అభయ మొసంగెదను.”
ఇంతటి కరుణ, ఇంతటి భక్తవత్సలత, ఇంతటి శరణాగత ప్రతి
పాలకతగల రాముడెక్కడ? ఈ గోపకుని నిష్ఠురత ఎక్కడ?
పూతన తల్లియై వచ్చెను. దానిని జంపెను. చంపినను సుగతి
నొసంగెననుకొనుడు. ప్రాణములు హరించినాడు గదా!
ఎవరి ప్రాణములందు వారికి తీసి. కావున నిని మాతృద్రోహ
మైనది. ఒక యసురుడు గోపవేషమునరాగా వానిని విడదీసి
గోపకులచేజంపించెను. ఈతడు సఖాద్రోహి. ఒకయసురుడు
వత్సమై వత్సములలో దిరుగుచుండెను. వాని తోడఁ బట్ట
కొని గిట్టునఁ దిరుగుచుండఁగనే చచ్చునట్లు గిట్టునఁ ద్రో
చంపెను. ఇది శరణాగతమటుంచి విశ్వాసఘాతము, గోహత్య
కూడా. రామచంద్రుడుకూడ మారీచుని జంపినాడుకదా
యని నీ వనవచ్చును. ఆతడు మృగరూపమును ధరించెను.
రాజు మృగమును వధింపవచ్చును. అదియునుగాక రాముడు
దానిని బట్టుకొనఁదలంచెను, వాడు చావఁదలంచెను. అందు
వలన రాముడు తన కోరికను వదలుకొనెను. వాని కోరిక నే
నెఱవేర్చెను. ఇంక నీతని విషయమును జూడుము. మధురలో
నా చాకలివాడేమి చెఱుపుచేసినాడు? ఇతరుల గుడ్డల నుదికి
తీసికొనిపోవుచుండ వానిని నిలిపి నాకు గుడ్డలిమ్మని అడుగ
వచ్చునా? ఈతనికేల యియవలయును? ఒకరిగుడ్డ లింకొకరి
కిచ్చిన నింక చాకరికముండునా? ఒకవేళ బలవంతుడైనచో
వాఁడిచ్చినతర్వాతఁ గంసుని జంపి లాగుకొనవలయునుగాని
నిర్భయులై బలమునుజూపి, బీదలను నాధించి లాగుకొనుటా?

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

నందులను నిమిషములో మఱచెను. ఇట్టివానియెడల నాశ పెట్టుకొనిన నెవనికైన నేమి ప్రయోజనము? ఈ విధముగ నారదా! భజనీయుఁడు, స్మరణీయుఁడు శ్రీరామచంద్రుఁడే. కాని నల్లనివాఁడు, కృత్రిముఁడు, ఉత్పాతి, జార చోర శిఖా మణియగు నీ గోపాలుఁడు గట్టివాఁడు. ఈతఁ డట్టి గట్టివాం డ్రును దనవైపునకు లాగుకొనును. బుద్ధిపూర్వకముగ నీతని యేగుణములు చూచి యీతనిదగ్గఱకు జేరుదురు? ఈతఁడు గుణహీనుఁడగు నిర్గుణుఁడు. శీల సంకోచములు లేవు. సదా చారము లేదు. అలికి మ్రుగ్గులు పెట్టుకొనిన గోపికాగృహము లను మాపివేయుచుండును. దాఁగి, దొంగతనముగా వెన్న ముద్దలను దొంగిలించును. దొంగిలించి దానిని తాను గొంత తిని, కొంత క్రోతులకును, తోడి బాలురకును బంచిపెట్టును.

శ్రీరామచంద్రుఁడు ప్రతి ప్రేతాయుగాంతమున నవఁ రించి లోకమున ధర్మమును స్థాపించును. మర్యాదను స్థాపిం చును. సాధువులను రక్షించును. భక్తులకు సుఖ మొసంగును. కాని యీ గోపాలుని సంగతి అంతయుఁ దలక్రిందులే. నియ మము లన్నియు ననిశ్చితములే. ఈతఁడు భూమిపై నెప్పు డవతరించునో యెవనికిని దెలియదు. ఈసారి, యీ యిరువ డెనిమిదవ ద్వాపరాంతమునఁ గలియుగ సంధిలో నవత రించునని వినికిడి.

బాల్యముననే పూతనను జంపును, తృణావర్తుని మడి యించును, శకటాసురుని భంజించును. నవనీతము హరింపఁగాఁ దల్లిచేఁ గట్టఁబడును. యములార్జున వృక్షముల మధ్యగాఁ బోవుచు వాటిని ఉలూఖిల సహాయమునఁ బెల్లగించును.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బోవుదురు. వారు సంసార చక్రమునఁ బడక మోక్షమును బొందఁగలరు.

ఈవిధముగ నీవిలక్షణావతారము కలుగును. ఈ యవతారములోని లీలలన్నియుఁ బరమాద్భుతములు. క్రోధము లోను నీతనిప్రేమ ప్రకటమగును. శృంగారములోను ఈతఁడు కరుణాస్రవంతిని బ్రవహింపఁజేయును. ఆట పాటలలోఁ గూడ నీతఁడు గోలోక సుఖమును బ్రసాదించును. ఆతనిని దర్శించిన వారికిని సంసారమునుండి తరింపఁజేయును. నామము పలుకు వారల నమరులఁ గావించును. ప్రేమించువారి విషయము చెప్పవలసినదేమున్నది. ద్వేషించువారికిఁ గూడ పరమ ధామమును బ్రాప్తింపఁజేయును. పైకి గోచరించు విపరీత క్రీడలందును నీతఁడు దివ్యరసము నాస్వాదింపజేయును. ఈతని లీలలు వినుటకై న నందఱు కథికారము లేదు. కావున నారదా! ఇప్పు డీ యవతార విషయములు నీతో నేమని చెప్పుదును? 'మానవుఁడు వర్ణింపఁజాలఁడు. జీవోద్ధరణ మెట్లు కలుగును? ఉద్ధరించునని భగవల్లీలొక్కటియే. సర్వదా శ్రవణీయమైనది శ్రీకృష్ణచరిత్రయే. దీని ప్రచారమెట్లు కాఁగలదు?' అని భగవంతుఁ డూహించి, తానే వ్యాసరూపమున నవతరించి తన లీలలను వ్రాయఁగలఁడు. దానిని తన సుతుఁడగు శుకునకు నేర్పఁగలఁడు. శుకుఁడు పరిక్షిత్తునకు వినిపింపఁగలఁడు. శ్రీశుక మహర్షివలన సూతుఁడు శ్రవణముచేసి నైమిశారణ్యమందు శౌనకాది మహామునులకు వినిపింపఁగలఁడు."

సూతుఁ డిట్లనెను:- "మునులారా! ఈ విషయము బ్రహ్మ నారదునితో నిదివఱకే చెప్పియుండెను. అట్లే నేను

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అన్యాయతారములు

౯౨

శ్లో॥ విష్ణోర్ము పీఠ్యగణనాం కతమోర్హ తీహ

యః పార్థివాన్యపి కవిర్విమమే రజాంసి ।

చస్కంభ యః స్వరభసాస్థలతాత్రి పృథం

యస్మాత్ త్రిసామ్య సదనాదురు కంపయానమ్॥

—శ్రీభాగ. ౨ స్కం. ౭ అ. ౪౦ శ్లో.

“ధరణీ రేణువుల నయిన గణుతింప నలవియగుం గాని యమ్మహాత్ముని లీలావతారాద్భుత కర్మంబులు లెక్కవెట్ట నెవ్వరికి సశక్యంబైయుండు నీకు సంక్షేపరూపంబున నుపన్యసించితి సవిస్తరంబుగా నెఱింగింప నాకుం దరంబు గాదనిన నన్యులం జెప్పనేల వినుము.

చ. అమరు ద్రివిక్రమస్ఫురణ నందిన యమ్మహితాత్ము పాదవే గమున హతంబులైన త్రిజగంబుల కావల వెల్లు సత్యబో కము చలియించినం గరుణగైకొని కాచి ధరించు పాదప ద్మము తుది నున్న యప్రతిహతంబగుశక్తి గణింప శక్యమే॥

—శ్రీమదాంధ్రభాగవతము.

చ పు య.

కల్కి బుద్ధ బని వ్యాస, కరహిం జగ కారజ నటవర ।
మాయా అపరంపార విలక్షణ, అతిహి దుస్తర॥

బ్రహ్మ, దుద్ర ఆరు దేవ దైత్య హూ పార న పావే ।
వేద భేద బిను లభే నేతి కహి కే సముర్భూవే॥

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

చేయఁగలఁడందురు. ఆతఁడవతరించుటకు ముఖ్యప్రయోజనము
 లీలావిస్తారము. ఈ భూమిమీఁద నవతరించి యాతఁడు చేసిన
 క్రీడలను వినినవారును, జదివినవారును, అనుమోదించిన
 వారును శాశ్వతముగ నీసంసారసాగరమునుండి తరించి పరమ
 ధామమును బొందుదురు. ఈపనిని భగవంతుఁడు తప్ప మఱి
 కెవరును జేయఁజాలరు. ప్రేమప్రదానము, ప్రేమప్రసారము,
 ప్రేమప్రదర్శనము, ప్రేమార్ణవమునుండి యుద్భవించినతప్ప
 ప్రకాశములోనికి రాఁజాలదు. వేదము సాక్షాద్భగవన్ముఖ
 నిస్సృతము. కలియుగములో వేదము లుప్తము కాఁగలదు.
 మానవులు వేదధర్మ విహీనులై, క్రియాకర్మశూన్యులై
 యుందురు. కావున తనవాణిని దాను బ్రకటపఱచి, తన
 మధుమయ, ప్రేమమయ, ఆనందమయ లీలలను బ్రకాశ
 మొనర్చుటకు స్వయముగ శ్రీహరియే వ్యాసరూపమున నవత
 రించి వేదములను వ్యాసమొనర్చి, పురాణేతిహాసములను
 సంగ్రహమొనర్చి సర్వసాధారణ మానవులకుఁగూడ వీటి
 నన్నిటిని సులభముగ నొనర్పఁగలఁడు. భగవంతుఁడు వ్యాస
 రూపమున నవతరింపకున్న వో నాతని దివ్యలీలల యొక్కయు
 నపౌరుషేయ ప్రభావజ్ఞానములయొక్కయు ప్రచారప్రసార
 మెట్లు కాఁగలదు? ఈ ద్వాపరాంతమందు వ్యాసభగవానుఁడు
 పరాశరమహాముని వీర్యముచే, సత్యవతీదేవి గర్భమున నుద్భ
 వించెను. ఆతఁడు వేదములను వ్యాసము కావించెను; అసంఖ్యా
 కులగు మానవుల నుద్ధరింపఁ గలిగినదియు, భగవల్లీలల నభి
 వర్ణించునదియు, భరమహంస సాత్త్వత సంహితయు నగు
 భాగవత మహాపురాణమును రచించెను.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అంత శౌనకఁ డిట్లనెను:- “అట్లైన భగవానుఁ డట్టి విపరీతోపదేశము నేలయిచ్చెను? అసురులు వేదమార్గమున నుండి వేదమార్గప్రచారము చేయుచుండినను, యజ్ఞయాగాది వైదికకర్మానుష్ఠాన మొనర్చుచుండినను వారిని తప్పుడుదారి త్రొక్కింపవలసిన పనియేమున్నది?”

ఇది విని సూతుఁ డిట్లనెను:- “మహానుభావులారా! గుణజ్ఞులకడ గుణము శోభించును గాని, నీచులకడ గుణ మవ గుణము కాఁగలదు. తీక్షణులకడ శూరునిచేత నున్న నది శత్రుసంహారము చేయట యను బుణ్యకార్య మొనర్చుటకు పనికివచ్చును. దానినే ఒక పిల్లవాని చేతికిచ్చిన వానిశరీరము కోసికొనుటకే పనికిరాఁగలదు. అట్లే అసురులు వైదికక్రియ లొనర్చి బలమును బొందిన, వారి బలము పరపీఠమునకే వినియోగపడగలదు. కావుననే భగవంతుఁడు వారినివేదమార్గ భ్రష్టులఁ గావించి వైదికశ్రీ సంపన్నులఁ గానీయలేదు.”

కలియుగము రాఁగానే వర్ణాశ్రమధర్మములు సాధారణముగ నశించిపోఁగలవు. ఒకవేళ నామమాత్ర ద్విజులున్నను వారు పాపండులుగను, భూర్తులుగను, వంచకులుగ నగుదురు. శూద్రులు, అంత్యజులు, మ్లేచ్ఛులు, పరమతస్థులు శాసకులగుదురు. వీరు వైదికధర్మ విరోధులుగను, ఆర్య సంస్కృతిని ద్వేషించువారుగను, దామే సర్వజ్ఞులమనియు, నభివృద్ధికారకులమనియు ననుకొనుచు యజ్ఞభాగములకు విరోధించెదరు. అప్పుడెచ్చటను స్వాహా, స్వధా, వషట్కారాది శబ్దములు వినఁబడవు. సజ్జనుల గృహములందైనను వేద

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

స్వయముగ నవతారములుకూడ ధరించును. కావున యజ్ఞ రూపుడగు విష్ణువు, మనువు, మనుపుత్రులగు రాజులు, ఋషులు, దేవగణము, ఇంద్రుడు వీరందఱును రక్షకుడగు విష్ణుని యంశము లందురు.

పెరిగిపోవుచున్న సృష్టిని సంహార మొనర్చుటకై ఆతఁడే సర్వేశ్వరుడగు దుద్రహాపమున నుద్భవించి భూత, పిశాచులను, అత్యంత క్రోధముగల దైత్యుల నుద్భవింపజేసి, లోకమున నధర్మక్రోధముల వృద్ధికావించును. అందువలననే క్రోధులు, అధర్ములగు దైత్యులు, కాలము, అంతఃకుడు మొదలగువారందఱు రుద్రుని అంశలు. అందఱలో నా హరి వ్యాపించియున్నాడు. ఆతని మహిమము అనంతము; అపారము. నూనవుడు తన సాధనములచే దానిని బొందలేడు; తన తర్కముచే దానిని సిద్ధాంతము చేయలేడు. ఆతని కృప యెవరిమీఁదఁగలదో ఆతఁడుమాత్రమే దానిని దెలిసికొనఁగలడు. ఆతఁడే యీ సంసార సాగరమును దాటఁగలుగును. ఆతనిని సర్వాత్మభావముతోఁ బూర్ణముగ దేవ దానవ, ఋషి, మునులెవరును వేయేల నేనును దెలిసికొనఁజాలను. అయినను గొందఱాతనిని దెలిసికొనఁ గలుగుదురు. ఆతని కృప యున్నచో నాతని మాయను దాటఁగలుగుదురు. చాల మంది ఆతని దెలిసికొనిరి. ఆతని మాయను దాటిరి. వారిలోఁ గొందఱు పేర్లను జెప్పెదను. నేనాతని మాయను ఆతని కృపచేతనే యెఱుఁగుదును. నీవు నెఱుఁగుదువు. మహేశ్వరుడు నెఱుఁగును. ప్రహ్లాదుడు, మను పత్నియగు శత రూప, స్వాయంభువమనువు, ప్రియవ్రతాది మనుపుత్రులు,

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అనగా నేను గొంచెము సంక్షిప్తముగ భగవదవతార లీలలను, కొందఱ భాగవతుల నామములను జెప్పితిని. భగవంతునకును, భాగవతులకును సంబంధించినవారే భాగవతులు. నీకు కనబడున దంతయు భగవంతున కన్యమైనది కాదు. సమస్తజగత్తు ఆతని స్వరూపమే. ఇట్లయ్యి నాతఁడు జగద్వ్యతిరేకుఁడే. ఈ భాగవత తత్త్వమును నాకు కమలమునఁ గూర్చుండియున్నప్పుడు సాక్షాచ్ఛ్రీమన్నారాయణుఁడు నాకుఁ జెప్పెను. ఇప్పుడు నీవు దీనిని విస్తార మొనర్చి లోకమునఁ బ్రచార మొనర్చుము.”

నారదుఁ డిట్లడిగెను:- “స్వామీ! కార్యములన్నియు నేదో సంకల్పముచే జరుగుచుండును. నా యీ కార్యమువలన నీవస్తువు సిద్ధింపవలయునని మునుముందుగ మనస్సున విచారించుము. సంకల్పముచేతనే సృష్టి కలుగునని నీవే చెప్పఁగలవు. మానవుఁడు సంకల్పముచేతనే బంధనమునఁ బడును. కావున సమస్తసంకల్పములను బరిత్యాగము కావింపవలెను. ‘నీవీ భాగవతశాస్త్రమును విస్తారము కావించి, ప్రచార ప్రసారములఁ గావింపు’మని చెప్పుచున్నావు. నన్నుఁ గర్మప్రవృత్తుని కమ్మని యేల చెప్పుచున్నావు? నైష్కర్మ్యమే కదా ముక్తిమార్గము.”

ఇది విని బ్రహ్మ మిక్కిలి ప్రేమతో నిట్లనెను:- “నాయనా! కర్మమువలన బంధనమనుట యథార్థమే. కర్మము సంకల్పపూర్వకముగఁ జేయఁబడుననుటయును సత్యమే. కాని కేవలము భగవంతుని నిమిత్తము చేయఁబడు కర్మములు సంసార బంధ హేతువులు కావు. కాకపోగా నవి సంసారబంధ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

నిత్యము శ్రవణము చేయువారియొక్కయు చిత్తములు కూడ
మాయావిమోహితములు కావు.”

సూతుఁ డిట్లనెను- “మునులారా! ఈ విధముగ నా
గురుదేవుఁడగు శుకదేవుఁడు పరీక్షిన్నహారాజుకు బ్రహ్మ-
నారద సంవాదమును జెప్పి యూరకుండెను. అతఁ డూర
కొనఁగా పరమభాగవతుఁడగు పరీక్షిన్నరేంద్రుఁ డేనియో
పలుక నుద్యుక్తుఁడయ్యెను.”

శ్లోకము.

బోలే బ్రహ్మ - “వత్స! బజాకే వీణా వరతర ।
భనో భాగవత తత్త్వ సునత భవపార హోయః నర॥
కర్మ బంధ కే హేతు కింతు హరి చరిత లలిత అతి ।
కహత సశాస కీ హోయ రాధికా పతి చరనని రతి॥

సబ సంసారీ సుఖ లహై, జగ విషయని తే మన హాటే ।
ముక్త ముముక్షూ బద్ధ సబ, సేవే భవ బంధన కటే॥

అర్థము.

బ్రహ్మ యిట్లనెను:- “వత్స! నీవు వీణ మీటుచు
భాగవతమును గానముచేయుము. మానవుఁడు భాగవత తత్త్వ
మును విని భవసాగరమును దరింపఁగలఁడు. కర్మములు బంధ
హేతువులు. కాని హరి చరిత మతి లలితమైనది. దానిని
జెప్పుటచే రాధికాపతి చరణములందు ప్రేమ కలుగును.
జగతిలో విషయములనుండి మనస్సు తొలఁగి సంసారమున
సుఖమును బొందఁగలుగును. ముక్తులు, ముముక్షువులు,

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

భ ష్ప య.

క హేఁ పరీక్షిత్ - “గురో! ఆపు విస్తార బతావేఁ ।
జాకూఁ నారద కర్యో తాహి అబ మోహీ సునావేఁ॥
వరా బీతే శరద స్వచ్ఛ కరి దేవే జలకూఁ ।
త్యోఁ హరి లీలా నామహియే కే మేఁటే మలకూఁ॥

పీవత పానీ పంథ కో, నిజపుర పహుఁచే పాంథ జ్యోఁ ।
హ రిత హోవే హృదయ హరి, భ క్తపరసి పదశాంత త్యోఁ॥

అ ర్థ ము.

పరీక్షిత్తు ఇట్లు పలికెను:- “గురూ! నారదుఁడు
దేనిని గాన మొనర్చెనో ఆభాగవతమును నాకు విస్తారముగఁ
జెప్పవలయును. వర్షముతువు దాటిపోఁగానే శరదృతువు
రాఁగానే స్వచ్ఛమగు జలము నెట్లు లభించునో అట్లే హరి
లీలానామములు హృదయమునకు సోకెనా దానిలోని పాప
ములను దుడిచివేయఁ గలదు.

మార్గమున పాంథుఁడు దప్పిక చెంది నీరును ద్రాగి స్వ
గ్రామము నెట్లు చేరునో అట్లే హృదయమున హరిని జింతిం
పఁగా భ క్తుఁడు హర్షమును జెంది శాంతిని జెందును.”

శ్రోతయొక్క అధికారమును దెలిసికొనియే వక్త
యుపదేశింపవలయును. హీనశ్రేణికి చెందిన శ్రోతలకు ఉచ్చ
శ్రేణికి చెందిన జ్ఞానమును వెంటనే చెప్పుట వ్యర్థము. ఏల
ననఁగా వారు దానిని గ్రహింపజాలరు. అట్లే ఉచ్చకోటిలోఁ
జేరిన శ్రోతలకు నిమ్నశ్రేణికి చెప్పు విషయమును జెప్పిన

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

పరీక్షిద్వచనములను విని శ్రీశుకుఁ డిట్లనెను:- “రాజా! నీ వింత తొందఱపడెదవేల? ధైర్యమును వహించుము. నేను సర్వమును జెప్పెదను.”

అంత మహారాజుట్లనెను:- “ప్రభూ! తొందఱపాటు యేమియులేదు గాని, అంత్యకాలమున నామనస్సు మదన మోహనుఁడగు శ్యామసుందర సుందర చరణారవిందములందు లగ్నముకాకుండి మరణకాలమునఁ జిత్తము సాంసారిక విషయములందే లగ్నమగుచో మరల నెనుబదినాల్గు లక్షల యోనులలోఁ దిరుగుచుండవలసి వచ్చునేమో నను చింతయే నన్ను వేధించుచున్నది. కావున నేను అనాసక్తచిత్తుఁడనై ఆనందకందుఁడగు నందనందన చరణారవిందములందు లగ్నము కావించి ప్రాణములు విడువఁదలఁచినాను.”

నవ్వుచు శ్రీ శుకుఁ డిట్లనెను:- “రాజా! చెవులతోఁ గథ వినుచుండిన మనస్సు భగవచ్చరణారవిందములపై నెట్లు నిలుచును? ఈ విషయమున నీ యభిప్రాయ మేమియో చెప్పుము.”

అంతఁ బరీక్షిత్తుహారాజు చేతులు జోడించుకొని మిక్కిలి సమ్రతతో నిట్లనెను:- “స్వామీ! నాకేమి తెలియును? నేను మీఁబోటి సాధువులవలన భగవంతునకును, భగవన్నామమునకును, భగవద్గుణములకును భేదమేమియును లేదు, ఒక్కటేనని వినియున్నాను. మనము మన కర్ణముల ద్వారా సుమధుర భగవన్నామములను, గలిమలహరిణీయగు కమనీయ శ్రీకృష్ణకథను శ్రవణము చేయుచున్నప్పుడు, మన కర్ణరంధ్రములద్వారా కథతోఁగూడ నామ, గుణ రూపమగు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరు వరకు నలు దిశల గల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

నేర్పఱచి, యా ప్రవాహములో యమునాతట విహారియగు వాసుదేవుని స్నానము చేయించి, దానిపై శాశ్వతముగ నాసీనము కావింపఁగలదు. నవనీతమునకంటెఁ గోమలము లును, మఖమల్కంఠ మెత్తనివియు, వటాశ్వత్థ నవజాత పల్లవములకంటె మృదులములు నగు మదనమోహనుని చరణ కమలములను జిత్తము దర్శించెనా, అది అచ్చటనే పాదుకొని పోఁగలదు. అది అచ్చటనుండి విషయప్రపంచములోనికి రాఁ గాఁక్షింపదు.”

అంత శ్రీశకుఁ డిట్లడిగెను:- “భగవచ్చరణములను బొంది చిత్తము తనచంచలత నెట్లు వదలఁగలదు? దాని స్వభావ మటునిటు తిరుగుటేగదా! అది దానిస్వభావమును వదలుట చాలకష్టమే.”

ఇదివిని పరీక్షితు నవ్వుచు నిట్లనెను:- “స్వామీ! అన్యథా తలంపకుండినచో నేనొక దృష్టాంత మీయఁగలను. ఆదృష్టాంతమైనను ఇంటిలోనుండుగృహస్థులవిషయము. గృహములో నన్నిటికంటెఁ బ్రయమైనదియు, నన్నిటికంటె మోహకమైనదియు, సర్వవిధముల మనస్సును వశపఱచుకొనునది గృహిణి. గృహిణితేని గృహము గృహమేకాదు. ఇంటికిశోభ యిల్లాలే. నానాదుఃఖములను మఱపించియు నింటిలోఁ గని పెట్టుకొనియుండునది ఇల్లాలు. సతీసాధ్వీయు, రూపగుణ సంపన్నయు, దనను మిక్కిలిగఁ బ్రేమించునదియు, మృధు మధుర మందహాసము కలదియు, బ్రయముగ భాషించు నదియు నగు బత్నినివీడి యే గుణగ్రాహియగు పతి యుండఁ గలఁడు? ఇట్టి సర్వాంగ సుందరియగు సాధ్వీని బడసియుఁ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

పాదపద్మముల నొక్కసారి కాంచెనా, ఇక నది వానిసాత్రే కాగలదు. వాటినివదలి యింకొకచోటకు పోదు. పోవుట యెట్లు? ఆతనికంటె గమనీయమగు పదార్థ మింకొకటి యీలోకమున నుండినగదా! కావున జిత్తము తన చంచలతనువీడి యూతనిలో రమింపగలదు.”

ఇది విని శ్రీశుకుండు నవ్వి యిట్లనెను:- “రాజా! నీవు మంచి దృష్టాంతమిచ్చితివి. మంచిది. నీ వేయే ప్రశ్నలడుగఁ దలచితివి? వాటి సూచన సూక్ష్మముగ నాకిమ్ము, దానిని నేను విస్తరించి నీకుఁజెప్పెదను.”

ఇది విని యానందమును బ్రకటించుచు మహారాజు జిల్లనెను:- “స్వామీ! ప్రశ్నించుటకును యోగ్యతకావలయును. అందఱును బ్రశ్నింపఁజాలరు. మీరంతట మీరే నా కేది హితమో దానినుపదేశింపుఁడు. కథాప్రసంగము జరుగుటకై నేను కొన్ని ప్రశ్నించెదను; కాని నేనిన్ని విషయములనే అడుగుచున్నానని మీరు భావింపవలదు. మీరే ప్రశ్నలకు మాత్రము ప్రత్యుత్తర విధింపవలయును. ఇవికాక నేనడుగఁ జాలనివియు, హితకరమైనవియు నేమైననుండిన వాటిని గూడ నాహితముకొఱకు నేనడుగకయే నన్ను శిష్యునిగ గ్రహించి యుపదేశింపవలయును. నాప్రశ్నలివి:-

(౧) ఈజీవుఁడు స్వతః పంచభూత రహితుఁడు. కాని యే దేహములోనుండి యీ సుఖదుఃఖములను భోగించుచున్నట్లు కనుపించుచున్నాఁడో, అది పంచభూతములతో నేర్పడినది. జీవుడీదేహమును స్వభావవశమున బొందుచున్నాఁడా లేక కర్మాధీనుడై పొందుచున్నాఁడా?

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

(౯) జీవు లేయేకర్మ లొనర్చిన నేయేగతి ప్రాప్తించును?

(౧౦) త్రిగుణముల పరిణామ స్వరూపములగు దేవ, మనుష్యాది యోనులందు బుట్టగోరువా రేల కర్మద్వారా యేయే జన్మలను బొందుటకుఁ బ్రయత్నింతురు?

(౧౧) పృథ్వీ, పాతాళ, దిశ, ఆకాశ, గ్రహనక్షత్ర, పర్వత, నదీ, సముద్ర, ద్విపాదు లన్నటిలో నివసించు జీవు లన్నియు నెట్లుత్పన్నమైనవి?

(౧౨) ఈ బ్రహ్మాండము లోపలనుండి యెంత పెద్దది? బయట ఇది యింకెంత పరిణామమున నున్నది?

(౧౩) మహాపురుషుల ఆచరణ మెట్లుండును? వారి చరిత్ర గుణకథనము నొనర్పుఁడు.

(౧౪) వర్ణాశ్రమధర్మ విభాగ మెట్లుండును? ఆయా వర్ణాశ్రమధర్మము లేవియో తెల్పుఁడు.

(౧౫) భగవంతుని పరమాశ్చర్యమయ, సులలిత కమ సీయ అవతారకథలను గూర్చి చెప్పుఁడు.

(౧౬) కృత, త్రేతా, ద్వాపర, కలియుగాదుల భేదము లను గూర్చి చెప్పుఁడు. ఇప్పుడు ఫలానియుగమని తెలిసి కొనుట యెట్లు?

(౧౭) ఏయే యుగ మెన్నాళ్లుండునో, ఆయా యుగ పరిమాణమునుగూర్చి చెప్పుఁడు.

(౧౮) ఏయే యుగములలో నేయే కర్మ లొనర్చిన ముక్తినిబొంది భగవత్ప్రాప్తికలుగునో, ఆయా యుగధర్మము లను గూర్చియుఁ జెప్పవలయును.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

(30) సర్గ, స్థితి, ప్రలయములను గూర్చిన రహస్యమును గ్రమముగఁ జెప్పవలయును.

(31) ఇష్టమును జెప్పఁబడు యజ్ఞాది వైదికకర్మలెట్లు చేయఁబడునో, ఆసంగతికూడ చెప్పవలయును.

(32) వాపీ, కూప, తటాకారామదేవాలయాదిపూర్తి కర్మలను గూర్చియు, వాటి నిర్మాణ, విధులను గూర్చియుఁ జెప్పవలయును.

(33) స్మార్త కర్మలు, కామ్యకర్మలు, ధర్మార్థకామములను ద్వివర్గములకు సంబంధించి సాధన విధులను గూర్చియుఁ జెప్పవలెను.

(34) మోక్షమును బొందక, ప్రకృతిలో లీనమును జేందినవారు మరల నెట్లు పుట్టుదురో చెప్పవలయును.

(35) పాపండు ధర్మప్రచార ప్రసారము లెట్లు, యేల కలుగునో తెలుపవలయును.

(36) ఆత్మయొక్క బంధమోక్షములను గూర్చి చెప్పవలయును.

(37) ఆత్మ స్వరూపమందవస్థితి యెట్లుకలుగును?

(38) శర్వతంత్రస్వతంత్రుఁడును, సర్వసమర్థుఁడు నగు సర్వేశ్వరుఁడు అఘటన ఘటనాపటీయసి యగు తన ప్రియురాలితో నేవిధముగఁ గ్రీడించును?

(39) స్వేచ్ఛగాఁ దనమాయను బరిత్యజించి యుదాసీన భావముతోఁ గేవలము సాక్షిరూపుడై యెట్లుండును?

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

సుధారసమును బాసము చేయించుచున్నావు. నాకర్హరంధ్రము లందు అమృతమును గ్రుమ్మరించి హృదయమువఱకు బంపించుచుంటివి. మృత సంజీవనీ సుధను శరీరమంతటను జిలుకుచున్నావు. ఇంక నేనెట్లు చావఁగలను? మధ్యలో నాకనిష్టమేల కలుగఁగలదు? కుపితుఁడగు శృంగి మహర్షి నామృత్యుకాలమును నిర్దేశింపకుండినను, దక్షకునిచే నేషుదినములలోఁ జావకుండినను నేను నిరంతరము కథను వినుచుఁ జావనేచావను. నిరంతర మీవిధముగానే నిరాహారుఁడనై కథాశ్రవణము చేయుచుందును. నీవు నా యాహారపానీయముల చింతను పీడవలెను. నాకుఁ గేవలము కేశవుని లలితకథలనే వినిపింపుము. నన్ను శంకారహితునిఁ గావించి పరమ పదమునకు అధికారిగా నొనర్చుము. నన్ను దుర్గతినుండి రక్షింపుము. ఇదియే శ్రీచరణములకు నా వినయపూర్వకమగు ప్రార్థన.”

సూతుఁడు శౌనకాని మహామునులతో నిట్లనెను:-

“మునులారా! ఈవిధముగఁ బరీక్షిస్తృహఃరాజు నాగురుదేవుఁడగు శ్రీశుకమహర్షిని, తనప్రశ్నలకుఁ బ్రత్యుత్తర మీయవలయునని ప్రార్థింపఁగా నాతఁడు రాజు ప్రశ్నలనువిని మిక్కిలి సంతసించి, బ్రహ్మకల్పారంభమున సాక్షాచ్ఛ్రీమన్నారాయణుని వలనఁ గమలమునఁ గూర్చుండిన లోకపితామహుఁడగు బ్రహ్మవినిన ప్రకారముగ శ్రీమద్భాగవత తత్త్వమును వినిపించుటకుఁ బ్రవృత్తుఁడయ్యెను. పరీక్షిస్తృహఃరాజేయే ప్రశ్నల నడిగెనో వాటికి క్రమముగఁ బ్రత్యుత్తరమిచ్చుటకు వ్యాస నందనుఁడగు శుకమహర్షి ప్రవృత్తుఁడయ్యెను.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బ్రహ్మ తపస్సు - వైకుంఠదర్శనము

౯౪

శ్లో॥ తస్మై స్వలోకం భగవాన్ సభాజితః

సందర్శయామాస పరం నయత్పరమ్ ।

వ్యపేత సంక్షేప విమోహ మాధ్వసమ్,

స్వద్వప్త వద్భిర్విబుధై రభిష్టుతమ్॥

—శ్రీభాగ. ౨ స్కం. ౯ అ. ౯ శ్లో.

“బ్రహ్మ నిజస్థానంబైన పద్మంబునం దాసీనుడై యొక్కింత చింతించి యట్టి శబ్దంబు దన్ను దపంబుసేయుమని నియమించుటగాఁ దలంచి ప్రాణాయామ పరాయణుడై జ్ఞానేంద్రియ కర్మేంద్రియంబుల జయించి యేకాగ్ర చిత్తుడై సకలలోక సంతాప హేతువగు తపంబు వేయి దివ్యవత్సరం బులు గావింప నీశ్వరుండు ప్రసన్నుడై పాడసూపిన నక్క మల సంభవుండు తతఁ ణంబ రాజసతామస మిశ్రసత్త్వ గుణా తీతంబును శుద్ధసత్త్వ గుణావాసంబును, నకాలవిక్రమంబును సర్వలోకోన్నతంబును సకల సురగణస్తుత్యంబును లోభ మోహాభయ విరహితంబును నపునరావృత్తి మార్గంబును ననంత తేజో విరాజితంబునునైన వైకుంఠపురంబుం బాడగని”

—శ్రీమదాంధ్ర భాగవతము.

చ ప్పయ.

హ్వై ప్రసన్న శుకకహే భూప! సును సుఖకే మగకూఁ
పాకై బ్రహ్మ ప్రకాశ దిఖావే మాయాజగ కూఁ॥

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

స్వరాజ్యమున కధికారి కాఁగలఁడు. అతఁడు సర్వము నిర్వహింపఁ గలుగును. కావున విషయములలో మనస్సును జొన్నుటయే బంధనమని సారసిద్ధాంతము. మనస్సును విషయముల నుండి తొలగించి తపస్సునందు లగ్నముచేయుటయే మోక్షమార్గము.

ఈ కనఁబడు చిత్రవిచిత్రములగు మోహక సాంసారిక పదార్థములన్నిటికి ఆ సచ్చిదానంద ప్రభువుతో నేమి సంబంధము? ఈ పదార్థము లన్నియు సనిత్యములు, శ్రీహరి నిత్యుఁడు. ఇవి నాశవంతములు, ఆనందఘనుఁడగు ప్రభువు అవినాశి. ఇవి పరిణామమున దుఃఖదాయకములు, భగవంతుఁడు సర్వదా సుఖస్వరూపుఁడు. ఇదంతయు యోచించుకొని శుకమహర్షి పరీక్షిస్తృహరాజుతో నిట్లనెను:- “రాజా! ఈ సాంసారిక పదార్థములతో నా విశుద్ధ జ్ఞానస్వరూపుఁడగు భగవంతున కేమియు సంబంధములేదు. ఒకవేళ సంబంధముండిన, స్వప్నములోఁ జూచిన పదార్థములకును స్వప్నము కన్నవానికి నెంతటి సంబంధము కలదో, అంతటి సంబంధము కలదు. కలలో నేనుఁగులు, గుఱ్ఱములు, సాగర పర్వతాదు లన్నియుఁ గనఁబడును. కన్నులు తెఱవఁగానే పర్వతములును లేవు, నదులును లేవు, సముద్రములును లేవు. తన పూరి గుడిశెలో కుక్కి-మంచములో చినుఁగుల దుప్పటి తాను డెన్నాఁడు.”

అంత మహాఽజిట్లడిగెను:- “ప్రభూ! మానవుఁడు తాను బూర్వము సత్యముగఁ జూచినదే కలలోఁ జూచును. దీనినిబట్టి మొట్టమొదట నేదియో సత్యపదార్థ ముండియుండ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

గావించుచుందురు. మొదట వారిని యథార్థముగ నట్లే చూచెదరు. తెలిసికొనఁగానే 'వీరు పగటివేషగాండ్ర'ని నవ్వుకొందురు. ఈ మాయకూడ పగటివేషగాండ్రవంటిదే. నానారూపిణియగు మాయాసంబంధముచే జీవుఁడు శుద్ధ చైతన్యఁడయ్యి, మాయిక గుణములలో రమించుటచే దేహ, కేహ, స్త్రీ, ధన, భూ, వాహన, వస్త్రాదులందు మమకారము వహించి, అనిశ్యము, నాశవంతుము, క్షణభంగురమునగు పాంచభౌతిక శరీరమందహంభావము వహించి, ఇదినేను, అదినేను, నాకీశక్తి యున్నది, నేను దీనిని జంపఁగలను, దానిని గొట్టఁగలను, వానిని మోసగింపఁగలను, వానిపని పట్టింపఁగలను, అక్కడికి పోయెదను, దీనిని దెచ్చెదను, దానినిచ్చెదను, నేనిట్టి జ్ఞానిని, అట్టిభ్యానిని, మిక్కిలి మానవంతుఁడను, నేనావస్తువునకుఁగర్తను, దానిని భరణపోషణచేయు భర్తను అని యిట్లు శరీరముమీఁద అహంకారమును వహించి వాగుచుండును. ఇదంతయు నేల జరుగుచున్నది? ప్రకృతి మాయ వలన. అవిద్యాకారణమున. కాలము సమీపింపఁగా, గుణ క్షోభముకలుగఁగా నీప్రపంచమంతయు నిర్మాణమగును. కాని, మాయాపతియెవఁడో, కాలనియంత యెవఁడో, స్వభావముగఁ బ్రవర్తకుఁడెవఁడో అట్టివాని నీజీవుఁడు శరణుచొచ్చి నప్పుడు, సమస్త ప్రపంచ జననియగు మోహకమాయకు శాశనకర్తయని గ్రహించి, తన మహిమను గుర్తెఱిగి, అక్షరబ్రహ్మమందు రమించుచో, నాశుద్ధచేతనుఁ డజ్ఞాన రహితుఁడై తానహంకార మమకారములు చెందిన యీ మాయిక పదార్థములను వీడి ఉదాసీనుఁడు కాఁగలఁడు.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరు వరకు నలు దిశల గల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

నల్లిక్కులను రెండునేత్రములు కలిగిన నాలుగుముఖములు పుట్టెను. వానితో నెనిమిది దిక్కులు చూడఁగలిగియుండెను. అందువలన బ్రహ్మ చతురాననుడనఁబడెను. దిశలు పదియగుటచే బ్రహ్మకు మొట్టమొదట అయిదుముఖములుండెను. ఆ యైదవ ముఖమును శివుఁడు తరించెను.”

ఇదివిని శౌనకుఁడిట్లనెను:- “సూతా! తన తండ్రియగు బ్రహ్మయొక్క అయిదవశిరమును శివుఁడేలఖండించెను? ఇట్టి లోకపిరుద్ధమగు కార్యమును మహేశ్వరుఁడేల చేసెను? ఆసంగతి మాకు చెప్పవలయును.”

ఇదివిని సూతుఁడిట్లనెను:- “ఈ కథ చాలపెద్దది. దీని నెప్పుడైన సమయానుసారముగ మీకు వినిపించెదను. నా గురుదేవుఁడు పరీక్షిన్మహారాజునకు వినిపించిన యా సృష్టి ప్రసంగమును మాత్రమే యిప్పుడు వినుఁడు. నేను సృష్టి తత్త్వముల యొక్క ప్రకృతి వికృతాదులను గూర్చి చెప్పెదనని మీరు భావింపకుఁడు. ఈ సమయమున శ్రీమన్నారాయణుఁడు లోకపితామహుఁడగు బ్రహ్మకు భాగవత తత్త్వము నెల్లుపదేశించెనో కేవల మా కథాప్రసంగమును మాత్రమే చెప్పవలసియున్నది.”

శౌనకుఁడిట్లనెను:- “లెస్స, లెస్స. సూతా! నీకేది ఉచితముగఁ దోచిన దానిని జెప్పుము.”

ఇది విని సూతుఁడిట్లనెను:- “బ్రాహ్మణోత్తములారా! బ్రహ్మ ఇటు నటు బిత్తరచూపులతోఁ జూచుచుండెను. భగవంతుఁ డతని హృదయములో సృష్టిచేయవలయునను సంకల్పమును గలుగఁజేసెను. పుట్టఁగానే ఆతనికి

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

దలచెను. ఇట్టి జ్ఞానము కలుగకున్నచో జీవుడు సాలెపుడుగు వలె దనవలను దానే అల్లుకొని దానిలో జిక్కుకొనును. ఈ జ్ఞానము కలిగినతర్వాత జ్ఞాని యేదైన జేసెనా ఆతనికి పుణ్యాపాపములు గాని సుఖదుఃఖములుగాని అంటవు. బ్రహ్మ తన సంకల్పమునకుఁ గారణమును వెదకుటకు మనస్సును నిరోధించి తపస్సుచేయ మొదలిడెను. మనో నిరోధము కావించుటయే తపస్సునకుఁ జరమలక్ష్యము.

శ్రీమహావిష్ణువు బ్రహ్మతపస్సునకు మెచ్చి యాతనికి పరమధామమును నిత్యసత్త్వస్థానము నగు వైకుంఠలోకమును జూపెను.”

అంత శౌనకుఁడిట్లనెను:- “సూతా! వైకుంఠములోఁ గూడ సత్త్వముండు నెడల నదియు మాయకమే కదా! ఏలననఁగా సత్త్వరజస్తమములు మూడును ప్రాకృతికములు కదా!”

ఇది విని సూతుఁడిట్లనెను:- “మహాభాగా! అక్కడిది యీ త్రిగుణములలోఁ జేరిన సత్త్వము కాదు. త్రిగుణములకు పైన మాయాతీతమగు దివ్యసత్త్వమొకటి కలదు. దానికి ఊపము లేదు. అది భగవంతుని దివ్యగుణము. వానివలననే వైకుంఠలోకము శాంతముగ నుండును. త్రిగుణములలో సముద్రములోవలె దరంగములు లేచుచుండును. అక్కడూర్మలతో నేమిపని? అచ్చట నిత్యసుఖము కలదు.”

ఇది విని శౌనకుఁడిట్లనెను:- “సూతా! మాకు వైకుంఠవర్ణనముచేసి చెప్పము.”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

మకుటము మెఱయుచుండును. కంఠమునఁ గమనీయ మాత్మిక హారములు వ్రేలాడుచుండును. అందఱ చేతులలో తులసీ మాలలు తిరుగుచుండును. దేవలోకములోని దివ్య దేవాంగనలు కూడ ఆరూపములను గాంచి విమోహితలగుచుందురు. మును లారా! వైకుంఠములోఁగూడ కమనీయకాంతిక్రలిగిన కాంత లకు కఱవులేదు. అక్కడకూడ లక్ష్మీకి చెలికత్తెలుగ నసంఖ్యాకములుగ, అతి అనుపమ లావణ్యయుక్తలగు నప్పరసలు ఇటునటు మెఱుఁగుతీగలవలె మెఱయుచు దిరుగుచుందురు. వారు కులుకుచు దళుక్కుమని అటు నిటు దిరుగుచుండుటచే మేఘచ్ఛన్నమగు నాకాశము విద్యున్నాలలచేఁ బ్రకాశించు నట్లు, వైకుంఠమెల్లప్పుడు శోభాయమానముగ నుండును.

అచ్చట లక్ష్మీదేవి మూర్తినంతయై సదా నివాసము చేయుచుండును. అచ్చట నామె తన చంచలతాస్వభావమును వీడును. పురాణపురుషుని పత్ని చంచలత్వము కలిగియుండుట స్వాభావికమే; కాని యచ్చట శ్రీహరి సదా కిశోరుఁడై యుండును. కావున లక్ష్మీదేవి సదా ఆతని గుణగానమందు లీనమగును. అచ్చట నొక దివ్యమగు నుద్ఘాతనము కలదు. అనేక పరమదివ్యజన్మలనుండి యనంతపుణ్యముచేతను, వివిధారాధనలచేతను వైకుంఠమునకుఁ జేరిన పక్షులు కూజితము చేయుచుండును. శుక, శారికా, పారావత, దామర, మయూర, చకోరాది పులుగులు సంగీతస్వరముతోఁ గూయుచుండును. అనంతపుణ్యములద్వారా యుగయుగములు ఆరాధన చేయుటచే నచ్చట వృక్షములుగనైనవి నిరంతరము దివ్యగంధమును వెదఁజల్లుచుండును. ఆ వృక్షశాఖలందు దివ్యమగు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

పరమసుఖములనుకొనుచుందురు. మలములోఁదిరుగు పురుగున కదియే హితముగ నుండునుగాని దుర్గంధముగఁ దోచదు. చీములోనుండుపురుగు క్రుల్లి వాసనకొట్టు చీములో నే తిరుగుచు నచ్చటనే దానికి సుఖమని తలచును. జీవి యీ తుచ్చ విషయమునుండి మనస్సును దొలిగించినచో వైకుంఠమార్గ గామి కాఁగలుగును.

బ్రహ్మ అచ్చట శ్రీమన్నారాయణుని దర్శించెను. ఆతఁడు భుజముపైఁ జేయివేసి, మందహాసముతోఁ గ్రీగంటి చూపులతో, కిరీట, ముకుటాంగదామలను ధరించి, రత్న జటిత సింహాసనమున విరాజిల్లుచుండెను. ఆతని నాలుగు భుజములందు అంగద, కంకణాది దివ్యాభరణములు శోభాయ మానములుగ నుండెను. గళమున దివ్యవనమాలయు, వక్షః సలమున శ్రీవత్సచిహ్నమును గలదు. అచ్చట లక్ష్మీదేవి నిత్యనివాసము చేయుచుండును. తళతళ మెఱయు పట్టుపీతా బరము ధరించియుండెను. ఆయనచుట్టును మూర్తిమంతము లగుఁ బురష, ప్రకృతి, మహత్తత్వ, అహంకార, పంచ కర్మేంద్రియములు, పంచజ్ఞానేంద్రియములు, మనస్సు, పంచ తన్మాత్రలు, పంచభూతములు ఇవన్నియు దివ్యరూపములు ధరించియుండెను. భగవానుఁడు పూర్ణషడైశ్వర్యసంపన్నుడు. ఏయైశ్వర్యములోను నే యంశమును ఆయనలోఁ దరుగులేదు. ఆతఁడు యథార్థముగ భగవత్పదవాచ్యుడు.

ఇట్టి మహైశ్వర్యపూర్ణుడు, సౌందర్యరాశి, ఆనంద నిధి, శోభాధాముఁడగు భగవంతుని దర్శించి బ్రహ్మ ఆనంద మును బట్టజాలకపోయెను. ఆతని శరీరము రోమాంచ మగు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అర్థము.

పరమ దివ్య వైకుంఠముయొక్క కాంత్యైశ్వర్యము లమితములు. అచ్చట శ్రీహరి పార్షదులతోడను, బరివారము తోడను నిండు పేలోలగమున సుఖాసీనుడై దర్శనమియ్యగా నారాయణుని విధికాంచి, ఆనందబాష్పములను గార్చుచుండ, హరి నాతని బాహువులను బట్టుకొని తనదగ్గఱ గూర్చుండఁ బెట్టుకొని వేదగర్భుడగు బ్రహ్మతో సుధామయవాక్కులతో నిట్లనెను:- “వత్సా! సృష్టిసమయములో నేల విచారము కలిగినదో చెప్పుము.”

పంచశ్లోకీ భాగవతము

౯౫

శ్రీ భగవానువాచ.

శ్లో॥ జ్ఞానం పరమగుహ్యం మే యద్విజ్ఞాన సమన్వితమ్,
సరహస్యం తదంగం చ గృహాణ గదితం మయా॥

యావానహం యథాభానో యద్రూప గుణకర్మకః,
తథైవ తత్త్వవిజ్ఞానమస్తు తే మదనుగ్రహత్ ॥

అహమేవాసమే వాగ్రే నాన్యద్యత్సద సత్పరమ్,
పశ్చాదహం యదేతచ్ఛయోఽవశిష్యేత సోఽస్త్వహమ్
ఋతేఽర్థం యత్రప్రతీయేత స ప్రతీయేత చాత్మని,
తద్విద్యాదాత్మనో మాయాం యథాభాసో యథా తనుః॥

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

క॥ అరయఁగఁ గల్ప ప్రళయాం

తరమున నాద్యంత విరహిత క్రియ తోడం

బరిపూర్ణ నిత్య మహిమం

బరమాత్ముడనై సరోజభవ యేనుందుఁ.

వ. అదియునుంగాక నీవు నన్నడిగిన యీజగన్నిర్మాణ
మాయాప్రకారం బెఱింగింతు లేనియర్థంబు శుక్తిరజత
భ్రాంతియుంబోలె నేమిటి మహిమందోచి క్రమ్మఁ దోచక
మానునదియె మదీయ మాయావిశేషంబని యెఱుంగు మది
యునుంగాక లేనియర్థంబు దృశ్యమానంబగుటకును గల
యర్థంబు దర్శన గోచరంబు గాకుండుటకును ద్విచంద్రాది
కంబును దమఃప్రభాసంబును దృష్టాంతంబులుగాఁ దెలియు
మే ప్రకారంబున మహాభూతంబులు భౌతికంబులయిన ఘట
పటాదులందుఁ బ్రవేశించియుండు నాప్రకారంబున నేను
నీ భూత భౌతికంబులయిన సర్వకార్యంబులందు సత్త్వాది
రూపంబులం బ్రవేశించి యుండును భౌతికంబులు భూతంబు
లందుఁ గారణావస్థం బొందుచందంబున భూత భౌతికంబులు
గారణావస్థంబొంది నాయందు నభివ్యక్తంబులై యుండవు.
సర్వదేశంబులయందును సర్వకాలంబులయందును నేది బోధి
తంబై యుండు నట్టిదియ పరబ్రహ్మస్వరూపంబు తత్త్వం
బెఱుంగ నిచ్చించిన మిముబోధి వారలకు నీచెప్పిన మదీయ
తత్త్వాత్మకంబైన యర్థంబు యర్థంబని యెఱుంగు మీ యర్థం
బుత్కృష్టంబయిన యది యేకాగ్ర చిత్తుండవై యాకర్షించి
భవదీయ చిత్తంబున ధరియించిన నీకు సర్వాదికర్మంబులందు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

పండిన పైరును గాంచియు, గురువు సర్వగుణసంపన్నుడును, విద్వాంసుడునగు యోగ్యశిష్యుని గాంచియు, యోగ్యుడగు తండ్రి యిల్లు, వాఁకిలిగల వానికిచ్చిన తన పుత్రిక సుఖపడుటను గాంచియు, వివాహానంతరము వధూవరులిద్దరు ననుకూలముగ నుండుటఁ గనియు నెంతటి యానందము కలుగుచుండునో అంతకుఁ గోటిరెట్లానందము భక్తులకు భగవద్దర్శనమునఁ గలుగును. భగవంతుఁడు కృపతో సాధకుని సాధనను సఫలము కానించి, అతిదుర్లభమగు తన దర్శనము నొసంగిన నప్పుడు కలుగు ఆనందమును వర్ణింప నలవికాదు. అది కేవల మనుభవైకవేద్యము. దివ్యసహస్ర వర్షములకు స్వయంభువుఁడగు జలైరురాననునకు మాయాపతియగు శ్రీహరి దర్శనము ప్రాప్తిం చెను. కేవలము దర్శనమే కాదు. భగవంతుఁడాతని గృహఁ జూచి, మమకారముతో బాహువులు పట్టుకొని తన సమీపమునఁ గూర్చుండఁ బెట్టుకొనఁగా నాతఁ డనుభవించిన యానందమునకు మేఱలేకుండెను. ఆతఁడు స్తుతించుటకూడ మఱచిపోవునంతటి యానందమును దాననుభవించెను. ఈ విధముగ బ్రహ్మ నిశ్చేష్టితుఁడై మాటాడఁజాలకుండుటను గాంచి మందహాసము చేయుచు మధుసూదనుఁ డిట్లనెను:-

“వేదగర్భా! నీ యోగము నిర్వ్యలీకము. నీవు నాయారాధనమును నిష్కవటభావముతోఁ జేసితివి. దీనికి ప్రత్యక్ష ప్రమాణము నాదర్శనము లభించుటయే.”

బ్రహ్మ చేతులు జోడించి యిట్లనెను:- “ప్రభూ! నేను నిష్కాముఁడనని యెట్లనఁగలను?”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బంగారు బిందెలు బయటపడి, పరిశ్రమ సఫలము కాఁగానే, ధనస్వామి యానందమునకు మేఘయుండమ, ఆతఁడానందఁ జోలికల నూగులాడుచుండును. ఇష్టము వచ్చినట్లు తినును, ద్రాగును. వసంతమాడును. దానినెదురుగఁబెట్టుకొని చూచుకొనుచుండును. ఇదేవిధముగ సాధకుఁడు నా దర్శన మగు వఱకు కల్యాణప్రాప్తికై పరిశ్రమ కావింపవలయును. నీవు మోహితుఁడవై కూర్చుండఁగా నే నాకాశవాణిద్వారా తపము చేయుమని యాదేశించితిని. నీవు నాయాదేశము నంగీకరించి యేకాంతమున ఘోరతప మొనర్చితివి. ఆ కారణమున నీవు నాకృపకుఁ బాత్రుఁడవైతివి. నా యనుగ్రహము వలననే నీకు సర్వసాధారణులకు దుర్లభమగు నా దివ్యలోక దర్శనము కూడ ప్రాప్తించినది.”

బ్రహ్మ దీనస్వరముతో నిట్లనెను:- “ప్రభూ! ఏసాధన ద్వారా నేను నీకృపకుఁ బాత్రుఁడనైతిని?”

భగవానుఁ డిట్లనెను:- “నా కృప సాధన సాధ్యము కాదు. ఎవనిపై నాకృప ప్రసరించునో, ఆతఁడే నావైపుకు మరలును. ఆతఁడే సాధనలోఁ బ్రవృత్తుఁడగును.”

బ్రహ్మ యిట్లడిగెను:- “ప్రభూ! నీకృప వానిపై బఱపి నప్పుడు వానిచే నీ విట్టి కఠినసాధనలు చేయించుచుందులకు?”

భగవానుఁ డిట్లనెను:- “కేవల ముత్కంఠత కలిగించుటకును, అధికాధికముగ సుఖమును బ్రసాదించుటకును భగవద్దర్శనము కొఱకెంతటి యుత్కంఠత కలుగునో, అట్టి తీవ్ర సాధనములందుఁ బ్రవృత్తి కలుగును. ఆ సాధన లొనర్చుటచే

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

మివై అందట బుద్ధిగుహయందుండి కార్యము లొనర్పఁజేయుచున్నావు. అందట నాడించుచున్నావు. అన్ని అలంకారములు నీవే చేయుచున్నావు. అన్ని ఆడంబరములు నీవే కావించుచున్నావు. నామనస్సులోని విషయములన్నియు నీకుఁ దెలియును. అయినను నీ వడుగుచుండుటచే, నీ యాదేశమును గాలించుటకై నామనోగత భావములను వ్యక్తమొనర్చుచున్నాను. నామనోవాంఛితమును బ్రకటింతును. మీ సమ్ముఖమున నాయుప్తవస్తువును యాచించెదను. కృపతో దానిని దీన హీన సాధన విహీనుడనగు నాకుఁ బ్రేమపూర్వకముగఁ బ్రసాదించుఁడు.”

భగవంతుఁ డిట్లనెను:- “బ్రహ్మ! నీవడిగిన దెట్టి దైన నిచ్చెదను. నాకడ నదేయవస్తువేదియును లేదు.”

అంత బ్రహ్మ వినయముతో నిట్లనెను:- “నాథా! స్వామీ! సర్వసమర్థుడగు దాతవగు నీ ద్వారమునకు వచ్చి నేను విముఖుడనై తిరిగిపోను. నిన్నందఱు నరూపుడవందురు. కావున నరూపుడవైనను నీయొక్క స్థూల సూక్ష్మ రూపముల రెంటిని నే నెఱుఁగునట్లు నాకుఁ బ్రసాదింపుము.”

భగవానుఁ డిట్లనెను:- “బ్రహ్మ! నేను విష్ణువును. కేవలము జగద్రక్షణము చేయుటయే నా పని. ప్రజాసృష్టి చేయుట నీ పని. సంహారముచేయుట శివుని పని.”

ఇది విని బ్రహ్మ యిట్లనెను:- “లేదు ప్రభూ! ఇదంతయు నీ క్రీడ. సాలీడు తనలోనుండి దారమును దీసి వలనల్లి, దానిలో నిటునుండి అటు, అటునుండి యిటు నానందముతోఁ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బ్రహ్మ గద్గదకంఠముతో నిట్లనెను:- “ఈశ్వరేశ్వరా! నే నింతవఱ కట్టివాఁడనుగాను; కాని మీరు స్నేహపూర్వకముగఁ బ్రేమతో నా చేయి పట్టుకొంటిరా, నా భుజమును బట్టుకొని మీ చరణసమీపమునకుఁ జేర్చుకొంటిరా, ప్రభూ! దీనిని సర్వదా నేను నిర్వహింపఁగలను. వివాహమందు వరుఁడొక్కసారి వధువుయొక్క పాణిని గ్రహించును. ఆ కారణమున జీవితాంతమువఱకు దాని భరణ పోషణ పాలనభారము వహించుచున్నాఁడు. అదేవిధముగఁ జేయి పట్టుకొనినందులకు మాట దక్కించుకొనవలసినది మీరే. నేను మీ యూజ్ఞ చే-
మీ సేవయను భావముతో - సృష్టి కార్యమందు సంलग్నఁడనై ఉద్భిజ, స్వేదజ, అండజ, జరాయుజాది చిన్న, పెద్ద, మధ్యమ, ఉచ్చ నీచ జీవ విభాగము చేయునప్పుడు నేను స్వతంత్రుఁడనను నభిమానము కలుగకుండునట్లు చేయవలయుననియే మరల మరల నేను ప్రార్థించుచున్నాను.”

ఇది విని భగవానుఁడు నవ్వి యిట్లనెను:- “పరమ ప్రేమాస్పదా! చతురాననా! నేను నీకు పరమదివ్యజ్ఞానమును జెప్పెదను. దానిని దెలిసికొనిన మానవుఁడు మోహజాలమునఁ బడఁడు.”

మిక్కిలి యుత్సాహముతో బ్రహ్మ యిట్లనెను:- “నాథా! ఆ నీ జ్ఞాన మెట్టిది?”

భగవంతుఁ డిట్లనెను:- “నా జ్ఞానము జన్మకర్మ దివ్యత్వమును బ్రబోధించునట్లే యున్నది. ఆ జ్ఞానము విజ్ఞానసహితమైనది. అది రహస్యయుతమైన పరమగుహ్యతత్వము. అది

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బ్రహ్మ యిట్లనెను:- “భక్తవత్సలా! నేను కృతార్థుఁడనైతిని. నీకృపకుఁ బాత్రుఁడనైతిని. ఇప్పుడునాకు దీనినిఁ జెప్పుఁడు. ఈ జగత్తేమిటి? త్రికాలములందు సమాన సత్తాతోనుండు పరమతత్వమేది?”

భగవానుఁ డిట్లనెను:- “బ్రహ్మ! ఈ భౌతిక సృష్టి కాకపూర్వమే నేనున్నాను. ఆసమయమున సత్, అసత్, స్థూల, సూక్ష్మ, వీనికి కారణభూతమగు ప్రకృతియునులేదు. ఈ దృశ్యమానజగత్తుగూడ నాస్వరూపమే. సృష్ట్యంతరము నను నేనే యుందును.”

బ్రహ్మ యిట్లనెను:- “ప్రభూ! ఇదంతయు నానాత్వముగ గోచరించుచున్నది. సృష్టియందనేక పదార్థములు, అనేక రూపములు, అనేక వర్ణములు, అనేక నామములు కనబడుచున్నవి. సృష్ట్యంతమున నివియన్నియు నెచ్చటికి పోవును?”

భగవానుఁడు నవ్వి యిట్లనెను:- “నీకు నానాత్వముగఁ గనబడునదంతయు నాక్రీడ. దీపావళినాఁడు చక్కెరతోఁ జేయఁబడిన చాల ఏనుఁగులు, గుఱ్ఱములు, ఒంటెలు, గుఱ్ఱపుపిల్లలు, గొల్లవాడు, సిపాయి, పరాసువాడు, స్త్రీ, పెండ్లికూతురు, బాలుఁడు, బాలిక మొదలగు నాటవస్తువులు వచ్చును. పిల్లలు ఇదిగో నాగుఱ్ఱము, ఇది నాగుఱ్ఱపుపిల్ల, ఆపిల్లకు ఒంటెపిల్లనుతీసికొనిరా, ఆబొమ్మను ఏనుఁగుపై నెక్కించుము — అని యిట్లు బొమ్మలతోఁ చాలసేపు ఆడుకొనుచుందురు. ఆట వస్తువులన్నియు విడిచివేయఁబడిన తర్వాత నేనుఁగులునులేవు, గుఱ్ఱములునులేవు. అన్నియుఁ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ననఁగా లేనిది ఉన్నట్లు కనబడుచున్నది. కన్నులక్రింద
 వ్రేలితో నదిమినచో ఇద్దరు సూర్యులు, ఇద్దరు చంద్రులు
 కనబడుదురు. వృద్ధావస్థలోఁ గొందఱకు రెండవచంద్రుఁడు
 ఆ భాసముగఁ గనబడుచుండును. అదేవిధముగ నొకానొక
 సత్తాచే అసత్తైకూడ సత్తుగా గోచరించుచున్నది. సత్తు కన
 బడనిది. సూర్యప్రకాశము చోరబడని అంతర్లహము
 సర్వదా అంధకారముగనే యుండును. అచ్చటికి దీపమును
 గొనిపోయిన నంధకారము కనబడదు. అంధకార మచ్చటి
 నుండి పోలేదు, కాని దీపమున్న కారణమున కనబడుటలేదు.
 దీపము నచ్చటనుండి తొలగించినచో మరల యథాప్రకార
 ముగ నంధకారము వ్యాపించును. రాహువు నక్షత్రమండ
 లమునుండి యెచ్చటికిని వెళ్లుటలేదు. నక్షత్రమండలములోనే
 కలదు; కాని కనబడదు. అదేవిధముగ నాత్మ నిత్య మున్న
 ప్పటికిని కనబడదు. ఇదంతయు మాయాకార్యమే. నా
 మాయచేతనే యీ మాయక విద్వాంసు లనేకార్థముల నొన
 ర్చిరి. అవన్నియు సరియే. ఏలననఁగా నామాయలో నన్నియ
 సంభవములే. మాయలో నసంభవ మను వస్తువే లేదు.
 మిగిలినవన్నియు దానిలో సమావేశమగును.”

బ్రహ్మ చాలగ విచారించి యిట్లనెను:- “ప్రభూ!
 నాకు సరిగా మనస్సునకుఁ బట్టలేదు. ఏమో అయోమయముగ
 నున్నది. ఒక్కొక్కసారి మీ రిదియంతయు నా రూపమే
 యందురు. తర్వాత మరల నీ ప్రపంచమునకు వేఱుగా నున్నా
 ననుచుంటిరి. అదెట్లు? నాకు స్పష్టముగఁ జెప్పఁడు.”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరు వరకు నలు దిశల గల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

భగవానుఁ డిట్ల నెను:- “అన్వయము కలుపుటకును నేక మొనర్చుటకును, వ్యతిరేకము వేఱుచేయుటకును బనికి వచ్చును. చాలమంది నల్లనివారు, గౌరవర్ణమువారు, పచ్చనివారు, చిన్నవారు, పెద్దవారు, లావువారు, సన్ననివారు ఉందురు. వీరందఱకును రెండుచేతులు, రెండుకాళ్లున్న పురుషులతో నన్వయము కలదు. అనఁగా నేకపురుష సంజ్ఞకు సంబంధించియుండును. జరాయను తిత్తిలోఁ బుట్టువాటి నన్నిటిని జరాయుజములందురు. పక్షుల నేకములు కలవు. పేల్లెన్నిచెప్పఁగలను? ఇవన్నియు అండములనుండి పుట్టుటచే నండజములని పిలువబడును. వృక్షము లసంఖ్యాకములు. ఇవన్నియు నుద్భిజములలో జేర్పఁబడినవి. చెమట వలనఁ బుట్టినవి స్వేదజములలో నన్వయింపఁబడినవి. ఈ నాలుగు రకములను నొకే జీవకోటిలోఁ జేర్పఁబడినవి. జీవశక్తి కలవన్నియు శీవులు. వీటినన్నిటిని జీవులతో నన్వయింపఁబడినవి. ఇదేవిధముగ శ్రుతి అన్నిపదార్థములను జెప్పి, చివరకు ఈ కనఁబడునదంతయు బ్రహ్మమనెను. దీనిలోఁ గనఁబడు నానాత్వము నిజముగ లేదు.”

బ్రహ్మ యిట్ల నెను:- “అవును, ఇది నిజమే. దేనిలో సత్తాకలదో, చైతన్యత కలదో, ఆనందానుభూతి కలదో యదియే బ్రహ్మ. ఈజీవులన్నిటిలో న్యూనాధిక్యతలు కనఁబడుచున్నవి. కావున నన్నియుఁ దారతమ్యముచే సచ్చిదానందస్వరూపమై యున్నది. ఇఁక నిష్పాడు వ్యతిరేకమును గూర్చి చెప్పఁడు.”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

జక్కని వస్త్రములను గట్టుకొని నలుగురు స్నేహితులతో నత్తవారింటికి అల్లముతినుటకు వచ్చెను. ఆనలుగురు ఆత్తవారిండ్లును నచ్చటనే. అందఱుతో యీడువారు. అందఱు నత్తవారింటికి వచ్చుటచే నలంకారములు చేసికొనియుండిరి. అందఱును వస్త్రభూషణములచే దమకుఁ దామే అలంకరించుకొనిరి. విశ్రాంతిఘట్టమునకు వచ్చి, వారు యమునలో నాచ మింపఁబోయిరి. దైవికముగ శీల ఆసమయమున తన చెలికత్తెలతో యమునలో స్నానముచేయ వచ్చెను. దూరమున నుండియే యామె తన భర్తను గాంచెను. ఆమె సిగ్గుచే శరీరమును ముడుచుకొని, యొక చెలికత్తెచాటున నక్కెను. ఈమె భర్త పీఠిలో నొకరై యుందురని అందఱును గ్రహించిరి. చెలికత్తెలు మిక్కిలి ఉల్లాసముగ నిట్లనిరి:- ‘శీలా! వారెవరో చెప్పవే?’ శీల మెదలకుండెను. కులవతియు, శీలవతియు నగు కన్య తన భర్తను జేయించాచి చూపించుచు బహిరంగముగ నెట్లు చెప్పఁగలదు? అది ద్వాపరయుగము. అది కలియుగమే యైయుండినచో, నామె వెంటనే గయ్యాభివలె దల యెత్తుకొని, పన్నులిగించుచు నందఱసమక్షమున వానిదగ్గఁజేరి నాతని పేరుపెట్టి ‘రమేశా! నీ వెప్పుడు వచ్చితివి? నెట్లదము పద’ అని చేయిపట్టుకొని కొనిపోయెడిదే. ఇది యనార్య సంస్కృతి. ద్వాపరయుగములో నిట్టి నిర్లజ్జవ్యవహారమును ననార్యులుకూడ చేసెనువారు కారు.

ఇట్లు మాఁగిమాటికి ఆమెనడిగి యిబ్బందిపెట్టినకొలఁది ఆమె యింకను సిగ్గుపడుచుండెను. ఆవివాహిత బాలికలలో నొకతె మిక్కిలి తెలివికలది కలదు. ఆమె అత్తవారింటికి

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ద్రోసిపుచ్చి మిగిలిన దదియేనని గ్రహించుము. ఏవిధముగఁ జూచినను మిగులునది ఆత్మతత్త్వ మొక్కటియే. ఆత్మతత్త్వ మెఱుంగఁగోరువారు తెలిసికొనఁదగిన విషయమిదియే. దీనిని దెలిసికొనెనా అన్నిటిని దెలిసికొనినట్లే. దీని నెఱుంగకున్న పరస్వము నెఱుంగనట్లే.

భగవానుఁడు బ్రహ్మతో నిట్లనెను:- బ్రహ్మ! ఇది నా యొక్క సారతత్త్వము. నీవు కల్ప కల్పాంతరములలోను దీనిని మఱవవలదు. దీనిని స్మరించుచు నీవెట్టి సృష్టి కావించినను, నెంతగాఁ బ్రపంచవిస్తారము కావించినను నీకు మోహము కలుగఁజాలదు. తెలిసినదా?”

బ్రహ్మ చేతులు జోడించుకొని వినయముగ నిట్లనెను :-
“అవును! స్వామీ! నేను నీ మాహాత్మ్యమును, నీస్వరూపమును, మాయాస్వరూపమును దెలిసికొంటిని. నీవు అను గ్రహమువలననే లభింతువనియుఁ దెలిసికొంటిని.”

అంత శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “సూతా! ‘స్పష్టవక్తా న వంచకః’ స్పష్టముగ మాటలాడువాఁడు మోసకాఁడు కాఁజాలఁడు. నీవు గడబిడగఁ జెప్పితివి. బ్రహ్మ ఈశ్వరుఁడు. ఆయన బాగుగా గ్రహించి యుండవచ్చును. ఆతనికిఁ జెప్పవలసిన దేముండును? కాని యథార్థమునకు మేమేమియును గ్రహింపలేకపోయితిమి. మాయ, సత్తు, అసత్తు, అన్వయము, వ్యతిరేకము, ఉన్నాఁడు, లేఁడు ఇట్టి పారిభాషిక శబ్దములను జెప్పి మమ్ము నీవాశ్చర్యజనకులుగ నొనర్చితివి. మేమును నీవెట్లు పలికిన నట్లు తలయూపుచుంటిమి. మధ్యలో నేమైన

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

దీని మర్మమును దెలిసినవారమే యగుదుము. ఆతనిముం దిది దాగియుండును. వాచాలస్త్రీ ఉత్సవములలో బడబడ వాగు చుండును. అందఱ నేదియో అనుచుండును. తన భర్త స్నేహితుఁడు వచ్చెనా, ఆమె చాటుకుఁబోయి దాగుకొనును. తల్లికి తండ్రికి నేసంబంధమైన నుండుఁగాక, మన కామె తల్లియే యగును. ఆమెను దల్లిగనే మన మెఱుఁగుదుము. అట్లే భావించెదము. అట్లే ఆదరసత్కారములు కావించెదము. మునివరులారా! మీరు నన్నిప్పుడు మాయాజాలములోనే పడియుండనీయకుండు. కృష్ణకథను జరుగనీయుండు. ప్రసంగ మును జరుగనీయుండు.”

ఇది విని శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “మంచిది సూతా! ఈ చిక్కువిషయమును అవకాశము చిక్కినప్పుడు తెలియఁజెప్ప వలయును. బ్రహ్మ భగవానునివలనఁ దెలిసికొని తర్వాత నేమి చేయుచుండెను? సూతా! సీతారామచంద్రులు, రాధే శ్యామ గోపాలుఁడు నీకు మేలుచేయునుగాక! మాకు సమస్త వృత్తాంతమును వినిపించుము.”

అంత సూతుఁ డిట్లనెను:- “మునులారా! ఈ విధముగ శ్రీమన్నారాయణుండు లోకపితామహున కుపదేశ మొసంగి యంతర్ధానమయ్యెను. భగవంతుఁ డంతర్ధానముకాఁగా సర్వ భూతమయుండగు బ్రహ్మ భగవంతుఁడున్నదిక్కునకు నమస్కరించెను. గతకల్పముల ననుసరించి యాతఁడు సృష్టిరచనలోఁ బ్రవృత్తుండయ్యెను. గారడీవాఁడు నిమిషములో రూప్యముల బొత్తులుపెట్టినట్లును తన సంచినుండి చిత్రవిచిత్ర వస్తువులను

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

సంతుష్టునిఁ గావించెను. తన తండ్రి తాను జేసిన సేవచే సంతుష్టుఁడగుటను గాంచి, యాతఁడు తండ్రిని బ్రశ్నింపఁగాఁ దామరసోద్భవుఁడు దశలక్షణములు గల శ్రీమద్భాగవతము నుపదేశించెను. వెనుక పరీక్షిత్తు శుకమహర్షి నడిగిన రమారమి నలుబదిప్రశ్నలకుఁ బ్రత్యుత్తర మిందుఁగలదు. ఈ దశలక్షణములను శ్రద్ధాభక్తులతో విని గ్రహించినచో మానవుఁడు నిస్సందేహుఁడు కాగలఁడు. నారదుఁడు తన తండ్రి వలన వినినదంతయు మా తండ్రి శోకసాగరమున మునిగియున్నప్పు డుపదేశించెను. అదియంతయు నా తండ్రివలన నేను వింటిని. ఇప్పుడు నీవుకూడ చాల దాదాపుగా దానికి సరిపోయిన ప్రశ్నలనే యడిగితివి. వాటి కన్నిటికిని బ్రత్యుత్తరము నే నీ దశలక్షణయుక్తమగు శ్రీమద్భాగవతముద్వారా చెప్పెదను. కావున నీవు జాగ్రత్తగా వినుము.”

సూతుఁడు మునులతో నిట్లనెను:- మునులారా! ఇట్లు సమాగురుదేవుఁడు దశలక్షణయుక్తమగు శ్రీమద్భాగవతము నారంభించెను.

ఉ ప్ప య.

వేదగర్భ! సును సభీ శాస్త్రకో సార సునాఁకఁ |
హూఁ వ్యాపక సర్వత్ర సర్వదా నహీ లభాఁకఁ ||
జాహి జాని జగ రచో మోహ హోవే నహీ కబహూ |
దేకే సద్ ఉపదేశ భయే అంతర్హిత హరిహూ ||

వీణావాదక దేవఋషి, సునీ పితా తే భాగవతి |

తిన్ ఉపదేశే మమ జనక, తోహి సునాఁకఁ సో నృపతి ||

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బును, భోషణంబును, నూనెలును, మన్వంతరంబులును,
నీశానుచరితంబులును, నిరోధంబును, ముక్తియు, నాశ్రయం
బును ననం బది తెఱంగు లయ్యె దశమాశ్రయ విశుద్ధ్యర్థంబు
దక్కిన తొమ్మిది లక్షణంబులు జెప్పబడె నని యెట్టివనిన"

— శ్రీమహాంధ్రభాగవతము.

ఉ ప్పయ.

జా మే సర్గ, విసర్గ, స్థాన, పోషణ, ఊటి సబ ।
మన్వంతర, ఈశానుకథా, సును లక్షణ నృప అబ ।
హై నిరోధ పుని ముక్తి దశమ ఆశ్రయ బతలావే ।
దసమ తత్వ కి సిద్ధ పేతు నాఊ కహలావే ।
శ్రుతి తే అరు బహు అర్థ తే, సాకభాత కోఈ కహే ।
జాపై హరి కిరపా కరే, భక్తి అహైతుకి తే లహే ।

అ ర్థ ము.

దీనిలో సర్గము, విసర్గము, స్థానము, పోషణము, ఊటి,
మన్వంతరము, ఈశానుకథ, నిరోధము, ముక్తి, యెక
బదియవది ఆశ్రయము. దశమతత్వ త్వ సిద్ధికోపకే మిగిలిన
తొమ్మిది చెప్పబడినవి.

శ్రుతుల కనేకార్థములు కలవు. వాటిని సాకల్యముగ
జెప్పగలవాడు లేడు. ఎవ్వనిపై హరి కృప గలదో, వానికే
అహైతుక భక్తి లభించును.

ఏదైన విషయమును నిరూపించుటకు బూర్వము
విద్వాంసులు సంక్షేపముగ దానియొక్క భేదలక్షణములను

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

శుకుఁ డిట్ల నెను:- “పురాతనములగు నాఖ్యానములు కలిగి, వేదములోని సంక్షిప్త వచనములకు వ్యాఖ్యానము చేయఁబడిన వాటిని ఋరాణము లందురు. పురాణము లసంఖ్యములు; కాని యీసమయమునఁ బదునెనిమిది మహాపురాణములు, పదునెనిమిది ఉపపురాణములు, పదునెనిమిది బౌద్ధపురాణములు మాత్రము ప్రసిద్ధములుగనున్నవి. అన్నిటిని నాతండ్రియగు వ్యాసభగవత్పాదులు సంగ్రహించెను. దశలక్షణములు కలది పురాణమనియు, పంచలక్షణములు కలది ఉపపురాణమనియుఁ జెప్పఁబడును. ఆ దశలక్షణము లివి:- సర్గము, విసర్గము, స్థానము, పోషణము, ఊతి, మన్వంతరము, ఈశానుచరితము, నిరోధము, ముక్తి; ఇంకఁ బదియవది యాశ్రయము. ఆయాశ్రయమే ప్రధానము. దాని సిద్ధికోటకు మిగిలిన తొమ్మిది లక్షణములు చెప్పఁబడినవి. ఎట్లనఁగా- ౧. తోడుపాలు తీసికొని గోవు దగ్గఱకుఁ బోవుటయు, ౨. దూడను విడిచి కుడిపించుటయు, ౩. చన్నులను గడిగి దానిని తోడుపాలతో సంయోగము కావించుటయును, ౪. పాలను బిత్తుకుటయు, ౫. వాసిని గాచుటయు, ౬. తోడువేసి పేరఁ బెట్టుటయు, ౭. పేరిన పెరుగును మథించుటకుఁ గవ్వము, కుదురు, త్రాడు చుట్టుటయు, ౮. పెరుగును గవ్వముతోఁ జిలుకుటయు, ౯. పైకి వచ్చిన నురుగుతోఁ గూడిన నవసేత కణముల నొక్కచోటకుఁ బ్రోవుచేయుటయు, ౧౦. ముద్దచేసి దానిని జేతితోఁ దీయుట. ఇచ్చట పాలుపిత్తుకుట మొదలుకొని, వెన్నముద్ద తీయవలయు చేయవలసిన పనియంతయు నవసరమే. కాని అన్నిటిలోఁ బ్రధానమైనది వెన్నముద్ద.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

దానియందుఁ గలుగు శుక్లీభ ముత్పన్నమగును. అప్పుడు దానిలోఁ గొంచెముగఁ గ్రియ జరుగును. సత్త్వరజస్తమో గుణములు సమానముగ నుండిన దానిని బ్రకృతియందురు. ఆసమయమునఁ బ్రకృతి యేమియును జేయఁజాలదు. రెండు పాదముల నొక్కసారి యెత్తివేసిన నడువఁగలమా? ఒక పాదము ముందుకును, ఒక పాదము వెనుకకును ఇట్లు విషమతగ వేసిన నే గమనము సాధ్యమగును. భార్యాభర్తలు, ఒకటే వయస్సు, ఒకేరంగు, ఒకే రూపము ఇట్లొకే రకముగనుండిన వారికి సంతతి కలుగదు. ఇద్దరిలో నొకరు పెద్ద, ఒకరు చిన్న, ఏదో విధముగ విషమత యుండుటచేతనే వంశాభివృద్ధి కలుగఁ గలదు. సామ్యావస్థ నిశ్చేష్టమగుననియే భావము. విషమత లోనే కదలిక, వృద్ధిక్షయములు, తగాదాలు, కొట్లాటలు మొదలగునవి సంభవించు చుండును. మూలప్రకృతి వలన పృథివి, జలము, తేజస్సు, వాయువు, ఆకాశ మను నీ పంచ భూతములును, శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధాదులను పంచ తన్మాత్రలును, వాక్పాణి, పాద, పాయు (లింగము), ఉపస్థ (గుదము) లను పంచకర్మేంద్రియములును, శ్రోత్ర (చెవులు), త్వక్ (చర్మము), చక్షు (కన్నులు), జిహ్వ (నాలుక), ఆహారము (ముక్కు) లను పంచజ్ఞానేంద్రియములును, ఒక మనస్సును, మహదహంకారములు రెండును, మూడు తత్త్వములు నెప్పు డుద్భవించునో అప్పుడు దానిని సర్గమందురు.”

అంత మహారా జిట్లడిగెను:- “అయితే స్వామీ! విసర్గ మనఁగా నేమి? ఇంక నిప్పుడు విసర్గ లక్షణములఁ గూర్చి చెప్పుడు.”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బ్రాహ్మింపదు. కావున సృష్టికార్యము పోషణచేతనే వృద్ధి పొందుచున్నది. చెట్టును నాటి దానికేమియుఁ బాలన పోషణములు లేకున్నచో నది యెండిపోవును. అప్పుడది ఫలముల నీయఁజాలదు."

అంతఁ బరీక్షిస్తృహఃరాజిట్లనెను:- "మన్వంతరమనఁగా నేమి? మన్వంతరములో భగవంతుఁ డేమిచేయును?"

ఇది విని శుకమహర్షి యిట్లనెను:- "రాజా! ఎనిమిది జాములు కల రాత్రింబవళ్లకు దినమని పేరు. ముప్పదిదినము లొక మాసము. పండ్రెండునెల లొక వర్షము. మన సంవత్సరము దేవతలకొక దినము. ఇట్టిదినములు మూడువందలఱు వదియైన దేవతల కొక దివ్యసంవత్సరము. ఇట్టివి వేయి దివ్య వర్షములు కలియుగము. రెండువేలైన ద్వాపరయుగము. మూడువేలైన ధ్రువయుగము. నాలుగువేలైన గృతయుగము. వీనిలో గ్రమముగ రెండువందలు, నాలుగువందలు, ఆఱువందలు, ఎనిమిదివందలు సంవత్సరములు సంధిసంధ్యాంశ లుగ నుండును. ఈ విధముగ పండ్రెండువేల దివ్యవర్షము లొక మహాయుగమనఁబడును. ఇట్టి మహాయుగములు వేయి గడచిన నది బ్రహ్మకొక దినము. బ్రహ్మదినములోఁ బదు నలుగురు మనువులు మారుదురు. ఒక్కొక్కమనువు జెబ్బది యొక్క మహాయుగములకంటెఁ గొంచె మధికముగనే యుండును. దానిని మన్వంతరమందురు. దీనియందు భగవంతుఁ డాఱురూపములు ధరించి యా మన్వంతరమును రక్షించును. మనువు, మనువుత్రులు, ఇంద్రుఁడు, సప్తర్షులు, దేవగణము, మన్వంతరములోని విశేషావతారములు — ఇవన్నియు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్ర రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బ్రహ్మయకాలమునఁ గారణరూపమున వాసనాబీజము లుండును. సృష్టిసమయము రాగానే జీవులు శరీరమును ధరించి తమ తమ వాసనానుసారముగ స్వతః కర్మలందుఁ బ్రవృత్తులగుచుండురు. ‘అసంఖ్యాకములగు జీవులు కలరు కదా! వీరిలోఁ గొంచెము గడబిడ జరుగదా? ఒకరి కర్మ లింకొకరికి కలియవా’ యని నీవడుగవచ్చును. రాజా! ఆప్రభుని వ్యవస్థ తప్పనిది. వేయి గోవులను నిలుచుండఁబెట్టుము. అసంఖ్యాకములగు దూడల నొక్కసారిగ వదలిపెట్టుము. దూడలు తమ తల్లుల నవి గుర్తించి వాటివద్దనే అవి పాలుత్రాగును, ఎవరి కే కర్మలు కలవో వాని నవి పట్టుకొనును, ఈ కర్మ వాసనకే ‘ఊతి’ యని పేరు.”

మహారా జిట్లనెను:- “స్వామీ! జీవులు కర్మవాసనా బద్ధులై సమస్తకార్యము లొనర్చుచున్నారనుట సత్యమే. ఇంక మీరిప్పుడు ‘ఈశానుకథ’ మర్మమును గూర్చి చెప్పఁడు.”

పరిక్షిత్తుని ప్రశ్నను విని శ్రీశంకఁ జిట్లనెను:- “రాజా! ఈశ్వరుని కథయు, నాతని కనుయాయులగు భక్తులయొక్కయుఁ బార్వతుల యొక్కయు కథకు ‘ఈశానుకథ’ అందురు. భగవంతుఁడు నానాయోనులందు కర్తాధీనుఁడుకాక, స్వేచ్ఛగా ననతరించును. వేనిని పినుటచేతనే భవబంధములు పటాపంచలగునో, అట్టి వివిధములగు సతాకిక దివ్యలీలల నొనర్చును. భగవదవతారములలోనివియు, నాతనికి ప్రియమును, చిత్తాకర్షకములగు కథలకే ఈశానుకథలని పేరు. ఆతని పార్వతులయొక్కయు, భక్తులయొక్కయు సులలిత కథలుకూడ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్ర రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అంత మహారాజుట్లడిగెను:- “స్వామీ! నిరోధలక్షణ మేమి?”

శుకుఁ డిట్ల నెను:- “రాజా! భగవంతుఁడు తన శక్తుల నన్నిటి నుపసంహరించి, తనలో లీనము చేసికొన్నప్పుడు ఆతఁడు యోగనిద్రను గ్రహించును. దానికి నిరోధమని పేరు. వ్యాపారి తాను పేర్చిన తన అమృతపు సామానంతను బ్రోవు చేసి దుకాణములోఁబెట్టి వాటిని బంధించి తాళము వేసినట్లు, ఈ మహాదుకాణదారుఁడగు నారాయణుఁడకూడ జీవుల నందఱును దనలోనికిలాగుకొని, బంధించి మెదలకుండుఁడని చెప్పును. దీనిని బ్రళయమనుఁడు, సంహారమనుఁడు, ఏదైన ననవచ్చును. అటువదలిన సేమి? మూఁడిరువదులనిన సేమి? రెండు నొకటే.”

రాజు మరల నిట్లడిగెను:- “స్వామీ! ముక్తిలక్షణ మును గూర్చియు శలవిండు.”

శుకమహర్షి నవ్వుచు నిట్ల నెను:- “రాజా! ముక్తిలక్షణ మేమనియూ? నీ బందిఖానాలో బంధింపఁబడిన యపరాధి వదలఁబడినాఁడనుకొనుఁడు. వాఁడు ముక్తుడైనాఁడు. జీవులు అజ్ఞానముచేతనే బంధింపఁబడిరి. మమతయే బంధనము. మోహమే జీవుని బంధించినది. మోహము పోఁగానే ముక్తి లభించును. అజ్ఞానజన్యమగు ననాత్మభావమును వీడి, ఆత్మ స్వరూపమందు నిలుచుటయే ముక్తి.”

రాజుట్ల నెను:- “ముక్తి కలిగినప్పుడు ఆశ్రయ మేమున్నది?”

శుకుఁడు వెంటనే యిట్ల నెను:- ఆశ్రయము లేకున్న నెవఁడైన నుండుటెట్లు? ముక్తికూడ ఒకానొకని ఆశ్రయించి

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్ర రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

జాలవు. సూర్యునకును జక్షుగోళములకును బ్రకాశ విభాగమును గావించు చక్షుత్వము వానిలో లేవు. ఆ చక్షురాది ఇంద్రియములకు సాక్షియగు జీవుడే అధ్యాత్మపురుషుడు.

అధ్యాత్మికపురుషుడగు జీవుడును, ఇంద్రియాధిష్ఠాత్మ దేవుడగు సూర్యాదిదేవతలును, ఈ సమస్తమును ఆధిభౌతిక దృశ్యపదార్థములు. వీనిలో నొక్కటి లేకున్నను మనము మఱియొక వస్తువును దెలిసికొనఁజాలము. నేను పూలను జూచునది కన్నులు, జీవాత్మనిద్వారా. పూలు లేకున్న యెడల సేత్రాధిదేవతయు, జీవుండునినను జూడఁజాలము. పూలు ఉండియు, గన్నులుండియు, జీవుడు లేకున్న నేమి చూడఁగలము? ఈ మూఁడింటికి పరస్పర మన్యోన్య సంబంధము కలదు. ఈ మూఁడింటికి సాక్షి యెవఁడో, ఈ మూఁటి నెవఁడు తెలిసికొనుచున్నాఁడో అతఁడే అత్మ. అతనినే పరమాత్మ యందుము. అతఁడే అన్నిటికిని అనన్యాశ్రయుడు. అతఁ డన్నిటికి నాశ్రయుడైనప్పటికిని అతఁడు దేనికి నాశ్రయుడు కాఁడు. అతఁడు విభుడు. సర్వాంతర్యామి. పరిపూర్ణుడు. నిత్యుడు. శుద్ధుడు. కార్యకారణ రహితుడు. సమస్త శాస్త్రములకు లక్ష్యమతఁడే. పైనఁజెప్పిన సర్గ, విసర్గ స్థానాదులగు తొమ్మిదియు నీ దశమమగు ఆశ్రయసిద్ధి కొఱకే. ఆ దశమమగు నాశ్రయము ఈ భాగవతములో దశమస్కంధములో వర్ణింపఁబడిన శ్రీకృష్ణుడే. మిగిలిన స్కంధములన్నియు నీ దశమముయొక్క పుష్టికొఱకే. ఇవి దానికి భూమిక; ఉపక్రమము.”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అర్థము.

॥

అఖిలపతియు, నిలఖిండను, అగోచరుడును.

ఆశ్రయము. ఈతడు సృష్టించుటకై బ్రహ్మయే.
పోషణకు విష్ణువుగను, సృష్టి నుపసంహరించునపుడే
శివుడని పిలువబడును. ఆ వ్యాపకబ్రహ్మయే వివిధరూపము
లను ధరించును.

భౌతిక, దైవిక, ఆశ్మికములను మూడింటిని నియ
మించుచు బాలు డెట్లు తానే బొమ్మరిండ్లను రచించి,
పోషించి చివరకు చెఱిసిపోవునో అట్లే అతడు క్రీడించును.

విరాట్ బ్రహ్మాండవర్ణనము

౯౭

శ్లో॥ పురుషోఽండం వినిర్భద్య యదాఽసా స వినిర్గతః ।

ఆత్మనోఽయన మన్విచ్ఛ స్పృహోఽస్రాక్షీచ్ఛుచిః శుచీః ॥

తాస్యబాత్సీత్ స్వస్పృష్టసు సహస్రపరివత్సరాన్ ।

తేన నారాయణో నామ యదాపః పురుషోఽభవాః ॥

— శ్రీభాగ. ఉత్సం. ౧౦ ఆ. ౧౦, ౧౧ శ్లో.

వ. “అమృహత్మండు లీలార్థంబై జగత్సర్వనంబునెయు
తలంపున బ్రహ్మాండంబు నిర్భేదించి తనకు సుఖస్థానంబు
నపేక్షించి మొదల శుద్ధంబులగు జలంబుల సృజించె.
స్వతః పరిశుద్ధండు గావున స్వస్పృష్టంబై యేకార్ణవాకారం

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

పిండములో నేమి కలదో బ్రహ్మాండములో నదియే కలదని శాస్త్రసిద్ధాంతము. ఒక చిన్న చిత్రములోఁ జేతులు, కాళ్లు, కన్నులు, చెవులు, ముక్కు ఇవన్నియు నుండును. దానిని యంత్ర సహాయమునఁ జిత్రకారుఁడు తనకౌశలముచేఁ బెద్దదిగాఁ జేసినప్పుడు దానిలో రెండు కన్నులకు బదులుగాఁ బదిచెవులుండవు. ఒక్క ముక్కుకు ఐదుముక్కు లేర్పడవు. ఆసూక్ష్మ చిహ్నములే పెద్దవిగ గోచరించును. అదేవిధముగ నీదేహరూపమగు పిండములో నేవస్తువులు కలవో బ్రహ్మాండములో నవియే కలవు. భేదమేమియనఁగా దేహమతి సూక్ష్మమైన వ్యష్టిరూపము, బ్రహ్మాండము సమష్టిరూపము. పిండములో సృష్టి స్థితి లయములెట్లు ప్రతిక్షణముండునో అదే విధముగ బ్రహ్మాండములోఁగూడ నుండును. కావున ముందుగాఁ దన సంగతి తెలిసికొనవలెను.

కొందఱు జ్ఞానముకొఱకు అటునిటు దిరుగుచుందురు. దేవతలారా! బయట జ్ఞాన మెచ్చటనున్నది? అది మీలోననే కలదు. దానిని దెలిసికొనుఁడు. చాలమంది ఊరకపుస్తకములు చదువుటకు వ్యగ్రులై యుందురు. పాఠకులారా! మీరీ నిర్జీవ పుస్తకముల వెంటఁబడనేల? ఈ పిండబ్రహ్మాండములే గొప్ప గ్రంథములు. దీనిలో జ్ఞానమంతయు నిమిడియున్నది. దీని పుటలన్నియుఁ దెలువఁబడియున్నవి. వీనిని మీరేల పఠింపరు? కళ్ళద్దములు (సుగోచనములు) లేకయే వీటిని జదువవచ్చును. అజ్ఞానరూపమగు కళ్ళద్దములను దీసివేయుఁడు. జ్ఞానభాండారమును వీడి. మహాసాగరమునువీడి, తుద్రములగు గుంటల నేల వెదకుకొనవలయును? కొందఱు “మాకు జ్వరము

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{2}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

గూర్చియే యోచించుచున్నారు. నిర్జీవమగు మెఱుంగువట్టిని, లేక కాగితపుముక్కలందు నిమగ్నమైయుందురు. ఈ యుద్ర సౌందర్యమే సర్వస్వమనుకొని దాని ప్రాప్తికొఱకే వ్యగ్రమైయుందురు.

మానవుఁడు కొంచెము సుస్థిరచిత్తముతో నాలోచించు నెడల, మనమెంత మోహములోఁ బడినదియుఁ దెలియఁగలదు. స్త్రీ పురుషుని బాహ్యసౌందర్యమును స్మరించి వ్యాకులపడు నెడలను, పురుషుఁడు స్త్రీ సమస్తసుఖముల కాట పట్టని గ్రహించి దాని రూప లావణ్యముల కాసక్తిని జెంది యంధుఁడై యున్న పూడును వాని వాస్తవిక రూపమును దెలిసికొను నెడలఁ గన్నులు తెఱిపిడిపడును. ఏ దేహమందు రమించి సుఖపడఁదలంచుచున్నావో, దానిమీఁది వస్త్రము లూశ్చి, పై చర్మమును దీసి నిలువఁబెట్టినచో బ్రదికియుండఁగానే కాకులు, గ్రద్దలు ముక్కులఁ బొడిచి తినును. ఇట్టిదానికొఱకై యీ నిఘర కవు లెన్నియవనూనములు, ఎన్ని విశేషణములను జెప్పి వర్ణించుచుందురు!

సృష్టిజ్ఞాసులారా! మీలోఁ గల సృష్టిదృశ్యమును జూడుఁడు. పిండజ్ఞానముచే బ్రహ్మాండజ్ఞానమును బొందుము. అప్పుడే నీవు యథార్థమగు తత్త్వజేత్తవు కాఁగలవు. ప్రకృతి నుండి మహత్తత్త్వము, మహత్తత్త్వమునుండి అహంకారము, అహంకారమునుండి సాత్త్విక, రాజస, తామసములను మూఁడుభేదములు, వానినుండి ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివి మొదలగునవి పుట్టుటనుగూర్చి ఊరక వర్ణించిన నేమియు ప్రయోజనములేదు. అది వాణీమలానము

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

వలదు. 'ఎందుకు' అనుదానికి అంతముండవలయును. లేకున్న బండి ముందుకు సాగదు. ఇంతవఱకు ఆతని వీర్య (పరాక్రమ) మంతయు నొక గోళాకారమగు నండములో నేకత్రితమై పేరు కొనినది. సంకల్పముచే గామ ముద్భవించినది. కామము సంకల్పముయొక్క పుత్రుడు. సంకల్పములేక కామము కలుగనే కలుగదు. ఆ ప్రభువు శుద్ధసంకల్పుడు, సత్యకాముడు. కావున నాతని వీర్యము శుద్ధ సంకల్పముచే ద్రవీభూతమయ్యెను. కావున శుద్ధతీర్థరూపమగు జలము సృష్టియయ్యెను. ఆతని సంకల్పముచే నుత్పన్నమైన కామమే ఆతని వీర్యమందు జీవనశక్తి సంచార మొనర్చెను. అందువలన జలములకు ఇంకొక పేరు నారములు. నారముల సహాయముననే కడుపులో నున్న బిడ్డకు ఆహారము లభించును. తాను సృజించిన నీరము లందే తాను బ్రవేశించి సహస్రవత్సరములవఱకు నివసించెను. ఇచ్చట సహస్రవర్షము లనునది పెక్కులనుట కుపలక్షణము మాత్రమే. అనగా జాలదినము లందు నివసించెను. ప్రవేశింపగానే ఆ ద్రవము ద్రవ్యమయ్యెను. ద్రవ్యము కాగానే దానిలో గ్రియాసంచారము కలిగెను. ఇట్లు చాలకాలము గడచినప్పటికిని దానికి లెక్క యింతనిలేదు. ఆతడు దానిలో బ్రవేశింపగానే నేటికొక దినమైనది, నెలయైనది, రెండు నెలలైనవని యిట్లు లెక్కకూడ ప్రారంభమయ్యెను. అంత నది తగ్గుట, హెచ్చుటయు, నెచ్చుటనుండి యేమి బయలుదేయునదియు, నేయంగము మొదట పుట్టవలసినదియు స్వభావము చేతనే ద్రవ్యము తోడనే కలుగును. ఏలననగా నది చైతన్యమగుటచే జీవనశక్తియు నుండవలయును. కావున ద్రవ్య,

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ముఖ్యములు. ప్రాణములు లేకున్న నే యింద్రియమును దన
కార్యమును దానొనర్పలేదు. నిష్ప్రాణశరీరములోని యిం
ద్రియములన్నియు శిథిలములై పోవును. ఆ ప్రాణమెట్లు పుట్టినదో
విరాట్పురుషుడు ప్రయత్నింపఁగా నాతని దేహంతర్వర్తియగు
నాకాశమునుండి యింద్రియములకు బలము నొసంగు శక్తి
యుత్పన్నమయ్యెను. దానిని వీర్యసారమగు ఓజస్సునుచు.
ఆ శక్తి మనస్సులోఁ బ్రవేశించినప్పుడు ఆ బలమునకు 'సహ'
యను పేరు కల్గును. 'సహ' వలననే సాహసము కలుగును.
ఆ శక్తియే శరీరమందు సంచారముచేసి కార్యమొనర్చు
నప్పుడు దానికి శారీరక బలమని పేరు. ఈవిధముగ మూడు
రకముల బలములు కలవు. ఆకాశమునకెట్లు రూపములేదో
బలమునకుఁగూడ అట్లే రూపములేదు. ఆ ఓజస్సు సాహస,
పరాక్రమముల ద్వారా ప్రకటము కాఁగలదు. సేనయంతయు
సేనాపతి యధీనమైనట్లును, రాణిఈగకు వినిలిన తేనెటీగ
లన్నియు నధీనమైనట్లును, రాజునకు సేనకు లధీనమైనట్లును,
సమస్తేంద్రియములును, మనస్సు మొదలగున నన్నియు
ముఖ్యమగుఁ బ్రాణమున కధీనములు. రాజు పోయిన నవియుఁ
బోవును. రాజుండిన నవియు నుండును.

వీర్యము గట్టిపడఁగాఁ గగినమగు బుద్ధుడములో
ముఖ్యప్రాణశక్తి సంచారముచేయఁగా దానిలోఁ దనంతెటఁ
దాను బ్రవేశించిన విరాట్పురుషమునకుఁ బ్రాణముల కారణ
మున నాఁకలిదప్పలు కలిగెను; ఏలననఁగాఁ బ్రాణసంచారము
లేక ఆఁకలిదప్పలు కలుగవు. ఆనశ్యకతయే ఆవిష్కారము
నకు జనని యనుట నిజము. కావున నా శరీరమం దొక

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరు వరకు నలు దిశల గల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

యము వాక్కు. మాటలాడుట, పలుకుట ఆ యింద్రియము నకు విషయము.

ఇన్నాళ్లనుండి విరాట్టు జలములోనే మునిగియుండెను. ప్రాణసంచారము లేనంతవఱ కేమియును లేదు. ప్రాణసంచారమై, తినుట, త్రాగుట మొదలిడఁగానే, ప్రాణసంచారము తీవ్రముగ జరుగుచుండఁగానే ఆతనికి శ్వాసింప నిచ్చ కలిగెను. ఇచ్చ కలుగఁగానే జలదారి కూము గొట్టము వలె ముక్కు ఏర్పడి దానిలో రెండు చిద్రములుకూడ యేర్పడెను. చిద్రము లేర్పడఁగానే ఆతనికి ఇచ్చ వృద్ధి చెందెను. లాభమువలన లోభముపెఱుఁగును. ఆతఁ డిట్లాలోచించెను:- ‘ ఏదైన సుగంధ పదార్థము వాసనచూచుటకు దొఱకిన బాగుండును. ’ ఇట్లునుకొనఁగానే శ్రూణేంద్రియ మచ్చటికివచ్చి చేరెను. దీనికి రెండు వాకిండ్ల యిల్లు లభించెను. వాయుదేవుఁ డీయింద్రియమున కధిపతి యయ్యెను. ఇద్దరును గలిసి ఆప్రమాణ విషయసుఖము ననుభవించుచుండెను.

ఇప్పుడు తినుట, మాటలాడుట, వాసన చూచుట మొదలిడఁగానే, యెక్కడనుండి సుగంధము వచ్చుచున్నదో చూత మనుకొనెను. చూడ నిచ్చ కలుగఁగానే యావిరాట్టు నకుఁ గమలముల వంటివై, లోపలఁ దెల్లరంగుమీఁద నెఱ్ఱని రక్తరేఖలు కలిగి మధ్య నల్లని కంటిపాపలు కలిగిన రెండు నేత్రములు, చిద్రములు ఏర్పడెను. అన్నియింద్రియములు ఆవాస మేర్పఱచుకొనఁగాఁ జక్షురింద్రియము మాత్ర మేల యూరకుండును? అది యెదురుగాఁ గనఁబడుచున్న సూర్యునితోఁ బరిణయమాడి; ఆతనిని తనపై నధికారిగా గ్రహించి

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

కారము మాది, నీ స్థానమగు నెడల. రమ్ము, మమ్ముల నేమి చేయఁగలవో?”

అంత శ్రోత్రేంద్రియము ఆ పదింటిని జయింపఁజాలనని గ్రహించి చేతులు జోడించి యిట్లనెను:- “అక్కలారా! ఇప్పుడు నేనెక్కడికి వెళ్లఁగలను? నన్ను నాయింటిలో ముండ నిండు. మీరుకూడ యిక్కడనే యుండవచ్చును.”

దిశ లిట్లనెను:- “మాకు నీవుండిన నేమి బాధయును లేదు, కాని మేము బ్రహ్మచారిణులము. నీవు యజమాను రాలనై యేదైన దేవతను పెండ్లాడెదవు. కావున గృహస్థుల సంగమము మాకు మంచిది కాదు.”

అంత శ్రోత్రేంద్రియ మిట్లనెను:- “మంచిది, నేను గూడ బ్రహ్మచారిణిగా నుందును. మీరందఱు నాకధిష్ఠాత్మ దేవతలు. నేను మీదాసిని. ఈవిధముగఁ బరస్పరము రాజీ నామాపడి, అందఱు నివసించుచుండిరి. కావున కర్ణముల కధిష్ఠాత్మదేవతలు దశదిశలు, శ్రోత్రేంద్రియము, శబ్దము వినుట దీనికి విషయము.

ఇప్పటికి రసన, కన్నులు, చెవులు, ముక్కు యేర్పడినవి. ఏదైన వస్తువు దూరమునఁగాని. సమీపమునఁగాని యుండిన నది కోమలమో లేక కఠినమో, తేలికయో లేక బరువో, ఉష్ణమో లేక శీతలమో తెలిసికొనవలెనను కోరిక కలుగఁగానే శరీరమంతటను జర్మ మేర్పడెను. దానిలోనికి స్పర్శేంద్రియము వచ్చిచేరెను. పైనుండి క్రిందవఱకు, లోపల నుండి పైవఱకు ఇంతపెద్ద స్పర్శదేవత తిషవేసికొనఁగా నట్టులే పెద్దదగు సధిష్ఠాత్మదేవతకూడ కావలెను. కావున సమాన

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ఇ ప్ప య.

ప్రభు విరాట్ తే ఓజ ఔర సహ, బల ప్రకటే నబ
పుని ఉపజే యే సభీ విషయ ఇంద్రియ దేవహు తబ

తాలు మాఃహి నభ దేవ రసన ఇంద్రియ రస చాభే ।

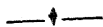
ముఖ మహా వాచా, అగ్ని దేవ బాణీ బహు భాభే ।

ఘ్రాణ, చక్షు శ్రోత్రహు త్వచా, గంధ, రూప, శబ్దహు పరస
వాయు సూర్య దిగ్ ప్రాణసమ, క్రమశః దేవ భయే హరమ

అ ర్థ ము.

ప్రభువు యొక్క విరాట్స్వరూపమునుండి ఓజస్సు,
క్షయ, బలము పుట్టినవి. ఇంకను సమస్త విషయములు, విష
యము లనుభవించుటకు ఇంద్రియములు, ఇంద్రియాధి దేవతలు
సృష్టింపఁబడెను. తాలువున నభ దేవతయు, రసనంద్రియము
రసమును రుచిచూచుటకును, ముఖమున వాక్కును పుట్టినవి.
దాని కధి దేవత అగ్ని. వాక్కు అనేకముగ సంభాషించును.

ఘ్రాణమునకు వాయువు, చక్షువునకు సూర్యుడు,
శ్రోత్రములకు దిక్కులు, త్వక్కునకుఁ బ్రాణములు అధిదేవ
తలు. క్రమముగా ఘ్రాణమునకు గంధము, చక్షువునకు
రూపము, శ్రోత్రమునకు శబ్దము, త్వక్కునకు స్పర్శము
తన్మాత్రలు.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరు వరకు నలు దిశల గల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అర్థము.

హస్తములు పనులు చేయుటకును గ్రహించుటకును నేర్పడినవి. దాని కధిపతి ఇంద్రుఁడు. పాదములు నడుచుట కేర్పడినవి. వాని కధిపతి విష్ణువు. విషయకామనకై ఉపస్థ నిర్పడినది. దానికి ప్రజాపతి అధిదేవత. గుదము అనఁగా పాయువు మలత్యాగమున కేర్పడినది. దాని కధిదేవత మిత్రుఁడు.

శరీరమును వదలి యింకొక శరీరములోనికి పోవుట కింద్రియము నాభి. అపానము. విషయము మృత్యుభయము. కుక్షి, ఆంత్రములు, నరములు వీనికి సముద్రము దేవత. తుషియు, బుష్టియు విషయములు.

తండ్రియే తనయుడై భార్యగర్భమునఁ బుట్టును. కావుననే శాస్త్రకారులు భార్యకు 'జాయా' యను పేరిడిరి. విరాట్పురుషుడే మాయ నాశ్రయించి జీవరూపమున నానారూపములను ధరించును. సృష్టిచేయఁ గోరిక కలవాఁడును, నొక్కఁడు బహునూపములుగ నుండగోరువాఁడు నగు విరాట్పురుషుడే సమస్తసృష్టికిఁ గారణుఁడు. సత్యసంకల్పుఁడును, అమోఘేచ్ఛ కలిగినవాడగుటచే దన శరీరములో నేవస్తువు కావలెననుకొనునో అది వెంటనే యుత్పన్నమగుచుండెడిది. ఆధిభౌతిక వస్తువు లీభౌతిక చర్మ చక్షువులకుఁ గనఁబడును. చాల వస్తువు లట్లు కనఁబడవుకూడ. ఆధిదైవిక, ఆధ్యాత్మిక వస్తువులు బుద్ధిద్వారా తెలియఁగలవు. భౌతికవాదులు ఈసృష్టి

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

అందఱును వానిని గాంచి భయపడుదురు. అందుచే జేతు లింద్రునకు వశమయ్యెను. కావున హస్తేంద్రియమునకు దేవత దేవేంద్రుఁ డయ్యెను. వస్తుగ్రహణము చేయుట దానికి విషయమయ్యెను.

అటు నిటుఁ దిరిగివచ్చి, కొన్ని వస్తువులను బోయి తీసికొనిరావలయు ననియు నభీష్టస్థానమునకు వెళ్లవలెననియు, నీవిధముగ మనస్సు నానందమున నోలలాడింపవలయు ననియుఁ గోరిక కలుగఁగానే రెండు దీర్ఘములగు కాళ్లుకూడ పుట్టుకొని వచ్చెను. ఇవి అన్నిటికిని గ్రిందనున్న యవయవములు. శరీరము నంతను నెత్తి యిటునటుఁ దీసికొనిపోవు భారము వీనిమీఁదఁ గలదు. ఇవి నేలమీఁద నిలువఁబడవలయును. కావున నన్ని టికిని గ్రిందనున్న యాయుంద్రియముల మీఁద నుండుటకే దేవతకు నిష్టము లేకుండెను. అంత విష్ణు విల్లనెను:- “అన్నిటి కంటెఁ గ్రిందనున్న యుంద్రియముపై నేనుందును. ఎవరు నొల్లని దానిని నేను గ్రహింతును. ఇతరుల కక్కఱలేనిది నాకు కావలయును. అందఱును దిరస్కరించిన దానిని నేను బ్రేమించెదను. మీ దేవత లందఱకును భేదబుద్ధి కలదు. నాకు ఉచ్చనీచములను భేదభావములు లేవు.” అని చరణేంద్రియమునకు స్వామి విష్ణువయ్యెను. రాకపోకలు దానికి విషయమయ్యెను. పాదములతో నడచియే మానవుఁడు జీవన సాధనసామగ్రిని యజ్ఞీయ వస్తువులను బ్రోవుచేయును.

ఇప్పుడాతఁడిట్లునొనెను:- “ఒంటరిగా నెక్కడికి తిరుగుదును? ఎవరెవరు పనులు చేయుదురు? ఈ లోక సుఖములను బొందునట్లును, ఈ సుఖముతోఁ బాటుగాఁ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ఈ యాలోచన మనస్సులోనికి రాఁగానే అతనికి నాభి యుత్పన్నమయ్యెను. అచ్చటికి అపానవాయువు వచ్చి చేరెను. మృత్యుదేవతకూడ యిదియే తనకు యోగ్యమగు స్థాన మనుకొని అచ్చట నిలిచెను. ఇట్టిదృఙ్ నచ్చట పడియుండిరి. హృదయములోఁ బ్రాణవాయు వుండును. నాభిస్థానమునకుఁ గ్రింద అపానవాయు వుండును. వీనిమధ్య సమానవాయువు, వీటిగతిని సరిగా నుంచుచు మధ్యస్థమైయుండును. ప్రాణాపానములు విడిపోయెనా హరి యనవలసినదే. మృత్యుదేవత సమస్తదేవతలను దన వెంటఁ గైకొని వేతాక శరీరము లోనికిఁ బోవును.

ఇప్పటికి రచనా విధానము పూర్తయ్యెను. అలంకారము పూర్తయైనది. బండికి యిరును, చట్రము, గాళ్లు యేర్పడి నడుచుటకు వీలయ్యెను. తాలువేర్పడెను, జిహ్వా యేర్పడెను. చేతులు కాళ్లు యేర్పడినవి. నాభి యేర్పడినది. రసమునకు రసమేర్పడెను. దీనిలో నేమియు వ్యత్యాసము లేదుకదా, ఇది సరిగా నడుచునో లేదో చూతమని విరాట్పురుషుఁ డనుకొని, కొంచెము తిని, త్రాగెను. వెంటనే అది ముఖద్వారము కుండా క్రిందకుఁబోయెను. అది వెంటనే మలద్వారమునఁ గ్రిందికిపోయెను. అప్పుడు విరాట్పురుషుఁడు చాల చింతించెను. ఇది బాగుండలేదు. ఇట్లైన బండి నడువఁజాలదు. తినినది త్రాగినది కడుపులో నిలువకఁబోయిన నది విశుద్ధమగు రసమగు తెల్లు? అట్లయిన శరీర మెన్నిదినములు నిలుచును? భౌతిక శరీర పోషణము నియమముగా నుండవలయును. కొంచెము నిలువ జేసికొనుటకు స్థానముండ

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

గాను నగును. ఒక్కొక్కప్పుడు పురుషుఁ డగును. అదియే నపుంసకముగఁ గూడ నగును.

పరీక్షీస్తహారా జిట్లనెను:- “మహారాజా! ఒకే వ్యక్తి నాల్గువిధములుగ నెట్లుండఁగలదు?”

అంత శుకమహర్షి నవ్వి యిట్లనెను:- “ఇదేమి శంక కలిగినదయ్యా! నీవు రాజసింహాసనమున గూర్చుండి రాజ కార్యము లొనర్చునపుడు రాజని పిలువఁబడుదువు. యజ్ఞ దీక్ష గొనిన యజమాని వగుదువు. భాసికము ధరించి పెండ్లి చేసి కొనఁబోయినఁ బెండ్లికొడు కగుదువు. ప్రజలు నిన్ను రాజం దురు. నీ కొడుకు నిన్ను తండ్రి యనును. నీ కూతురుకొడుకు నిన్ను తాత యనును. నీ భార్యసోదరుఁడు నిన్ను బావ యనును. నీ తమ్మునిపిల్లలు నిన్ను కక్కయనుచుందురు. అత్త అల్లుఁడా యనును. మామ అబ్బాయి యనును. నీ గురు జనము నిన్ను బరీక్షిత్తుందురు. నీ వొక్కఁడ వైనప్పటికిని అందఱు వేఱువేఱు నామములతో నిన్ను బిలుచుచుందురు. నీ వెప్పు డేకార్యము నొనర్చిన అప్పుడు నిన్నట్లు పిలుచుచుం దురు. నీవు యాత్ర చేయునప్పుడు నిన్ను యాత్రీకుఁడు వెళ్లు చున్నా డందురు. నీవు జబ్బుపడిన వైద్యుఁడు రోగిని జూడ బోవలె ననును. అట్లే యీ నపుంసకుఁ డేదైన నిశ్చయము కాపించెనా అప్పుడు స్త్రీలింగమగుబుద్ధి యని పిలువఁబడును. అది నేను, నేను అనుకొనుచుండిన ఆహంకారమని పిలువఁ బడును. అది స్త్రీశరీరమునఁ బ్రవేశించి స్త్రీగా మాటలాడును. అప్పుడు నేను వచ్చుదానను, పోవుదాన ననును. పురుషుని శరీరములోఁ బ్రవేశించి నేను వచ్చువాఁడను, నేను పోవు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరు వరకు నలు దిశల గల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

బ్రహ్మాండమే విరాట్పురుషుని స్థూలరూపము. బ్రహ్మాండములో విరాడ్రూప మెటులో పిండమందు జీవరూప మటులే. బ్రహ్మాండములో నే వస్తువులు కలవో పిండములో నా వస్తువులే కలవు. బ్రహ్మాండము బృహద్రాజ సంస్కరణము. ఈ పిండము సంక్షిప్త జీవీ సంస్కరణము.

ఇది బ్రహ్మాండముయొక్క లోపలి రూపము. ఈ బ్రహ్మాండమునకు బయటకూడ అత్యంత సూక్ష్మమైనవి యెనిమిది కలవు. ఈ బ్రహ్మాండమునకు బయట మొదట సూక్ష్మ పృథ్వీ ఆవరణము కలదు. తర్వాత జలావరణము. ఈ విధముగఁ దేజ, వాయు, ఆకాశ, అహంతత్వ, మహత్తత్వ, ప్రకృతి తత్త్వావరణము లిట్లెనిమిది కలవు. ఇది యింత గొప్ప బ్రహ్మాండమునకుఁ బరమైన భగవంతుని సూక్ష్మోతి సూక్ష్మ రూపము.”

అంతః పరీక్షిస్తృహరా జిట్లడిగెను:- “ప్రభూ! ఆ భగవంతుని సూక్ష్మరూపమును వర్ణించుఁడు. ఎట్లుండి యీ బ్రహ్మాండమును సంచాలనము గావించుచుండును?”

ఇది విని శుకుఁ డిట్లనెను:- “రాజా! ఆ భగవానుని సూక్ష్మరూపము మనోవాక్కుల కతీతమైనది. దానిని ‘అవాజ్మానస గోచర’మని వేదములు వాక్కినినవి. అది అవ్యక్తము, నిర్విశేషము. దానికి ఆదిమధ్యాంతములు లేవు. అది యెట్లుండెనో అట్లే యున్నది. దాని నత్యంత సూక్ష్మమని చెప్పవచ్చును. ఈ విధమున నీ సముఖమున భగవంతుని విరాడ్రూపమును, సూక్ష్మరూపమును గూర్చి వర్ణించితిని. ఇప్పుడు నీ వేమి వినఁదలఁచితివి?”

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

ఇది విని పరీక్షిస్తూహారాజిట్ల నెను:- “స్వామీ! మీరు తాదుమారు చేసితిరి. కథావాచకులు చెప్పినట్లు చెప్పితిరి. మొట్ట మొదట నాప్రభువును అకర్తయంటిరి. తర్వాత నాతని యిచ్చచే సృష్టి రచన జరిగినదంటిరి. ఆతఁడే స్థూల విరాడ్రూపమును ధరించె నంటిరి. తర్వాత సూక్ష్మరూపముచే బాహ్యభ్యంతరముల వ్యాపించె నంటిరి. అంత నాతఁడా రెంటికీ బరుడంటిరి. ఇదెట్లు?”

అంత శుకుఁడిట్ల నెను:- “రాజా! ఇంద్రియములు, మనస్సు, బుద్ధి ఇత్యాదుల కందినంతవఱకు అంతయు మాయా ప్రసారమని తెలిసికొనుము. వాస్తవమున భగవంతుఁ డకర్తయే. ఆతనికి కర్మబంధనమునులేదు, కర్మప్రవృత్తియును లేదు. అయినను గ్రీడ కొఱకును, వినోదము కొఱకును, మనోల్లాసము కొఱకు నీ యాడంబరమంతయును జరుపుచుండును. కోమటి కూర్చుండియే యుండును. త్రాసు తూయుచుండును. కావుననే నీ చిత్ర విచిత్ర సంసారము నుత్పత్తి చేసినాఁడు.”

మహారా జిట్ల నెను:- “స్వామీ! మనశ్శాంచల్యము కలవానికిని, పని చేసిచేసి యవలసినవానికిని, ఊరక కూర్చుండిన విసుగు జనించినవానికిని లేక ఒకానొక పనిచేసిన భయ మొదలిన వానికిని మనోల్లాసము కావలె ననిపించునుగాని భగవంతున కీయాలోచన రహితమగు విషయము తట్టినది? ఆతఁడేల విసుగుచెంది క్రీడాప్రవృత్తుఁ డయ్యెను?”

అంత శుకమహర్షి వినోదస్వరమున నిట్ల నెను:- “రాజా! నీవుకూడ యిట్టిప్రశ్న లడుగుచున్నావు. వీనికి సమాధానము

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

నండములోబుట్టి అండజమని పిలువబడును. ఒక్కొక్కప్పుడు చెమటవలన నల్లయై పుట్టి తనశరీరమునే కుట్టి రక్తపానము కావించి పుష్టిచెందును. ఒక్కొక్కప్పుడు భూమిని బ్రద్దలు చేసికొని పొడుగాటి మొక్కయై పెరిగి వృక్షమగును. ఒక్కొక్కచోఁ బైనుండి తిని క్రింది యవయవములకుఁ బుష్టి నొడఁ గూర్చును. ఒక్కొక్కప్పుడు వృక్షాదులందు క్రిందనుండి ఆహారమునుగొని పైనున్న శాఖాపత్ర పుష్పములకు రసము నందించును. ఒక్కొక్కచో స్థలమునందును, ఒక్కొక్కచో జల జంతువై జలమునందును నివసించును. అచ్చటనే ఆహార పానీయములను గ్రహించి, అక్కడనే నిద్రించును. కీర్త్య ప్రవాహముగల నదిలో నెట్లు నిద్రించునోగదా! దేవా! అది నీకే తెలియవలెను, ఒక్కొక్కచో నాకాశమున నుండి జీవించును.

కావున రాజా! చెప్ప వీలులేదు. అంతయు సతఁడే. ఆతని మాయ అపరంపారము. నీమాయ అపారము. రాజా! ఆ భూమాపురుషునకుఁ బ్రణామ మొనర్చుము. ఆతనిని శరణు వేడుటచే సమ స్తరహస్యము తెలియఁగలదు."

ఛ ప్ప య.

నిరాకార నిరలేప నిరాశ్రయ నిత్య నిరంజన ।

మాయా ఆశ్రయ కరత హోహి సాకార సగుణతన॥

ఉద్భిజ అండజ ఔర జరాయుజ హోవే స్వేదజ ।

స్థావర జంగమ రూప జీవ బని ప్రవిశే హరి అజ॥

కర్మ రహిత కర్తా బనహి నామ రూప ధారణ కరహి ।

స్వయం వాచ్య వాచక నృపతి! ధరి తను ధరణీ దుఖహరహి॥

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వ సమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{8}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

గని యతనివలన నధ్యాత్మబోధంబు వడసెనని వినంబడు నది యంతయు నెఱింగింపు మనిన నతం డిట్లనియె.

క. కని యిట్లనె మైత్రేయుని
ననఘండగు విదురుఁ డేరహస్యము లడిగెన్
ముని యేమిసెప్పె నే పగి
దిని దీర్ఘములాడె నెచటఁ దిరుగుచు నుండెన్.

—శ్రీమదాంధ్రభాగవతము

ఛ ప్ప య

అజీ సూతజీ! యాది బాత ఇక ఆళు అబళు ।
గయే విదురజీ తీర్థ భ్రమణ హిత తజీకే సబళు ॥
ముని మైత్రేయ సమీప జ్ఞాన పాయో కహఁ ఉననే ।
కాకా కీన్హేఁ ప్రశ్న దయో ఉత్తరకా తిననే॥
సంత సమాగమ మహఁ సదా, కథా కృష్ణ హోహిఁ నిత ।
సూత! సునాట సరస సబ, శుభ సంవాద ప్రసన్న చిత॥

అ ర్థ ము.

సూతా! ఒక్కవిషయ మిప్పుడు జ్ఞప్తికి వచ్చినది.
విదురుఁడు సర్వమును దృఢించి తీర్థాటనమునకుఁ బోయె
ననియు, మైత్రేయమహాముని సమీపమునకుఁ బోయి జ్ఞాన
మును బొందెనంటివి. వారిద్దరును గలిసికొనిన దెచ్చట? ఆతఁ
డేమేమి ప్రశ్నించెను? వానికేమి జవాబొసంగెను?

సాధు సమాగమమున నెల్లప్పుడును కృష్ణకథా ప్రసం
గము జరుగుచుండును. సూతా! సరసమైన యా శుభ సంవా
దమును బ్రసన్నచిత్తముతో వినిపింపుము.

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరు వరకు నలు దిశల గల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

చేయునో తెలిసికొనవలెనని పరీక్షిస్తూహారాజు శుకునితో నిట్లనెను:- “ప్రభూ! నానాయోను లే కారణమున నయ్యెను? విరాట్పురుషుఁ డీ చిత్ర విచిత్ర కర్మలను జేయు నీ యోనుల సృష్టి నే హేతువుచే నొనర్చెను?”

శ్రీశుకుఁ డిట్లనెను:- “రాజా! ఇదంతయు గుణముల ఫలము. ప్రకృతి గుణములగు సత్త్వరజస్తమోగుణముల ద్వారా ఉచ్చసీచములు, శుభాశుభములు, వివిధజన్మలు కలుగును. సత్త్వము ప్రధానముగ నుండిన జేవాదియోను లందుఁ బుట్టుదురు. రజోగుణము ప్రధానముగ నుండిన గర్తా సక్తులగు మానవు లగుదురు. తమోగుణము ప్రధానముగఁ గలవారు కీట, పతంగ, శ్వాస, శూకరాది నారకయోనులఁ బుట్టుదురు. వీనిలోఁగూడ రెండుగుణముల నణచి యొకటి ప్రబలముగ నుండిన నింక నిట్లు మూఁడు భేదము లగును. కావున నీ భేదములన్నియు గుణములవలనఁ గలుగుచున్నవి. భగవానుఁ డీయన్నిటియందు వ్యాపించియున్నాఁడు. ఆతనికిఁ జిన్నపెద్ద, ఉచ్చ సీచ భేదములు లేవు. ఈ ఉచ్చ సీచ భేద భావములన్నియును బ్రకృతి వికృతుల వలనఁ గల్పితములు.

ఆహరియే జగదుత్పత్తి చేయునెడ బ్రహ్మయగును. రక్షించునపుడు విష్ణువయి నానాయోనులతో నానావతారము లను ధరించి తాను రచించిన సృష్టిని జాగ్రత్తగఁ బరిపాలించును. ప్రలయకాల మాసన్నమైనపుడు త్రినేత్రరుద్రుడై తన లలాట నేత్రముచేఁ గాలాగ్నిని బ్రకటించి భస్మమొనర్చును. సృష్టించునపుడు హర్షములేదు, పాలించునపుడు గర్వములేదు. నాశన సమయమున దుఃఖములేదు. మూఁడు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

తెలియదు. మాకప్పుడు జలుబులేదు, తుమ్ములేదు. ఇప్పుడు కొంచెమధికముగఁ బ్రసాదమును గొంటినా కోష్ఠబద్ధము, అజీర్ణము, శరీరశైథిల్యము పెంటనే కలుగును. జడలు తడిపి స్నానము చేసితినా ఆదినముననే జలుబు చేయును. ఆహా! ఆ బాల్యదినము లెంతటి సువర్ణదినములు! చింతా శోక భయములు లేవు. నిరంతర మాడుటయే జీవనవ్యాపారమై యుండెడిది. మనము కర్మబంధనాధీనులము. కావున కోరిక యున్నప్పటికిని సదా బాలకులుగ నుండఁజాలము. భగవంతు నకుఁ గర్మబంధనము లేదు. ఆతఁడు సర్వస్వతంత్రుఁడు. కావున నాతఁడెల్లప్పుడును బాలకక్రీడ యొనర్చును. తన కాటవస్తువగు మాయను వెంటఁగొని భేలన మొనర్చు చుండును. ఏసితిలోను దుఃఖిగాను, విషణ్ణుఁడుగాను నుండఁడు. దుఃఖియైనను నదియు వేలనమునకే. అదియుఁ గ్రీడలో నొక యంగమే. వినోదవృద్ధికి సాధనమే. ”

రాజిట్లడిగెను:- “ప్రభూ! భగవంతుఁడు స్వయముఁ బాచ్యవాచకరూపమున సమస్త చరాచరములందుండఁగా, మధ్యలో నీమాయ దూరుటకేమి ఆవశ్యకమున్నది?”

అంత శుకుఁడు నవ్వి యిట్లనెను:- “రాజా! ఆభూమా పురుషుని కర్తృత్వ నిషేధమకొఱకే మాయద్వారా యీ ప్రపంచారోపము చేయఁబడినది. వాస్తవముగ నీస్వరూప భూతమగు జగదుత్పత్తికి ఆదిలో నాతని కర్తృత్వములేదు. మాయవలననే ఆతఁడు కర్తగాఁ దోచుచున్నాఁడు.

ఈ విధముగ నో పాండవవంశవర్ధనా! నేను నీకు మిక్కిలి సంక్షేపముగ కల్ప, ఉపకల్ప, అవాంతర కల్పములు

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

తిరుగుచుండు నా మునిజాడ నాతని కెవరుచెప్పిరి? తన సంశయములు మైత్రేయునిద్వారా నివారణ కాఁగలవని ఆతని కెట్లు తెలిసెను? విదురునకు జ్ఞానదానము చేయుమని మైత్రేయు నెవరు ప్రేరేపించిరి? వీరిద్దఱి సంభాషణ మెచ్చట జరిగెను? విదురుఁ డాతని నేమని ప్రశ్నించెను? మైత్రేయుఁ డేమి ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను? ఈ సమస్త విషయములను నీవు మాకుఁ జెప్పవలయును. ఈ పరమభాగవతు లిద్దర సుఖద సంవాదమును మాకు వినిపింపవలయును.

మా కింకొక శంక కలదు. ఒక్కసారి యాతఁడు ధృతరాష్ట్రాదులను విడిచివెళ్లినవాఁడు, మరల నా ధృతరాష్ట్రాని సమీపమున కేలవచ్చెను? ఈ విషయమును జెప్పవలయును.”

ఈ మాటలు వినఁగానే సూతుఁడు మిక్కిలి బిగ్గఱగ నవ్వెను. సూతుఁడు నవ్వుటను గాంచి, యాశ్చర్యమును బ్రకటించుచు శౌనకుఁ డిట్లనెను:- “సూతా! మా ప్రశ్నల కొంచెము తారుమారుగా నున్నవా యేమి? మేము ప్రసంగ విరుద్ధమగు విషయముల నడిగితమా? నీ వింతగా నవ్వితీ వేల?”

సూతుఁ డిట్లనెను:- “లేదు, లేదు స్వామీ! అది కాదు. ఇట్లు ప్రశ్నించి మీరు మీ సర్వజ్ఞతను బ్రకటించితిరని నవ్వితిని. మీరు త్రికాలజ్ఞులను విషయము మీ యీ ప్రశ్నల వలన బాగుగాఁ దెలిసినది.”

శౌనకుఁ డిట్లడిగెను:- “అదెట్లు?”

సూతుఁ డిట్లనెను:- “ఏలననఁగా, పరీక్షీన్మహారాజు కూడ శుకుని సరిగా నిదేప్రశ్న నడిగెను. ఏలననఁగా నీ ప్రసంగ మందు శ్రీమద్భాగవతమునకు నవీనపరంపర, వేటొక సంప్ర

సుందర భారత యాత్ర

కన్యాకుమారి మొదలు కాశ్మీరువరకు నలు దిశలగల వందలాది షేత్రములు, హిందూ, జైన, బౌద్ధ షేత్రములు, నదీనదములు, నాప్త రాజధానులు, మొదలగువాని సర్వసమాచారములతో జేకాటన చేయువారికి కావలసిన సర్వసమాచారము తృటిలో ఆందజేయగల యాత్రామార దర్శికా సర్వస్వము. ఇందు 280 చిత్రపటములు, మార్గదర్శకమగు దేశపటము, 770 పెగా పేజీలు గలవు. క్రాసు $\frac{1}{4}$ సైజు. వెల రు 4/-లు. పోస్టేజి రు 1-4-0.

Approved by the Educational Directors of Andhra and Hyderabad Govts. for Schools, Library use, & by Commissioner, Endowment Religious Board of Andhra for use in all the Religious Temples.

★

★

★

శంకర గ్రంథ రత్నావళి

శ్రీ శంకరాచార్యులవారి ఉపదేశ ప్రకరణ గ్రంథములు నలుబది, మూలానువాదముతో సరళమగు భాషలో అనువదించబడినది.

అనువాదకులు :

శ్రీ నిర్వికల్పానంద స్వామి

వెల రు 3-0-0 లు. పోస్టేజి 0-15-0 లు.

(రెండవసంపుటము తయారగుచున్నది)

ప్రతులకు :

సాధన గ్రంథ మండలి, తెనాలి.

శ్రీ రామ శరణ్
కుందుర్తి వెంకటనరసయ్యగారి
ప్రచురణలు

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	2- 8-0
భాగవతకథ 1,2,3,4,5 భా॥ భా॥1కి	2- 0-0
నవవిధ భ కులు	1- 8-0
కలిసంతరణోపనిషత్తు(వ్యాఖ్యానము)	1- 0-0
సంకీర్తన మీమాంస	1- 0-0
భారతీయదర్శనము	1- 8-0
పరమార్థతత్వము	0-12-0
అర్థపంచకము	0-10-0
నరసదాసు కీర్తనలు	0-10-0
ధ్యానపద్ధతి	0- 8-0
ప్రణవప్రభావము	0- 6-0
శ్రీరామనామ ప్రభావము	0- 6-0
బ్రహ్మచర్యము	0- 6-0
ఆధ్యాత్మిక సాధనక్రమము (1 వ సా)	1- 0-0
అనుష్ఠానక్రమము	0- 1-0
భగవన్నామ ప్రభావము	0
శ్రీరామపటలము	0
తత్త్వత్రయము	0
గురుపూజా విధానము	0-
శ్రీరామ పూజావిధానము	0-
ప్రశ్నోత్తరము	0-

ప్రతు ల కు :

శ్రీ రామ శరణ మందిరం
బుద్దెం. యాజులీ పోస్టు.
(గుంటూరు జిల్లా.)